

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

ภาณุภัค ผ่องอำพัน

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ ภาณุภัค ผ่องอำพัน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จิตรานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ออรอม เชษฐสุมน)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

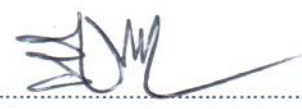
.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เจนจิต)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จิตรานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ออรอม เชษฐสุมน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีพร อนุศาสนนันท์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาคุณิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 28 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่องค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อเป็นทุนการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย ในการศึกษาระดับคุณวุฒิปริญญาตรีในครั้งนี้ เพราะพระองค์ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ พระองค์ทรงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ ในวันนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น คุณค่าและประโยชน์ของคุณวุฒิปริญญาตรี ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเป็นกตัญญูทดแทนที่แด่องค์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ด้วยบุญกุศลครั้งนี้ขอพระองค์จงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ขอจงทรงมี พระพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง เป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตลอดไป

คุณวุฒิปริญญาตรีฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจรณ์ เศษฐสมาน อาจารย์ ที่ปรึกษาร่วม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่ง เชนจิต กรรมการที่ปรึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี ที่กรุณาแนะนำ แนวทางในการศึกษาค้นคว้าความรู้ ตลอดจนช่วยให้แนวคิดให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และช่วยตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ ในการวิจัยและกรุณาให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณนายแพทย์ พิชิต กังวลกิจ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งอำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการอนุญาตให้ใช้สถานที่ และกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้

และขอกราบขอบพระคุณท่านผู้หญิงจรูญจิตต์ ทีชะระ รองราชเลขาธุการในพระองค์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่เป็นผู้จัดประกายให้ผู้วิจัยศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก รวมทั้ง ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีในระหว่างการศึกษาและการทำวิจัยตลอดมา

ภาณุภัค ผ่องอำพันธ์

52810156: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร/ ภาษารัสเซีย/ พยาบาลวิชาชีพ

ภาณุกัก ผ่องอำพันธ์: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับ

พยาบาลวิชาชีพกรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี (THE DEVELOPMENT OF BASIC RUSSIAN TRAINING COURSE FOR REGISTERED NURSE: CASE STUDY BANGKOK

PATTAYA HOSPITAL IN CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์: วิมลรัตน์

จตุรานนท์, ค.ด., อาจารย์ เศษฐสมน, Ph.D. 261 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือประกอบการฝึกอบรม แผนการสอน แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ และแบบวัดความพึงพอใจ ใช้การวิจัยแบบ One group pretest-posttest design โดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระที่นำมาอบรม กิจกรรมการฝึกอบรมสื่อการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
2. คะแนนทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย โดยรวมสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก

52810156: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; Ed.D. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORD: TRAINING COURSE/RUSSIAN LANGUAGE/ REGISTERED NURSE

PANUPAK PONGAMPAN: THE DEVELOPMENT OF BASIC RUSSIAN TRAINING COURSE FOR REGISTERED NURSE: CASE STUDY BANGKOK PATTAYA HOSPITAL IN CHONBURI PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: WIMONRAT CHATURANON, Ph.D., ARTRON CHETSUMON, Ph.D. 261 P. 2016.

The purposes of this research were to 1) develop a basic Russian training course for registered nurse, 2) compare the trainees's skills of Russian conversation for communication before and after participating the training course, and 3) study the trainees' satisfaction towards the basic Russian training course for registered nurse. The research process comprised 4 steps; 1) Study of fundamental data, 2) development of the training course, 3) Implementation of the training course, and 4) the evaluation of the training course. The sample was 20 registered nurse of Bangkok Pattaya Hospital in Chonburi province. They were selected by a purposive sampling method. The research instruments were a training handbook, lesson plans, a communicative Russian conversation ability for registered nurse Scale, and a trainees' satisfaction scale. The research design for implementing the training was a group pretest-posttest design. Comparing the differences between the pretest and posttest scores of Communicative Russian conversation ability for registered nurse. The statistical devices used for data analysis were mean, standard deviation and *t*-test dependent sample.

The findings of the research were as follows:

1. The training course components consisted of the Principles and rationale, the objectives, the contents, the activities, the media and the evaluation of the training course. The evaluation by experts revealed that the training course was at the high level of appropriateness.
2. The test scores of trainees's skills of Russian conversation after using participating in the training course were higher than before participating in the training course with statistic significant level of .01
3. The trainees' satisfaction towards the basic Russian training course for registered nurse was at a high level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมติฐานการวิจัย	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	12
2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	13
ข้อมูลทั่วไปและนโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี	14
การพัฒนาหลักสูตร	17
การฝึกอบรม	27
หลักสูตรฝึกอบรม	33
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	33
แนวคิดการจัดการเรียนการสอน.....	34
แนวคิดการสอนภาษา.....	40
ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	51
การสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ	69
เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม	71
ความพึงพอใจ.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	78
วิธีดำเนินการวิจัย	78
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	78
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม	81
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม.....	99
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม	108
4	110
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
ตอนที่ 1 ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับ	
พยาบาลวิชาชีพ	110
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร	
สำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....	122
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตร	
ฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ	124
5	128
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการวิจัย.....	129
อภิปรายผลการวิจัย.....	129
ข้อเสนอแนะ	135
บรรณานุกรม	137
ภาคผนวก	148
ภาคผนวก ก.....	149
ภาคผนวก ข	150
ภาคผนวก ค	158
ภาคผนวก ง.....	178
ภาคผนวก จ	220
ภาคผนวก ฉ.....	254
ประวัติย่อของผู้วิจัย	261

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	ผลลัพธ์ของการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศด้วยวิธีสอนแบบต่าง ๆ ... 74
3-1	กำหนดแผนการสอนภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ 30 ชั่วโมง..... 90
3-2	การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม 93
4-1	ค่าความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม..... 114
4-2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม..... 115
4-3	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของกลุ่มประกอบ 117
4-4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของแผนการสอน 118
4-5	ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับ พยาบาลวิชาชีพของกลุ่มตัวอย่าง เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม 123
4-6	ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศส ขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ..... 124

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี	11
3-1 สรุปขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี	109

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศรัสเซียได้รับสถานะการเป็นสมาชิกลำดับที่ 156 ขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization) หรือ WTO อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งนับเป็นก้าวที่สำคัญทางเศรษฐกิจของรัสเซีย ประเทศรัสเซียเป็นตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ และความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทางด้านพลังงานที่มหาศาล ปัจจุบันรัสเซียมีอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจสูง และมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 9 ของโลก แรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจรัสเซียมาจากการส่งออกทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และเหล็ก เป็นต้น นอกจากนี้ รัสเซียยังมีจำนวนประชากรมากถึง 142 ล้านคน เป็นอันดับ 9 ของโลก นอกจากนี้ ธุรกิจที่ดำเนินการในประเทศไทยเองก็จะได้อานิสงส์จากการเปิดประเทศในครั้งนี้ของรัสเซียด้วยเช่นกัน ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจรัสเซียจะขยายตัวมากขึ้นหลังเข้าร่วม WTO โดยเฉพาะเมื่อมองในระยะยาว นำไปสู่การยกระดับรายได้ต่อหัวของชาวรัสเซีย และสืบเนื่องจากในปัจจุบันที่จำนวนนักท่องเที่ยวรัสเซียในไทยมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปี เมื่อนักท่องเที่ยวรัสเซียเหล่านี้มีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น ก็จะเป็นการขยายโอกาสในธุรกิจที่ตั้งอยู่ในไทยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ โรงแรม ร้านอาหาร สปา และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น จำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียที่ล้นไหลเข้ามาในประเทศไทยอย่างมาก จากปี พ.ศ. 2550 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพียง 279,771 คน เป็น 1,052,361 คน ในปี พ.ศ. 2554 เนื่องจากความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดา ไทย-รัสเซีย 30 วัน ได้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2550 (ศูนย์วิจัยกิจการไทย, 2555) จากบทสัมภาษณ์ทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ของ นายรัชชัย อนุรักษ์ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ตลาดท่องเที่ยวรัสเซีย เป็นตลาดขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคยุโรป เนื่องจากชาวรัสเซียชื่นชอบประเทศไทยอย่างมาก โดยประเทศไทยถือเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของชาวรัสเซียเป็นอันดับที่ 3 รองจากตุรกีและอียิปต์ นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียมีการใช้จ่ายต่อวันในระหว่างการท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทยสูงมาก เช่น ปี พ.ศ. 2556 มีการใช้จ่ายต่อคนต่อวันเฉลี่ยประมาณ 5,000 บาท (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2557) นอกจากนี้ ยังมีรายงานเพิ่มเติมจากศูนย์วิจัยกิจการไทยที่ว่า “ชาวรัสเซีย” เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทย รองจากนักท่องเที่ยวชาวจีน โดยในปี พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางมาไทยมากเป็นอันดับต้น ๆ ด้วยจำนวน 1,746,565 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.7

จากปี พ.ศ. 2555 และสร้างเม็ดเงินสะพัดสู่ธุรกิจต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว คิดเป็นมูลค่า 122,502 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.4 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2555 ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของรัฐเซียในช่วงที่ผ่านมา (เติบโตเฉลี่ยในอัตราร้อยละ 3.6 ต่อปี ระหว่างปี พ.ศ. 2539-2556) ส่งผลให้ชาวรัฐเซียจับจ่ายใช้สอยสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น ตลาดนักท่องเที่ยวรัฐเซียของไทยที่เติบโตในอัตราร้อยละ 30.9 ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี พ.ศ. 2556 และ ขยายตัวต่อเนื่องแต่ในอัตราชะลอตัวช่วง ไตรมาสแรก ของปี พ.ศ. 2557 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวรัฐเซียมาไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 18.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการวางแผนท่องเที่ยวล่วงหน้า โดยเฉพาะในช่วงฤดูท่องเที่ยว เดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวรัฐเซียนิยมหลบอากาศที่หนาวเย็นจัด เดินทางไปพักผ่อนตามแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่มีอากาศอบอุ่นในต่างประเทศ โดยมีประเทศไทยเป็นปลายทางยอดนิยมอันดับ 3 รองจากตุรกีและอียิปต์ตามลำดับ ซึ่งนักท่องเที่ยวรัฐเซียที่เดินทางมายังประเทศไทยโดยมากเลือกเดินทางไปยัง แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เช่น พัทยา ภูเก็ต เป็นต้น ในช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวรัฐเซียเดินทางเข้ามายังประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 1.03 ล้านคน ประเทศไทยมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว สามารถรองรับตลาดนักท่องเที่ยวชาวรัฐเซียของไทยได้ โดยเฉพาะตามเมืองท่องเที่ยวชายทะเล ประกอบกับความหลากหลายของที่พักในเมืองท่องเที่ยวยอดนิยมที่มีให้เลือก ทุกระดับราคา เอื้อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มได้อย่างครอบคลุม ตั้งแต่กลุ่มที่มีงบประมาณจำกัดสำหรับการมาพักผ่อนระยะยาวในไทย เพื่อหนีหนาว ไปจนถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีฐานะดี หรือกลุ่มไฮเอนด์ (High end) ที่มีกำลังซื้อสูง และยินดีที่จะจ่ายสำหรับบริการระดับที่พิเศษยิ่งขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2557) นายณรินทร์ ทิจะยัง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ททท. สำนักงานกรุงมอสโก ได้ให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ว่า ปัญหาใหญ่ที่สำคัญของการท่องเที่ยวในประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวรัฐเซีย คือ เรื่องภาษา เพราะชาวรัฐเซียไม่พูดภาษาอังกฤษและมักคุเทศก์คนไทยที่พูดภาษารัฐเซียได้ดียังมีไม่มาก ที่ผ่านมาทางบริษัททัวร์ที่ประเทศรัฐเซียพยายามขอให้คนรัฐเซียมาเป็นมัคคุเทศก์ในประเทศไทย แต่กฎหมายไทยยังไม่อนุญาต ยังถือเป็นอาชีพสงวนของคนไทยอยู่ (ตาม พ.ร.บ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551) และอีกประเด็นคือเรื่องของความปลอดภัย เพราะตามสถิติการเกิดอุบัติเหตุของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบว่า การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยมีนักท่องเที่ยวชาวรัฐเซียได้รับอุบัติเหตุประมาณ 30 ครั้งใน 1 ปี (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์, 2557)

ในปลายปีพุทธศักราช 2558 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community (AEC) อย่างเต็มรูปแบบ เสรีทางการค้าของอาเซียนเต็มรูปแบบ จะเกิดขึ้น จะเกิดการไหลล้นของเหล่าบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ

มากกว่าบุคลากรทางการแพทย์คนไทย เข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศต่าง ๆ ในแถบอาเซียน ซึ่งจะกระทบผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการรักษาพยาบาลโดยตรง โดยเฉพาะพยาบาลไทยที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศน้อยกว่าอย่างแน่นอน นโยบายของรัฐบาลไทยควรสนับสนุน ส่งเสริม และช่วยคนไทยด้วยกัน รัฐบาลควรให้ความสนใจด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิชาชีพพยาบาลไทยเหล่านี้ที่มีหัวใจการบริการเป็นอันดับหนึ่งไม่แพ้ชาติใดบนโลกให้มีความสามารถและศักยภาพในแข่งขันได้ในระดับสากล (อุตสาหกรรมสาร, 2552, หน้า 28) การบริการมีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจของผู้ป่วยว่าจะกลับมาใช้บริการในสถานพยาบาลแห่งนี้หรือไม่

ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลส่วนใหญ่มาพร้อมกับความคาดหวังว่าการรักษาพยาบาลที่ได้รับนั้นเป็นการรักษาที่มีคุณภาพและมีการบริการที่ประทับใจ ซึ่งคุณภาพของการบริการนั้นขึ้นอยู่กับช่องว่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของผู้รับบริการ โดยที่ความคาดหวังของผู้รับบริการเป็นผลมาจากคำบอกเล่าที่บอกต่อ ๆ กันมา ความต้องการของผู้รับบริการเองและประสบการณ์ในการรับบริการที่ผ่านมา และความคาดหวังยังแปรตามทัศนคติการได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ให้บริการและลักษณะเฉพาะผู้รับบริการแต่ละคน ส่วนการรับรู้ของผู้รับบริการนั้นเป็นผลมาจากการให้บริการและการสื่อสารจากผู้ให้บริการไปยังผู้รับบริการ หากบริการที่รับรู้ต่ำกว่าที่คาดหวังจะทำให้ลูกค้าผิดหวัง แต่หากบริการที่โรงพยาบาลให้ผู้รับบริการได้รับรู้ที่ดีกว่าหรือเท่ากับที่คาดหวังไว้ บริการนั้นก็จัดว่ามีคุณภาพลูกค้าพร้อมที่จะใช้บริการจากผู้ให้บริการรายนั้นอีก (Kotler, 2003 อ้างถึงใน เขาวเรศ สร้อยสน 2552, หน้า 3) จากงานวิจัยของภาณุวัชร ชิริทัศน์ (2555, บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ภาพลักษณ์ของโรงพยาบาลของผู้รับบริการประเภทผู้ป่วยนอก ผู้รับบริการมีการรับรู้ในประเด็นด้านคุณภาพทางการรักษาในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารของบุคลากรทางการแพทย์ และด้านคุณภาพทางการบริการ ตามลำดับ

การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเต็มรูปแบบนี้จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของธุรกิจ โรงพยาบาลในประเทศไทยด้วย ดังที่ นายแพทย์พิชิต กังวลกิจ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท ได้ให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์สยามรัฐเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 ทำให้หลายภาคส่วนธุรกิจต้องเร่งพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทยที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงยังต้องรักษาแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการให้ทำงานอยู่ต่อ โดยไม่ย้ายไปทำงานในประเทศแถบอาเซียนตามกรอบสนธิสัญญาพัฒนาแพทย์เฉพาะทาง ในปี พ.ศ. 2555 ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทได้เริ่มมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี ปี พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติที่จะเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากขึ้น มีการพัฒนาด้านภาษาที่เน้นภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย

และภาษาอาระบิก เนื่องจากเมืองพัทยา มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว และมารักษาพยาบาลในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีความชำนาญในด้านภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย ทั้งนี้ นายแพทย์พิชิตยังกล่าวว่าการเปิดรับเออีซี ถือเป็นโอกาสให้แพทย์และพยาบาลสามารถเคลื่อนย้ายการทำงานไปยังประเทศต่าง ๆ ได้อย่างอิสระมากขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น คาดว่าแพทย์ที่ทำงานอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะไม่ย้ายไปทำงานนอกประเทศ เนื่องจากมีรายได้ และความคุ้มค่าที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ อีกทั้งยังทำให้พยาบาลจากต่างประเทศ เช่น พม่า และฟิลิปปินส์ เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อที่ดีสำหรับประเทศไทย ที่จะมีพยาบาลเก่งทางด้านภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพิ่มขึ้นด้วย สำหรับแผนการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จะเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาจะใช้จุดเด่นของเมืองพัทยามีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และยังมีชุมชนรัสเซียที่ชาวรัสเซียเข้าอาศัยอยู่ในเมืองพัทยามากกว่า 35,000 คน เป็นช่องทางในการสื่อสาร (หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, 2555)

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีอาชีพเป็นครูสอนภาษารัสเซีย และได้มีโอกาสเข้าไปสอนภาษารัสเซียให้กับบุคลากรของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี เนื่องจากมาจากทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยามีคนไข้ชาวรัสเซียเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี อย่างไม่เป็นทางการ เกี่ยวกับจำนวนของคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 โดยข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา พบว่า ผู้เข้ารับรักษาพยาบาลในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาประมาณ 15,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา และคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้กลุ่มนี้ ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาได้มีการจ้างงานชาวรัสเซียในตำแหน่งล่ามภาษารัสเซียเพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวรัสเซียในเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดแม่นยำในการแปลเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องเนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของคนไข้ หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยายังได้กล่าวกับผู้วิจัยอีกว่า ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับพื้นฐาน ที่จะสามารถพูดคุยทักทาย และต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้น ก่อนที่ล่ามชาวรัสเซียจะมารับหน้าที่

แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของล่ามชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนใช้ชาวรัสเซียได้อีกด้วย ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความหมายและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม ดังที่ ขงยูทช เกษสาคร (2544, หน้า 107) ได้กล่าวว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคิดและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วน วิยะดา รัตนสุวรรณ (2547, หน้า 69) กล่าวว่า หลักสูตรฝึกอบรม เป็นประมวลความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคิด และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ (2552, หน้า 27) กล่าวถึงประโยชน์ของหลักสูตรการฝึกอบรมว่า หลักสูตรการฝึกอบรมที่ใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนจะช่วยให้โครงการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่เน้นการสนทนา เพื่อให้บุคลากรพยาบาลดังกล่าวมีความสามารถในการสนทนาติดต่อสื่อสารเบื้องต้นกับคนไข้ชาวรัสเซียด้วยภาษารัสเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมวิชาการกล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นนักภาษาศาสตร์มีความเห็นว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีลักษณะเฉพาะของการเรียนการสอนคือ ไม่ได้เรียนภาษาเพื่อเพียงแค่ว่ารู้เท่านั้น แต่เป็นการเรียนภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ได้จริงตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมาย โดยมีเป้าหมายที่การสื่อสารเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริง และเป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 26) หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการในการยกระดับมาตรฐานการบริการด้านการแพทย์สู่ระดับสากล และเป็นการพัฒนาความสามารถของพยาบาลไทยเพื่อเตรียมรับมือกับการหลั่งไหลเข้ามาแย่งงานของพยาบาลต่างชาติภายหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเต็มรูปแบบในปลายปี พ.ศ. 2558 ด้วย และหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ไม่เพียงแต่จะใช้ได้กับบุคลากรของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทเท่านั้น หากแต่ยังสามารถใช้ได้กับบุคลากรของโรงพยาบาลในเขตเมืองท่องเที่ยวต่าง ๆ ของประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียนิยมเดินทางไปพักผ่อนได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี เป็นระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี ที่มีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรมภาษารัสเซีย จำนวน 180 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไข คือ มีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรม และต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตร อย่างน้อย 80% ของระยะเวลาการฝึกอบรม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี

2.2.2 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี

3. เนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน และคำศัพท์ ประโยค สำนวนภาษารัสเซียที่จำเป็นเบื้องต้นสำหรับพยาบาล โดยมีแหล่งที่มาของเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

3.1 ตำรากระบวนวิชา RS101 ภาษารัสเซียพื้นฐาน 1 (Fundamental russian 1) ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (อาจารย์ เศษฐสมน, 2541, หน้า 1-134)

2. หนังสือเรียนภาษารัสเซียสำหรับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ Russian for beginners (Овсиенко, 1998, pp. 14-99)

3. เอกสารบทสนทนาภาษารัสเซียสำหรับแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของ โรงพยาบาลกรุงเทพพญา Russian for OPD & IPD (โรงพยาบาลกรุงเทพพญา, 2555, หน้า 1-41)

จากแหล่งที่มาของเนื้อหาสาระที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยผ่านการตรวจและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคณาจารย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษารัสเซีย ได้แก่ ผศ.ดร.อาจารย์ เศษฐสมน และผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษารัสเซียอีก 2 คน ได้แก่ อาจารย์พัชรวิ ฐาปโนสถ และ อาจารย์ยั้งศักดิ์ ยัญเสน และได้เนื้อหาสาระที่เหมาะสมที่สุดสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

หลักสูตรฝึกอบรมฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เป็นหลักสูตรระยะสั้น 30 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

1. ปฐมนิเทศ และการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม	จำนวน	2 ชั่วโมง
2. บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง	จำนวน	6 ชั่วโมง
3. บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก	จำนวน	6 ชั่วโมง
4. บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม	จำนวน	6 ชั่วโมง
5. บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป	จำนวน	4 ชั่วโมง
6. บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล	จำนวน	4 ชั่วโมง
7. การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม และการวัดความพึงพอใจ	จำนวน	2 ชั่วโมง
	รวม	30 ชั่วโมง

4. ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ใช้ระยะเวลา 30 ชั่วโมง โดยทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 17.00-19.00 น. ช่วงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์ในขอบเขตและความหมายดังนี้

1. **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม** หมายถึง กระบวนการในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปพัฒนาพยาบาลวิชาชีพ ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัด ชลบุรี ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบ (Taba, 1962, p. 12) ของเซเลอร์, อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander, & Lewis, 1981, pp. 28-39) และของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2533, หน้า 1-23) และผู้วิจัยทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับ พยาบาลวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม

2. **ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน** หมายถึง ความรู้ทางภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนภาษารัสเซีย ที่เน้นการสนทนา เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารเบื้องต้นกับคนไข้ ชาวรัสเซีย ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี

3. **หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี** หมายถึง เอกสารที่เป็นแผนหรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาล กรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี เป็นหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น 30 ชั่วโมง อันประกอบไปด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อประกอบการฝึกอบรม 6) การวัดและประเมินผล เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นกับคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาล กรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. **พยาบาลวิชาชีพ** หมายถึง นางพยาบาลหรือบุรุษพยาบาล ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันเป็นบุคลากรโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และมีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการศึกษาอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

5. **ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร** หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออกถึงการนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางภาษา (Linguistic competence) และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative competence) ด้วยการโต้ตอบหรือสนทนา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารจริงในสังคม โดยใช้ภาษารัสเซีย และสามารถแสดงออกใน 5 ด้าน

ได้แก่ 1) การออกเสียง 2) การใช้คำศัพท์ 3) การใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง 4) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา และ 5) ความคล่องแคล่วในการพูด ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้รับจากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ชุดของข้อสอบที่ประกอบด้วยข้อทดสอบที่เป็นการกำหนดสถานการณ์การสื่อสารที่ใช้อยู่จริง ในสถานพยาบาล จำนวน 5 ข้อ 5 สถานการณ์ (Situational role play cards) ได้แก่ 1) การทักทาย และการทำความรู้จัก 2) การลงทะเบียนผู้ป่วยและการบริการล่าม 3) การตรวจร่างกายทั่วไป 4) การนัดหมายให้คนไข้มาพบแพทย์อีกครั้ง และ 5) เรื่องการเสนอบริการล่ามให้แก่นักไข้และการบอกทาง

โดยใช้เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราต่างระดับ (Rubric scale) ซึ่งปรับจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้ 1) การออกเสียง หมายถึง การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบ โดยออกเสียงได้ชัด ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียง เสียงเชื่อมโยง คำสามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้ 2) คำศัพท์ หมายถึง การประเมินความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค สำนวน ในการสนทนาโต้ตอบถูกต้องเหมาะสม มีความหลากหลายอย่างกว้างขวาง สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้ 3) กฎไวยากรณ์ หมายถึง การประเมินความสามารถในการนำกฎเกณฑ์โครงสร้างไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้ 4) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา หมายถึง การประเมินความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยคกับเรื่องราวที่สนทนาได้เป็นอย่างดี ดีความประโยคของคู่สนทนาและสามารถพูดโต้ตอบได้ตรงประเด็น สื่อความหมายในการสนทนาได้ 5) ความคล่องแคล่วในการสื่อสาร หมายถึง การประเมินความสามารถในการพูดได้อย่างคล่องแคล่วราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่าง ๆ ได้ดี ทั้งในการพูดโดยทั่วไป และการอธิบายถึงสิ่งใด ๆ ที่ค่อนข้างเข้าใจยาก ทำให้คู่สนทนาเข้าใจความหมายในการสื่อสารได้

โดยกำหนดระดับการให้คะแนนประเด็นละ 5 ระดับคะแนน เรียงจากน้อยไปหามาก ตั้งแต่ 0-4 คะแนน รวมเป็น 20 คะแนนเต็ม ในกรณีที่ผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทุกข้อและได้คะแนนในระดับมากที่สุดทุกข้อผู้รับการทดสอบจะได้คะแนนรวม 20 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเต็ม ส่วนในกรณีที่ผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทุกข้อแต่ได้คะแนนในระดับน้อยที่สุดทุกข้อผู้รับการทดสอบจะได้คะแนนรวม 5 คะแนน ซึ่งน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ดังนั้นจึงใช้คะแนนที่เป็นครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มคือ 10 คะแนนขึ้นไปเป็นเกณฑ์ว่า

ผู้รับการทดสอบมีความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับที่ดีถึงดีมาก แต่ถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 10 คะแนน ถือว่าผู้รับการทดสอบมีความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงถึงระดับพอใช้

7. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง ความรู้สึกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ทั้งในด้านเนื้อหา กิจกรรม ในการฝึกอบรม ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ในลักษณะของความพึงพอใจ 5 ระดับ ตาม Rating scale คือ น้อยที่สุด (ควรปรับปรุงแก้ไข) น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ซึ่งวัดได้จากคะแนน 1-5 ที่ได้จากการตอบแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

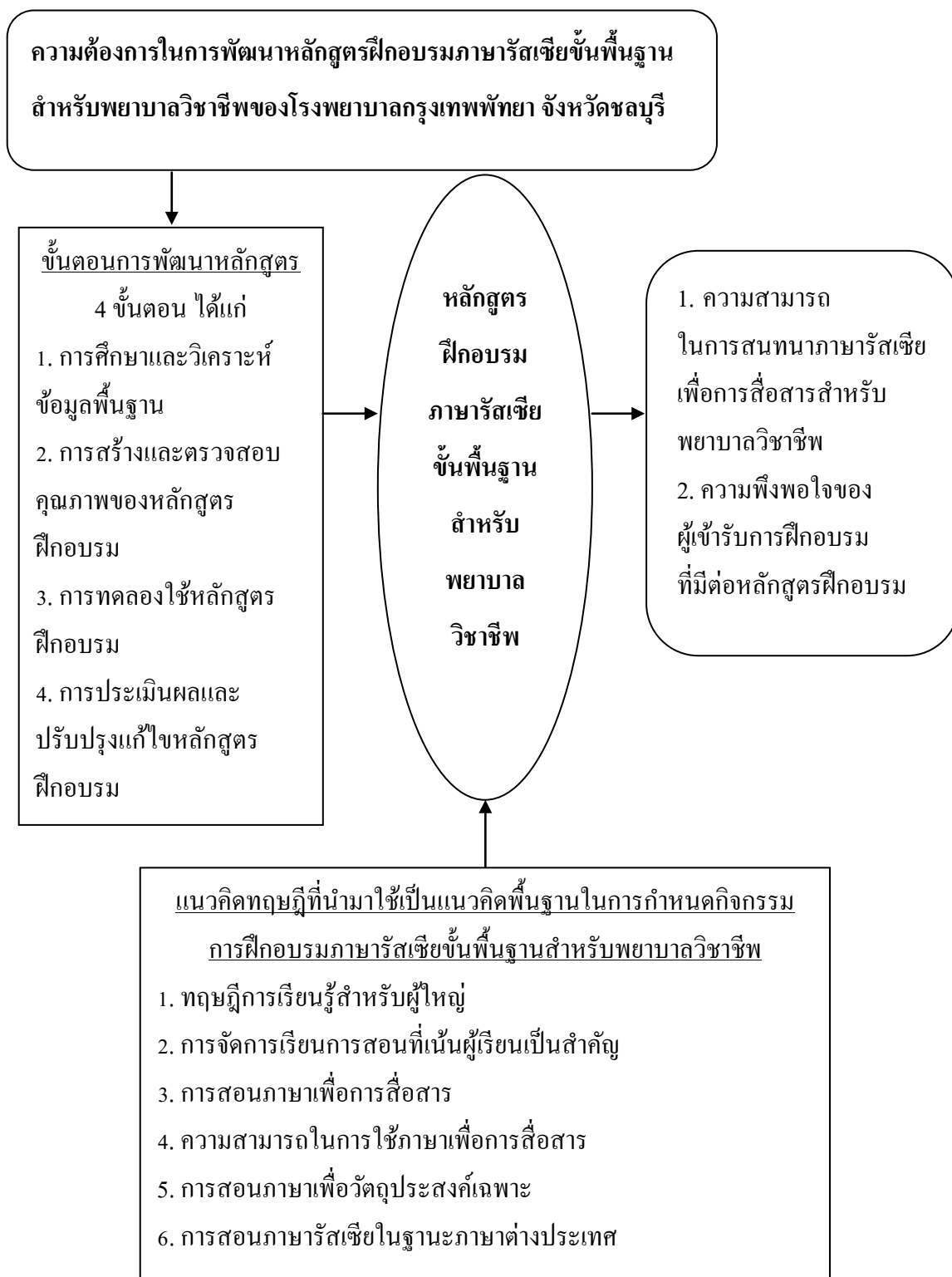
สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานที่เน้นการสนทนาให้กับบุคลากรพยาบาลของโรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยทำการศึกษารายงานการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ถูกต้องจากนักการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในขณะเดียวกันผู้วิจัยก็ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่นำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดกิจกรรมในการฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่เน้นการสนทนา ได้แก่ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ 2) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร 4) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร 5) การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ และ 6) การสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพสามารถเสริมสร้างความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมได้จริง และหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นก็สร้างความพึงพอใจแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้อีกด้วย

ผู้วิจัยสรุปและสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1-1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน
สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทที่ได้รับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมนี้สามารถนำความรู้ทางภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานไปใช้ประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารกับคนไข้ชาวรัสเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรพยาบาลของโรงพยาบาลอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวรัสเซีย ให้สามารถใช้ทักษะภาษารัสเซียในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกร เป็นต้น
4. เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับบุคลากรในด้านวิชาชีพอื่น ๆ เช่น พนักงานต้อนรับ บริกร และบุคลากรต่าง ๆ ในธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นต้น
5. เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรในด้านวิชาชีพต่าง ๆ
6. เป็นแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางด้านภาษารัสเซีย ในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษารัสเซียเพื่อพัฒนาบุคลากรในด้านวิชาชีพอื่น ๆ ในประเทศไทยในอนาคตต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปและนโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี
2. การพัฒนาหลักสูตร
  - 2.1 ความหมายของหลักสูตร
  - 2.2 ความสำคัญของหลักสูตร
  - 2.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
  - 2.4 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
  - 2.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
  - 2.6 การประเมินผลหลักสูตร
3. การฝึกอบรม
  - 3.1 ความหมายของการฝึกอบรม
  - 3.2 จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม
  - 3.3 หลักจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม
  - 3.4 การประเมินผลการฝึกอบรม
4. หลักสูตรฝึกอบรม
5. ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
6. แนวคิดการจัดการเรียนการสอน
  - 6.1 ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่
  - 6.2 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. แนวคิดการสอนภาษา
  - 7.1 การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 7.2 ขั้นตอนการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร
  - 7.3 กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 7.4 การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

8. ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 8.1 ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 8.2 องค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 8.3 การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง-พูด
  - 8.4 การวัดและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 8.5 การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสภาพจริง
  - 8.6 การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
  - 8.7 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
9. การสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ
10. เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม
11. ความพึงพอใจ
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 12.1 งานวิจัยภายในประเทศ
  - 12.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไปและนโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

ในปีพุทธศักราช 2558 การเปิดเสรีทางการค้าของอาเซียน (AEC) เต็มรูปแบบจะเกิดขึ้น เสรีทางการค้าของอาเซียนเต็มรูปแบบเกิดขึ้น จะเกิดการไหลหลั่งของเหล่าบุคลากรการแพทย์ที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมากกว่าบุคลากรคนไทย เข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศต่าง ๆ ในแถบอาเซียน ซึ่งปัญหานี้จะกระทบผู้ประกอบการรักษาพยาบาลโดยตรง โดยเฉพาะพยาบาลไทยอย่างแน่นอน รัฐบาลไทยควรส่งเสริม และช่วยคนไทยด้วยกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรหันมาให้ความสนใจด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิชาชีพพยาบาลไทยเหล่านี้ที่มีหัวใจการบริการเป็นอันดับหนึ่งไม่แพ้ชาติใดบนโลกให้มีความสามารถและศักยภาพในแข่งขันได้ในระดับสากล (อุตสาหกรรมสาร, 2552, หน้า 28)

โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา (โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา, 2557) เป็นโรงพยาบาลในเครือโรงพยาบาลกรุงเทพ ตั้งอยู่ในเขตเมืองพัทยา เลขที่ 301 หมู่ 6 ถนนสุขุมวิท ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาเปิดดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2533 มีจำนวนเตียงรองรับผู้ป่วยเพียง 100 เตียง ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 ได้สร้างอาคารศูนย์การแพทย์เฉพาะระบบเพื่อรองรับปริมาณผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น และเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการทางการแพทย์ที่เป็นการรักษาโรคเฉพาะสาขามากขึ้น มีจำนวนเตียงมากกว่า 200 เตียง สามารถให้บริการตรวจวินิจฉัยและ

รักษาพยาบาลโรคที่มีความซับซ้อนได้อย่างครบ วงจรและทันสมัย อาทิ ศูนย์หัวใจ ซึ่งตรวจรักษาโรคหัวใจด้วยการฉีดสีและขยายหลอดเลือดหัวใจด้วยบอลลูน รวมถึงการผ่าตัดทำทางเบี่ยงเส้นเลือดหัวใจ ด้วยเทคนิคพิเศษ โดยไม่ใช่เครื่องหัวใจและปอดเทียม เป็นแห่งแรกในภาคตะวันออก โดยมีมาตรฐานการรักษาทัดเทียมโรงพยาบาลชั้นนำในกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังมีศูนย์การแพทย์ที่กำลังพัฒนาให้สมบูรณ์ขึ้นตามลำดับ คือ ศูนย์สมองและระบบประสาท ศูนย์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน ศูนย์ความงาม เป็นต้น นับตั้งแต่เปิดดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทให้ความสำคัญกับการจัดหาบริการทางการแพทย์ที่ครอบคลุม และใส่ใจต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน ดังจะเห็นได้จากการลงทุนด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ เพื่อช่วยการตรวจวินิจฉัยให้มีประสิทธิภาพแม่นยำยิ่งขึ้น เช่น เครื่องสนามแม่เหล็กไฟฟ้า MRI, เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ความเร็วสูง 64-Slice CT, เครื่องอัลตราซาวด์ 3 มิติ และ 4 มิติ, เครื่องเอกซเรย์ระบบดิจิทัล DSI, ระบบเชื่อมต่อการจัดเก็บและรับส่งข้อมูลภาพทางการแพทย์ด้วยระบบดิจิทัล PACS, เครื่องฉีดสีและขยายหลอดเลือดหัวใจ Cathlab รวมถึงลานจอดเฮลิคอปเตอร์และห้องปฐมพยาบาลเบื้องต้นเพื่อรับส่งผู้ป่วยที่ ถูกลำเลียงมาทางอากาศ และ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทเป็น โรงพยาบาลเอกชนที่มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ประจำกว่า 100 ท่าน และแพทย์ที่ปรึกษาประมาณ 200 ท่าน บริการทางการแพทย์หลากหลายสาขาระบบวงจรและทันสมัยมากที่สุด ในภาคตะวันออกและเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับการดูแลที่ดีที่สุด โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทได้ก่อสร้างอาคารใหม่ 15 ชั้น ขยายเชื่อมต่อกับกลุ่มอาคารเดิม มีการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ และภูมิทัศน์บนพื้นที่กว่า 23 ไร่ ทั้งนี้เมื่อเปิดดำเนินการครบถ้วนแล้ว จะเป็นโรงพยาบาลศูนย์กลางทางการแพทย์เฉพาะระบบอย่างเต็มรูปแบบ อันมีจำนวนเตียงมากถึง 400 เตียง มีพื้นที่บริการที่ออกแบบตกแต่งอย่างสวยงามทันสมัยครบครันด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกเทียบเท่าโรงแรมชั้นนำ แต่ยังคงไว้ซึ่งความอบอุ่นสบายเหมือนพักอยู่ที่บ้านและมั่นใจในความปลอดภัยจากการดูแลโดยบุคลากรทางการแพทย์และความพร้อมของเทคโนโลยีทางการแพทย์

ด้วยการที่โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทตั้งอยู่ในพื้นที่เมืองพญา ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจากทั่วโลกหมื่นเวียนกันมาเที่ยวตลอดทั้งปี รวมทั้งเป็นเขตติดต่อกับนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาจึงได้รับความไว้วางใจจากผู้รับบริการชาวต่างประเทศถึงปีละกว่า 100,000 คน หรือประมาณ 40% ของผู้ใช้บริการทั้งหมด โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จึงให้ความสำคัญสำหรับลูกค้าชาวต่างชาติด้วยล่ามกว่า 20 ภาษา เพื่ออำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่งานเอกสารด้านประกันสุขภาพ ประสานงานสถานทูต ไปจนถึงการรับส่งผู้ป่วยต่างประเทศ และยังจัดให้มีการสอนภาษาการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมธรรมเนียมปฏิบัติที่แตกต่างของแต่ละชนชาติแก่พนักงานทุกระดับเพื่อให้การบริการ

มีความราบรื่น ตรงตามความคาดหวังของคนต่างชาติต่างภาษาและวัฒนธรรม เพราะโรงพยาบาลกรุงเทพพญาเข้าใจถึงความสำคัญของการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำอันเป็นจุด เริ่มต้นของการให้บริการที่ดีและการรักษาที่ถูกต้อง

พันธกิจ ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา คือ มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำในการให้บริการทางการแพทย์ที่ได้รับการยอมรับในระดับมาตรฐานสากล โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัย ด้วยทีมบุคลากรที่มีความสามารถ ยึดมั่นเชิดชูมาตรฐานและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ มุ่งพัฒนาคุณภาพบริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุดของผู้รับบริการ รวมถึงการเจริญเติบโตที่มั่นคงขององค์กร

ค่านิยมองค์กร ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา คือ มุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ (Commitment to excellence) ด้วยมาตรฐานคุณภาพ (Quality) และการให้บริการด้วยความเอาใจใส่ (Service with a heart) พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement) ด้วยความสามารถในการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

นโยบายคุณภาพ ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา คือ โรงพยาบาลกรุงเทพพญา ให้บริการทางการแพทย์ด้วยมาตรฐานสากลระดับสูง เพื่อความไว้วางใจ และความพึงพอใจสูงสุดของผู้รับบริการ โดยมุ่งมั่นพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และพัฒนาคุณภาพการบริการอย่างต่อเนื่องทั่วทั้งองค์กร

แผนยุทธศาสตร์ ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ

1. แผนการสร้างความเป็นตติยภูมิด้านการแพทย์
2. แผนการสร้างความเป็นเลิศด้านบริการคลินิก
3. แผนการปรับปรุงคุณภาพโรงพยาบาลให้ได้มาตรฐานสูงสุด
4. แผนพัฒนาโรงพยาบาลให้เป็นศูนย์กลางการแพทย์แห่งภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์ ของแผนยุทธศาสตร์โรงพยาบาล คือ

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพของ PCU ที่เป็นเป้าหมายหลัก ได้แก่ ศูนย์หัวใจ ศูนย์สมอง และศัลยกรรมกระดูกและข้อ ให้เป็นที่ยอมรับว่าให้บริการได้ดีที่สุดในภาคตะวันออก
2. เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีความมั่นใจที่จะมาใช้บริการที่โรงพยาบาลกรุงเทพพญามากกว่าที่อื่น ๆ
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาให้สามารถเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการการแพทย์ในภาคตะวันออก

เป้าหมาย ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา คือ

1. เป็นศูนย์การแพทย์ที่มีศักยภาพในระดับตติยภูมิที่พร้อมที่สุดในภาคตะวันออก
2. เป็นโรงพยาบาลแห่งแรกที่มีผู้ป่วยหนักถึงเมื่อต้องการรักษาโรคเกี่ยวกับ หัวใจ สมอง หรือกระดูกและข้อ
3. โรงพยาบาลได้รับรองมาตรฐานคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการให้บริการจากองค์กรภายนอกอย่างสม่ำเสมอ
4. มีการจัดกิจกรรมวิชาการในระดับภูมิภาคแก่บุคลากรการแพทย์ทั่วไปทั่วไปทั้งภายในและภายนอกองค์กรเป็นประจำ (โรงพยาบาลกรุงเทพพญา, 2557)

จากข้อมูลทั่วไปของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า การที่โรงพยาบาลกรุงเทพพญาตั้งอยู่ในพื้นที่เมืองพญา ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจากทั่วโลกหมุนเวียนกันมาเที่ยวตลอดทั้งปี รวมทั้งเป็นเขตติดต่อกับนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาจึงได้รับความไว้วางใจจากผู้รับบริการชาวต่างประเทศถึงปีละกว่า 100,000 คน หรือประมาณ 40% ของผู้ใช้บริการทั้งหมด (โดยข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา พบว่า สถิติผู้เข้ารักษาพยาบาลในช่วง 3 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ซึ่งคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด) ด้วยเหตุนี้ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาจึงให้ความสำคัญสำหรับลูกค้าชาวต่างชาติด้วยล่ามกว่า 20 ภาษา เพื่ออำนวยความสะดวกทุก ๆ ด้าน ให้แก่ผู้ป่วยชาวต่างชาติ และยังจัดให้มีการสอนภาษา การเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมธรรมเนียมปฏิบัติที่แตกต่างของแต่ละชนชาติแก่พนักงานทุกระดับ เพื่อให้การบริการมีความราบรื่น ตรงตามความคาดหวังของคนต่างชาติต่างภาษาและวัฒนธรรม เพราะโรงพยาบาลกรุงเทพพญาเข้าใจถึงความสำคัญของการสื่อสารข้อมูลที่ต้องการแม่นยำ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการให้บริการที่ดีและการรักษาที่ต้องการ และ 1 ใน 20 ภาษาที่ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้จัดการเรียนการสอนให้แก่บุคลากรในองค์กร ก็คือภาษารัสเซียนั่นเอง

การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เป็นตัวกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมาย อีกทั้งเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนว่าหลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา

เราจึงควรศึกษาถึง “ความหมายของหลักสูตร” โดยศึกษาได้จากการนิยามความหมายของหลักสูตรของนักคิดและนักการศึกษาที่ได้ศึกษาในเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ ดังต่อไปนี้

ความหมายของหลักสูตร

กู๊ด (Good 1973, p. 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ ประการแรก กู๊ด กล่าวว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา เป็นต้น ความหมายของหลักสูตรในข้อนี้หมายถึง หลักสูตรเป็นเพียงวิชานั้นเอง ประการที่สอง หลักสูตร คือ คำโคร่งทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้ขั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป ความหมายในข้อนี้ หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับรวมทุกวิชาเข้าด้วยกัน และประการสุดท้าย หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ความหมายในข้อนี้ หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งและประสบการณ์อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งในความหมายของหลักสูตรที่เกี่ยวกับเรื่อง ของประสบการณ์นี้ คอสมเวล และแคมเบล (Cowell & Campbell, 1985 อ้างถึงใน บรรพต สุวรรณประเสริฐ 2554, หน้า 14) ก็ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ ส่วนที่ ประกอบด้วย ประสบการณ์ทั้งหมดทุกชนิด ที่ผู้เรียนได้รับภายใต้การแนะนำของครู หากจะศึกษาคำนิยามของความหมายของหลักสูตรที่เน้นเรื่องของประสบการณ์ มีนักการศึกษาของไทยหลายท่าน ได้ให้นิยามเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ เช่น โสรดา แส้วภักดี (2544, หน้า 17) ให้คำนิยามไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสาร ข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการสำหรับเป็นแนวทาง ในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ ยังมีนิยามของ สุมน อมรวิวัฒน์ (2530, หน้า 90) ที่กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า คือ การจัดประสบการณ์ กิจกรรม และบริการทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทุกด้านที่พึงประสงค์ นอกจาก ความหมายของหลักสูตรที่นิยามไว้เกี่ยวกับเรื่องประสบการณ์แล้ว ยังมีความหมายของหลักสูตร ที่มองว่าหลักสูตรเป็นโครงการหรือแผนงานที่ต้องวางไว้ก่อนเพื่อให้เหมาะสมกับตัวผู้เรียน เช่น คำนิยามของสุมิตร คุณานุกร (2538, หน้า 41) ที่ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง โครงการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับ ความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ สุมิตร คุณานุกร ยังกล่าวว่า หลักสูตรเป็นแบบแผน หรือแนวทางของการจัดการศึกษาทั้งในระบบ โรงเรียนและนอกระบบ โรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริการ การศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้พยายามจัดสรรประสบการณ์ ทั้งหมดตามที่หลักสูตรกำหนดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ได้รับการพัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแห่งชาตินั้นเอง นอกจากคำนิยาม

ดังกล่าว ยังมีการให้คำนิยามที่สอดคล้องกัน คือ อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 อ้างถึงใน นิภา เพชรสม, 2542, หน้า 3) ได้กล่าวว่า มีหลายทัศนะจากนักการศึกษา กล่าวถึง หลักสูตรว่า หมายถึง แผนงาน หรือโครงการหรือข้อกำหนดในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนด หรือจัดทำขึ้น ก่อนการสอน หรือก่อนการปฏิบัติจริง เกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละท้องถิ่น ในเรื่องของความเหมาะสมกับ ผู้เรียนนี้สอดคล้องกับคำนิยามของกำธร ไพจิตต์ (2542, หน้า 47) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ หรือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในความเหมาะสมกับผู้เรียนและเรื่องการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นสิ่งที่สำคัญต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมาก เพราะหากความต้องการของผู้เรียน เองได้รับการตอบสนองย่อมส่งผลให้การเรียนรู้เกิดความน่าสนใจและผู้เรียนจะมีความใฝ่รู้ ในสิ่งนั้น ๆ

จากนิยามความหมายของหลักสูตรจากนักการศึกษาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปความหมายของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตรหมายถึง แผนงานหรือโครงการที่จัดเป็นมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งเกิดขึ้นจากการคาดการณ์ล่วงหน้า จัดทำขึ้นก่อนการสอนหรือ ก่อนการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสม ตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

ความสำคัญของหลักสูตร

การจัดการศึกษาในทุกระบบและทุกรูปแบบให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์จะเห็นได้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่ง คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแก่นสำคัญในการวางแผนทาง ในการจัดการศึกษา และเป็นตัวกำหนดทิศทางของการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ในด้านต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมาย ดังที่ สันต์ ธรรมบำรุง (2527, หน้า 8) ได้ชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเปรียบเสมือนแผนการเดินทางและตารางที่ยึดหยุ่นได้ในการจัดการศึกษา ในการที่จะให้ผู้เรียนมีความรู้ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ส่วน สุมน อมรวิวัฒน์ (2530, หน้า 92) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ นั่นคือกำหนดจุดหมาย ปลายทาง หรือลักษณะของผู้เรียนที่จะเป็นผลผลิตของการศึกษา เช่น ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้อะไร มีทักษะอะไร ตลอดทั้งบุคลิกภาพและเจตคติควรเป็นอย่างไร อยากรู้ก็ตามหลักสูตรจะถูกกำหนด โดยเป้าหมายทางการศึกษาอีกทีหนึ่ง เป้าหมายทางการศึกษาจะพยายามอธิบายถึงผลผลิต ทางการศึกษาอย่างกว้าง ๆ ในขณะที่หลักสูตรจะกำหนดในรายละเอียดถึงจุดมุ่งหมายของ

การเรียนรู้ที่จะต้องเกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการเรียนการสอน ในเรื่องของความสำคัญของ หลักสูตรในการเป็นตัวกำหนดเป้าหมายนี้ สุมิตร คุณานุกร (2538, หน้า 199-200) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือเป็นบัญญัติของรัฐ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษานำไปปฏิบัติเป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาและควบคุมการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณและบุคลากร และอุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 8 อ้างถึงใน นิภา เพชรสม, 2542, หน้า 41) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็น “ธงชัย” ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และเป็น “แผนแม่บท” กำกับการทำงานทุกด้านของโรงเรียน

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปความสำคัญของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจหลักของการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรจะเป็นตัวบอกให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างไร และเป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายนั้นจะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างไร และเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ในที่สุด

องค์ประกอบของหลักสูตร

ในการจะพัฒนาหลักสูตรให้สมบูรณ์ได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ ๆ ในทุกด้าน เพื่อเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของหลักสูตร นักพัฒนาหลักสูตรหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้หลายแนวคิด ดังต่อไปนี้

สังัด อุทรานันท์ (2532 ข, หน้า 244) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรจะต้องประกอบด้วย

- 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
  - 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
  - 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์
  - 4) การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
  - 5) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิชาในชุมชน
  - 6) การประเมินผล
  - 7) การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน
- ในขณะที่ ช่าง บัณฑิต (2542, หน้า 7-8) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 6 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) จุดประสงค์ของการเรียนการสอน 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 5) วัตถุประสงค์และสื่อการเรียนการสอน 6) การประเมินผล
- ทาบ (Taba 1962, p. 10) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) จุดประสงค์ 2) เนื้อหาวิชา 3) วิธีการสอนและการจัดดำเนินการ 4) การประเมินผล สอดคล้องกับมาเรียน นิลพันธุ์ และศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ (2542, หน้า 12) ที่กล่าวว่า ในการสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน คือ 1) จุดประสงค์หรือวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาสาระหรือการจัดประสบการณ์ 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) การประเมินผล และสุมน อมรวิวัฒน์ (2530, หน้า 103) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้ 1) พื้นฐานของหลักสูตร 2) หลักสูตรแม่บท

3) เอกสารและวัสดุประกอบหลักสูตร 4) แผนการสอนประจำบทเรียน 5) กิจกรรมการเรียนรู้
6) ผู้เรียน 7) การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2553, หน้า 8-9) ได้เสนอว่า หลักสูตรประกอบด้วย รายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการ คือ ทิศทางหรือแนวทางในการจัดการศึกษาของแต่ละระดับ
2. จุดหมาย คือ ความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษาที่จะนำไปสู่หลักการของหลักสูตร
3. โครงสร้าง คือ ข้อกำหนดว่ากลุ่มวิชาหรือรายวิชาใดในหลักสูตรเป็นวิชาบังคับ วิชาใดเป็นวิชาบังคับเลือก และวิชาใดเป็นวิชาเลือกเสรี
4. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์ทางการศึกษาสำหรับใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
5. เนื้อหาของรายวิชา คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งกำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้น ๆ อันจะช่วยให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของผู้เรียน
6. สื่อการเรียนรู้ คือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติตามที่ต้องการ
7. วิธีการสอน คือ วิธีการทุกรูปแบบที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติตน
8. การวัดประเมินผล หมายถึง การวัดประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน และเพื่อการตัดสินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

เมื่อพิจารณาจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน พอสรุปองค์ประกอบของหลักสูตรได้ดังนี้ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรืออาจเรียกได้ว่า หลักการและเหตุผลของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระ 4) กิจกรรม 5) สื่อการฝึกอบรม และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งสามารถนำมาจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องได้โดยการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรขึ้นตามความต้องการของสภาพปัจจุบันปัญหาด้วย

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

ดังที่กล่าวไว้ถึงความสำคัญของหลักสูตร ว่าหลักสูตรนับเป็นหัวใจในการจัดการศึกษา แต่สิ่งที่เป็นอีกอย่างหนึ่งได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร เนื่องจาก การพัฒนาหลักสูตรนับเป็นกระบวนการที่จะทำให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้อย่างน่าสนใจ ได้แก่ กู๊ด (Good, 1973, pp. 4-5) มีความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับ

การเรียนการสอน และ โรงเรียน ส่วนคำว่า เปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิม สอดคล้องกับสังค อุทรานันท์ (2532 ข, หน้า 145) กล่าวว่า คำว่า การพัฒนาเป็นคำที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Development ซึ่งมีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ คือ การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น อีกประการหนึ่งคือ ทำให้เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น อีกความหมายหนึ่ง ก็คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม ยังมี เซเลอร์, อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander, & Lewis, 1981, p. 7) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย รวมไปถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนด้วย ส่วนนักการศึกษาของไทย เช่น เบื้อง กิจรัตน์ (2532, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรบางส่วน หรือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและของผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับสมพิศ วงษ์แฮม (2535, หน้า 14) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรหรือการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยหลักสูตรใหม่นี้จะต้องมีเนื้อหาโครงสร้างกระบวนการ และองค์ประกอบอื่น ๆ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมหรือสภาพสังคม เศรษฐกิจ ของแต่ละท้องถิ่น และกำทร ไพจิตร (2542, หน้า 47) ก็ได้กล่าวถึง ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ในทำนองเดียวกันว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ หรือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และท้ายที่สุด วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การวางโครงการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน คือ ระบบ โครงสร้างของการจัด โปรแกรมการจัดการเรียน การสอน การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำรา แบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียน การสอนต่าง ๆ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไข และการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้ง การบริหาร และการบริการหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง กระบวนการในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ได้ผลดียิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนการสร้างหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรนั่นเอง

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler, 1950, pp. 1-2 อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่ 2543, หน้า 11) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรว่า ก่อนที่จะพัฒนาหลักสูตรควรตอบคำถาม 4 ประการก่อน คือ 1) จุดมุ่งหมายในการศึกษามีอะไรบ้าง 2) โรงเรียนควรมีประสบการณ์อะไรบ้าง 3) ควรจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และ 4) ควรประเมินผลของประสบการณ์ในการเรียนอย่างไรจึงจะสามารถตัดสินได้ว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ไทเลอร์ ยังได้เสนอแนวคิดในการวางโครงสร้างหลักสูตร โดยใช้วิธี Means and ends approach โดยมีความเห็นว่าการสร้างหลักสูตรจะต้องตอบคำถามทั้ง 4 ข้อข้างต้นเรียงลงมาตามลำดับ การตั้งจุดประสงค์ข้อแรกจึงมีความสำคัญที่สุดเพราะคำถามอีก 3 ข้อ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในข้อแรก ดังนั้น ลักษณะเด่นของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของไทเลอร์นั้น ใช้จุดประสงค์เป็นตัวกำหนด ควบคุมการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนดังนั้นจุดประสงค์จึงมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการกำหนดจุดประสงค์ชั่วคราวก่อน โดยการหาวิธีการหรือคุณเกณฑ์จากทฤษฎีการเรียนรู้ ปรัชญาการศึกษา ปรัชญาทางสังคม มาเป็นจุดประสงค์ชั่วคราวและปรับปรุงให้ได้จุดประสงค์ที่แท้จริง ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบา (Taba, 1962, p. 12) เขาได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า “Grass roots approach” หรือวิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน ซึ่ง ทาบาเชื่อว่า ผู้ที่มีหน้าที่สอนในหลักสูตรควรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย วิธีการพัฒนาหลักสูตรของทาบานี้มีขั้นตอนคล้ายคลึงกับไทเลอร์แต่ต่างกันตรงที่วิธีการที่ไทเลอร์เสนอนั้นค่อนข้างเป็นวิธีการแบบ “Top-down” คือ การพัฒนาหลักสูตรที่มาจากข้อเสนอแนะของนักวิชาการ ให้ครูปฏิบัติและผู้บริหารสั่งการมายังครูผู้สอนอีกทีหนึ่ง สำหรับกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของสังคม (Diagnosis of needs) คือการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน เช่น ข้อบกพร่อง ความแตกต่าง ตลอดจนภูมิหลังของผู้เรียน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดประสงค์ (Formulation of objectives) เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียนแล้ว ควรกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจนและตรงตามความต้องการของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาวิชา (Selection of contents) เนื้อหาวิชาที่จะนำมาให้เรียนนั้นจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และควรเลือกเนื้อหาที่มีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา (Organization of content) การเลือกเนื้อหาวิชาที่จะใช้สอนนั้นจะต้องคำนึงถึง ความต่อเนื่อง ความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ความเหมาะสมกับวุฒิภาวะ ความพร้อม ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of learning experiences) นักพัฒนาหลักสูตรหรือครูผู้สอนจะต้องเลือกวิธีการหรือประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of learning experiences) กิจกรรมการเรียนการสอนควรได้รับการจัดเรียงลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับเนื้อหา แต่ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 7 การประเมินผลและกระบวนการประเมินผล (Evaluation and means of evaluation) ผู้ที่วางแผนหลักสูตรต้องประเมินว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่บรรลุผลสำเร็จ และทั้งครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดวิธีการและขั้นตอนการประเมินผล

สำหรับประเด็นของการพัฒนาหลักสูตร สมเกียรติ ศรีสกุล (2539, หน้า 33-34) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร โดยมีหน้าที่ศึกษาวิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมาย ขอบเขต จุดมุ่งหมาย ตลอดจนรูปแบบของหลักสูตรที่พึงประสงค์ ขั้นที่ 3 เลือกเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ขอบเขต จุดมุ่งหมาย ตลอดจนรูปแบบของหลักสูตรที่พึงประสงค์ในขั้นที่ 2 ขั้นที่ 4 จัดลำดับเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม ขั้นที่ 5 จัดประสบการณ์และกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ขอบเขต จุดมุ่งหมาย ตลอดจนรูปแบบของหลักสูตรที่พึงประสงค์ในขั้นที่ 2 ขั้นที่ 6 กำหนดวิธีวัดผล และประเมินผลให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ขอบเขต จุดมุ่งหมาย ตลอดจนรูปแบบของหลักสูตรที่พึงประสงค์ในขั้นที่ 2 ขั้นที่ 7 นำหลักสูตรไปทดลองใช้ ขั้นที่ 8 ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้ได้หลักสูตรที่พึงประสงค์ ขั้นที่ 9 พัฒนาหลักสูตร

นอกจากแนวคิดของนักการศึกษาในเรื่องกระบวนการพัฒนาหลักสูตรหลาย ๆ ท่าน ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวคิดในเรื่องนี้ของเซเลอร์ และคณะ (Saylor et al., 1981, pp. 28-39) ที่ได้นำเสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นแผนการในการจัด โอกาสการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนไว้ ดังที่กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่ในหลักสูตรต้องมีการกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ คือ

1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขอบเขต (Goals, objectives and domains) การพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายแต่ละประเด็นจะบ่งบอกถึงขอบเขตหนึ่ง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งเซเลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิสได้เสนอไว้ว่ามี 4 ขอบเขตที่สำคัญ คือ พัฒนาการส่วนบุคคล (Personal development) สมรรถภาพทางสังคม (Social competence) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continued learning skills) และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Specialization) นอกจากนี้ยังมีขอบเขตอื่น ๆ อีก ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรอาจจะพิจารณาตามความเหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะทางสังคม เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตต่าง ๆ

ของหลักสูตรจะได้รับข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัยต่าง ๆ ปรัชญาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร เป็นต้น

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกแล้ว

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบหลักสูตรแล้วขั้นตอนต่อไป คือ การนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอนตามรูปแบบต่าง ๆ ครูผู้สอนเลือกวิธีการสอน สื่อ วัสดุการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนต้องเลือกวิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งเป็นทั้งการประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative evaluation) และการประเมินผลรวม (Summary evaluation) ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

จากแนวคิดของนักพัฒนาหลักสูตรที่อ้างถึงข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ต้องกระทำเพื่อมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งสภาพการณ์ของสังคม ดังนั้น การที่จะพัฒนาหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมาย จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาสำรวจสภาพความต้องการของผู้เรียน ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อกำหนดเป็นกรอบกว้าง ๆ สำหรับการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงจะเป็นขั้นตอนของการออกแบบหลักสูตร ตามด้วยการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ การประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อวัดคุณภาพของหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตรจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการนำหลักสูตรไปใช้แล้ว สามารถนำผลการประเมินที่ได้มาใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังที่ ครอนบาค (Cronbach, 1980 อ้างถึงใน ศิริมาศ พุทธิสันทน์, 2543, หน้า 25) ได้กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการศึกษา ส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร จุดหมายโครงการ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน และการวัดผล จะสัมพันธ์กันหรือไม่ นอกจากนี้ เบรดี้ (Brady, 1990, p. 152 อ้างถึงใน ศิริมาศ พุทธิสันทน์ 2543, หน้า 25) ยังได้รวบรวมความหมายของคำว่า การประเมินผลหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เป็นการวัดระดับความสามารถของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. เป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนกับเกณฑ์มาตรฐาน
3. เป็นการอธิบาย และพิจารณาตัดสินหลักสูตร
4. เป็นการจำแนกขอบเขตการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจ

และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535, หน้า 31) ได้แบ่งการประเมินผลหลักสูตรออกเป็น 3 ประเภทตามระยะของจุดมุ่งหมายของการประเมิน

1. การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ (Ex-ante evaluation) เป็นการประเมินเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการใช้หลักสูตรตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องและนำไปแก้ไขก่อนนำหลักสูตรไปใช้
2. การประเมินในระหว่างการใช้หลักสูตร (On-going of formative evaluation) เป็นการประเมินในช่วงที่ใช้หลักสูตร เพื่อเป็นการตรวจสอบการใช้หลักสูตรให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง ซึ่งต้องประเมินเป็นระยะ เพื่อดูความก้าวหน้าการใช้หลักสูตร และเป็นการควบคุมแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในขณะที่ใช้หลักสูตร
3. การประเมินหลังเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตร (Summative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อสรุปการใช้หลักสูตรว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะสำหรับการใช้หลักสูตรครั้งต่อไป

ส่วน กาญจนา คุณารักษ์ (2540, หน้า 220) ให้ความหมายว่า การประเมินผลหลักสูตรเป็นการเตรียมข้อสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจในระยะต่าง ๆ ของการพัฒนาหลักสูตร ข้อสนเทศดังกล่าวอาจจะเกี่ยวกับโปรแกรมที่สมบูรณ์ทั้งหมด หรือ องค์ประกอบเพียงบางส่วน แคปแลน และนอร์ตัน (Kaplan & Norton, 1996, pp. 7-8 อ้างถึงใน มนัส จันทร์พวง, 2549, หน้า 76-77) ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรไว้โดยใช้ Balanced Scorecard (BSC) ซึ่งมีความสมบูรณ์ในการวัดและประเมินหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ มุมมองด้านการเงิน (Financial) ด้านลูกค้า (Customer) ด้านกระบวนการภายใน (Internal business process) และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and growth) และแต่ละมุมมองจะต้องกำหนดรายละเอียดย่อยจำนวน 4 รายการ ได้แก่ วัตถุประสงค์ (Objective) การวัด (Measures) เป้าหมาย (Target) และการริเริ่ม (Initiatives) ซึ่งมุมมองทั้งสี่ด้านดังกล่าวนี้ จัดเป็นหลักการที่สำคัญของ Balanced scorecard (BSC) ซึ่งความสมดุลของการวัดมีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

1. มีความสมดุลในแง่ของการวัดทั้งในด้านการเงิน และไม่ใช้การเงิน ทำให้องค์กรไม่มุ่งเน้นในด้านหนึ่งมากเกินไป
2. มีความสมดุลในแง่ของการวัดทั้งภายในองค์กร ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการพัฒนา และภายนอกองค์กร ได้แก่ มุมมองด้านลูกค้า
3. มีความสมดุลในแง่ของการวัดที่มุ่งเน้นทั้งในระยะสั้น ได้แก่ มุมมองด้านการเงิน และในระยะยาว ได้แก่ มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา
4. เป็นความสมดุลระหว่างการวัดที่กำหนดตัวชี้วัดที่เป็นตัวต้นเหตุ (Lead Indicators or drivers) และชี้วัดที่เป็นผล (Lag indicators or outcomes) โดยตัวชี้วัดที่เป็นผลจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากตัวชี้วัดที่เป็นเหตุ
5. นอกจากความสมดุลดังกล่าวข้างต้นแล้ว ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของ Balanced scorecard (BSC) ได้แก่ การที่วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดทุกตัวมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในลักษณะของเหตุและผล

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินผลหลักสูตร คือ กระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร อาจทำได้โดยการวัดและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือ หรือวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้เพียงใด และเป็น การพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้ว บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด มีอะไรต้องแก้ไข เพื่อนำผลมาใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเพื่อพัฒนาให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนมากที่สุด

การฝึกอบรม

กระบวนการในการที่จะพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีด้วยกันหลากหลายวิธี เช่น การศึกษาต่อ จัดสัมมนา การฝึกอบรม เป็นต้น การฝึกอบรมนับเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถพัฒนาศักยภาพของบุคลากรได้ครอบคลุมทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ความหมายของการฝึกอบรม

ในเรื่องของความหมายของการฝึกอบรมนี้ เดสเลอร์ (Dessler, 1997, p. 238) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการในการสอนบุคลากรใหม่ เพื่อให้มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ในขณะที่เดียวกันอาจเป็นการเพิ่มพูนทักษะที่บุคลากรต้องการ ซึ่งเป็นการพัฒนางานปัจจุบันและในอนาคตด้วย บางแห่งอาจใช้คำว่าฝึกอบรมควบคู่ไปกับ

การพัฒนาถึงแม้จะมีความแตกต่างกันบ้าง มอร์เฮด และกริฟฟิน (Moorhead & Griffin, 1995, p. 142) ได้กล่าวถึงเป้าหมายสำคัญของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้บุคลากรในองค์กรเกิดการเรียนรู้ มีความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติการ และการให้รางวัล เป็นต้นว่า เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง ประกาศ ยกย่อง ชมเชย เป็นต้น ส่วน นิสา ซูโต (2530, หน้า 24 อ้างถึงใน จิตรา ชุมณี, 2545, หน้า 31) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ประสบการณ์หรือโอกาสที่จะปรับปรุงแนวคิด ความรู้ ทักษะ เจตคติ เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสูงสุดแก่บุคคลและหน่วยงานนั้น ๆ ในขั้นสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับทองฟู ชินะ โชติ (2531, หน้า 4 อ้างถึงใน จิตรา ชุมณี, 2545, หน้า 31) ที่กล่าวถึง ความหมายของการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยอาศัยการพัฒนานิสัยในการใช้ความคิด และการกระทำ ทักษะ ความรู้ และทัศนคติที่เหมาะสม หรือกระบวนการในอันที่จะเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาฝีมือในการทำงาน สมรรถนะของบุคคลทั้งมวลในสังคม ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคณาที่ดี และพะยอม วงษ์สารศรี (2532, หน้า 153 อ้างถึงใน กาญจนา คุณารักษ์, 2540, หน้า 174) ก็กล่าวว่า การฝึกอบรมหมายถึง วิธีการในการเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ ความชำนาญ ตลอดจนความรู้สึกลึกต่าง รวมถึงแนวคิดของขงยุทธ เกษสาคร (2544, หน้า 150) ที่กล่าวถึงการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2551, หน้า 146) ยังให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ดีกว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มพูนทักษะ ความคิด บทบาทและทัศนคติ เพื่อส่งเสริมให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง ชูชัย สมितिไกร (2540, หน้า 5) ก็ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องว่า การฝึกอบรม (Training) คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น หากจะมองถึงเรื่องการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นนี้ จงกลณี ชูติมาเทวินทร์ (2542, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ในทำนองเดียวกันว่า การฝึกอบรม คือการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของคน ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่บุคคลพึงมีต่อหน่วยงาน และสิ่งอื่น ๆ ที่แวดล้อมเกี่ยวกับตัวผู้ปฏิบัติงาน และสุดท้าย นักรบ ระวังการณ์ และคณะ (2539, หน้า 4) ได้นิยามความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการหนึ่ง

ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมีขอบข่ายตั้งแต่ การวางแผน การจัดทำโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้บุคลากรในองค์กร เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และประสบการณ์ ตลอดจนมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของนักวิชาการตามที่ได้กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติของบุคลากรในองค์กรใดก็ได้ก็ตาม ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ในอันที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ และความรับผิดชอบในงานในองค์กรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการฝึกอบรมนี้มาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพให้มีความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานเพื่อการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม

จุดมุ่งหมายหลัก ๆ ที่สำคัญของการฝึกอบรมนั้น วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537, หน้า 30-31) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม มีดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และแนวคิดใหม่ๆ เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ เนื้อหา หลักการ แนวคิดและทฤษฎีใหม่ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน หรือพัฒนาตนเอง
2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นการมุ่งเน้นผู้เข้าอบรมให้เกิดความชำนาญ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน
3. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น ถูกต้องเหมาะสมมากขึ้นในการปฏิบัติงานร่วมกันในสังคม อีกทั้งยังเน้นให้ผู้อบรมได้ตระหนักและปฏิบัติตามข้อบังคับ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในขณะทำงาน
4. เพื่อเปลี่ยนเจตคติให้สอดคล้องกับความต้องการองค์กร ความสำเร็จความเจริญก้าวหน้าขององค์กรมีความสัมพันธ์กับการมีบุคลากรที่มีความตั้งใจตรงกันในการจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย องค์กรจึงมีหน้าที่ที่จะต้องปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคลากรให้กับองค์กร

ส่วนจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมในมุมมองของสมคิด บางโม (2539, หน้า 15-16) ได้แก่

1. เพื่อความอยู่รอดขององค์กร เนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงในปัจจุบัน การฝึกอบรมมีส่วนช่วยให้องค์กรมีความเข้มแข็ง และช่วยให้พนักงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. เพื่อให้องค์กรเจริญเติบโต มีการขยายงานในด้านต่าง ๆ ออกไป
3. เพื่อฝึกอบรมให้พนักงานใหม่ มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กรเนื่องมาจากความแตกต่างของแต่ละองค์กร

4. เพื่อฝึกอบรมให้พนักงานมีความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ
  5. เพื่อกระตุ้นให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
  6. เพื่อเตรียมพนักงานสำหรับตำแหน่งที่สูงขึ้น โยกย้ายงานหรือแทนคนที่ลาออก
- จากแนวคิดในเรื่องจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมของนักวิชาการที่ได้กล่าวมานั้น อาจสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรให้เหมาะสมกับความต้องการองค์กร ที่ต้องการจะกระตุ้นให้การทำงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อความอยู่รอดขององค์กร เนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงในปัจจุบัน

หลักจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

ซูซีย์ สมิตทิก (2540, หน้า 91) กล่าวว่า วัตถุประสงค์สำคัญของการฝึกอบรม คือ การเรียนรู้ และเพิ่มพูนความรู้ เจตคติ ทักษะและความสามารถ องค์กรประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ 1) ภาวะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรม 2) ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล และ 3) การรักษาและการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สภาพการทำงานจริง ภาวะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรม ที่ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น ความพร้อมหรือความสามารถในการรับการฝึกอบรม และแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งมีการพบว่า ผู้ที่มีความพร้อมหรือความสามารถ และมีแรงจูงใจ จะมีการเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ไม่มีความพร้อมหรือความสามารถ และไม่มีแรงจูงใจ ความพร้อมหรือความสามารถในการรับการฝึกอบรมเป็นระดับความถนัด หรือทักษะสำหรับการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอยู่ในตนเอง เช่น ระดับวุฒิภาวะ และประสบการณ์ของบุคคล การฝึกอบรมอาจจะล้มเหลว หากไม่มีการประเมินความสามารถของผู้รับการอบรมล่วงหน้า ว่าพวกเขามีความรู้และพื้นฐานการพัฒนาตนเองเพียงใด

การประเมินผลการฝึกอบรม

เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick, 1987 อ้างถึงใน ยงยุทธ เกษสาคร, 2544, หน้า 217-222) ได้จำแนกประเภทการประเมินผลการฝึกอบรม สรุปได้ ดังนี้

1. การประเมินผลปฏิกิริยา (Reaction evaluation) เป็นการประเมินความรู้สึของผู้เข้ารับการอบรมต่อการอบรมในครั้งนั้น ๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบอย่างไรและเพียงไร
2. การประเมินผลการเรียนรู้ (Learning evaluation) มีแนวทางการประเมิน คือ
  - 2.1 ควรประเมินทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม
  - 2.2 การประเมินผลต้องกระทำอย่างตรงไปตรงมา ไม่อคติหรือลำเอียง
  - 2.3 การประเมินด้วยวิธี สอบปากเปล่า สอบข้อเขียน สอบภาคปฏิบัติ

- 2.4 การประเมินด้านเนื้อหา ได้แก่ ความรู้ ทักษะหรือความชำนาญงานและเจตคติ
3. การประเมินผลพฤติกรรมการทำงาน มีแนวทางการประเมินดังนี้
  - 3.1 การประเมินต้องทำอย่างเป็นระบบสังเกตและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก่อนและหลังการฝึกอบรม
  - 3.2 การประเมินผลต้องกระทำจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชา ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน
  - 3.3 การประเมินผลและการติดตามผลหลังการฝึกอบรมควรกระทำเมื่อการฝึกอบรมได้ผ่านไปแล้ว 1-6 เดือน

4. การประเมินผลลัพธ์รวมที่ผลประโยชน์ตงแก่องค์กร
5. การประเมินในด้านอื่นที่เกิดจากการฝึกอบรม เช่น ความพอใจและภูมิใจในงานของตน

สมชาติ กิจยรรยง (2537, หน้า 173) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาสำหรับการประเมินผลการฝึกอบรม ต้องพิจารณา 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ปัจจัยนำเข้าของการฝึกอบรม (Inputs) ได้แก่
  - 1.1 การวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรม
  - 1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ
  - 1.3 โครงการและกำหนดการฝึกอบรม
  - 1.4 เอกสารการฝึกอบรม
  - 1.5 การคัดเลือกวิทยากร
  - 1.6 การคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม
2. กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม (Process) ได้แก่
  - 2.1 วิทยากร
  - 2.2 ผู้เข้ารับการอบรม
  - 2.3 เอกสารประกอบการบรรยาย
  - 2.4 สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
3. ผลที่ได้จากการฝึกอบรม (Outputs)
  - 3.1 การเรียนรู้
  - 3.2 ปฏิบัติการ
  - 3.3 พฤติกรรม
  - 3.4 ผลลัพธ์

จกกลนี้ ชุตติมาเทวินทร์ (2542, หน้า 236-237) ได้แบ่งการประเมินผลตามขั้นตอนของการอบรม 3 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินผลก่อนการอบรม เป็นการประเมินผลเพื่อการวางแผนการอบรม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตรงแน่นอนมาใช้ในการประกอบการวางแผนโครงการอบรม และออกแบบหลักสูตร ตัวอย่างเช่น การประเมินความจำเป็นในการอบรม ก็คือการประเมินผลเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปออกแบบหลักสูตร เป็นต้น

2. การประเมินผลระหว่างการอบรม การประเมินผลระหว่างการอบรม ได้แก่ การประเมินกระบวนการอบรม เทคนิค และวิธีการสอน รวมทั้งเนื้อหาว่าเหมาะสมสอดคล้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ แล้วยังรวมถึง

2.1 การประเมินปฏิกิริยาตอบกลับจากผู้เข้าอบรมว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจการอบรมเพียงใด เห็นคุณค่าของการอบรมหรือไม่ โดยดูจากปฏิกิริยาหรือข้อมูลย้อนกลับอื่น ๆ ที่แสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.2 การประเมินการเรียนรู้ โดยดูหรือวัดจากระดับของการเรียนรู้ 6 ระดับ ว่ามีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการประยุกต์ ความสามารถในการวิเคราะห์ ความสามารถในการสังเคราะห์ และความสามารถในการประเมินว่ามากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบกับจากแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรม

3. การประเมินผลหลังการอบรม เป็นการประเมินใน 2 ลักษณะ คือ ประเมินพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งจะประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน โดยการลงไปสังเกตการณ์ในพื้นที่ หรือการใช้แบบสอบถาม อีกลักษณะหนึ่งคือ การประเมินผลลัพธ์ ซึ่งเป็นการประเมินผลกระทบจากการอบรมต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งจะบอกระดับความสำเร็จในการอบรมว่ามีมากมายเพียงใด เป็นข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการนำข้อมูลไปแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรของตน

พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ (2552, หน้า 26) กล่าวถึง วิธีประเมินผลที่นิยมใช้อยู่ทั่วไปในปัจจุบัน ได้แก่ การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) การใช้แบบทดสอบ (Test) การใช้มาตรวัดเจตคติ (Attitude scale) และการใช้สังคมมิติ (Sociometry)

สรุปได้ว่า การประเมินผลการศึกษาอบรมสามารถดำเนินการได้ตลอดระยะเวลาในการฝึกอบรม คือ ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการอบรม การประเมินการฝึกอบรมที่ใช้กันปัจจุบัน ประเมินได้จากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การใช้แบบทดสอบ การใช้แบบสอบถาม แบบวัดเจตคติในการฝึกอบรม เป็นต้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การประเมินผลการศึกษาอบรมเฉพาะหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

หลักสูตรฝึกอบรม

ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของหลักสูตรฝึกอบรมไว้ ดังนี้ ชงยุทธ เกษสาคร (2544, หน้า 107) ได้กล่าวว่า หลักสูตรฝึกอบรมเป็นประมวลความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วน วิยะดา รัตนสุวรรณ (2547, หน้า 69) สรุปความหมายของหลักสูตรฝึกอบรมว่า หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึงประมวลความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และพงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ (2552, หน้า 27) กล่าวว่า หลักสูตรการฝึกอบรม หมายถึง มวลประสบการณ์ที่กำหนดว่าจะจัดให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยบทเรียน วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ หลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสมจะช่วยให้โครงการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

สรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง องค์ความรู้เชิงวิชาการ เนื้อหาสาระและวิธีการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เกิดเจตคติ และความสามารถ หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งจะยังผลให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้นำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมไว้ดังพอยกตัวอย่างได้ ต่อไปนี้

เดสเลอร์ (Dessler, 1997, pp. 134-155) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในภาพรวม อันประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ประกอบด้วย

1. การกำหนดทักษะการปฏิบัติงานที่สามารถส่งเสริมให้หน่วยงานมีผลผลิตสูง

2. การวิเคราะห์บุคลากรที่จะพัฒนาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับโปรแกรมการพัฒนาว่า

ควรพัฒนาในด้านใดบ้าง เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะ และแรงจูงใจส่วนบุคคล ที่บุคลากรจำเป็นต้องมี

3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2: การออกแบบหลักสูตรการพัฒนา เป็นการออกแบบที่พิจารณาครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของหลักสูตร มีการพัฒนาเนื้อหาสาระของการพัฒนาและกิจกรรมของหลักสูตร ซึ่งการออกแบบหลักสูตรการพัฒนาจะต้องมีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้โดยตรง

ขั้นตอนที่ 3: การประเมินผลก่อนดำเนินการ เป็นการนำหลักสูตรการพัฒนาเข้าสู่การแนะนำแล้วตรวจสอบให้เกิดความถูกต้องเหมาะสมก่อนจะมีการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป เพื่อประกันว่าเป็นโปรแกรมการพัฒนาที่มีประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 4: การดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่จะทำการพัฒนาบุคลากร โดยเน้นหลักการ คือ การทำให้งานมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยการฝึกอบรมและพัฒนาผู้รับการฝึกอบรมที่มีความสามารถและทักษะในการนำเสนอที่ดี นอกเหนือจากความรู้ในเนื้อหาที่อบรม

ขั้นตอนที่ 5: การประเมินการฝึกอบรมและพัฒนา เป็นขั้นตอนที่รวมถึงการติดตามผล เพื่อพิจารณาว่าผลลัพธ์จากการฝึกอบรมและการพัฒนาจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ ในด้านต่าง ๆ เช่น ปฏิกริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการพัฒนา การเรียนรู้ พฤติกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับการพัฒนา

ช่อเพชร เบ้าเงิน (2545, หน้า 107) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้ตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเพียง 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) การประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และ 4) การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม และ สมชาย สังข์สี (2550, หน้า 180-182) ได้ทำการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินการฝึกอบรมไว้ 4 ขั้นตอนคือ 1) การศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินประสิทธิผลและปรับปรุงหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปให้เห็นถึงขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมได้ว่า ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและตรวจสอบ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4) การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม

แนวคิดการจัดการเรียนการสอน

แนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพนี้ เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรม คือพยาบาลวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่ทำงานประกอบอาชีพแล้ว การเรียนรู้ของผู้ใหญ่อาจแตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนการสอนต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ด้วย ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญ ของลักษณะเฉพาะของผู้เข้ารับการอบรมข้อนี้ จึงได้รวบรวมและศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
ในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

การเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์
มากกว่า ดังนั้นการเรียนการสอนต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ด้วย นั่นคือ ต้อง
รู้หลักการศึกษของผู้ใหญ่อย่างชัดเจน (อรรถชัยศักดิ์สูง, 2552) ในหนังสือ “The adult learner:
The definitive classic in adult education and human resource development ” (Knowles, Holton, &
Swanson, 2005) ซึ่งเขียนและเรียบเรียงโดยกลุ่มนักการศึกษาเจ้าของทฤษฎีแอนดราโกยี
(Andragogy) และอาชัญญา รัตนอุบล (2542, หน้า 10-11) ได้แปลความหมายของ Andragogy
ไว้ว่าเป็น “ศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้” ซึ่งประกอบด้วย

1. มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self-concept) ผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่เติบโตทั้งด้านร่างกาย
และจิตใจ มีวุฒิภาวะสูง มโนทัศน์ต่อตนเองจะพัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่น ไปเป็นการนำตนเอง
และเป็นตัวของตัวเองในที่สุด
2. ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์
อย่างกว้างขวางที่จะเป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้าง
ที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ
3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียน เมื่อรู้สึกว่สิ่งนั้น
“จำเป็น” ต่อบทบาทและสถานภาพทางสังคมของตน และ
4. แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning) ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลาง
ในการเรียนรู้ มุ่งนำความรู้ไปใช้ทันที

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy) ได้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและถือว่า
ประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการเรียนรู้ จากพื้นฐานแนวคิดดังกล่าวได้ต่อยอด
มาเป็นแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้
โดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยสนับสนุนและช่วยเหลือเท่านั้น (Wilcox, 1996, p. 165)

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547, หน้า 7-26) ได้เสนอแนวคิดหลักการ 10 ประการ ที่จะมีส่วน
สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และจะเป็นการช่วยให้การฝึกอบรมประสบความสำเร็จ
ด้วยดี ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างมากในการเรียนรู้และ
การฝึกอบรมผู้ใหญ่ โดยจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียน
2. สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ต้องมีความสะดวก สบาย เหมาะสม ตลอดจนได้รับความ
ไว้วางใจและการให้เกียรติผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. ควรคำนึงถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคลและรูปแบบของการเรียนรู้
4. ต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและประสบการณ์อันมีคุณค่า
5. ควรพิจารณาถึงการดูแลและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้
6. ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาและนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา
7. ต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญาและทางด้านร่างกายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
8. ควรให้มีเวลาอย่างเพียงพอในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ การฝึกทักษะใหม่
9. ให้โอกาสในการฝึกภาคปฏิบัติจนเกิดผลดี หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้
10. ให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้จนกระทั่งเขาได้แลเห็นถึงความก้าวหน้าว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้

จาร์วิส (Jarvis, 1983, pp. 130-156 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2547, หน้า 25) ได้จำแนกวิธีการสอนผู้ใหญ่ออกเป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ วิธีการสอนโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง วิธีการสอนโดยใช้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง และวิธีการสอนโดยใช้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางรายบุคคล

1. วิธีการสอนโดยใช้ครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered methods) เป็นวิธีการที่มีครูผู้สอนหรือวิทยากรทำหน้าที่เป็นผู้นำและผู้ดำเนินการจัดเป็นวิธีการสอนที่จะพยายามให้ความรู้ ข้อมูลและข้อเท็จจริงแก่ผู้เรียนหรือผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ โดยอาจมีการใช้ศิลปะในการตั้งคำถามของครูหรือวิทยากรเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสนองตอบในการเรียน อย่างไรก็ตามผู้สอนบางคนหรือในการสอนบางครั้งก็ไม่สามารถใช้เทคนิคในการตั้งคำถามได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าไม่มีเวลาหรือเป็นเพราะว่าผู้เรียนมีจำนวนมากจนไม่สามารถที่จะถามได้อย่างทั่วถึงทุกคน

2. วิธีการสอนโดยใช้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Student-centered methods) เป็นวิธีการสอนที่มีลักษณะที่ผู้เรียนสามารถจะเรียนรู้ร่วมกันในระหว่างพวกเขาตนเองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ก็จะเป็นการนำเอาความรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียนมาสู่สถานการณ์การเรียนการสอนด้วย (Peer teaching) แต่ก็มีบางคนกล่าวแย้งว่าวิธีการสอนแบบนี้มีลักษณะคล้ายกับ? คนตาบอดจูงนำทางคนตาบอดด้วยกัน? อย่างไรก็ตาม ความจริงแล้วก็มีความรู้หลายสิ่งหลายอย่างที่ผู้เรียนเองสามารถจะเป็นแหล่งความรู้ได้อย่างดี ซึ่งกรณีนี้ครูผู้สอนก็จะทำหน้าที่เป็น? ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator)?

3. วิธีการสอนโดยใช้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางรายบุคคล (Individual student-centered methods) เป็นวิธีการที่มีทั้งส่วนคล้ายและแตกต่างจากแบบที่ 2 ทั้งนี้เป็นวิธีการสอนซึ่งเน้นเฉพาะผู้เรียนแต่ละบุคคลเท่านั้น เพื่อผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง โดยมีลักษณะที่หลากหลายในวิธีการเรียน จากการเลือกเรียนด้วยตนเอง (Self-selected learning) หรือการให้ผู้สอนกำหนดกิจกรรมได้

จกกลนี ชุตติมาเทวินทร์ (2542, หน้า 152) กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการเรียนรู้
ในวัยผู้ใหญ่ที่ไว้ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่ไม่ต้องการถูกปฏิบัติเหมือนกับตนเองเป็นเด็กเพราะผู้ใหญ่สามารถที่จะรับผิดชอบได้เคารพตนเองและกำหนดวิถีของตนเอง
2. ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากมายหลายอย่างที่สามารจนำเอามาใช้ได้ในการอบรม
3. ผู้ใหญ่มักจะไม่สนใจเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่มีเนื้อหามาก ๆ หรือการที่จะต้องจดจำข้อเท็จจริงหรือตัวเลขที่มากมายหรือการพูดถึงทฤษฎีเพียงอย่างเดียวแต่ผู้ใหญ่ต้องการแสวงหาสิ่งที่แท้จริงและให้คุณค่าในด้านอื่น ๆ ด้วย
4. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในสภาพการณ์ที่น่ารื่นรมย์
5. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในการอบรมโดยเฉพาะหากมีการทำจริงปฏิบัติจริงแทนที่จะเป็นการนั่งฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียว
6. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีเมื่ออยู่ในสภาพที่พร้อมและพอใจที่จะเรียน
7. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้เร็วที่สุดโดยหลักความเกี่ยวข้องกันซึ่งหมายถึงทุกข้อเท็จจริงทุกแนวคิด และความคิดรวบยอดทั้งหลายนั้นจะสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เคยรู้หรือมีประสบการณ์มาก่อนแล้ว
8. การเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ได้ค้นพบตัวเองเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นกิจกรรมที่แต่ละคนสามารถรับผิดชอบด้วยตัวเองในสัดส่วนเวลาของตนเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอนคอยแนะนำซึ่งการเรียนโดยวิธีนี้ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีมากขึ้น
9. ผู้ใหญ่แต่ละคนเรียนรู้ได้เร็วหรือช้าในอัตราก้าวกระโดดที่แตกต่างกันและในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและทางด้านร่างกาย เป็นตัวกำหนดขีดความสามารถทางการเรียนรู้
10. สำหรับผู้ใหญ่แล้วการเรียนรู้คือกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่มีที่สิ้นสุด ผู้ใหญ่จึงมีความรู้มากซึ่งจะมีความหมายว่าบางคนอาจจะมีประสบการณ์มากกว่าวิทยากรหรือผู้สอน หรืออาจจะมีความรู้ในบางเรื่องมากกว่าผู้สอนก็เป็นได้ รวมทั้งอาจมีความรู้มากกว่าผู้เข้าร่วมอบรมในกลุ่มเดียวกันด้วย
11. ผู้ใหญ่ชอบเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ขณะที่การใช้ภาษาท่าทางและสื่อทัศนูปกรณ์ที่หลากหลายจะมีผลต่อการเรียนรู้มากกว่าสื่อที่เป็นภาษาเขียน
12. ถึงแม้ว่าผู้ใหญ่จะมีความรู้ลึกทางด้านเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีค่อนข้างมาก แต่ผู้ใหญ่ก็ยังมีความพอใจและความอบอุ่นใจที่ได้รับการยกย่องเช่นเดียวกับเด็ก ๆ

13. กระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดีมากที่สุดเมื่อการเรียนรู้นั้น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานปัจจุบันได้จริง

14. กระบวนการอบรมให้ผู้ใหญ่ควรเริ่มต้นจากภาพรวมก่อนต่อจากนั้นจึงระบุที่ละส่วนที่ละขั้นตอน และตามด้วยการแสดงให้เห็นภาพรวมอีกครั้ง

15. นอกจากความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคนจะแตกต่างกันแล้ว ความต้องการที่แท้จริงของแต่ละคนก็จะแตกต่างกันด้วยทั้งในเรื่องของทักษะเฉพาะความรู้เทคนิคที่สนคิดและประสบการณ์

16. อัตราการหลงลืมของผู้ใหญ่อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและในทันทีหลังการอบรมได้ ผู้สอนอาจต้องพูดซ้ำหรือทบทวนบ่อย ๆ

17. ทุกสิ่งทุกอย่างจะง่ายต่อการเรียนรู้และการยอมรับของผู้ใหญ่มากขึ้นถ้าหากการกระทำนั้นหรือสิ่งนั้นไม่ขัดกับสิ่งที่ได้เคยเรียนรู้หรือเคยมีประสบการณ์มาก่อน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อาจสรุปได้ว่า การเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่เป็นการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งผู้บริหารและวิทยากรผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ เป็นแนวทางเพื่อนำไปประยุกต์กับเทคนิคการสอนผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก ซึ่งสาระสำคัญจากทฤษฎี Andragogy รวมถึงแนวคิดการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่ที่กล่าวมานี้ชี้ให้เห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุดที่ครูผู้สอนต้องตระหนักอยู่เสมอ คือ ครูผู้สอนนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ควรทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทิสนา เขมมณี (2552, หน้า 119-120) ได้อธิบายในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยหลักการแล้ว แนวคิดนี้มีที่มาจาก แนวคิดทางการศึกษาของ จอห์น เดวี่ (John Dewey) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่อง “การเรียนรู้โดยการกระทำ” หรือ Learning by doing อันเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว การจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัตินับว่าเป็นการเปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเป็นผู้รับมาเป็นผู้เรียน และเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้เท่ากับการเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ ดังนั้นผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยคำนึงถึง

ความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัว และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง สำหรับ นวลจิตต์ ชาวศิริพิงส์ และคณะ (2545, หน้า 25) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือการจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และยังมีพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญาและการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกันตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้ก็คือ ครู

สำหรับการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544, หน้า 28) ก็ได้กล่าวว่า การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนแบบเชิงรุก (Active learning) คือ หาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสาร จากเพื่อน จากแหล่งความรู้ จากอาจารย์ และจากสิ่งแวดล้อม โดยที่ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน มีกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มีหลักวิชาการรองรับ สร้างองค์ความรู้และประมวลความรู้ได้โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำ ชี้แนะ ใช้แหล่งข้อมูลร่วมกัน กำหนดการเรียนรู้ การประเมินผลและประเด็นการศึกษา ดังนั้น การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือการจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการใช้สติปัญญาของตนเอง ให้ผู้เรียนมีความเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนการสอนเป็นส่วนตัว ทั้งในลักษณะของการเป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ในบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ทำทาสติปัญญาของผู้เรียน ผู้เรียนและผู้สอนมีความเข้าใจ และจริงใจต่อกัน กระบวนการที่เกิดร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการส่งเสริมให้ข้อมูลป้อนกลับและชี้แนะการเรียนรู้ของผู้เรียนในลักษณะของการจัดประสบการณ์ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียน สำหรับ ศุภวรรณ เล็กวิไล (2544, หน้า 38) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การจัดกิจกรรม โดยการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4-5 คน โดยสมาชิกในกลุ่มระดับความสามารถแตกต่างกัน สมาชิกทุกคนมีบทบาทหน้าที่ร่วมกัน ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีเป้าหมายและมีโอกาสได้รับรางวัลของความสำเร็จร่วมกัน วิธีการแบบนี้ผู้เรียนจะมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในเชิงบวก มีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้ากัน

ได้มีโอกาสรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม ได้พัฒนาทักษะทางสังคมและได้ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานเพื่อสร้างความรู้ให้กับตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ เช่น แบบ STAD, TGT, Jigsaw, TAI เป็นต้น

และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงนั้น การจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรยึดหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพนี้ การจัดประสบการณ์การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางน่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นวัยผู้ใหญ่ คือ พยาบาลวิชาชีพ และผู้วิจัยได้คำนึงถึงลักษณะเฉพาะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ด้วย การเรียนรู้ของผู้ใหญ่และเรียนรู้ของเด็กมีความแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมอบรมหรือการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะในด้านการสื่อสารภาษาฝรั่งเศสจะต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัว และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงตามหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

แนวคิดการสอนภาษา

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

นักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์ได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารไว้พอสรุปได้ ดังนี้

อลไรท์ (Allwright, 1978, p. 167) ได้แสดงความคิดว่า ถ้าจุดมุ่งหมายสำคัญในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในแบบต่าง ๆ ในช่วงการเรียนภาษาให้มากที่สุด

บราวน์ (Brown, 1987, p. 213) กล่าวว่า ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น จะไม่เน้นการนำเสนอหรืออธิบายเกี่ยวกับการใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์เท่านั้น แต่จะพิจารณารวมถึงการใช้ภาษาในการสื่อความหมายจริง ๆ มีความคล่องแคล่วในการสื่อความ ผู้เรียนจะต้องสื่อสารจากสถานการณ์ที่ไม่รู้ข้อมูลมาก่อน ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน

บรัมฟิท (Brumfit อ้างถึงใน อรุณี วิริยะจิตรา, 2532, หน้า 58) กล่าวว่า การเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร จะคำนึงถึงความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่าความถูกต้องของภาษา (Accuracy)

พจนานุกรมการสอนภาษาและภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Jack & Richard, 1992, p. 65) ให้ความหมายการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า คือ วิธีการสอนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง โดยมุ่งเน้นเป้าหมายการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้

สมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 34) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ไม่ได้ให้ผู้เรียนเรียนรู้เฉพาะรูปแบบหรือ โครงสร้างทางภาษาเท่านั้น แต่เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถ นำความรู้ไปใช้ได้จริงตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

กองวิจัยทางการศึกษา (2542, หน้า 12) กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การสอนภาษาที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารได้จริง

สมยศ เม่นแย้ม (2543, หน้า 26) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการสอน ที่เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในแต่ละชุมชนอาจมีการใช้ ภาษาที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

วิดโดสัน (Widdowson, 1979) ได้อธิบายถึงแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ไว้ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะ การสื่อสารและไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์ 2) เทคนิคการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารได้รับการออกแบบมาเพื่อนำผู้เข้ารับการศึกษาไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริง ตามหน้าที่ของภาษา และปฏิบัติจริงโดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบโครงสร้างภาษามีใช้ เป้าหมายหลักแต่เน้นแบบเฉพาะของภาษาที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมาย 3) ความคล่องแคล่วและความถูกต้องเป็นหลักเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสอน มีหลายครั้งที่ ความคล่องแคล่วอาจมีความสำคัญมากกว่าความถูกต้องเพื่อที่จะทำให้ผู้เข้ารับการศึกษา สามารถนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีความหมาย และข้อสุดท้าย 4) ในการเรียนการสอนภาษาตาม แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เข้ารับการศึกษาต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อน

จากแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังที่กล่าวมา ทำให้สรุปแนวคิดในการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารได้ว่า ควรจะนำเสนอภาษาในรูปแบบที่พบในสถานการณ์จริง เพื่อนำไปสู่การสอน คำศัพท์ โครงสร้าง การออกเสียง มีการฝึกฝนจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา จนสามารถใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมตามสถานการณ์แล้วจึงนำความรู้ที่ได้ไปฝึกใช้ในสถานการณ์จริงที่ผู้เรียนพบอยู่ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงหมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะการฟัง

การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสื่อความหมายโดยในการสื่อสารนั้นจะต้องมีความเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ ผู้ใช้ภาษาจะต้องมีความเข้าใจในด้านสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม ต้องมีความสามารถในการใช้รูปแบบประโยคและสื่อความหมายได้จากกริยา ทำทาง สีหน้า และระดับของน้ำเสียงในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสม วิธีสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะเน้นพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา (Use) ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด และแม้จะให้น้ำหนักความสำคัญแก่ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) แต่ก็มีได้ละเอียดเรื่องความถูกต้องของภาษา (Accuracy)

ขั้นตอนการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร

จากแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้เกิดขั้นตอนการสอนต่าง ๆ การลำดับขั้นตอนการสอนภาษาเป็นกระบวนการสำคัญ ที่มีผลเชื่อมโยงถึงสถานการณ์ การสอน เทคนิค การสอน สื่ออุปกรณ์ และเนื้อหาที่สอนด้วย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในขั้นตอนการสอนให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ลิตเติลวูด (Littlewood, 1984, pp. 45-49), สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537, หน้า 112-115) และกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 135-136) ได้เสนอขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกันไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation or introducing new language) ในขั้นตอนนี้

ผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นการฝึกใช้ภาษาในลำดับต่อไปจนกระทั่งผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการนำเสนอเนื้อหาจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ โดยในขั้นการนำเสนอเนื้อหาอาจทำได้ดังนี้

1.1 ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน โดยอาจใช้รูปภาพ การเล่าเรื่อง ให้ฟัง หรืออ่าน ซึ่งอาจเป็นเรื่องราวหรือบทสนทนา แต่ไม่ควรเป็นประโยคเดี่ยว ๆ ในด้านของเนื้อหา นอกจากจะมีคำศัพท์หรือรูปแบบของภาษาที่ต้องการนำเสนอแล้ว ก็ควรจะมีคำศัพท์หรือรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาบ้างแล้ว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวที่ฟังหรืออ่านได้

1.2 กระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) โดยตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านเพียงใด เช่น ถามคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนสามารถตอบได้หรือสามารถใช้ภาษาได้ก็ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาในการนำเสนอเนื้อหามากนัก ทั้งนี้เพราะผู้เรียนอาจเคยเรียนรู้เนื้อหาดังกล่าวมาบ้างแล้ว แต่ถ้าผู้เรียนตอบได้บ้างหรือไม่ได้เลย ผู้สอนต้องตระหนักว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาทางภาษาดังกล่าวให้ผู้เรียนเข้าใจ และในการสอนผู้สอนต้องอธิบายและ

แสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาทางภาษานั้นมีรูปแบบ วิธีการใช้ และมีความหมายอย่างไร และถ้าจำเป็นอาจใช้ภาษาแม่ในการอธิบายก็ได้

2. ขั้นการฝึก (Practice/ controlled practice) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้แนะ (Controlled practice) โดยมีผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการฝึก โดยทั่วไปการฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลักแต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ ด้วยเช่นกัน การฝึกแบบควบคุมนี้ในขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึกแบบกลไก (Mechanical drill) หรือบางครั้งเรียกว่า การฝึกซ้ำ ๆ (Repetition drill) คือ เป็นการให้ผู้เรียนฝึกซ้ำ ๆ ตามตัวอย่าง จนกระทั่งสามารถจำได้และใช้รูปแบบภาษานั้นได้ แต่ยังไม่เน้นในด้านความหมาย ดังนั้นในการฝึกแบบนี้ผู้เรียนอาจจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจความหมายของรูปภาษาที่ฝึกก็ได้ อย่างไรก็ตาม เออร์ (Ur, 1996, p. 83) กล่าวว่า ในขั้นการฝึกนี้นอกจากผู้เรียนจะได้รับการฝึกในด้านรูปแบบของภาษาแล้ว ผู้เรียนจะต้องได้ฝึกในด้านความหมายของภาษาอีกด้วย ในการฝึกในขั้นนี้อาจทำตามขั้นตอนในการฝึกดังนี้

2.1 ให้ผู้เรียนฟังตัวอย่างภาษา จากเทปหรือครูผู้สอนประมาณ 2-3 ครั้ง ในกรณีที่ผู้สอนเป็นผู้พูดให้ฟัง จะต้องออกเสียงหรือพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ

2.2 ให้ผู้เรียนฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง อาจจะทำให้ผู้เรียนฝึกพร้อมกันทั้งห้อง หรือแบ่งฝึกทีละครั้งห้องตามความเหมาะสม การฝึกในลักษณะนี้จะทำให้ทุกคนมีโอกาสฝึกด้วยตนเองพร้อม ๆ กับการได้เรียนรู้การออกเสียงหรือการพูดจากเพื่อนคนอื่นด้วย

2.3 หลังจากฝึกพร้อม ๆ กัน ผู้สอนสุ่มเรียกผู้เรียนให้ฝึกทีละคน ในขณะที่เดียวกัน ให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ที่เหลือมีส่วนช่วยผู้ที่ถูกเรียกให้ฝึกเดี่ยวได้ ถ้าผู้เรียนนั้นมีปัญหาในการฝึก ทั้งนี้เพื่อให้ร่วมกิจกรรม แม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่

2.4 ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในด้านความหมายได้ โดยถามด้วยคำถามง่าย ๆ ให้ผู้เรียนตอบสั้น ๆ ว่า ใช่-ไม่ใช่ หรือถูก-ผิด เป็นต้น

การฝึกแบบควบคุมนี้ เน้นที่ความถูกต้องของรูปแบบภาษาเป็นสำคัญ ฉะนั้นการฝึกในขั้นนี้ควรใช้เวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production/ free practice) เป็นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยทั้งผู้สอนและผู้เรียน

ได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วอย่างน้อยเพียงใด ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริง ก็คือการใช้ภาษาได้เองโดยอิสระ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยทั่วไปแล้ว มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน (3p) คือ ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ขั้นการฝึก (Practice) และขั้นการใช้ภาษา (Production) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริงด้วยตนเอง การฝึกใช้ภาษามีประโยชน์ในแง่ที่จะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วอย่างน้อยเพียงใด สามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนเองแค่ไหน ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะพบในชีวิตจริงและในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ และกาลเทศะในสังคม ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเน้นเนื้อหาที่จะใช้ในการสื่อสารโดยใช้กลุ่มเป็นศูนย์กลางของการฝึก และใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน โดยผู้เรียนเป็นผู้ฝึกกิจกรรม ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ และเป็นผู้จัดกิจกรรมหรือสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เท่านั้น

กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ปัจจัยที่สำคัญตัวหนึ่งในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผล คือ กิจกรรม เพราะกิจกรรมถือเป็น “สื่อ” ที่ให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางภาษาได้โดยการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับผู้สอนหรือเพื่อนในห้องเรียน จอห์นสัน และมอร์โรว์ (Johnson & Morrow, 1981, p. 64 อ้างถึงใน อโณทัย ทิพกนก, 2532, หน้า 49) กล่าวว่า การให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ และในขณะที่ผู้เรียนกำลังแสดงออกทางภาษาเพื่อสื่อความหมายอยู่นั้น ผู้สอนไม่ควรขัดจังหวะ ควรปล่อยให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างเสรี (Harmer, 1986, p. 166) กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ต้องมีวิธีที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารถือเป็นหัวใจสำคัญในการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร ได้มีผู้เสนอแนะรูปแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารไว้ ดังต่อไปนี้

พอลสตัน และบรูเดอร์ (Paulston & Bruder, 1976, pp. 60-67) ได้เสนอกิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม (Social formulas and dialogues) คือ การจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาตามหน้าที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในสังคม เช่น การทักทาย การแนะนำตัว การกล่าวลา การชมเชย เป็นต้น ผู้สอนต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักวางตัวให้เหมาะสมด้วยตลอดจนการเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม กิจกรรมบทบาทสมมติถือเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุด

2. ภาระงานชุมชนสัมพันธ์ (Community-oriented tasks) ภาระงานนี้เป็นกิจกรรมที่บังคับให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาในห้องเรียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเผชิญกับสถานการณ์จริง และให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงตามต้องการ เช่น การให้ผู้เรียนไปธนาคารเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

3. กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem-solving activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดปัญหาให้ กิจกรรมนี้มักเป็นกิจกรรมกลุ่ม โดยสมาชิกในกลุ่มจะช่วยเหลือกันเลือกวิธีแก้ปัญหา ดังนั้นในการปฏิบัติกิจกรรมนี้ผู้เรียนต้องปรึกษาหารือร่วมกัน ตลอดจนแก้ไขการใช้ภาษาของกันและกัน

4. บทบาทสมมติ (Role play) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงกิจกรรมตามบทบาทที่ตนได้รับ กิจกรรมนี้อาจมีการควบคุมหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ สถานการณ์ (Situation) บทบาท (Role) และสำนวนที่ใช้ (Useful expression) ส่วนความรู้เดิมและประสบการณ์ก็มีส่วนสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมนี้เช่นกัน

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1984, pp. 20-42) ได้เสนอกิจกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ กิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ (Functional communication activities) และกิจกรรมเพื่อปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social interaction activities) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ (Functional communication activities) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นสื่อในการทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการทำกิจกรรมนี้ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เสมอไป แต่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมอยู่ที่ความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.1 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงจำกัด (Sharing information with restricted cooperation) กิจกรรมนี้อาจเป็นกิจกรรมคู่ หรืองานกลุ่ม ผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มจะได้รับข้อมูลเพียงส่วนหนึ่ง และจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ตนมีกับเพื่อน โดยการถาม-ตอบ และในการถาม-ตอบนั้นผู้ตอบจะให้ข้อมูลก็ต่อเมื่อผู้ถามใช้วิธีถามตามที่กำหนดไว้เท่านั้น เช่น ถามคำถามที่ให้ตอบว่า ใช่-ไม่ใช่ เป็นต้น ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

1.1.1 กิจกรรมการเลือกรูปภาพ (Identifying pictures) จากชุดรูปภาพที่กำหนดให้ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่โดยผู้เรียนคนที่ 1 จะมีชุดรูปภาพครบทั้งชุด แต่ผู้เรียนคนที่ 2 จะมีรูปเพียง 1 ใบ ซึ่งผู้เรียนคนที่ 1 จะต้องถามคำถามให้ผู้เรียนคนที่ 2 ตอบจนกระทั่งทราบว่าผู้เรียนคนที่ 2 มีรูปอะไร

1.1.2 กิจกรรมการจับคู่ (Discovering identical pairs) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 5 คน โดยที่สมาชิก 4 คน ในกลุ่มจะได้รับภาพคนละ 1 ภาพ ยกเว้น สมาชิกคนที่ 5 จะมีภาพเหมือนสมาชิกคนหนึ่ง ใน 4 คน ซึ่งสมาชิกคนที่ 5 จะต้องพยายามถามเพื่อนคนอื่น จนกระทั่งทราบว่า ใครที่มีภาพที่เหมือนกับของตนทุกประการ กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ สามารถนำมาดัดแปลงได้หลายรูปแบบ

1.1.3 กิจกรรมการหาลำดับที่หรือหาตำแหน่งที่ตั้ง (Discovering sequences or locations) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ ผู้เรียนคนที่ 1 มีรูปภาพที่จัดลำดับไว้แล้วอย่างถูกต้อง ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 มีรูปภาพชุดเดียวกันแต่ไม่ได้ลำดับไว้ ผู้เรียนคนที่ 2 ต้องถามให้ผู้เรียนคนที่ 1 ตอบเพื่อให้บอกตำแหน่งของภาพ จนกระทั่งสามารถจัดลำดับภาพได้อย่างถูกต้องให้เหมือนกับภาพของผู้เรียนคนที่ 1

1.1.4 กิจกรรมหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Discovering missing information) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ ผู้เรียน 2 คนจะได้รับข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์คนละ 1 ชุด ซึ่งข้อมูลที่ขาดหายไป จะอยู่ในข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง ต่างฝ่ายต่างถาม-ตอบกันเพื่อหาข้อมูลที่ขาดหายไป และเขียนเติมให้ครบลงในข้อมูลของตน

1.1.5 กิจกรรมการค้นหาความลับ (Discovering secrets) กิจกรรมนี้จัดได้หลายรูปแบบ เช่น เกม 20 คำถาม หรือการทายอาชีพ ซึ่งผู้เรียนคนหนึ่งมีข้อมูลที่ถือว่าเป็นความลับ และผู้เรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนหรือในกลุ่มพยายามถามคำถามเพื่อค้นหาความลับนั้น การถามคำถาม ต้องกำหนดรูปแบบของคำถามไว้ด้วย เช่น ให้ถามคำถามที่ตอบว่าใช่-ไม่ใช่ เท่านั้น เพื่อหลีกเลี่ยงการถามเกี่ยวกับความลับนั้นโดยตรง

1.2 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงกว้าง (Sharing information with unrestricted cooperation) กิจกรรมนี้มีลักษณะคล้ายกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในวงจำกัด คือ อาจเป็นงานคู่หรืองานกลุ่มก็ได้ และผู้เรียนต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน แต่กิจกรรมนี้ผู้เรียนจะมีอิสระในการใช้ภาษามากกว่า เช่น อาจพูดบรรยาย ให้ข้อเสนอแนะ ขอให้อธิบายเพิ่มเติม ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในลักษณะที่กว้างขึ้น ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

1.2.1 กิจกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับรูปแบบหรือรูปภาพ (Communicating patterns and pictures) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ ผู้เรียนคนที่ 1 ได้รับวัสดุแล้วนำมาจัดวางให้เป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 ได้รับวัสดุอีกชุดหนึ่งซึ่งเหมือนกับของผู้เรียนคนที่ 1 จากนั้นทั้งสองคนจะต้องสื่อสารกันให้เข้าใจจนกระทั่งผู้เรียนคนที่ 2 สามารถจัดวางวัสดุเหล่านั้นได้ในรูปแบบเดียวกันกับผู้เรียนคนที่ 1 หรือถ้าหากว่าผู้สอนใช้รูปภาพเป็นสื่อ ผู้เรียนคนที่ 1 จะได้รับรูปภาพ ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 จะเป็นผู้อวาดภาพให้เหมือนกับรูปภาพผู้เรียนคนที่ 1 โดยผู้เรียนทั้งสองคนต้องสื่อสารกันให้เข้าใจเพื่อให้สามารถวาดภาพได้เหมือนตามที่กำหนดไว้

1.2.2 กิจกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับแบบจำลอง (Communicating models) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่หรือกิจกรรมกลุ่ม โดยผู้เรียนคนที่ 1 หรือกลุ่มที่ 1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบจำลองของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ไข่ของเล่น Lego ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 หรือกลุ่มที่ 2 มีชิ้นส่วนของแบบจำลองนั้นเช่นเดียวกัน และต้องพยายามใช้ชิ้นส่วนนั้นมาสร้างเป็นแบบจำลองให้เหมือนของผู้เรียนคนแรกหรือกลุ่มแรก โดยพยายามทำตามแนะนำของผู้เรียนคนที่ 1 หรือกลุ่มที่ 1

1.2.3 กิจกรรมการค้นหาคความแตกต่าง (Discovering differences) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ ผู้เรียนคนที่ 1 และคนที่ 2 จะได้รับรูปภาพคนละ 1 รูป ซึ่งรูปของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ผู้เรียนทั้งสองคนจะต้องสนทนากันเพื่อหาจำนวนของความแตกต่างในภาพและบอกว่าแตกต่างกันอย่างไร

1.2.4 กิจกรรมการไปตามทิศทางที่บอก (Following directions) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ ผู้เรียนคนที่ 1 ได้รับแผนที่ ซึ่งมีตำแหน่งที่ตั้งอาคารสถานที่ หรือตำแหน่งที่ระบุว่ามิชุนทรพย์ ส่วนผู้เรียนคนที่ 2 มีแผนที่ซึ่งไม่ได้ระบุอะไรไว้ ผู้เรียนคนที่ 1 จะต้องสื่อสารกับผู้เรียนคนที่ 2 เพื่อบอกทางให้ผู้เรียนคนที่ 2 ไปยังตำแหน่งที่ตั้งของอาคารสถานที่หรือมิชุนทรพย์นั้นให้ได้

1.3 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและหาข้อสรุปจากข้อมูล (Sharing and processing information) กิจกรรมนี้มีลักษณะคล้ายการเล่นต่อภาพ (Jigsaw) ผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มจะได้รับข้อมูลคนละส่วนที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกันก่อน จนกระทั่งได้ภาพรวมของข้อมูลทั้งหมด จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือหาข้อสรุปตามที่กำหนดไว้ ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

1.3.1 กิจกรรมการลำดับเรื่องราว (Reconstructing story sequence) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะมีรูปภาพคนละ 1 รูป และสมาชิกแต่ละคนจะต้องผลัดกันเล่าเรื่องตามรูปภาพของตน โดยปราศจากการดูรูปภาพของผู้อื่น หลังจากนั้นสมาชิกทุกคนต้องช่วยกันเรียงลำดับเรื่องราวที่ได้ฟังให้ถูกต้อง

1.3.2 กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา (Pooling information to solving a problem) กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมคู่ ผู้เรียนคนที่ 1 มีข้อมูลบางส่วนซึ่งอาจเป็นข้อมูลของตารางกำหนดเวลาของขบวนรถไฟสายต่าง ๆ ที่เดินทางจากสถานี ก ไปยังสถานี ข และผู้เรียนคนที่ 2 จะมีข้อมูลตารางรถไฟกำหนดเวลาจาก ข ไปยัง ค ผู้เรียนทั้งสองคนต้องสนทนากันเพื่อหาทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางระหว่างสองสถานีนี้ เช่น หาสายรถไฟที่เดินทางจาก ก ไป ค โดยใช้เวลาน้อยที่สุด

1.4 กิจกรรมการหาข้อสรุปจากข้อมูล (Processing information) ได้แก่ กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem solving) เช่น ให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสร้างแผนการเดินทาง

ในลอนดอนเป็นเวลา 1 วัน โดยคำนึงถึงความสนใจของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม หรือสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการซื้อของขวัญให้กับเพื่อนในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงความชอบและจำนวนเงินที่สมาชิกในกลุ่มมี กิจกรรมประเภทนี้จัดเป็นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ที่ผู้เรียนทุกคนจะได้รับข้อมูลที่เหมือนกัน จึงไม่จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกันดังเช่น กิจกรรมที่ผ่านมา แต่ผู้เรียนจะต้องร่วมกันอภิปรายและประเมินเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจหรือหาทางแก้ไขปัญหา

2. กิจกรรมเพื่อการปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social interaction activities) กิจกรรมประเภทนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาตามหน้าที่ทางภาษาเช่นเดียวกับกิจกรรมประเภทที่ 1 แต่กิจกรรมนี้ยังให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของการใช้ภาษา ในการจัดกิจกรรมประเภทนี้ ผู้สอนสามารถกระทำดังต่อไปนี้

2.1 การใช้ห้องเรียนเป็นบริบททางสังคมมีแนวทางในการจัดดังนี้

2.1.1 ผู้สอนควรใช้ภาษาต่างประเทศในการจัดการในชั้นเรียน

2.1.2 ผู้สอนควรใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการสอน

2.1.3 ผู้สอนควรจัดบทเรียนหรืออภิปรายความคิดเห็นเป็นภาษาต่างประเทศ

2.1.4 ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดบทสนทนาหรือแสดงบทบาทสมมติ (Role

play) โดยหัวข้อเรื่องควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน

2.2 การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) และการแสดงบทบาทสมมติ (Role play) สามารถให้ผู้เรียนทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

2.2.1 การแสดงบทบาทสมมติตามตัวชี้แนะที่เป็นบทสนทนา (Role playing controlled through cues dialogues) การแสดงบทบาทสมมติประเภทนี้ผู้เรียนจะต้องผลัดเปลี่ยนกันพูดตามตัวชี้แนะที่เป็นบทสนทนาตามบัตรที่กำหนดบทบาทที่ตนได้รับ

2.2.2 การแสดงบทบาทสมมติตามตัวชี้แนะที่เป็นข้อมูล (Role playing controlled through cues and information) การแสดงบทบาทสมมติประเภทนี้ผู้เรียนจะได้รับบัตรที่กำหนดบทบาท โดยในบัตรนั้นจะกำหนดจุดมุ่งหมายและตัวชี้แนะที่เป็นข้อมูลสั้น ๆ ในสิ่งที่ต้องพูด เช่น ตารางข้อมูลต่าง ๆ จากนั้นผู้เรียนจะแสดงบทบาทสมมติตามบัตรบทบาทนั้น

2.2.3 การแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนด (Role playing controlled through situation and goals) การแสดงบทบาทสมมติประเภทนี้นั้น ผู้เรียนจะได้รับบัตรที่กำหนดบทบาท โดยในบัตรนั้นจะเป็นสถานการณ์และเป้าหมายในการสนทนา ซึ่งกำหนดอย่างกว้าง ๆ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะใช้ภาษาในการปฏิสัมพันธ์ได้มากขึ้น

2.2.4 การแสดงบทบาทสมมติในรูปของการโต้เถียงหรือการอภิปราย (Role playing in the form of debate or discussion) การแสดงบทบาทสมมติประเภทนี้ ผู้เรียนจะได้รับ

บัตรที่กำหนดบทบาท โดยในบัตรนั้นจะเป็นสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องโต้ว่าที่หรืออภิปรายและกำหนดข้อมูลที่เป็นต่อการอภิปราย ผู้เรียนจะต้องตัดสินใจหรือหาข้อสรุปโดยการลงคะแนนเสียง

2.2.5 สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์ที่จำลองขึ้นให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนมิใช่แสดงตามบทบาทที่กำหนดให้เท่านั้น แต่ผู้เรียนต้องใช้ประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจและแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ

2.2.6 การแสดงสด (Improvisation) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนแสดงละครจากเรื่องที่ไม่มีการเขียนบท โดยที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์ที่เป็นตัวกระตุ้นให้แปลความและแสดงความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน อย่างไรก็ตามผู้สอนอาจจะกำหนดบุคลิกภาพและลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน แต่ไม่มีเป้าหมายในการสื่อสารที่แน่นอน

อรุณี วิริยะจิตรา (2532, หน้า 56) ได้เสนอรูปแบบกิจกรรมที่แบ่งตามจำนวนสมาชิกไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน แต่ผู้เรียนจะขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เป็นงานที่ผู้เรียนแต่ละคนต้องคิดและทำด้วยตนเอง ดังนั้น จึงสามารถจัดกิจกรรมให้ตรงกับระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนได้ และทำให้ผู้สอนเห็นความสามารถและจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การเขียนอธิบายรูปภาพ เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมแบบคู่ (Pair work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เป็นงานที่ผู้เรียนจะต้องคิดและร่วมปฏิบัติสองคน ก่อให้เกิดการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริง เช่น แลกเปลี่ยนข้อมูล

3. กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (Group work) จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้คล้ายคลึงกับการจัดกิจกรรมแบบคู่ แต่ผู้เรียนจะประกอบด้วยผู้เรียนไม่น้อยกว่า 3 คน และไม่ควรมากกว่า 6 คน ในแต่ละกลุ่มอาจจะประกอบด้วยผู้เรียนที่เก่งและอ่อนรวมกัน เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ช่วยเหลือและเรียนจากกัน หรือในกลุ่มอาจจะประกอบด้วยผู้เรียนที่เก่งหรืออ่อนเท่ากัน เพื่อที่ผู้สอนจะได้ช่วยเหลือผู้เรียนที่อ่อนได้เต็มที่ กิจกรรมที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มใหญ่ ได้แก่ การอภิปราย การแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในกลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่สมบูรณ์มาใช้ตัดสินใจปัญหา เป็นต้น

4. การจัดกิจกรรมแบบทำรวมกันทั้งชั้น (Class work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และช่วยกันทั้งห้อง ผู้สอนสามารถชี้แนะและควบคุมกิจกรรมได้มากกว่าแบบอื่น และเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้รับรู้รูปแบบของภาษาที่ถูกต้องจากผู้สอน เช่น การฝึกการออกเสียง การฝึกรูปแบบประโยค เป็นต้น แต่กิจกรรมนี้ บางประเภทไม่เอื้อต่อการเรียนแบบสื่อสาร

สรุปได้ว่า กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้มีโอกาสซักถามข้อมูลหรือรายละเอียดจากเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ผู้สอนสามารถนำกิจกรรมการสอนภาษามาใช้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของกิจกรรมด้วย ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารควรจัดให้เกี่ยวข้องและเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียน ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนและให้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสื่อสารในชีวิตจริง ให้มากที่สุด

การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for specific purposes)

นอกจากการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารแล้ว ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาถึงความหมาย ความสำคัญ และลักษณะของการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยผ่านทางงานการศึกษาที่เกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นแนวทางในการนำมาปรับใช้กับการสอนภาษารัสเซียเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะต่อไป นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะไว้อย่างใกล้เคียงกับภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมาก กล่าวคือ การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการสอนที่เน้นความต้องการผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

แมคเคย์ และเมาท์ฟอร์ด (Mackay & Mountford, 1979, pp. 1-3) ได้ให้แนวคิดว่า ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เป็นการสอนภาษาที่สนองตอบความต้องการด้านอาชีพ (Occupational requirements) มีจุดมุ่งหมายในการนำภาษาไปใช้ในการฝึกอบรมด้านอาชีพ (Vocational training programmes) และจุดมุ่งหมายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับความต้องการในการศึกษาเพื่อความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพ ไม่ได้เน้นเฉพาะตัวภาษาที่เรียนอยู่ และนภเพ็ญ สุดใจ (2536, หน้า 40) ก็ได้สรุปความหมายของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะไว้อย่างสอดคล้องกับแนวคิดเหล่านี้ คือ เป็นหลักสูตร ที่เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม เพื่อสนองตอบความต้องการในการใช้ภาษาของผู้เรียนด้านอาชีพ ในการเรียนภาษามิใช่เป็นเพียงการเรียนเฉพาะตัวเนื้อหาภาษา แต่ใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือเชื่อมโยง และบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ผู้เรียนมีแรงจูงใจ มีปัจจัยภายนอกที่บังคับให้เรียน เช่น เรียนเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือเรียนเพื่อประกอบอาชีพ ผู้กำหนดโปรแกรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องศึกษาความต้องการซึ่งมีอยู่หลายระดับหลายขั้นตอน การจัดสร้างหลักสูตรการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาต้นเหตุความจำเป็น ความเหมาะสม และความต้องการของสังคมว่ามีความต้องการภาษาเฉพาะในด้านใดบ้าง ศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ เพื่อจะได้จัดการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2. วิเคราะห์ลักษณะงานการใช้ภาษาในแต่ละอาชีพ
  3. กำหนดระดับความสามารถของภาษา ในทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น ภาษาที่ใช้ด้านการบริการในโรงพยาบาล ย่อมใช้ทักษะฟัง พูด มากกว่า อ่าน เขียน
  4. วิเคราะห์คำ และกลุ่มคำใดบ้างที่ต้องใช้ในแต่ละประเภทของภาษาเฉพาะด้าน
- จากตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนี้ สามารถสรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นถึงความต้องการในการใช้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนจะแตกต่างจากการเรียนการสอนภาษาทั่วไป คือ มีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ดังนั้นการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน มีการกำหนดขอบเขตของบริบทและเนื้อหาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ และสถานการณ์ในการใช้ภาษาของผู้เรียน โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อรับความรู้ศาสตร์อื่น ๆ ทั้งด้านวิชาการและด้านอาชีพ อาทิเช่น ภาษารัสเซียเพื่อการท่องเที่ยว ภาษารัสเซียเพื่องานเลขานุการ ภาษารัสเซียเพื่อธุรกิจ ภาษารัสเซียเพื่อการโรงแรม หรืออาจกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และด้วยกลุ่มตัวอย่างหรือพยาบาลวิชาชีพ ในงานวิจัยนี้เป็นวัยผู้ใหญ่ ดังนั้นความต้องการของผู้เรียนเองจะยิ่งทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น ในที่นี้คือความต้องการของบุคลากรพยาบาลวิชาชีพที่จะเรียนรู้ภาษารัสเซียเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารและให้บริการแก่คนไข้ชาวรัสเซียในระหว่างการปฏิบัติงานของตนในโรงพยาบาล ได้อย่างราบรื่นและคล่องแคล่วมากขึ้น ภาษาที่ใช้ในการบริการในโรงพยาบาล ย่อมใช้ทักษะฟัง-พูด มากกว่า อ่าน เขียน ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานที่เน้นในด้านทักษะการฟังและทักษะการพูด หรือการสนทนาในเรื่องที่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี

ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในเรื่องของความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น บาชแมน (Bachman, 1995, p. 39) ให้ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารว่า คือ ความสามารถทางด้านกฎเกณฑ์ทางภาษา รวมทั้งการมีความรู้ความเข้าใจในการนำกฎเกณฑ์ทางภาษาไปใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น พร้อมทั้งมีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ทางการสื่อสารด้วย และฟินนอคเซียโร และบรัมฟิต (Finocchiaro & Brumfit, 1983, p. 204) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการใช้ภาษา

เพื่อการสื่อสารว่า เป็นความสามารถของผู้เรียนในการพูดหรือปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้เรียนต้องคำนึงถึงบุคคล เวลา สถานที่ และเรื่องที่กำลังสื่อสารเพื่อให้สามารถเลือกข้อมูลและใช้ระดับของภาษาได้เหมาะสมกับคู่สนทนาและสถานการณ์ในขณะนั้น นอกจากนี้ นักการศึกษาไทยอย่าง ศิริกาญจน์ ศรีเคลือบ (2550 อ้างถึงใน นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์, 2550, หน้า 14-15) ได้ให้คำจำกัดความของความสามารถทางภาษาไว้ว่า ความสามารถทางภาษา เป็นการใช้ภาษาในการสื่อสารความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจ และสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

กล่าวโดยสรุป ความสามารถทางภาษา คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จะต้องมีความสามารถด้านกฎเกณฑ์ทางภาษา และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในสังคม

องค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 108-109), อัจฉรา วงศ์โสธร (2544, หน้า 127), นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ (2550, หน้า 14-15) กล่าวถึงทฤษฎีที่ว่าด้วยความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ในทำนองเดียวกันว่า ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องมีความสามารถ ดังต่อไปนี้ 1) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องตามหลักการทางภาษาศาสตร์ (Linguistic competence) หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายโดยอาศัยพื้นฐานทางภาษาศาสตร์ เช่น เสียง คำพ้อง และไวยากรณ์ สามารถรู้ว่าประโยคใดถูกหรือผิด ไวยากรณ์และสามารถแก้ไขภาษาให้ถูกต้องได้ 2) ความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic) คือ ความสามารถในการใช้รูปแบบของภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับระเบียบทางสังคม ตามบทบาท ฐานะ และวัฒนธรรมของผู้สื่อสารและผู้รับสาร ได้ 3) ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (Discourses competence) คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ระเบียบวิธีการของความสัมพันธ์ระหว่างประโยค โดยใช้ความรู้ทางไวยากรณ์และความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายทางภาษาให้เข้ากันได้ อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจและทำนายข้อความข้างหน้าเกี่ยวกับรูปลักษณะของภาษาที่จะเกิดขึ้นในบริบท (Context) ได้ถูกต้อง และ 4) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสารความหมาย (Pragmatic competence or strategic competence) คือ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ตลอดจนการใช้กริยาท่าทางสีหน้า และน้ำเสียงประกอบในการสื่อความหมายได้ การใช้กลวิธีนี้เป็นการออกเสียงทั้งในทางคำพูด (Verbal) และไม่ใช่คำพูด (Non-verbal) เช่น การขยายความด้วยคำศัพท์อื่นแทนคำศัพท์ที่ไม่รู้หรือนึกไม่ออกในขณะนั้น การพยายามอธิบายโดยใช้กริยาท่าทางประกอบ เป็นต้น

การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาด้านทักษะการฟัง-พูด

โดยปกติกระบวนการของการสื่อสาร โดยเฉพาะการฟังจะมีปฏิสัมพันธ์และเกิดควบคู่กันกับการพูด มีเพียงบางสถานการณ์ที่จะพบว่า การฟังเป็นทักษะที่แยกออกตามลำพังและไม่ต้องปฏิสัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ เช่น การฟังคำบรรยาย การดูภาพยนตร์ ละคร หรือการฟังรายการวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามใน สถานการณ์ที่กล่าวมานั้นความเข้าใจในการฟังไม่ได้แยกอยู่อย่างเดี่ยว ๆ แต่ผู้ฟังจะต้องใช้ความรู้ด้านกฎเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์สังคมของการพูดเพื่อที่จะได้คาดเดาสิ่งที่จะได้ยิน และใช้ความสามารถในการตีความสิ่งที่ได้ยินบนพื้นฐาน ทางวัฒนธรรม ไวยากรณ์ คำศัพท์ และเสียงที่ได้ยินในภาษาที่นำมาใช้ในการสื่อสาร

สำหรับการพูดเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนมากกว่าทักษะการฟังเพราะผู้พูดจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเสียง โครงสร้างทางไวยากรณ์ คำศัพท์และวัฒนธรรมทางภาษา การที่ผู้พูดจะพูดเพื่อนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ออกไปสู่ผู้ฟังได้นั้น จะต้องใช้ความสามารถหลายอย่าง เช่น ผู้พูดจะต้องใช้ความคิดว่าจะแสดงความคิดอะไรออกมา ไม่ว่าจะเป็นผู้เริ่มบทสนทนาหรือโต้ตอบกับคู่สนทนา ผู้พูดจะต้องใช้วิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพูด และผู้พูดจะต้องตระหนักถึงความเหมาะสมของตัวภาษาที่แสดงออกซึ่งรวมไปถึงไวยากรณ์คำศัพท์ การออกเสียง วัฒนธรรมที่ต้องการแสดงออก ผู้พูดจะต้องคำนึงถึงทำเนียบภาษา สติภาษาที่จำเป็นในการปฏิสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์ และเปลี่ยนทิศทางของความคิดจากการโต้ตอบคู่สนทนาได้ ที่กล่าวทั้งหมด มีความเกี่ยวข้องทั้งทางด้านจิตใจและด้านร่างกายของผู้พูด โดยจะเกิดขึ้นอย่างฉับพลันพร้อม ๆ กัน (Finocchiaro & Brumfit, 1983, p. 140) ส่วนองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง-พูด นั้น สการ์เซลล์่า และรีเบคก้า (Scarcella & Rebecca, 1992, pp. 141-143, 155) เสนอไว้ ดังนี้

1. ความสามารถด้านไวยากรณ์ เป็นความสามารถเกี่ยวกับเสียง คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ ผู้ฟังต้องเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ นี้ เพื่อจับความหมายของสิ่งที่ได้ยิน ต้องสามารถเข้าใจว่าคำต่าง ๆ นั้น มีการแยกแยะเสียงอย่างไร หรือประโยคต่าง ๆ มีการเน้นเสียงสูงต่ำเฉพาะเพื่อแสดงความหมายอย่างไร ส่วนผู้พูดถ้าเข้าใจและใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้ถูกต้องและไม่ติดขัด จะช่วยให้ผู้พูดสามารถพูดได้อย่างคล่องแคล่ว

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถด้านนี้เป็นตัวเสริมความสามารถด้านไวยากรณ์เป็นความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย ข้อมูลเหล่านี้สำคัญมากในการช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ได้ยิน โดยเฉพาะในการจับความจากการพูดเพื่อการสื่อสาร ผู้พูดมักต้องการสื่อถึงประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ใจความสำคัญ ข้อเท็จจริงเฉพาะ ความรู้สึก อารมณ์ หรือข้อโต้แย้ง เป็นต้น ผู้ฟังที่มีความเชี่ยวชาญในภาษาศาสตร์เชิงสังคม จะจับประเด็นผู้พูดได้โดยอัตโนมัติและ

ปรับการฟังเข้าสู่ประเด็นนั้น ๆ ความเข้าใจภาษาศาสตร์เชิงสังคมช่วยให้ผู้ฟังรู้ว่า เมื่อใดเหมาะสมที่จะแสดงความคิดเห็น และถามคำถาม และเมื่อใดควรใช้ประโยคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการพูด

3. ความสามารถด้านสัมพันธข้อความ เป็นความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อความในข้อความต่าง ๆ ไม่ว่าจะสั้นหรือยาว เป็นแบบทางการหรือไม่เป็นทางการ จะมีกฎเกณฑ์การเชื่อมคำเชื่อมความ ถ้ามีความสามารถด้านนี้จะช่วยให้สามารถคาดเดาได้ว่าสิ่งที่จะกล่าวต่อไปคืออะไร ทำให้สามารถเข้าใจในข้อมูลได้ง่ายขึ้น ความสามารถในด้านนี้จะช่วยให้สามารถสนทนาได้อย่างไม่ติดขัด รู้ว่าเมื่อใดต้องหยุด เมื่อใดควรเริ่ม เมื่อใดควรพูดต่อซึ่งจะมีการใช้คำที่ช่วยแสดงความรู้สึกเชื่อมโยงเวลา การเน้นย้ำหรือแสดง

4. ความสามารถด้านกลยุทธ์ในการสื่อสาร เป็นความสามารถที่มีความสำคัญขององค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร ในด้านการฟัง ผู้ฟังต้องใช้กลยุทธ์ในการคาดเดาความจากตัวชี้แนะต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการคาดเดาส่วนที่ขาดหายไปในขณะที่ฟัง การคาดเดาอย่างฉลาดเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการเรียนภาษาที่สอง เพราะการฟังไม่ได้เป็นเพียงทักษะที่เป็นแบบเริ่มจากระดับพื้นฐานไปสู่ระดับสูง (Bottom-up) ซึ่งความหมายได้จากเสียง การแยกแยะพยางค์ คำ วลีต่าง ๆ แต่การฟังจะมีลักษณะที่เริ่มจากระดับสูงลงสู่ระดับพื้นฐานด้วย (Top-down) ซึ่งความหมายได้จากการตีความบริบท ตัวชี้แนะความรู้เดิมดังนั้นผู้ฟังจะเข้าใจได้ดีถ้ามีกระบวนการทั้ง 2 แบบ การเดาจึงจำเป็นมากในการฟัง ช่วยให้ผู้เรียนไม่ต้องจับรายละเอียดทุกคำเพื่อทำความเข้าใจส่วนในการพูด ความสามารถด้านนี้จะช่วยให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีความสามารถด้านไวยากรณ์ไม่ดีนัก อาจใช้กลยุทธ์การทดแทนในการช่วยให้สามารถสื่อสารได้ เช่น การใช้ท่าทางการพูดแบบอ้อมค้อม การเลือกหัวข้อเรื่องที่พูด การเปลี่ยนเรื่อง เป็นต้น

ในการพัฒนาการฟังนั้นควรเน้นทักษะการฟังโดยตรงไม่ใช่เป็นเพียงทักษะที่นำไปสู่ทักษะอื่น ๆ ดังนั้น ภาระงาน (Tasks) ที่กำหนดให้ทำต้องเน้นสภาพการณ์ที่เป็นข้อมูลที่ใช้ในชีวิตจริง ผู้เรียนจะตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการฟังจากความสนใจของผู้เรียน ความช่วยเหลือ และการชี้แนะเกี่ยวกับกิจกรรมการฟังของผู้สอน ซึ่งผู้สอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนคาดเดาความหมายอย่างฉลาดจากตัวชี้แนะทั้งหมดที่ปรากฏ เพื่อนำไปสู่ความหมาย โดยชี้ให้เห็นวิธีการตั้งวัตถุประสงค์ในการฟังและเน้นถึงความตั้งใจในการฟังให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ นอกจากนั้นควรนำเสนองานและเนื้อหาอย่างหลากหลาย และควรช่วยผู้เรียนที่มีปัญหาด้านการฟังให้มีความมั่นใจ ควรบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการฟัง (Scarcella & Rebecca, 1992, p. 151) ส่วนด้านการพูดผู้เรียนต้องได้รับการกระตุ้นให้พูดในสถานการณ์ที่หลากหลาย ควรให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันทั้งในและนอกห้องเรียนรวมถึงการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับ

เจ้าของภาษาหรือมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีความสามารถทางภาษา จัดกิจกรรมให้มีการปฏิสัมพันธ์ที่มีความหมายโดยเน้นความถูกต้องและความคล่องแคล่ว ผู้สอนควรช่วยผู้เรียนในการใช้กลยุทธ์ในการพูดที่มีประโยชน์ และเรียนรู้การเน้นเสียงของคำ และเสียงสูง-ต่ำ (Scarcella & Rebecca, 1992, p. 166) และในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน ซึ่งอาจเกิดจากตัวผู้เรียน ตัวผู้สอน สภาพแวดล้อม หรือบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน เช่น สภาพจิตใจ ความต้องการ ความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นต้น นอกจากนี้ อาจมีปัญหาจากเนื้อหาสาระหรือสารที่สื่อสารเอง ที่อาจมีลีลาภาษาที่แตกต่างกันออกไป ยากาง (Yagang, 1994, pp. 190-195) ได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาสำหรับผู้สอนเพื่อนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาด้านทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาสาระที่ใช้ในการสื่อสาร

1.1 เลือกสรรเนื้อหาในการฟังตามระดับของผู้เรียนและจัดหาเนื้อหาที่ใช้ในชีวิตจริงมากกว่าใช้การดัดแปลง

1.2 ออกแบบฝึกหัดที่เน้นภาระงาน (Task) ที่ผู้เรียนกระทำด้วยความสนใจและสามารถเรียนรู้ทักษะทางภาษาการฟังโดยไม่รู้ตัว เช่น การวาดภาพ เขียนแผนภูมิ บันทึกข้อมูล เป็นต้น นอกจากจะเป็นการทดสอบความเข้าใจแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกลยุทธ์ที่หลากหลาย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อีกด้วย

1.3 ให้ผู้เรียนได้กระทำข้อมูลที่แตกต่างกันหลาย ๆ แบบ เช่น การฟังคำบรรยาย ฟังข่าวจากวิทยุ ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ ประกาศ บทสนทนา การสัมภาษณ์ เรื่องเล่า เพลงภาษาอังกฤษ และอื่น ๆ

1.4 ใช้สื่อประกอบการฟัง เช่น ภาพ แผนภูมิ ที่เกี่ยวกับเนื้อหา เพื่อช่วยในการเดา และจินตนาการได้ดีขึ้น

2. ด้านทักษะการพูด

2.1 ฝึกเรื่องเสียง เช่น การออกเสียงคำที่เชื่อมต่อกัน หรือการละเสียงบางเสียง ในขณะที่สนทนาตามธรรมชาติเพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคย

2.2 ให้ผู้เรียนตระหนักในความแตกต่างของสำเนียงเจ้าของภาษา ซึ่งจะมี ความแตกต่างกัน

2.3 เลือกเนื้อหาสั้น ๆ ง่าย ๆ ที่มีลักษณะการใช้คำที่ไม่ฟุ่มเฟือยสำหรับผู้เรียน ระดับต้น ส่วนในระดับที่สูงใช้เนื้อหาที่ใช้ในชีวิตจริงซึ่งซับซ้อนและมีการใช้คำศัพท์และประโยคต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

3. ด้านทักษะการฟัง

3.1 ให้ความรู้พื้นฐานและความรู้ทางภาษากับผู้เรียน เช่น โครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน หรือประโยคที่ใช้ในภาษาพูด

3.2 พยายามให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้การทำกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ควรให้ข้อมูลทันทีในชั้นเรียน ไม่ใช่เพียงเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องแต่เป็นการเสริมกำลังใจด้วย

3.3 พัฒนาการฟังด้วยการฝึกการเดาความ ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ ดีความ ฯลฯ โดยการกำหนดภาระงานและแบบฝึกหัดที่เน้นความแตกต่างกันหลายระดับ

สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้สอนควรคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ คือ ด้านเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการสื่อสาร จะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ในการสอนการสนทนาต้องให้ความสำคัญด้านทักษะการพูด ผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกในเรื่องของการออกเสียงและสำเนียงทางภาษา และด้านทักษะการฟัง ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอน ที่ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในตัวภาษา ได้แก่ โครงสร้างประโยคที่มีความซับซ้อน มีการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและให้การเสริมแรงพร้อมกับการฝึกฟังเพื่อจับใจความ โดยให้ลงมือปฏิบัติจริง

การวัดและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

เป็นการดำเนินการเพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการสื่อสารของผู้เรียน นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวทางการวัด และประเมินไว้ เช่น เวลเล็ทท์ (Valette, 1978, p. 12 อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 203) เสนอว่า การทดสอบทางภาษาที่ดีที่สุดคือการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ที่คล้ายกับชีวิตจริง การทดสอบความสามารถในการสื่อสาร ควรเน้นที่ความสามารถในสถานการณ์เฉพาะ และการวัดความสามารถทางภาษา ควรเน้นที่ความสามารถในการพูด เขียน หรือความเข้าใจข้อความด้วย นอกจากนี้ ออส์เลอร์ (Oiler, 1979, p. 151 อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 203) อธิบายว่า ความสามารถทางภาษานั้น เป็นการรวมความสามารถทางภาษาในลักษณะทักษะสัมพันธ์ ที่จะต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อปฏิบัติได้ในชีวิตจริง จึงไม่สามารถทดสอบเป็นส่วนย่อย ๆ ได้

การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสภาพจริง

ในการจัดการเรียนสอนภาษา มีความคาดหวังว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้ และมีทักษะในการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม โดยนำความรู้จากกระบวนการเรียนรู้ภาษา ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ มาผนวกกับความรู้ภายในตน และสามารถใช้ภาษาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จริง จึงจัดได้ว่าเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) ซึ่งมีสาระสำคัญของการประเมิน ดังนี้ (กิ่งแก้ว อารีรักษ์, 2546, หน้า 74-78)

1. องค์ประกอบของการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงประกอบด้วย การประเมิน 2 ด้าน คือ

1.1 ความคิดรวบยอดทางภาษา (Language concept) ได้แก่ ศัพท์ สำนวน ไวยากรณ์ โครงสร้าง และการออกเสียง ซึ่งแสดงออกโดยผ่านทางความสามารถด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2 ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ (Learning process concept) เป็นการประเมินความสามารถที่ผู้เรียนแสดงออกทางความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องมีการประเมินตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ องค์ประกอบในการประเมินผล จะต้องสอดคล้องกับแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นั่นคือ ต้องประเมินทั้งความรู้ ซึ่งหมายถึง เนื้อหาทางภาษา ที่ประกอบด้วยคำศัพท์ ไวยากรณ์ เสียง และประเมินความสามารถ ซึ่งหมายถึง ทักษะในการนำความรู้ไปใช้ในการสื่อสารได้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

2. ลักษณะการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง

การทดสอบที่จะประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง-พูด จะมีลักษณะดังที่ มอร์โรว (Morrow, 1981 cited in Blount, 1996) เสนอไว้ว่า หากต้องการประเมินตามสภาพจริง ก็ต้องประเมินการสื่อสารในชีวิตจริง โดยจะต้องมีการะงานเหมือนในชีวิตจริง ซึ่งสิ่งที่บ่งชี้ถึงการประเมินตามสภาพจริงของความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารในด้านทักษะการสื่อสาร เช่น ทักษะการฟัง-พูดของผู้เรียนในรูปแบบของภาระงาน ที่มีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. ลักษณะเป็นภาระงานที่ยึดการมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นหลัก (Interaction-based) เป็นภาระงานที่ต้องคำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ได้แก่ ผู้พูด และผู้ฟัง ซึ่งในการสื่อสารจะต้องมีเนื้อหา และวิธีการแสดงออกถึงสิ่งที่ต้องการสื่อไปถึงผู้รับ

2. ลักษณะของภาระงานเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดเดาได้ (Unpredictability) เป็นภาระงานที่ต้องคำนึงถึงผลที่จะได้รับเหมือนการสนทนาในชีวิตจริงที่ไม่สามารถทำนายได้ว่า ผู้ตอบจะตอบว่าอย่างไร ควรมีการจำกัดเวลา เพื่อให้ผู้ใช้ภาษาต้องคิดหาวิธีการจัดการรับและ ตอบโดยเร็ว

3. ภาระงานต้องมีบริบท (Content) ควรกำหนดบริบท หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ภาษา การทดสอบจึงควรคำนึงถึงภาษาที่เหมาะสม และวิธีการที่จะใช้ภาษา ในการสื่อสารตามสถานการณ์

4. จุดมุ่งหมาย (Purpose) การทดสอบจะต้องมีจุดมุ่งหมายชัดเจน โดยมีการวัดความสามารถของผู้เรียนว่า มีการเลือกใช้ภาษาตามหน้าที่ทางภาษาของข้อความที่สื่อออกไป

5. การปฏิบัติจริง (Performance) การทดสอบควรกำหนดสถานการณ์การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความสามารถที่มีอยู่ในตนเองออกมาใช้ในการสื่อสาร

6. ความเป็นจริงแท้ (Authentic) ภาษาที่ใช้ในการทดสอบควรเป็นภาษาที่ใช้อยู่จริง

7. การยึดพฤติกรรมที่คาดหวังเป็นหลัก (Behavior-based) ในการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นมีจุดเน้นที่จะต้องทำการประเมินทั้งในตัวภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในส่วนของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ควรใช้รูปแบบการประเมินที่เป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment)

การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สำหรับแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น อัจฉรา วงศ์โสธร (2544, หน้า 15-16) ได้อธิบายถึงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และได้รับความสนใจทฤษฎีหนึ่ง ได้แก่ ทฤษฎีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแบบปฏิบัตินิยม เป็นทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่ง มีรากฐานมาจากภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Hymes, 1974; Halliday, 1975; Widdowson, 1992; 1999; Savignon, 1983 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544, หน้า 15) ที่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและบริบทแวดล้อมที่รวมทักษะทางการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถในการตีความ การแสดงออก และการแสวงหาความหมายของสาร ซึ่งถือว่าการสื่อความหมายแบบปฏิบัตินิยม ที่เน้นความสมจริงตามสภาพการสื่อสารที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ มีการเชื่อมโยงเนื้อความเข้ากับประสบการณ์ของผู้รับการทดสอบที่มีใจความต่อเนื่อง มีบริบท (Context) สมบูรณ์สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคม และบริบททางภาษา การเชื่อมโยงประสบการณ์จริงกับสาระ/ เนื้อหา หรือทักษะที่วัดถือว่าเป็นหัวใจของการทดสอบแบบปฏิบัตินิยม (Oller, 1991 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544, หน้า 15) และเนื่องจากการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีหลักการในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร การทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจึงควรมีลักษณะ การสอบแบบทักษะสัมพันธ์ ดังนั้น แนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจึงเน้น การสอบในเชิงปฏิบัตินิยมซึ่งมีลักษณะ ดังนี้ (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544, หน้า 16)

1. เน้นการแสดงออกหรือการปฏิบัติ

2. เน้นปฏิสัมพันธ์ทางภาษาโดยการวัดแบบทักษะสัมพันธ์ (Integrative) หรือการวัดแบบรวม (Global/ holistic)

3. เนื้อหาและทักษะทางภาษาที่ใช้สอบมีความสมบูรณ์ในตัวเอง เนื้อหาต้องสัมพันธ์กับความจริง มีแก่นของเรื่อง มีการลำดับความ มีความสัมพันธ์ของเนื้อหาทั้งภายใน เนื้อความเอง (Cohesion) และสัมพันธ์กับบริบท (Coherence)

สำหรับการวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันนิยม ใช้โมเดลการสร้างข้อทดสอบตามทฤษฎีของคานาล (Canale, 1983) และ โมเดลของออลเลอร์ (Oller, 1991) อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2544, หน้า 68-72) ที่มีความเชื่อว่า ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีความสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อมในสังคม มีบุคคลอื่น ๆ ที่มีสถานภาพและบทบาทต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งโมเดลองค์ประกอบความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารของคานาล และออลเลอร์ มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบได้แก่ 1) ความสามารถในการใช้กฎเกณฑ์ของภาษา 2) ความสามารถในการใช้ภาษาทางสังคม 3) ความสามารถในการใช้เนื้อความที่สัมพันธ์กัน และ 4) ความสามารถในการใช้กลวิธีช่วยในการสื่อความหมาย

จะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้ประเมิน จะทำการประเมิน 2 ส่วนคือ ในส่วนที่เป็นเนื้อหาหรือตัวภาษา และในส่วนที่เป็นความสามารถด้านทักษะกระบวนการของการสื่อสารซึ่งได้แก่ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สำหรับการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง-พูด ในช่วงหลังทศวรรษที่ผ่านมา นักภาษาศาสตร์สนใจสมรรถภาพของกลไกทางสมอง ที่ควบคุมการใช้ภาษาและการเรียนรู้ภาษา การเรียนการสอนจึงเป็นการเรียนการสอนภาษา เพื่อการสื่อสาร เน้นการใช้ภาษาสื่อความคิด ความหมายและหน้าที่ต่าง ๆ ของภาษา วิธีการประเมินผลจึงเน้นการสอบแบบทักษะสัมพันธ์ และให้ความสำคัญกับการประเมินการใช้ภาษา ที่รวมตัวแปรทางสังคมและวัฒนธรรมซึ่งเป็นตัวบริบทของภาษาเข้าไว้กับทักษะทางภาษา เช่น วัดความสามารถในการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายของการประเมิน 2 ลักษณะ (กิ่งแก้ว อารีรักษ์, 2546, หน้า 43-44) ดังนี้

1. การประเมินผลย่อย (Formative assessment) เป็นการประเมินตั้งแต่เริ่มทำการเรียนการสอน และประเมินต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ระหว่างการเรียน ไปจนจบการเรียนการสอน เป็นการประเมินที่มุ่งพัฒนาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามกระบวนการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และช่วยให้ผู้สอน ได้ค้นพบกลยุทธ์ที่จะช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาของผู้เรียน

2. การประเมินผลรวม (Summative assessment) เป็นการประเมินผลรวม ที่จัดขึ้นเมื่อการเรียนการสอนจนเสร็จสิ้นลงในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือการประเมินสรุปเพื่อตรวจสอบความสามารถรวบยอดในระยะยาว ในการประเมินผลรวมผู้สอนจะสุ่มเลือกเนื้อหาบางเรื่องและจุดประสงค์การเรียนรู้บางข้อมาเพื่อเป็นตัวแทนการเรียนรู้ทั้งหมด ในการวัดความสามารถ

ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแบบวัดผลรวมนั้น ไม่จำเป็นต้องวัดแยกย่อยเนื้อหาภาษาเฉพาะ แต่ควรวัดให้เนื้อหาเหล่านั้นเข้าไปสอดแทรกตามสถานการณ์การสื่อสารที่คล้ายจริงให้มากที่สุด ส่วนเทคนิคการทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จะเป็นการวัดและประเมินที่มีความครอบคลุมทั้งความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาและทักษะทางภาษา จึงจำเป็นต้องเลือกเทคนิคการสอบให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมีหลายรูปแบบ ดังเช่น ประเมินผลการปฏิบัติจริง (Performance assessment) ข้อทดสอบทั่วไป (Paper and personal communication) และการประเมินทักษะทางภาษาตามสภาพจริง (Authentic assessment)

สำหรับการทดสอบการสนทนาเพื่อการสื่อสารแบบการปฏิบัติจริงเพื่อทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาด้านการพูดนั้น ผู้พูดจะเป็นผู้แสดงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายต่อคู่สนทนาซึ่งแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การพูดที่มีการควบคุม (Direct expression) มีวิธีการ ดังนี้

1.1 การให้ตัวแนะที่สามารถมองเห็นได้ (Visual cues)

1.1.1 ผู้เข้าสอบพูดประโยคโดยมีภาพเป็นสื่อ

1.1.2 ผู้สอนบรรยายภาพที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน 1 ใน 4 ภาพ และให้ผู้เรียนฟัง

และเลือกว่าเป็นภาพใด

1.2 การให้ตัวแนะที่เป็นคำพูด (Verbal cues) ดังนี้

1.2.1 ผู้สอนพูดประโยค แสดงท่าประกอบ แล้วผู้เรียนตอบตามท่าทางนั้น

1.2.2 ผู้เรียนฟังบทสนทนาแล้วพูดรายงานสิ่งที่ได้ฟัง

1.2.3 ผู้เรียนแสดงบทบาทเป็นผู้สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ และเก็บข้อมูลเพื่อมาเสนอ

ด้วยการพูด

2. การพูดโดยอิสระ (Free expression) เป็นการใช้ภาษาอย่างอิสระในสถานการณ์การสื่อสารอย่างแท้จริงมีวิธีการทดสอบ ดังนี้

2.1 ผู้เรียนบรรยายเหตุการณ์ในภาพพูด

2.2 ผู้เรียนพูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ (Topic)

2.3 ผู้เรียนบรรยายวัตถุสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2.4 ผู้เรียนบรรยายสิ่งที่เห็น แล้วให้ผู้เรียนที่ฟังเดาว่าเป็นเรื่องใด อะไร

2.5 การแสดงบทบาทสมมติ (Role play)

2.6 การกำหนดบทบาทให้ผู้เรียนเป็นล่าม (Interpreter)

2.7 การสนทนาและสัมภาษณ์ (Live conversation and oral interview)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้การประเมินผลรวม (Summative assessment) ที่เป็นการประเมินผลรวม เมื่อการเรียนการสอนจนเสร็จสิ้นลง และประเมินสรุปเพื่อตรวจสอบดูความสามารถรวมของ ผู้เข้ารับการศึกษา ในการประเมินผลรวมผู้วิจัยใช้การทดสอบที่สามารถประเมินความสามารถ ในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารได้ จะเป็นการวัดและประเมินที่มีความครอบคลุม ทั้งความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาและทักษะการสนทนาเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ การทดสอบ การสนทนาเพื่อการสื่อสารแบบการปฏิบัติจริง โดยการแสดงบทบาทสมมติ (Role play) เพื่อทดสอบ ความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

การตรวจให้คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีจุดเน้นที่การใช้ภาษา เพื่อการสนทนาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้อยู่จริงในสังคม โดยวิธีการประเมินเป็น การประเมินตามสภาพจริง ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้วย การปฏิบัติ (Performance) กล่าวคือ เป็นทั้งผู้รับสารหรือผู้ฟัง และผู้ส่งสารหรือผู้พูด ซึ่งเกณฑ์ การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ นักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนไว้ เช่น เวียร์ (Weir, 1993, p. 43) ได้สร้างเกณฑ์การประเมิน ความสามารถในการพูด แบ่งเป็น 6 ด้าน แต่ละด้านมีคะแนน 0-3 คะแนน ตามลักษณะความสามารถ ในการพูด คือ ด้านความเหมาะสม ความสามารถในการใช้คำศัพท์ ความถูกต้องแม่นยำทางเกณฑ์ ไวยากรณ์ ความสามารถในการสื่อภาษา ความคล่องแคล่ว และความตรงประเด็นและความเพียงพอ ของเนื้อหา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ความเหมาะสม (Appropriateness)

0 คะแนน หมายถึง ไม่สามารถพูดภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดได้

1 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการพูดที่จำกัดมาก สามารถพูดสื่อสารกับผู้อื่น ได้บ้างเล็กน้อย การใช้ภาษาตามลักษณะวัฒนธรรมทางสังคมยังไม่เหมาะสม

2 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับเรื่องและสถานการณ์ ในขณะนั้นได้ดีพอสมควร

3 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับเรื่อง สถานการณ์ และบริบทที่เกิดขึ้นในการสนทนา โดยแทบจะไม่มีข้อผิดพลาดในการพูดเลย

2. ความสามารถในการใช้คำศัพท์ (Adequacy of vocabulary for purpose)

0 คะแนน หมายถึง มีความรู้คำศัพท์ไม่เพียงพอที่จะพูดสนทนากับผู้อื่นได้

1 คะแนน หมายถึง มีความรู้คำศัพท์ที่จำกัด และพบว่า มีการใช้คำศัพท์ผิดบ่อย ๆ หรือพูดคำเดิม ๆ ซ้ำไปซ้ำมา

2 คะแนน หมายถึง อาจใช้คำศัพท์ผิด หรือใช้คำศัพท์ที่กำกวม อ้อมค้อมบ้างเล็กน้อย แต่สามารถสื่อสารกับคู่สนทนาได้เป็นอย่างดี

3 คะแนน หมายถึง แทบจะไม่พบข้อผิดพลาดในการใช้คำศัพท์เลย อาจมีการพูด อ้อมค้อมบ้างเล็กน้อย สามารถสื่อสารกับคู่สนทนาได้เป็นอย่างดี

3. ความถูกต้องแม่นยำทางกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ (Grammatical accuracy)

0 คะแนน หมายถึง ไม่มีความสามารถในการใช้เกือบทุกโครงสร้างทางไวยากรณ์ สามารถพูดได้เพียงเล็กน้อย

1 คะแนน หมายถึง ขาดความปะติดปะต่อของข้อความในการผูกประโยคและ มักใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ผิดบ่อย ๆ ทำให้การพูดเชื่อมประโยคยังไม่ดีพอ

2 คะแนน หมายถึง พบข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์บ้าง แต่ส่วนใหญ่สามารถพูดได้ ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ไวยากรณ์ถึงแม้ว่าจะไม่ถูกต้องทั้งหมด

3 คะแนน หมายถึง แทบไม่มีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์เลย หรือหากมีข้อผิดพลาด ก็มีเพียงเล็กน้อยไม่ส่งผลถึงการสื่อความหมายโดยรวม

4. ความสามารถในการออกเสียง (Intelligibility)

0 คะแนน หมายถึง มีปัญหาในการออกเสียงคำศัพท์และสำเนียงในการพูด เป็นเหตุให้ ไม่สามารถสื่อความหมายในสิ่งที่ต้องการจะสื่อได้

1 คะแนน หมายถึง การออกเสียงและสำเนียงในการพูดยังไม่ค่อยดี ต้องพูดประโยคเดิม ซ้ำบ่อย ๆ คู่สนทนาจึงจะเข้าใจ

2 คะแนน หมายถึง การออกเสียงและสำเนียงอยู่ในเกณฑ์พอใช้ หากผู้ฟังตั้งใจฟัง ก็จะสามารถเข้าใจได้ อาจได้รับการขอร้องให้พูดซ้ำบ้าง

3 คะแนน หมายถึง มีความชัดเจนในการออกเสียงและสำเนียงเพียงพอที่จะ สื่อความหมายได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา อาจมีสำเนียงของผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาอยู่บ้าง แต่แทบจะไม่เป็นเหตุให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือต้องพูดซ้ำบ่อย ๆ

5. ความคล่องแคล่ว (Fluency)

0 คะแนน หมายถึง การพูดตะกุกตะกัก หยุดชะงักขาดเป็นช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่อง

1 คะแนน หมายถึง มีลักษณะการพูดที่ลังเล มักจะพูดประโยคที่ไม่สมบูรณ์ ประโยค ที่พูดจะเป็นประโยคสั้น ๆ ขาดความต่อเนื่อง

2 คะแนน หมายถึง มีการเชื่อมประโยคได้อย่างต่อเนื่อง ยังมีการพูดที่ตะกุกตะกักบ้าง แต่ก็สามารถพูดประโยคยาว ๆ ได้ อีกทั้งค่อนข้างพูดได้เร็วและชัดเจน

3 คะแนน หมายถึง สามารถพูดได้อย่างราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูดโดยทั่วไป และการอธิบายถึงใด ๆ ที่ค่อนข้างเข้าใจยาก

6. ความตรงประเด็นและความเพียงพอของเนื้อหา (Relevance and adequacy of content)

0 คะแนน หมายถึง การตอบสนองทางคำพูดไม่ตรงประเด็นตามสถานการณ์ที่กำหนด และสิ่งที่พูดยังไม่เพียงพอต่อการสื่อสาร

1 คะแนน หมายถึง การตอบสนองทางคำพูดตรงประเด็นตามสถานการณ์ที่กำหนด แต่ยังคงอยู่ในขีดจำกัด มีการหยุดพูดนาน ๆ และพูดซ้ำอย่างไม่มีจุดหมาย

2 คะแนน หมายถึง การตอบสนองทางคำพูดส่วนใหญ่ตรงประเด็นตามสถานการณ์ที่กำหนด แม้ว่าจะมีช่องว่างในการพูดและคำพูดซ้ำซากอยู่บ้าง

3 คะแนน หมายถึง การตอบสนองทางคำพูดตรงประเด็นตามสถานการณ์ที่กำหนด และเพียงพอต่อการสื่อสาร

สำหรับการสร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามความคิดเห็นของคลาร์ก (Clark, 1979) ซึ่งได้กำหนดระบบการให้คะแนนการวัดความสามารถที่มีชื่อย่อว่า J.L.D. แบ่งประเด็นในการวัดเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการออกเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และความคล่องแคล่ว โดยจัดระดับคุณภาพเป็น 4 ระดับดังต่อไปนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)

ระดับที่ 1 ยังพูดไม่ได้และโต้ตอบการสนทนาไม่ได้

ระดับที่ 2 ออกเสียงผิดบ่อยครั้ง พูดแล้วฟังเข้าใจยาก

ระดับที่ 3 ออกเสียงผิดเป็นครั้งคราว

ระดับที่ 4 ออกเสียงถูกต้องพูดได้

2. คำศัพท์ (Vocabulary)

ระดับที่ 1 ใช้คำศัพท์ผิดและโต้ตอบการสนทนาไม่ได้

ระดับที่ 2 ใช้คำศัพท์ผิด ๆ แต่ใช้ศัพท์ในสถานการณ์ได้

ระดับที่ 3 สื่อความหมายได้เป็นส่วนใหญ่ เลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างเหมาะสม

ระดับที่ 4 ใช้คำศัพท์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

3. ไวยากรณ์ (Grammar)

ระดับที่ 1 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ผิด ไม่สามารถสื่อสารได้

ระดับที่ 2 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์เบื้องต้นผิด และใช้วลีได้ถูกต้องบ้าง

ระดับที่ 3 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย

ระดับที่ 4 ไม่มีข้อผิดพลาดทั้งในการเลือกใช้คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์

4. ความคล่องแคล่ว (Fluency)

ระดับที่ 1 พูดแล้วหยุดคิดนาน พูดไม่จบประโยค โต้ตอบการสนทนาไม่ได้

ระดับที่ 2 พูดต่อจากที่พูดไม่ได้ แต่พยายามพูดต่อไปโดยการเริ่มต้นใหม่

ระดับที่ 3 การสนทนาราวรื่นเป็นธรรมชาติ แต่ยังติดตะกุกตะกัก

ระดับที่ 4 บทสนทนาราวรื่นเป็นธรรมชาติ มีความต่อเนื่องของการสนทนา

หยุดได้ถูกจังหวะเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา

และในปีเดียวกัน ออลเลอร์ (Oller, 1979, pp. 320-323) ได้เสนอประเด็นการวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพิ่มเติมจากแนวคิดของคลาร์ก (Clark, 1979) คือ ประเด็นเกี่ยวกับความเข้าใจ และขยายเกณฑ์การประเมินของแต่ละประเด็นเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. การออกเสียง (Accent)

ระดับที่ 1 มีการออกเสียงที่ฟังไม่เข้าใจบ่อยครั้ง

ระดับที่ 2 มีการออกเสียงผิดมาก ฟังไม่เข้าใจ ต้องให้พูดซ้ำ

ระดับที่ 3 ใช้เสียงแปร่ง ทำให้ต้องตั้งใจฟัง ต้องให้พูดซ้ำ

ระดับที่ 4 ใช้เสียงแปร่งในบางที่ และออกเสียงผิดในบางครั้ง แต่ยังฟังเข้าใจ

ระดับที่ 5 ไม่มีการออกเสียงผิด แต่ยังฟังออกว่าเหมือนเจ้าของภาษาพูด

ระดับที่ 6 ออกเสียงได้เหมือนเจ้าของภาษา

2. ไวยากรณ์ (Grammar)

ระดับที่ 1 ใช้ไวยากรณ์ผิดทั้งหมด ยกเว้นสำนวนที่ท่องจำไว้ใช้บ่อยครั้ง

ระดับที่ 2 มีที่ผิดอย่างสม่ำเสมอ แสดงว่ามีความสามารถน้อยมากในการใช้รูปประโยคที่ถูกต้อง ทำให้สื่อสารไม่ได้บ่อยครั้ง

ระดับที่ 3 มีที่ผิดอย่างบ่อยครั้ง แสดงว่าไม่สามารถใช้รูปประโยคที่สำคัญได้ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกรำคาญและฟังไม่เข้าใจเป็นบางครั้ง

ระดับที่ 4 มีที่ผิดบางครั้ง แสดงว่าไม่สามารถใช้รูปประโยคที่สำคัญได้ แต่ไม่ถึงกับทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ

ระดับที่ 5 มีที่ผิดในการใช้โครงสร้างภาษาน้อยมาก

ระดับที่ 6 มีที่ผิดไม่เกิน 2 แห่งในระหว่างการสัมภาษณ์

3. คำศัพท์ (Vocabulary)

ระดับที่ 1 ใช้คำศัพท์ผิด ๆ แม้แต่ในบทสนทนาทั่ว ๆ ไป

ระดับที่ 2 วงคำศัพท์จำกัดใช้อยู่แต่ในเรื่องการสนทนาเรื่องส่วนตัวพื้นฐานและความจำเป็นในการดำรงชีพ

ระดับที่ 3 บางครั้งมีการใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้อง ความจำกัดของวงคำศัพท์ทำให้พูดคุยเรื่องงานอาชีพและเรื่องสังคมทั่วไปไม่ได้

ระดับที่ 4 รู้คำศัพท์ทางการอาชีพอย่างเพียงพอที่จะพูดคุยเรื่องที่ตนเองสนใจเป็นพิเศษได้ ความรู้ศัพท์ทั่วไปช่วยให้สามารถพูดคุยเรื่องทั่วไปได้ แต่ยังมีการพูดซ้ำ และมีการพูดวากวน

ระดับที่ 5 ความรู้ศัพท์ด้านการงานอาชีพกว้างและแม่นยำ รู้ศัพท์ทั่วไปเพียงพอที่จะแก้ปัญหาด้านปฏิบัติที่ซับซ้อนได้ และใช้ภาษาในสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ ได้

ระดับที่ 6 เห็นได้ชัดเจนว่ารู้คำศัพท์อย่างกว้างขวางและถูกต้องเหมือนกับเจ้าของภาษาที่ได้รับการศึกษามาอย่างดี

4. ความคล่องแคล่ว (Fluency)

ระดับที่ 1 พูดตะกุกตะกักไม่ปะติดปะต่อจนทำให้สนทนาไม่รู้เรื่อง

ระดับที่ 2 พูดซ้ำมากและตะกุกตะกัก ยกเว้นประโยคง่าย ๆ สั้น ๆ หรือประโยคที่ใช้บ่อยและท่องจำได้

ระดับที่ 3 พูดซ้ำและไม่คล่องบ่อย ๆ บางประโยคพูดไม่จบ

ระดับที่ 4 พูดได้ไม่คล่องในบางครั้ง ทำให้ต้องพูดซ้ำใหม่ และติดขัดเรื่องการใช้คำศัพท์

ระดับที่ 5 พูดได้คล่องแต่ยังติดเรื่องความเร็ว จังหวะ และความราบเรียบในการพูด

ระดับที่ 6 พูดได้คล่องแคล่วและราบเรียบเหมือนเจ้าของภาษา

5. ความเข้าใจ (Comprehension)

ระดับที่ 1 ฟังการสนทนาเรื่องนั้น ๆ ได้เข้าใจน้อยเกินไป

ระดับที่ 2 เข้าใจเมื่อพูดซ้ำ ๆ และเป็นเรื่องง่าย ๆ ต้องให้ผู้พูดช่วยพูดซ้ำและเรียบเรียงข้อความให้ฟังบ่อย ๆ หรือปรับภาษาให้ง่ายลง

ระดับที่ 3 เข้าใจเรื่องง่าย ๆ ที่เกี่ยวกับตนเองโดยตรง ต้องพูดซ้ำ ๆ หรือพูดซ้ำบางครั้ง

ระดับที่ 4 เข้าใจภาษาของผู้พูดที่มีการศึกษาใช้ เป็นการพูดตัวต่อตัวได้ค่อนข้างดี แต่ผู้พูดด้วยต้องพูดซ้ำและเรียบเรียงความใหม่ให้

ระดับที่ 5 เข้าใจภาษาของผู้พูดที่มีการศึกษาใช้ ในทุกเรื่องยกเว้นสำนวนการพูดหรือการพูดที่เร็วมากหรือออกเสียงไม่ชัด

ระดับที่ 6 เข้าใจภาษาพูดทุกอย่างที่เป็นการใช้ภาษาแบบทางราชการ สำนวนการพูดเหมือนเจ้าของภาษา

ในระยะต่อมานักการศึกษา เช่น เฟอร์ริส (Ferris, 1998, p. 84) มีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการประเมินความสามารถในการพูดที่สอดคล้องกับ ออลเลอร์ (Oller, 1979, pp. 320-323) แต่มีการปรับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการพูด โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)

ระดับที่ 1 มีปัญหาทางการออกเสียงเป็นอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่พูดได้เลย

ระดับที่ 2 มีปัญหาทางการออกเสียงมาก ยากแก่การทำความเข้าใจในคำพูดได้ ผู้ฟังจะต้องถามซ้ำเรื่อย ๆ ว่าผู้พูดต้องการสื่อสารอะไร

ระดับที่ 3 มีปัญหาทางการออกเสียงน้อย ผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังจึงจะสามารถเข้าใจได้ มีการออกเสียงผิดทำให้ผู้ฟังสับสนในบางครั้ง

ระดับที่ 4 ผู้พูดสามารถออกเสียงได้ดี แต่ยังมีปัญหาเรื่องการออกเสียงอยู่บ้าง แต่ผู้ฟังสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร

ระดับที่ 5 ผู้พูดสามารถออกเสียงได้ดีเทียบเท่าเจ้าของภาษา

2. ไวยากรณ์ (Grammar)

ระดับที่ 1 ผู้พูดไม่สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ เนื่องจากใช้ไวยากรณ์ผิด และเรียงลำดับคำไม่ถูกต้อง

ระดับที่ 2 ผู้พูดสามารถใช้ไวยากรณ์ง่าย ๆ ได้ แต่มักจะใช้ไวยากรณ์และการลำดับคำผิดบ่อย ๆ ทำให้ฟังเข้าใจยาก

ระดับที่ 3 ผู้พูดใช้ไวยากรณ์ผิดบ่อยครั้งจนทำให้เข้าใจความหมายของประโยคที่พูดผิดไป

ระดับที่ 4 ผู้พูดใช้ไวยากรณ์ผิดบ้างแต่สื่อความหมายได้ถูกต้อง

ระดับที่ 5 ผู้พูดมีข้อบกพร่องในการใช้ไวยากรณ์ผิดเพียงเล็กน้อย เช่น เรียงลำดับคำผิด แต่ก็แก้ไขใหม่ได้ถูกต้อง

3. คำศัพท์ (Vocabulary)

ระดับที่ 1 ผู้พูดไม่สามารถสนทนาสื่อความหมายได้ เพราะไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์

ระดับที่ 2 ผู้พูดเลือกใช้คำศัพท์ผิดเนื่องจากมีความรู้เรื่องคำศัพท์อย่างจำกัด ทำให้ยากแก่การทำความเข้าใจความหมายของประโยคที่พูด

ระดับที่ 3 ผู้พูดใช้คำศัพท์ผิดบ่อย ประโยคคำพูดที่ใช้ในการสนทนามีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากผู้พูดมีปัญหาในการคิดหาคำศัพท์มาใช้ในการสื่อสาร

ระดับที่ 4 ผู้พูดใช้คำศัพท์ที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นบางครั้ง

ระดับที่ 5 ผู้พูดมีความสามารถในการใช้คำศัพท์ วลี สำนวน ได้อย่างถูกต้องเทียบเท่ากับเจ้าของภาษา

4. ความคล่องแคล่ว (Fluency)

ระดับที่ 1 ผู้พูดมีการหยุดเว้นช่วงในการสนทนาเป็นเวลานานมากจนทำให้ไม่สามารถสนทนาได้รู้เรื่อง

ระดับที่ 2 ผู้พูดมีการหยุดเว้นบ่อยครั้ง หยุดคิดเป็นเวลานานเพราะมีความรู้จำกัดในเรื่องการใช้ภาษา

ระดับที่ 3 ผู้พูดมีความเร็วและความคล่องแคล่วในการพูดไม่มากนักเนื่องจากปัญหาด้านการใช้ภาษา

ระดับที่ 4 ผู้พูดมีความเร็วและความคล่องแคล่วในการพูด มีการพูดสะดุดเป็นบางครั้งเนื่องจากปัญหาด้านการใช้ภาษา

ระดับที่ 5 ผู้พูดมีความสามารถในการพูดอย่างคล่องแคล่วเทียบเท่าเจ้าของภาษา

5. ความเข้าใจ (Comprehension)

ระดับที่ 1 ผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดสื่อสาร ผู้พูดไม่สามารถพูดเพื่อสื่อความหมายให้เข้าใจได้

ระดับที่ 2 ผู้พูดติดขัดในการคิดหาคำพูด มักจะพูดคำซ้ำและพูดตะกุกตะกัก

ระดับที่ 3 ผู้พูดเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด และพูดได้เป็นส่วนมาก แต่ค่อนข้างซ้ำและมักพูดคำซ้ำ

ระดับที่ 4 ผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้ครบถ้วน แต่มีการพูดข้อความซ้ำเป็นบางครั้ง

ระดับที่ 5 ผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้ทั้งหมดไม่มีปัญหา

ในส่วนของนักการศึกษาในประเทศไทย กิ่งแก้ว อารีรักษ์ (2546, หน้า 105-106) ได้เสนอเกณฑ์การให้คะแนนการพูด โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 4 ประเด็น และกำหนดคะแนนในแต่ละประเด็นรวมคะแนนเต็ม 15 คะแนน ดังนี้

1. ความคล่องในการพูด 5 คะแนน

1 คะแนน หมายถึง พูดติดตะกุกตะกัก เว้นช่วงนานจนน่าเบื่อ ต้องกระตุ้นให้ผู้พูดต่อความคิดไม่เชื่อมโยง กระโดดไปมา

2 คะแนน หมายถึง พูดติดตะกุกตะกัก เว้นช่วงนานหลายครั้ง ความคิดไม่ต่อเนื่องในเรื่องที่พูด ต้องใช้ความพยายามจึงจะเข้าใจ

3 คะแนน หมายถึง พูดแปร่ง ค่อนข้างช้า ตะกุกตะกัก พูดซ้ำบ้าง ความคิดไม่ค่อยต่อเนื่องในเรื่องที่พูด แต่ไม่ต้องใช้ความพยายามมากที่จะทำความเข้าใจ

4 คะแนน หมายถึง พูดแปร่ง ความเร็วปกติ มีตะกุกตะกักนิดหน่อย แต่ไม่รู้สึกรำคาญเรื่องความคิดต่อเนื่องในเรื่องที่พูด

5 คะแนน หมายถึง พูดได้ด้วยความเร็วปกติ จังหวะในการพูดแทบจะเหมือนเจ้าของภาษา ความคิดต่อเนื่องในเรื่องที่พูด

2. การออกเสียง 4 คะแนน

1 คะแนน หมายถึง พูดออกเสียงคำไม่ชัดเกือบฟังไม่เข้าใจบ่อยครั้ง ไม่ลงเสียงหนักเบา ไม่มีจังหวะจะโคน ไม่ใช่เสียงสูงต่ำ ระดับเสียงเนื่อง ๆ ไม่ทำเสียงเชื่อมโยงคำ

2 คะแนน หมายถึง พูดออกเสียงได้ไม่ชัดบางตอนทำให้เข้าใจได้ยาก มีการลงเสียงหนักเบา ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียง เสียงเชื่อมโยงคำบ้าง แต่เว้นไปบ้างบางตอน

3 คะแนน หมายถึง พูดออกเสียงได้ชัดพอที่จะเข้าใจได้ ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียง เสียงเชื่อมโยงคำได้คล้ายเจ้าของภาษา

4 คะแนน หมายถึง พูดออกเสียงได้ชัด ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียง เสียงเชื่อมโยงคำได้แทบเหมือนเจ้าของภาษา

3. การใช้คำศัพท์ 4 คะแนน

1 คะแนน หมายถึง มีวงคำศัพท์น้อยมาก ใช้คำศัพท์ที่ไม่ถูกต้องจนสื่อความได้แทบไม่ตรงกับหัวข้อเรื่องที่พูด

2 คะแนน หมายถึง ใช้คำศัพท์พื้น ๆ เพียงพอที่จะใช้สื่อความ บางครั้งต้องพูดใหม่เพื่อให้ได้ความตามที่ต้องการสื่อ

3 คะแนน หมายถึง สามารถเลือกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม มีคำศัพท์ที่ติดขัด ใช้ไม่สื่อความบ้างแต่น้อยมาก

4 คะแนน หมายถึง มีวงคำศัพท์กว้าง สามารถใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม แม่นยำในทุกเรื่อง

4. ความถูกต้องด้านไวยากรณ์ 2 คะแนน

1 คะแนน หมายถึง ใช้โครงสร้างประโยคง่าย ๆ มีที่ผิดไวยากรณ์พื้นฐานบ่อยครั้ง

2 คะแนน หมายถึง ใช้โครงสร้างประโยคซับซ้อนได้ในวงกว้าง มีที่ผิดไวยากรณ์พื้นฐานน้อยมาก หรือแทบไม่มีเลย

จากการศึกษาเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของ นักการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมด เกณฑ์การประเมินที่มีความสอดคล้องกันของนักการศึกษา แต่ละท่าน คือ การออกเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ ความคล่องแคล่วในการพูด และความเข้าใจ ในเรื่องที่สนทนา ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความสามารถในการสนทนา ภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพไว้ 5 ประเด็น ดังนี้ 1) การออกเสียง 2) คำศัพท์ 3) ไวยากรณ์ 4) ความคล่องแคล่วในการพูด และ 5) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร สำหรับพยาบาลวิชาชีพของแต่ละประเด็น ได้กำหนดระดับการให้คะแนนประเด็นละ 5 ระดับ คะแนน เรียงจากน้อยไปหามาก ตั้งแต่ 0-4 คะแนน (ภาคผนวก จ) ในกรณีที่ผู้รับการทดสอบ สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทุกข้อและได้คะแนนในระดับมากที่สุดทุกข้อผู้รับการทดสอบ จะได้คะแนนรวม 20 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเต็ม ส่วนในกรณีที่ผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ ตามเกณฑ์ทุกข้อแต่ได้คะแนนในระดับน้อยที่สุดทุกข้อผู้รับการทดสอบจะได้คะแนนรวม 5 คะแนน ซึ่งน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม จึงใช้คะแนนที่เป็นครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มคือ 10 คะแนนขึ้นไป เป็นเกณฑ์ว่าผู้รับการทดสอบมีความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับ พยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับที่ดี-ดีมาก แต่ถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 10 คะแนน ถือว่าผู้รับการทดสอบ มีความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุงถึงระดับพอใช้

การสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ

การสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ หมายถึง การสอนภาษารัสเซียให้กับ ผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษารัสเซียเป็นภาษาแม่ ตัวผู้เรียนและสังคมของผู้เรียนเองมีข้อจำกัดในการใช้ภาษา รัสเซีย ผู้เรียนอาจประสบปัญหาในการผลิตภาษารัสเซียออกมา กล่าวคือ ไม่สามารถสื่อสาร ความต้องการโดยใช้ภาษารัสเซียได้ 100% หรืออาจจำเป็นต้องใช้เวลานานในการผลิตภาษารัสเซีย ขึ้นมาเพื่อสื่อสารสิ่งที่ตนต้องการออกไป จึงต้องอาศัยวิธีการสอนภาษารัสเซียในรูปแบบพิเศษ ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมภาษาของชาวรัสเซีย เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พื้นฐานการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ มีแนวคิดที่ว่า ภาษารัสเซีย ในฐานะภาษาต่างประเทศเป็นความพิเศษเฉพาะของการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปแบบ ภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตจริง มีมาตรฐานโครงสร้างที่สามารถศึกษาได้อย่างเป็นระบบ เนื้อหา ในการสอนควรเป็นเนื้อหาที่เป็นระบบ ที่ประกอบขึ้นจากบทสนทนาที่เป็นเหตุและเป็นผลกัน

ต้องมีการเน้นใจความสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจ และในการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ ควรมีการอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงความเชื่อมโยงกันภายในโครงสร้างภาษา โดยที่ขั้นตอนการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ ควรเริ่มจากสิ่งที่ยากที่สุดไปยังหัวข้อที่ยากที่สุด เริ่มจากเรื่อง que ผู้เรียนรู้อยู่บ้างแล้ว ไปยังสิ่งที่ผู้เรียนไม่รู้มาก่อน เริ่มจากสิ่งที่เฉพาะเจาะจงเป็นรูปธรรมไปยังเรื่องที่เป็นเชิงนามธรรม และจากข้อเท็จจริงไปยังสิ่งที่เป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นทั่วไป สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนภาษารัสเซียเป็นภาษาต่างประเทศ ด้วยการที่ธรรมชาติของภาษารัสเซียเองเป็นภาษาที่มีความซับซ้อนทางไวยากรณ์อย่างมากภาษาหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นด้านสัทศาสตร์ (Phonetic) วิทยาหน่วยคำ (Morphology) และ ด้านวากยสัมพันธ์ (Syntax) การสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศจึงต้องมุ่งเน้นการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาใน 3 ระดับ ต่อไปนี้

1. ความสามารถในการสร้างภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษารัสเซีย
2. ความสามารถในการใช้ความรู้ตามหลักไวยากรณ์ไปเป็นพื้นฐานในการใช้ภาษาเพื่อส่งสารและรับสารได้อย่างที่ต้องการและมีความชัดเจนด้วย
3. ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้องตามบริบท

แนวคิดที่สำคัญที่จำเป็นสำหรับการวางโครงสร้างการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศที่สำคัญอันหนึ่ง คือ เรื่องของการเลือกใช้สื่อประกอบ ซึ่งสื่อประกอบที่สำคัญสำหรับการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศมี 2 แบบ คือ

1. สื่อประกอบที่เป็นตัวหนังสือ ได้แก่
  - 1.1 สื่อประกอบที่แสดงองค์ประกอบเชิงความหมายและบทบาทในการสื่อสาร
  - 1.2 สื่อประกอบที่แสดงองค์ประกอบของคำและประโยคที่แจ่มแจ้งอย่างละเอียด
  - 1.3 สื่อประกอบแสดงโครงสร้างรวมเชิงไวยากรณ์
2. สื่อประกอบที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบตัวหนังสือ ได้แก่ สื่อต่าง ๆ ที่ช่วยขยายความ

เชิงภาษาในสภาวะแวดล้อมตามความเป็นจริง เช่น รูปภาพประกอบ หรือรูปถ่ายจริง หรือภาพยนตร์ การใช้สื่อประกอบที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบตัวหนังสือหลากหลายแบบรวมกัน ไม่ว่าจะเป็นเป็นภาพ (ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพเขียน), เสียง (เสียงอัดจากการสนทนาจริง), ภาพและเสียง (ภาพยนตร์) หรือ การใช้เสียงพูดบรรยายเหตุการณ์ จะช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป้าหมายสูงสุดของการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ ไม่ใช่แค่การให้ข้อมูลความรู้ทั่วไปในด้านภาษา หรือเพียงสร้างทักษะเพิ่มความสามารถทางภาษาให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการสร้างบุคลิกตัวตนของผู้เรียนขึ้นมา ให้ผู้เรียนได้สั่งสมความรู้และสามารถเลือกใช้ภาษาที่แสดงออกถึงทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะการสื่อสารตอบโต้ และการคิดวิเคราะห์

ที่รับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามาให้ปรากฏหรือสะท้อนอยู่ในภาษารัสเซียที่ผู้เรียนใช้สื่อสารได้ และวิธีการสอนแต่ละวิธีจะเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ของการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศได้ (Zolotykh, Lapteva, Kunusova, & Bardina, 2012, pp. 91-92) ดังแสดงในตารางที่ 2-1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2-1 ผลลัพธ์ที่ได้จากการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศด้วยวิธีสอนแบบต่าง ๆ

ผลลัพธ์	วิธีการสอน
ได้ความสามารถเชิงข้อมูล (รู้)	สอนโดยการให้ข้อมูลเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และตอบโต้
ได้ความสามารถเชิงปฏิบัติตามเป้าหมาย (ทำเป็น)	สอนโดยการจำลองเหตุการณ์ สถานการณ์ เพื่อฝึกปฏิบัติจริง
ได้ความสามารถเชิงสังคม (อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้)	สอนโดยการจำลองเหตุการณ์ให้ตอบโต้กันภายในกลุ่ม และให้ใช้การหารือ ถกเถียงในประเด็นต่าง ๆ ทางสังคม
ได้ความสามารถเชิงปัจเจกบุคคล (เป็นคนที่มีความสามารถในตนเอง)	สอนโดยการมอบหมายงานให้ปฏิบัติด้วยตนเอง

จากหลักการที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องพิจารณาถึง ความสนใจ ภูมิหลัง และความต้องการของผู้เรียน เพื่อเลือกสรรเนื้อหาและชนิดของสื่อประกอบให้เหมาะสม รวมไปถึงระดับความยากง่ายของภาษาที่นำมาสอน ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนที่จะรับและเข้าใจได้ด้วย การสอนคำศัพท์และ โครงสร้างภาษาโดยผ่านสื่อประกอบหลาย ๆ ชนิด และเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และได้แสดงออกด้วยภาษารัสเซีย จะทำให้ผู้เรียนสามารถผลิตภาษาออกมาเพื่อใช้สื่อสารในสถานการณ์จริงได้ในที่สุด

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน และคำศัพท์ ประโยค สำนวนภาษารัสเซียที่จำเป็นเบื้องต้นสำหรับพยาบาล โดยมีแหล่งที่มาของเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

1. ตำรากระบวนวิชา RS101 ภาษารัสเซียพื้นฐาน 1 (Fundamental russian 1) ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (อาจารย์ เชษฐสุมน, 2541, หน้า 1-134)
2. หนังสือเรียนภาษารัสเซียสำหรับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ Russian for beginners (Овсиенко, 1998, pp. 14-99)
3. เอกสารบทสนทนาภาษารัสเซียสำหรับแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา Russian for OPD & IPD (โรงพยาบาลกรุงเทพพญา, 2555, หน้า 1-41)

จากแหล่งที่มาของเนื้อหาสาระที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยการตรวจและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคณาจารย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษารัสเซีย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจารย์ เชษฐสุมน และผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษารัสเซียอีก 2 คน ได้แก่ อาจารย์พัชรทิ ฐาปโนสธ และอาจารย์ยัยศักดิ์ ษ์ภูเสน และได้เนื้อหาสาระที่เหมาะสมที่สุดสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

หลักสูตรฝึกอบรมฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เป็นหลักสูตรระยะสั้น 30 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

1. ปฐมนิเทศ และการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม	จำนวน 2 ชั่วโมง
2. บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง	จำนวน 6 ชั่วโมง
3. บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก	จำนวน 6 ชั่วโมง
4. บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม	จำนวน 6 ชั่วโมง
5. บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป	จำนวน 4 ชั่วโมง
6. บทที่ 5 การนัดหมาย	จำนวน 4 ชั่วโมง
7. การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม และการวัดความพึงพอใจ	จำนวน 2 ชั่วโมง
	รวม 30 ชั่วโมง

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ (Human need) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้สามารถสรุปได้ดังนี้

วรูม (Vroom, 1964, p. 99) กล่าวว่า ทักษะคิดและความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถ interchangeable ได้ เพราะทั้งสองคำนี้จะหมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทักษะคิดด้านบวก จะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทักษะคิดด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง ในเรื่องนี้ โวลแมน (Wolman, 1973, p. 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ

หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง หรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

แอปเปิ้ลไวท์ (Applewhite, 1965, p. 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งรวมไปถึงความพึงใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้วยการมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย กู๊ด (Good, 1973, p. 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจ และเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน ซึ่งสอดคล้องกับ นิยามความหมายของมอร์ส (Morse, 1958 อ้างถึงใน ปภาวดี คุลยจินดา, 2545, หน้า 30) ที่กล่าวถึงความหมายของ ความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความตึงเครียดของบุคคลให้น้อยลงได้ และถ้าความตึงเครียดมีมากจะเกิดความไม่พึงพอใจ ซึ่งความตึงเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ ถ้ามนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง แต่ถ้าเมื่อใดความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความพอใจ และปนัดดา จ่างแก้ว (2538, หน้า 28) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพอใจของบุคคลจะเกิดขึ้นได้เมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง และยังมีนิยามของสมหมาย เปียณอม (2551, หน้า 5) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปเป็นร่างได้ เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุขเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจหรือสนองความต้องการทำให้เกิดความสุข รวมทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยทำให้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือความรู้สึกทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ซึ่งในทางกลับกันหากความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็อาจจะเกิดขึ้นและความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการทำให้เกิดความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ เท่าที่ปรากฏจะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาจีนเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งงานวิจัยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียสำหรับผู้เรียนชาวไทย โดยเฉพาะ ยังไม่เคยมีผู้ใดวิจัยมาก่อน งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนภาษารัสเซียชิ้นแรกในประเทศไทย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้เลือกศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขอบข่ายของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศ และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งพอจะสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนั้น สามารถศึกษาได้จากงานวิจัยของมนสิข สิริสมบุญ (2546) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน ผลการประเมินสัมฤทธิ์ภาพของหลักสูตร โดยแบ่งช่วงการพัฒนาหลักสูตรออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและการสร้างหลักสูตร ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรและการแก้ไขปรับปรุง และระยะที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยการดำเนินการทั้ง 3 ระยะ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and development) โดยการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับครูอาสาสมัครซึ่งเป็นครูแม่ข่าย ผลการวิจัยปรากฏว่าครูแม่ข่าย จำนวน 15 คน มีความพึงพอใจในการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีมาก และทั้งหมดสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ระดับดีมาก จำนวน 13 เรื่อง และอยู่ในระดับดีจำนวน 2 เรื่อง และงานวิจัยของพะอบ พะวงน้อย (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ ผลการทดลองปรากฏว่าหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นใช้ฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพทางภาคทฤษฎี และมีประสิทธิภาพทางภาคปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ และผลต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมมีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษา อย่างงานวิจัยของนันทพร พรหมรัตน์ (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการรู้ความหมายของศัพท์ภาษาอังกฤษและปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจท่องเที่ยวบริเวณภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย เพื่อศึกษาความสามารถในการรู้ความหมายของศัพท์ภาษาอังกฤษและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจท่องเที่ยว บริเวณภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า 1) ตำรวจท่องเที่ยวสังกัดกองบังคับการ 3 แผนก 4 มีการรู้ความหมายศัพท์เกี่ยวกับการรับโทรศัพท์มากที่สุดและมีการรู้ความหมายศัพท์เกี่ยวกับกฎหมายน้อยที่สุด 2) ตำรวจท่องเที่ยวสังกัดกองบังคับการ 3

แผนก 4 ประสบปัญหาในด้านทักษะการฟังมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะทางด้านการพูด 3) ดำรวจ ท่องเที่ยวสังกัดกองบังคับการ 3 แผนก 4 ต้องการให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษสำหรับตำรวจ ท่องเที่ยวบ่อยครั้งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการที่จะได้รับการฝึกการสนทนาจากสถานการณ์ จำลองกับชาวต่างประเทศโดยตรง และงานที่น่าสนใจอย่างมากอีกงานหนึ่ง คือ งานวิจัยของ กานดา ช่วงสกุล (2543, บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาความต้องการภาษาอังกฤษของนักเรียนพลตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการภาษาอังกฤษของนักเรียนพลตำรวจ เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างรายวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่ออาชีพ ตำรวจ ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับทั้งตำรวจท่องเที่ยว และตำรวจสาขาอื่น ๆ

เพื่อการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ช่วยสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับตำรวจและประเทศชาติ หัวข้อทางภาษา ที่สำคัญที่สุด คือ การสอบปากคำ (คดีจี้ ปล้น ชิงทรัพย์) การสอบปากคำ ทักษะที่ใช้มากที่สุด คือ ทักษะการฟังและพูด ความรู้ที่ต้องการ คือ คำศัพท์และบทสนทนาทั่ว ๆ ไป บทสนทนาที่เกี่ยวข้อง กับงานตำรวจ หลักไวยากรณ์ และวัฒนธรรม ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ ควรมีการเรียนการสอนที่มี ชาวต่างชาติมาให้การฝึกอบรม มีสื่อการเรียนการสอนที่สามารถปรับมาใช้ได้จริงกระบวนการสอน เน้นการนำภาษาอังกฤษ ไปใช้ในสถานการณ์จริง และคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน และงานวิจัย อีกชิ้นที่วิจัยเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก คือ งานวิจัยของมณฑนา มีมาก (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจ ท่องเที่ยว ผลการวิจัยนี้ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเป็นอย่างมาก โดยต้องการฝึกฝน ทักษะทางการฟังมากที่สุด ผลจากค่าสถิติ F พบว่าตำรวจท่องเที่ยวในแต่ละแผนก มีความต้องการ ทักษะทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน อย่างไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ตำรวจท่องเที่ยวบางแผนกมีความต้องการที่แตกต่างกันในการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ การอ่าน จับใจความสำคัญ การใช้คำศัพท์และการใช้สำนวนต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา ถึงปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานของตำรวจท่องเที่ยวพบว่า ตำรวจท่องเที่ยว ประสบปัญหาในด้านทักษะการฟังมากที่สุด ปัญหาอื่น ๆ ที่สำคัญ คือ สนทนทางโทรศัพท์กับ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ บอกทิศทาง ฟังคำร้องทุกข์หรือแจ้งความ ใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้อง ไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ และฟังสำเนียงไม่ออก สำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ตำรวจท่องเที่ยว ต้องการ ควรมีจำนวนผู้เรียนไม่เกินห้องละ 20 คน เวลาที่ใช้สอนควรเป็นช่วงหลังเลิกงาน ประมาณ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 1.30 ชั่วโมง และควรจัดในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน โดยอาจารย์ ผู้สอนควรเป็นชาวต่างชาติและชาวไทยในจำนวนที่เท่ากัน และควรจะมีความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับ ด้านกฎหมาย และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า

หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อตำรวจท่องเที่ยวนี้ ควรเน้นทักษะการฟัง และการพูด รวมถึงการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ให้มากขึ้น ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ แนวทางที่สำคัญและสามารถนำไปปรับใช้ในงานวิจัยได้ เช่น การใช้เทคนิคการอบรมโดยการฝึกการสนทนาจากสถานการณ์จำลองที่คล้ายสถานการณ์จริงให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหาจะเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และหลักสูตรภาษาต่างประเทศสำหรับการประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามควรจะไปอยู่ที่ทักษะการฟังและการพูด และควรมีจำนวนผู้เรียนไม่เกินห้องละ 20 คน เวลาที่ใช้สอนควรเป็นช่วงหลังเลิกงาน ประมาณสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 ชั่วโมง เป็นต้น

งานวิจัยในต่างประเทศ

หากเพียงแต่การศึกษาเฉพาะงานวิจัยในประเทศอาจไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงศึกษางานวิจัยในต่างประเทศอีกด้วย อันได้แก่งานวิจัยของเวสต์โรวเวอร์ (Westover, 1994, abstract) ที่ได้ทำการประเมินคุณภาพการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำกลุ่มวิชาชีพของนิสิตบัณฑิตศึกษาทางจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยนิวยอร์กซี ในระหว่างปี ค.ศ. 1992-1993 เมื่อสร้างหลักสูตรแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการทดลองก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน ซึ่งแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการจัดงาน วิธีการสอน ตัวผู้สอน และนำเอาคำตอบของผู้เรียนมาใช้เพื่อปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งพบว่า ผู้เรียนพอใจหลักสูตรนี้มาก และกล่าวว่า กระบวนการฝึกอบรมนี้มีประสิทธิภาพสูงในการสร้างความเข้าใจต่อหลักสูตรนี้มาก สรุปผลว่า กระบวนการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่จัดทำมีประสิทธิภาพสูงในการสร้างความเข้าใจเรื่องพลวัตกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม รวมถึงศึกษางานวิจัยของสเปคเตอร์ (Spector, 1995, abstract) ที่ศึกษาผลของการฝึกอบรมความตระหนักในศัพท์อักษร โดยการใช้ทฤษฎีการสอนแบบชี้แนะ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ครูสามารถจัดกิจกรรมดึงดูดความสนใจ โดยใช้กิจกรรมชี้แนะให้นักเรียนมีความสนใจเสียงในคำก่อน จากนั้นจึงสอนให้นักเรียนฝึกแยกและผสมเสียงตัวอักษรในคำงานนักเรียนมีความคล่องแคล่วและสามารถแยกเสียงอักษรในคำได้อย่างเป็นระบบ และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น ทั้งนี้การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของงานวิจัยของผู้วิจัยเอง จึงจำเป็นต้องศึกษางานวิจัยต่อไปนี้อย่างละเอียด ได้แก่ งานวิจัยชิ้นสำคัญของบราวน์ (Brown, 1997, abstract) ที่ได้ทำการศึกษาความสามารถของผู้เรียนภาษาอังกฤษที่เน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยมีกลุ่มทดลองเป็นชาวญี่ปุ่นวัยทำงานที่มีปัญหาด้านการฟังภาษาอังกฤษ

เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาษาญี่ปุ่นที่เป็นคำทับศัพท์ ทำให้ไม่สามารถแยกแยะคำที่ทับศัพท์ และคำในภาษาอังกฤษที่ถูกต้องได้ ผู้วิจัยได้จัดให้มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มมี 12 คน ผู้สอนใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังการสอน ใช้บทเรียนภาษาอังกฤษทั้งหมด 7 บทเรียน ซึ่งในแต่ละบทเรียนประกอบไปด้วย คำ และประโยค ที่ผู้เรียนมีปัญหาในการฟัง โดยผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกฝนการแยกเสียงและเน้นการออกเสียงให้ถูกต้อง ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสอนเพื่อการสื่อสารมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษสูงขึ้น รวมถึงงานวิจัยอีกเรื่องที่ว่าผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคือ งานวิจัยทางด้านภาษาของอี-หนิง (Yi-Ning, 2008, abstract) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกอบรมครูผู้สอนเรื่องการพัฒนาการอ่าน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงตัวอักษรไปยังเสียงของตัวอักษร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำนายการออกเสียงของคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องโดยไม่มี ความเกี่ยวข้องกับความรู้เดิมของการอ่านคำใหม่ที่นักเรียนไม่เคยอ่านมาก่อนได้ และสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนสูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการสอนภาษาต่างประเทศ ทั้งงานวิจัยของในและต่างประเทศนั้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีขั้นตอนการดำเนินการในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดเนื้อหา ต่อเนื่องด้วยการร่างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดและประเมินผลของหลักสูตร สามารถนำข้อสรุปนี้มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษารัสเซียให้แก่ผู้เรียนในระดับวิชาชีพได้เป็นอย่างดี และสำหรับงานวิจัยนี้ หัวใจหลักของการจัดการเรียนการสอนภาษารัสเซียให้แก่พยาบาลวิชาชีพนั้น ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยปรับเนื้อหาและหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน สังคม ชุมชน และเศรษฐกิจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงอันจะก่อประโยชน์แก่ผู้เรียนสืบไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ 4 ขั้นตอน คือ

- ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
  - ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม
  - ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม
  - ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม
- มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

เป็นขั้นตอนของการศึกษาหาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำมาสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมผู้วิจัยได้แบ่งแนวทางในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ 1) การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาหลักการแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย

1.1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (Taba, 1962, p. 12), เซเลอร์ และคณะ (Saylor et al., 1981, pp. 28-39) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2533, หน้า 1-23) จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4) การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของหลักสูตร ฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระที่นำมาอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม

สื่อการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม (สงัด อุทรานันท์, 2532 ข, หน้า 244; ชำรง บัวศรี, 2542, หน้า 7-8; Taba, 1962, p. 10; มาเรียม นิลพันธุ์ และศิริบุณ จงวุฒิเวศย์, 2542, หน้า 12; สุมณ อมรวิวัฒน์, 2530, หน้า 103; กรมวิชาการ, 2533, หน้า 8-9) จากการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของหลักสูตร ของนักการศึกษาที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรนี้ตามแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น คือ องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรต้องประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เนื้อหาสาระที่นำมาอบรม 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อการฝึกอบรม และ 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

2. การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการขององค์กร โดยศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและนโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และศึกษาเนื้อหาภาษารัสเซียที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาลของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา เพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปและนโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ผู้วิจัยพบว่า เนื่องจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเต็มรูปแบบในปลายปี พ.ศ. 2558 นี้จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทยด้วย ดังที่ นายแพทย์พิชิต กังวลกิจ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ได้ให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์สยามรัฐ (2555) เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปลายปี พ.ศ. 2558 ทำให้หลายภาคส่วนธุรกิจต้องเร่งพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทย ที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงยังต้องรักษาแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการให้ทำงานอยู่ต่อโดยไม่ย้ายไปทำงานในประเทศแถบอาเซียนตามกรอบสนธิสัญญาพัฒนาแพทย์เฉพาะทาง ในปี พ.ศ. 2555 ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้เริ่มมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี ปี พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติที่จะเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากขึ้น มีการพัฒนาด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษารัสเซีย เนื่องจากเมืองพญา มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว และมารักษาพยาบาลในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีความชำนาญในด้านภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย ทั้งนี้ นายแพทย์พิชิตยังกล่าวว่า โรงพยาบาลกรุงเทพพญาจะใช้จุดเด่นของเมืองพญาที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และยังมีชุมชนรัสเซียที่ชาวรัสเซียเข้าอาศัยอยู่ในเมืองพญามากกว่า 35,000 คน เป็นช่องทางในการสื่อสาร จากเหตุผล

และความจำเป็นที่กล่าวมาทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาจึงได้จัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานให้แก่บุคลากรจีน ผู้วิจัยจึงได้มีโอกาสเข้าไปสอนภาษารัสเซียให้กับบุคลากรของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และผู้วิจัยได้รับรู้ข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาลกรุงเทพพญา เกี่ยวกับจำนวนของคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 จากข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา พบว่า ผู้เข้ารับรักษาพยาบาลในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษายาพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพญาประมาณ 15,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้กลุ่มนี้ ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้มีการจ้างงานชาวรัสเซียในตำแหน่งล่ามภาษารัสเซียเพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวรัสเซียในเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดแม่นยำในการแปลเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้อง เนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของคนไข้ หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ยังได้กล่าวกับผู้วิจัยอีกว่า ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับพื้นฐานที่จะสามารถพูดคุยทักทายและต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้น ก่อนที่ล่ามชาวรัสเซียจะมาทำหน้าที่แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของล่ามชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ชาวรัสเซียได้อีกด้วย

2.2 ศึกษาเอกสารบทสนทนาภาษารัสเซียสำหรับแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน Russian for OPD & IPD ที่ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้จัดทำขึ้นเองก่อนหน้าที่ผู้วิจัยจะเข้ามาสอน จากการศึกษาเอกสารชุดนี้ผู้วิจัยได้พบว่า เนื้อหาในเอกสารชุดนี้เป็นเพียงบทสนทนาภาษารัสเซียที่จำเป็นต้องใช้ในโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และมีการแปลบทสนทนาเหล่านั้นเป็นภาษาไทยเท่านั้น ไม่ได้เป็นแบบเรียนภาษารัสเซียแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงนำเนื้อหาเหล่านี้มาพิจารณาประกอบกับข้อมูลพื้นฐานและความต้องการขององค์กร มาประมวลเพื่อกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรและขอบเขตของเนื้อหาภาษารัสเซียให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพันธ์ 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจรณ์ เชนฐุสมน และได้บทเรียนที่น่าสนใจและตรงกับความต้องการและนโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ซึ่งเนื้อหาที่นำมาใช้ในการฝึกอบรมในหลักสูตรฝึกอบรมนี้ประกอบด้วยหัวข้อเรื่องที่ใช้ในการสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารจริงในงานพยาบาล ได้แก่

บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง

บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก

บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม

บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป

บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น ในการดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบหลักสูตรฝึกอบรมออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม และ ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการทั้ง 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

ในขั้นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาฯ จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นที่ 1 ยกร่างหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นที่ 2 จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ยกร่างหลักสูตรฝึกอบรม ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย

1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาจาก ปัญหาและความต้องการจากข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นหลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม คือ จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 ทำให้หลายภาคส่วนธุรกิจต้องเร่งพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทยที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงยังต้องรักษาแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการให้ทำงานอยู่ต่อ โดยไม่ย้ายไปทำงานในประเทศแถบอาเซียนตามกรอบสนธิสัญญาพัฒนาแพทย์เฉพาะทาง ในปี พ.ศ. 2555 ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาฯ ได้เริ่มมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี ปี พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติที่จะเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากขึ้น มีการพัฒนาด้านภาษา ที่เน้นภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย และภาษาอาระบิก เนื่องจากเมืองพญาฯ มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและมารักษาพยาบาลในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีความชำนาญในด้าน

ภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย ทั้งนี้ นายแพทย์พิชิตยังกล่าวว่า การเปิดรับเออีซี ถือเป็นโอกาสให้แพทย์และพยาบาลสามารถเคลื่อนย้ายการทำงานไปยังประเทศต่าง ๆ ได้อย่างอิสระมากขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น คาดว่าแพทย์ที่ทำงานอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะไม่นิยมย้ายไปทำงานนอกประเทศ เนื่องจากมีรายได้ และความคุ้มค่าที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ อีกทั้งยังทำให้พยาบาลจากต่างประเทศ เช่น พม่า และฟิลิปปินส์ เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเพิ่มข้อดีสำหรับประเทศไทย ที่จะมีความหลากหลายทางด้านภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพิ่มขึ้นด้วย และแผนการดำเนินงานของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมานั้น โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทยังคงเน้นพัฒนาศักยภาพทางการแพทย์ใน 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์หัวใจ ศูนย์สมองและ ศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อ โดยจะเน้นการประชาสัมพันธ์ด้านศัลยกรรมกระดูกและข้อเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทจะใช้จุดเด่นของเมืองพญาไทที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และยังมีชุมชนรัสเซียที่ชาวรัสเซียเข้าอาศัยอยู่ในเมืองพญาไทมากกว่า 35,000 คน เป็นช่องทางในการสื่อสาร

ในด้านจำนวนของคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 โดยข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท รายงานว่าผู้เข้ารับรักษาพยาบาลในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทประมาณ 15,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท และคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้กลุ่มนี้ ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทได้มีการจ้างงานชาวรัสเซียในตำแหน่งล่ามภาษารัสเซียเพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวรัสเซียในเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดแม่นยำในการแปลเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องเนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของคนไข้ หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทได้กล่าวกับผู้วิจัยอีกว่า ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับพื้นฐาน ที่จะสามารถพูดคุยทักทายและต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้น ก่อนที่ล่ามชาวรัสเซียจะมาทำหน้าที่แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของล่ามชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ชาวรัสเซียได้อีกด้วย

ทั้งนี้การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ จึงเกิดขึ้น เพื่อให้บุคลากรพยาบาลดังกล่าวมีความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร โดยสามารถติดต่อสื่อสารเบื้องต้นด้วยภาษารัสเซียและปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการในการยกระดับมาตรฐานการบริการด้านการแพทย์สู่ระดับสากล และเป็นการพัฒนาความสามารถของพยาบาลไทยเพื่อเตรียมรับมือกับการหลั่งไหลเข้ามาแข่งขันของพยาบาลต่างชาติภายหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) อย่างเต็มรูปแบบในปลายปี พ.ศ. 2558 ด้วย และหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพนี้ ไม่เพียงแต่จะใช้ได้กับบุคลากรของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทเท่านั้น หากแต่ยังสามารถใช้ได้กับบุคลากรของโรงพยาบาลในเขตเมืองท่องเที่ยวต่าง ๆ ของประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวชาวรัสเซียนิยมเดินทางไปพักผ่อนได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

1.2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร สำหรับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี

1.2.2 เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้

1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน และคำศัพท์ ประโยค สำนวนภาษารัสเซียที่จำเป็นเบื้องต้น สำหรับพยาบาล โดยมีแหล่งที่มาของเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

1.3.1 ตำรากระบวนวิชา RS101 ภาษารัสเซียพื้นฐาน 1 (Fundamental russian 1) ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง (อาจารย์ เศษฐสมน, 2541, หน้า 1-134)

1.3.2 หนังสือเรียนภาษารัสเซียสำหรับผู้เรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษ Russian for beginners (ОВСИЕНКО, 1998, pp. 14-99)

1.3.3 เอกสารบทสนทนาภาษารัสเซียสำหรับแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของ โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท Russian for OPD & IPD (โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท, 2555, หน้า 1-41)

จากแหล่งที่มาของเนื้อหาสาระที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระให้ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยผ่านการตรวจและแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคณาจารย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การสอนภาษารัสเซีย ได้แก่ ผศ.ดร.อาจารย์ เศษฐสมน และผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การสอนภาษารัสเซีย อีก 2 คน ได้แก่ อาจารย์พัชรภี ฐาปนอสถ และ อาจารย์ยิ่งศักดิ์ ษัฎเสนา และได้เนื้อหาสาระ ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

หลักสูตรฝึกอบรมฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เป็นหลักสูตรระยะสั้น 30 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

- ปฐมนิเทศ และการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม จำนวน 2 ชั่วโมง
  - บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง จำนวน 6 ชั่วโมง
  - บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก จำนวน 6 ชั่วโมง
  - บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม จำนวน 6 ชั่วโมง
  - บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป จำนวน 4 ชั่วโมง
  - บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล จำนวน 4 ชั่วโมง
  - การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม และการวัดความพึงพอใจ จำนวน 2 ชั่วโมง
- โดยที่เนื้อหาสาระทั้งหมดนี้ จะถูกแบ่งออกเป็น 15 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลา

ในการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมตลอดหลักสูตร 30 ชั่วโมง โดยที่แต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- สาระสำคัญ เป็นการอธิบายสาระสำคัญของแต่ละหน่วยการเรียนรู้
- จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการแสดงถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หลังจากการฝึกอบรมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

- เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม เป็นเนื้อหาที่กำหนดไว้ให้ผู้รับเข้ารับการอบรม

ได้เรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

- กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เลือกใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารวิธีต่าง ๆ กัน เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษามากกว่าความถูกต้องของภาษา

- สื่อและแหล่งการเรียนรู้ เป็นสื่อที่ใช้ประกอบการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม

- การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการร่วมทำกิจกรรมในระหว่างฝึกอบรม

1.4 กิจกรรมการฝึกอบรม ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมแต่ละบท ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร การสอนภาษาด้านทักษะการฟัง-พูด แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร แนวคิดการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ และทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ หลังจากนั้น ผู้วิจัยกำหนดกิจกรรม

การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมแต่ละบท โดยเลือกใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารวิธีต่าง ๆ กัน เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ได้มีโอกาสซักถามข้อมูลหรือรายละเอียดจากเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เข้ารับการอบรม รวมทั้งเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ต้องจัดกิจกรรมให้เกี่ยวข้องและเป็นที่น่าสนใจของผู้เข้ารับการอบรม และให้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสื่อสารในชีวิตจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนการสอนนั้นมีแนวการดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (3p) อันได้แก่ 1) ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) 2) ขั้นการฝึก (Practice) และ 3) ขั้นการใช้ภาษา (Production) ซึ่งในแต่ละขั้นผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมการสอนภาษาตามแนวคิดการสอนภาษาด้านทักษะการฟัง-พูด แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง-พูด แนวคิดการสอนภาษารัสเซียในฐานะภาษาต่างประเทศ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ และทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ มาใช้ให้เหมาะสมอีกด้วย โดยในแต่ละบทเรียนจะเริ่มจาก

- ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในการนำเสนอเนื้อหาจะเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และ โครงสร้างไวยากรณ์ โดยการจัดกิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class work) ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน ด้วยการเล่าเรื่องให้ฟัง อ่านให้ฟัง กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และช่วยกันทั้งห้อง ผู้สอนสามารถชี้แนะและควบคุมกิจกรรมได้มากกว่าแบบอื่น และเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้รับรู้รูปแบบของภาษาที่ถูกต้องจากผู้สอน เช่น การออกเสียง รูปแบบประโยค วัฒนธรรมการใช้ภาษาของชาวรัสเซีย และไวยากรณ์ภาษารัสเซียที่ถูกต้อง ในขณะที่เดียวกันก็ทำการกระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) โดยตรวจสอบดูว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านเพียงใด ในขั้นการนำเสนอเนื้อหาผู้สอนอ่านและออกเสียงภาษารัสเซียให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฟังเป็นตัวอย่างประมาณ 2-3 ครั้ง โดยที่ผู้สอนจะต้องออกเสียงหรือพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกพูดหรือออกเสียงพร้อมกันตามตัวอย่าง โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกพร้อมกันทั้งห้อง หรือแบ่งฝึกทีละครั้งห้องตามความเหมาะสม การฝึกในลักษณะนี้จะทำให้ทุกคนมีโอกาสฝึกด้วยตนเองพร้อม ๆ กับการได้เรียนรู้การออกเสียงหรือการพูดจากเพื่อนคนอื่นด้วย หลังจากฝึกพร้อม ๆ กัน

ผู้สอนผู้เรียกผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ฝึกทีละคน ในขณะที่เดียวกันให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่น ๆ ที่เหลือมีส่วนช่วยผู้ที่ถูกเรียกให้ฝึกเดี่ยวได้ ถ้าผู้เรียนนั้นมีปัญหาในการฝึก ทั้งนี้เพื่อให้ร่วมกิจกรรม แม้จะเป็นการฝึกทีละคนก็ตาม นอกจากนี้ผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนด้วย เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ในบางบทเรียนผู้สอนก็ใช้การถามคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พูด ถ้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถตอบได้หรือสามารถใช้ภาษาได้ก็ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาในการนำเสนอ เนื้อหามากนัก แต่ถ้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบได้บ้างบางคนหรือตอบไม่ได้เลย ผู้สอนต้องพยายามสอนหรืออธิบายเนื้อหาทางภาษาดังกล่าวให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจ และในการสอนผู้สอนต้องอธิบายและแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาทางภาษานั้นมีรูปแบบ มีความหมาย และมีวิธีการใช้ที่สนองตอบความต้องการด้านอาชีพ (Occupational requirements) มีจุดมุ่งหมายในการนำภาษาไปใช้ในด้านอาชีพ และจุดมุ่งหมายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับความต้องการในการศึกษา เพื่อความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพ มิใช่เป็นเพียงการเรียนเฉพาะตัวเนื้อหาภาษาหรือความถูกต้องของตัวภาษาเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ผู้สอนยังใช้กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้ปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน โดยการให้ทำแบบฝึกหัด ทำขบพทในห้องฝึกอบรม เป็นงานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนต้องคิดและทำด้วยตนเอง จึงทำให้ผู้สอนเห็นความสามารถและจุดอ่อนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนได้อย่างชัดเจน หลังจากนั้นมีการจัดกิจกรรมแบบคู่ (Pair work) และกิจกรรมกลุ่มใหญ่ (Group work) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในห้องฝึกอบรมด้วยกันเอง เป็นงานที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องคิดและร่วมปฏิบัติสองคน หรือแบบกลุ่มไม่น้อยกว่า 3 คน และไม่ควรเกิน 6 คน ในแต่ละกลุ่มอาจจะประกอบด้วยผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เก่งและอ่อนรวมกัน เพื่อที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ช่วยเหลือและเรียนจากกัน หรือในกลุ่มอาจจะประกอบด้วยผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เก่งหรืออ่อนเท่ากัน เพื่อที่ผู้สอนจะได้ช่วยเหลือผู้เรียนที่อ่อนได้เต็มที่ กิจกรรมนี้ยังช่วยทำให้บรรยากาศของการฝึกอบรมไม่น่าเบื่ออีกด้วย

- ขั้นการฝึก (Practice) ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการฝึก โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจดจำรูปแบบของภาษาได้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ ได้ ขั้นเริ่มแรกใช้วิธีการฝึกแบบฝึกซ้ำ ๆ (Repetition drill) คือ เป็นการให้ผู้เรียนฝึกซ้ำ ๆ พูดยตาม อ่านตามซ้ำ ๆ ตามตัวอย่างคือผู้สอน จนกระทั่งสามารถจำได้และใช้รูปแบบภาษานั้นได้ในขั้นการฝึกนี้กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม (Social formulas and dialogues) ก็ได้ถูกนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม คือ จัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกใช้ภาษาตามหน้าที่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในสังคม เช่น การทักทาย การแนะนำตัว การกล่าวลา การชมเชย เป็นต้น

ผู้สอนต้องสอนให้เลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม ตลอดจนการรู้จักวางตัวให้เหมาะสมด้วย กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกอย่างแท้จริง บทบาทสมมติ (Role play) เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้แสดงกิจกรรมตามบทบาทที่ตนได้รับ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ สถานการณ์ (Situation) บทบาท (Role) และสำนวนที่ใช้ (Useful expression) โดยผู้สอนเลือกใช้กิจกรรมสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นกิจกรรมการสอนภาษารัสเซีย โดยใช้สถานการณ์ที่จำลองขึ้นให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และเป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมิใช่แสดงตามบทบาทที่กำหนดให้เท่านั้น แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องใช้ประสบการณ์ของตนเองในการตัดสินใจและแก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย ยกตัวอย่างเช่น สถานการณ์จำลองเมื่อพยาบาลต้องทำหน้าที่ทำทะเบียนประวัติคนไข้ใหม่ให้กับคนไข้ชาวรัสเซียที่มาใช้บริการของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทเป็นครั้งแรก เป็นต้น

- ขั้นการใช้ภาษา (Production) เป็นขั้นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในห้องฝึกอบรมกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกห้องฝึกอบรม มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยทั้งผู้สอนและตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรมเองได้รู้ว่าตัวเองเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วมากน้อยเพียงใด ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริง ก็คือ การที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถใช้ภาษาได้เองโดยอิสระในสถานการณ์จริง ผู้สอนมอบหมายการบ้านให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปทำที่บ้าน ทั้งการเขียนตอบแบบฝึกหัดท้ายบท และการไปลงนำบทสนทนาที่ได้เรียนรู้ไปในห้องฝึกอบรมแต่ละครั้ง ไปลองใช้สนทนาจริงกับคนไข้ชาวรัสเซีย หรือผู้ร่วมงานชาวรัสเซียในโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท เป็นต้น

1.5 สื่อการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกอบรม ประกอบด้วย เอกสารประกอบการฝึกอบรม คือ คู่มือประกอบการฝึกอบรม และแผนการสอน พจนานุกรมอังกฤษ-รัสเซีย เครื่องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เครื่องฉายข้ามศีรษะ และเครื่องขยายเสียง

1.6 การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดการวัดและประเมินผล การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม โดยให้มีการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ชุดเดียวกัน คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในแบบทดสอบนี้ ประกอบด้วยข้อทดสอบที่เป็นการกำหนดสถานการณ์การสื่อสารที่ใช้อยู่จริงในสถานพยาบาล จำนวน 5 ข้อ 5 สถานการณ์ (ภาคผนวก จ) เพื่อประเมินความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร

สำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราต่างระดับ (Rubric scale) ซึ่งกำหนดประเด็นการประเมิน 5 ประเด็น ดังนี้

1.6.1 การออกเสียง หมายถึง การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบ โดยออกเสียงได้ชัด ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียง เสียงเชื่อม โยงคำสามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้

1.6.2 คำศัพท์ หมายถึง การประเมินความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค สำนวน ในการสนทนาโต้ตอบถูกต้องเหมาะสม มีความหลากหลาย อย่างกว้างขวาง สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้

1.6.3 กฎไวยากรณ์ หมายถึง การประเมินความสามารถในการนำกฎเกณฑ์ โครงสร้างไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้

1.6.4 ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา หมายถึง การประเมินความสามารถในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยคกับเรื่องราวที่สนทนาได้เป็นอย่างดี ติความประโยคของคู่สนทนาและสามารถพูดโต้ตอบได้ตรงประเด็น สื่อความหมายในการสนทนาได้

1.6.5 ความคล่องแคล่วในการสื่อสาร หมายถึง การประเมินความสามารถในการพูดได้อย่างคล่องแคล่วราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่าง ๆ ได้ดี ทั้งในการพูดโดยทั่วไป และการอธิบายถึงสิ่งใด ๆ ที่ค่อนข้างเข้าใจยาก ทำให้คู่สนทนาเข้าใจความหมายในการสื่อสารได้

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของแต่ละประเด็น ได้กำหนดระดับการให้คะแนนประเด็นละ 5 ระดับคะแนน เรียงจากน้อยไปหามาก ตั้งแต่ 0-4 คะแนน รวมเป็น 20 คะแนนเต็ม

2. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒินิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำกลับมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพต่อไป โดยในขั้นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒินิพนธ์ได้แนะนำให้ปรับปรุงด้านภาษาของหลักการและเหตุผลของหลักสูตร และกิจกรรมการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนการสอน ให้มีความละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น และแนะนำให้แก้ไขเนื้อหาในการฝึกอบรมรวมถึงการสะกดคำและโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษารัสเซียให้ถูกต้องและให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม

การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการสร้างเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอนในหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่สร้างขึ้น เพื่อให้วิทยากรหรือผู้ที่ให้นำหลักสูตรฝึกอบรมนี้ไปใช้กับผู้เข้ารับการศึกษา

ซึ่งเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) คู่มือประกอบการฝึกอบรม และ 2) แผนการสอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. คู่มือประกอบการฝึกอบรม เป็นเอกสารความรู้และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ฝึกอบรมภาษาโรสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ใช้ศึกษาประกอบในระหว่างการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม ภายในคู่มือประกอบการฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อประกอบการฝึกอบรม 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และ 7) แผนการฝึกอบรม ซึ่งเนื้อหาที่อยู่ในคู่มือประกอบการฝึกอบรมฉบับนี้ ประกอบด้วยบทเรียน 5 บท ที่เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ภาษาโรสเซียขั้นพื้นฐาน และเป็นหัวเรื่องที่ใช้ในการสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารจริงในงานพยาบาล ดังนี้

บทที่ 1 ตัวอักษรภาษาโรสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง

บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก

บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม

บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป

บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล

2. แผนการสอน เป็นเอกสารที่เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมตามลำดับขั้นตอนของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาโรสเซียที่พัฒนาขึ้น จำนวน 15 แผน แต่ละแผนใช้เวลาในการสอน 2 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการสอน ดังนี้ คือ ชื่อแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรม และการวัดและประเมินผล ซึ่งในการจัดทำแผนการสอนผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 พิจารณาหลักการและองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาโรสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม

2.2 จัดเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระภาษาโรสเซียขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับสาขาอาชีพพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพญา โดยพิจารณาเลือกจาก เอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาโรสเซียขั้นพื้นฐาน และคำศัพท์ สำนวนภาษาโรสเซียที่จำเป็นเบื้องต้นสำหรับงานพยาบาล ดังที่ได้เสนอไว้ในเบื้องต้น

และผู้วิจัยได้กำหนดแผนการสอนตามปรากฏในตารางที่ 3-1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3-1 กำหนดแผนการสอนภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
จำนวน 30 ชั่วโมง

หน่วย การเรียนรู้ที่	เรื่อง	ชั่วโมงที่	จำนวน ชั่วโมง
1	ปฐมนิเทศ และการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม (Pre-test)	1-2	2
2	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง	3-4	2
3	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง (ต่อ)	5-6	2
4	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง (ต่อ)	7-8	2
5	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก	9-10	2
6	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก (ต่อ)	11-12	2
7	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก (ต่อ)	13-14	2
8	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม	15-16	2
9	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (ต่อ)	17-18	2
10	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (ต่อ)	19-20	2
11	บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป	21-22	2
12	บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป (ต่อ)	23-24	2
13	บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล	25-26	2
14	บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล (ต่อ)	27-28	2
15	การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม (Post-test) และการวัดความพึงพอใจ	29-30	2
รวม			30

ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบ

การฝึกอบรม

ในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตามหลักการพัฒนาหลักสูตร โดยพิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล และองค์ประกอบของเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม คือ องค์ประกอบของคู่มือประกอบการฝึกอบรม และองค์ประกอบของแผนการสอน

การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม จัดกระทำใน 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ ขั้นที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ และ ขั้นที่ 2 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม และ ขั้นที่ 3 การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

เป็นการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม และองค์ประกอบของเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม ใช้เครื่องมือสำหรับการตรวจสอบ 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรม และ 3) แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอน มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ ดังนี้

1.1 แบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1.1 กำหนดจุดประสงค์การประเมิน คือ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรฝึกอบรม

1.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินหรือแบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และกำหนดรูปแบบของแบบประเมิน

1.1.3 สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ตอนที่ 3 ความเหมาะสมของส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม และตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

โดยตอนที่ 1 เป็นการตอบข้อมูลพื้นฐานของผู้เชี่ยวชาญเอง

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของหลักสูตร
ฝึกอบรม เป็นข้อความเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่น่าใจ
และไม่สอดคล้อง โดยกำหนดคะแนนของแต่ละระดับไว้ดังนี้

มีความคิดเห็นสอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น +1

มีความคิดเห็นไม่น่าใจ กำหนดคะแนนเป็น 0

มีความคิดเห็นไม่สอดคล้อง กำหนดคะแนนเป็น -1

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมของส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม
เป็นข้อความเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก
เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมาก ควรปรับปรุงแก้ไข

และตอนที่ 4 เป็นแบบปลายเปิดเป็นส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ซึ่งอยู่ในส่วนท้ายของแบบประเมิน

1.1.4 นำแบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างแล้ว เสนออาจารย์
ที่ปรึกษาคุยนิพนธ์ตรวจสอบพิจารณาว่าครอบคลุมประเด็นที่ควรตรวจสอบหรือไม่ ทั้งประเด็น
การประเมิน ลักษณะของข้อความและความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
โดยในขั้นนี้อาจารย์ที่ปรึกษาคุยนิพนธ์ได้แนะนำให้ปรับปรุงด้านภาษาของข้อความให้มี
ความถูกต้องชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

1.1.5 นำแบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อชี้แนะ
ของอาจารย์ที่ปรึกษาคุยนิพนธ์และจัดทำเป็นแบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม
ฉบับสมบูรณ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้อง
ความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยในขั้นนี้
ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับปรุงด้านภาษาของการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม โดยให้เขียนแยก
ให้เห็นถึงวิธีการวัดผลและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลให้ชัดเจน ดังแสดงในตารางที่ 3-2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3-2 การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้
1. วัดความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร	ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม	แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	วัดระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรหลังการฝึกอบรม	แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรหลังการฝึกอบรม

1.2 แบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรม ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.2.1 กำหนดจุดประสงค์การตรวจสอบคือ เพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือประกอบการฝึกอบรม

1.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน และกำหนดรูปแบบของแบบประเมิน

1.2.3 สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพของคู่มือประกอบการฝึกอบรม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของคู่มือประกอบการฝึกอบรม และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

โดยตอนที่ 1 เป็นการตอบข้อมูลพื้นฐานของตัวผู้เชี่ยวชาญเอง

ตอนที่ 2 ใช้ประเมินรายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือประกอบการฝึกอบรมว่า

มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะนำไปใช้อย่างได้ผล โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมาก ควรปรับปรุงแก้ไข

และตอนที่ 3 เป็นแบบปลายเปิดเป็นส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ซึ่งอยู่ในส่วนท้ายของแบบประเมิน

1.2.4 นำแบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรมที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคุุณยัตินิพนธ์พิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษาคุุณยัตินิพนธ์ โดยในขั้นนี้้ออาจารย์ที่ปรึกษาคุุณยัตินิพนธ์ได้แนะนำให้ปรับปรุงด้านภาษาของข้อความให้มีความถูกต้องชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

1.2.5 นำแบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรมที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษาคุุณยัตินิพนธ์และจัดทำให้เป็นแบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรมฉบับที่สมบูรณ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซีย จำนวน 2 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องในการใช้ภาษา และให้ข้อเสนอแนะ โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

- ให้ทำการตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาฝึกอบรม ทั้งการสะกดคำและโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษารัสเซีย ได้แก่ การตกหล่นของการใส่เครื่องหมายเน้นเสียงในแต่ละคำศัพท์ที่ผู้วิจัยมองพลาดไป และผู้วิจัยใส่ความหมายของคำศัพท์สลับที่กันระหว่างคำว่า นางพยาบาล (медсестра) กับบุรุษพยาบาล (медбрат)

- ให้ทำการปรับเนื้อหาในเรื่องของคำศัพท์ภาษารัสเซียให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เริ่มเรียนภาษา เช่น คำว่า ขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้สอนเฉพาะคำว่า **спасибо** ยังไม่ต้องสอนคำว่า **благодарю** เพราะคำหลังอาจจะยากสำหรับผู้เริ่มต้น

- ให้ทำการลดเนื้อหาสาระบางเรื่องที่ไม่จำเป็นในระดับภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตัดเนื้อหาการสอนเรื่องกฎการผันคำกริยาในภาษารัสเซียออก เพราะจะใช้เวลามากในการสอน ให้สอนให้ผู้เข้ารับการอบรมท่องจำเฉพาะคำกริยาที่ต้องใช้บ่อย ๆ ในสถานการณ์ในโรงพยาบาลไปเลย เช่น คำว่า ต้องการ (**хотите**), รอ (**подождите**) เป็นต้น

1.3 แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.3.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการสอน

1.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน และกำหนดรูปแบบของแบบประเมินแผนการสอน

1.3.3 สร้างแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของแผนการสอน และส่วนที่เป็นแบบปลายเปิดสำหรับผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งอยู่ในส่วนท้ายของแบบประเมิน

สำหรับในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่ามีประเด็นในการประเมิน คือ การกำหนดองค์ประกอบของแผนการสอน (ในภาพรวม) ความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการสอนแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อและแหล่งเรียนรู้ เวลาที่ใช้ กิจกรรมการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และการเรียบเรียงและการใช้ภาษา ซึ่งมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
  - 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
  - 1 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมาก
- ควรปรับปรุงแก้ไข

และส่วนที่เป็นแบบปลายเปิดสำหรับผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งอยู่ในส่วนท้ายแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอน

1.3.4 นำแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา คณาจารย์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอของอาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์ โดยในขั้นนี้อาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์ได้แนะนำให้ปรับปรุงด้านภาษาของข้อคำถามให้มีความถูกต้องชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

1.2.5 นำแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอนที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์และจัดทำให้เป็นแบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอนฉบับที่สมบูรณ์แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซีย จำนวน 2 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องในการใช้ภาษา และให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยในขั้นนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้เขียนแผนการสอนให้ละเอียดชัดเจนเป็นขั้นเป็นตอนมากขึ้น

2. การเลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมิน โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญสำหรับการประเมิน โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

2.1 เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 1 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.2 เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร 1 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร ศรีแสนยงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

- 2.3 เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล 1 คน ได้แก่
นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 2.4 เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซีย 2 คน ได้แก่
- 2.4.1 อาจารย์พัชรภี ฐาปนอสถ คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษารัสเซีย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2.4.2 อาจารย์ยิ่งศักดิ์ ษ์ภูเสน คณะศิลปศาสตร์ โครงการรัสเซียศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ความสอดคล้อง

การประเมินความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมนี้
ใช้การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม
ตามการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยสถิติความตรงเชิงเนื้อหา (*IOC*: Index of item-objective
congruence) โดยใช้สูตรของ โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ *IOC* หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หมายเหตุ ถ้าหากข้อใดมีค่า *IOC* มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าวัดได้สอดคล้องกัน
มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ไม่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข แต่ถ้าหากข้อใด มีค่า *IOC* ต่ำกว่า 0.5 ถือว่า
ไม่สอดคล้อง ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543,
หน้า 108)

3.2 ความเหมาะสม

นำแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับที่ผ่านการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ มาทำการวิเคราะห์
โดยนำคะแนนจากแบบประเมินความเหมาะสมของทั้ง 3 ฉบับ มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117)

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน 4.50-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 3.50-4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 2.50-3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 1.50-2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1.00-1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จะถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสม ไม่ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข แต่ถ้าหากข้อใดมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญน้อยกว่า 3.49 จะถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพไม่เหมาะสม ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 2 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม

ในขั้นตอนนี้เป็นการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้จริง ดังนี้

1. ทำการตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาฝึกอบรม ทั้งการสะกดคำและโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษารัสเซีย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษารัสเซียทั้ง 2 ท่านได้แก่ การตกลงของการใส่เครื่องหมายเน้นเสียงในแต่ละคำศัพท์ที่ผู้วิจัยมองพลาดไป และผู้วิจัยใส่ความหมายของคำศัพท์สลับที่กันระหว่างคำว่า นางพยาบาล (медсестра) กับบุรุษพยาบาล (медбрáт)

2. ทำการปรับเนื้อหาในเรื่องของคำศัพท์ภาษารัสเซียให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เริ่มเรียนภาษา เช่น คำว่า ขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้สอนเฉพาะคำว่า **спаси́бо** ยังไม่ต้องสอนคำว่า **благодарю́** เพราะคำหลังอาจจะยากสำหรับผู้เริ่มต้น

3. ให้ทำการลดเนื้อหาสาระบางเรื่องที่ไม่จำเป็นในระดับภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตัดเนื้อหาการสอนเรื่องกฎการผันคำกริยาในภาษารัสเซียออก เพราะจะใช้เวลามากในการสอน ให้สอนให้ผู้เข้ารับการอบรมท่องจำเฉพาะคำกริยาที่ต้องใช้บ่อย ๆ ในสถานการณ์ในโรงพยาบาลไปเลย เช่น คำว่า ต้องการ (**хотите**), รอ (**подожди́те**) เป็นต้น

4. แก้ไขหลักการและเหตุผลในคู่มือประกอบการฝึกอบรมให้สั้นลงไม่ให้เหมือนกับหลักการและเหตุผลของการทำวิจัย ให้เขียนเพียงแค่หลักการและเหตุผลที่จำเป็นต้องฝึกอบรม ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานในครั้งนี้นี้เท่านั้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมอ่านเข้าใจง่ายและไม่ยาวเกินไปในการอ่าน

ขั้นที่ 3 การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ

การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองนำร่องใช้กับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีความรู้ทางด้านภาษารัสเซียในระดับอ่านออกเขียนได้แล้ว เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพียงใด และระหว่างทำการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรม และดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จำนวน 5 แผน ได้แก่ แผนที่ 8, 9, 10, 11 และแผนที่ 12 (ภาคผนวก ค) ฝึกอบรมทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. ในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ฝึกอบรม 5 ครั้ง รวม 10 ชั่วโมง

พบว่า ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการสอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความสนใจในกิจกรรมและเนื้อหา โดยเฉพาะคำศัพท์หรือบทสนทนาที่ใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริง คือ คำศัพท์และบทสนทนาในบทที่ 3 เรื่องการลงทะเบียนผู้ป่วยและการบริการล่าม และในบทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป รวมทั้งยังให้ความสนใจในคู่มือประกอบการฝึกอบรมเป็นอย่างดี ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 10 คนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ปัญหาที่พบในขณะที่ทำการเรียนการสอน คือ ในระยะเริ่มต้นของการฝึกอบรมตามแผนการสอน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ขาดความกล้าและไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออกทั้งด้านการอ่านและการพูดภาษารัสเซีย หลังจากดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมกล้ามากขึ้น สิ่งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจและกล้าแสดงออกยิ่งขึ้นนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ตัวผู้สอนหรือวิทยากรเอง วิทยากรควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีความเมตตา และให้ความสำคัญกับการเสริมแรง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

1. หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย

1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล การฝึกอบรม

1.2 เอกสารประกอบการอบรม ได้แก่ คู่มือประกอบการฝึกอบรม และแผนการสอน สำหรับหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 15 หน่วย ในแต่ละหน่วย ประกอบด้วย 1) สาระสำคัญ 2) เนื้อหา 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ 6) การวัด และประเมินผล

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี และเทคนิควิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

2.2 ศึกษาทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจากเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัย เพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย ข้อทดสอบที่เป็นการกำหนดสถานการณ์การสื่อสารที่ใช้อยู่จริง ในสถานพยาบาล จำนวน 5 ข้อ 5 สถานการณ์ และประเมินความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราต่างระดับ (Rubric scale) ซึ่งปรับจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ของคลาร์ก (Clark, 1979), ออ์เลอร์ (Oiler, 1979), เฟอริส (Ferris, 1998), เวียร์ (Weir, 1993) และกิงแก้ว อารีรักษ์ (2546) ดังรายละเอียดที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ซึ่งกำหนดประเด็นการประเมิน 5 ประเด็น ดังนี้

2.3.1 การออกเสียง หมายถึง การประเมินความสามารถในการสนทนาได้ตอบ โดยออกเสียงได้ชัด ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ ใช้เสียงสูงต่ำ ระดับเสียง เสียงเชื่อมโยงคำสามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้

2.3.2 คำศัพท์ หมายถึง การประเมินความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยคสำนวน ในการสนทนาได้ตอบถูกต้องเหมาะสม มีความหลากหลาย อย่างกว้างขวาง สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้

2.3.3 กฎไวยากรณ์ หมายถึง การประเมินความสามารถในการนำกฎเกณฑ์ โครงสร้างไวยากรณ์มาใช้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้

2.3.4 ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา หมายถึง การประเมินความสามารถ ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยคกับเรื่องราวที่สนทนาได้เป็นอย่างดี ดีความประโยค ของคู่สนทนาและสามารถพูดโต้ตอบได้ตรงประเด็น สื่อความหมายในการสนทนาได้

2.3.5 ความคล่องแคล่วในการสื่อสาร หมายถึง การประเมินความสามารถ ในการพูดได้อย่างคล่องแคล่วราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่าง ๆ ได้ดี ทั้งในการพูดโดยทั่วไป และการอธิบายถึงสิ่งใด ๆ ที่ค่อนข้างเข้าใจยาก ทำให้คู่สนทนาเข้าใจความหมายในการสื่อสารได้

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของแต่ละประเด็น ได้กำหนดระดับการให้คะแนนประเด็นละ 5 ระดับคะแนน เรียงจากน้อยไปหามาก ตั้งแต่ 0-4 คะแนน ในกรณีที่ผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทุกข้อและได้คะแนนในระดับมากที่สุดทุกข้อผู้รับการทดสอบจะได้คะแนนรวม 20 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเต็ม ส่วนในกรณีที่ผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ทุกข้อแต่ได้คะแนนในระดับน้อยที่สุดทุกข้อผู้รับการทดสอบจะได้คะแนนรวม 5 คะแนน ซึ่งน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ดังนั้นจึงใช้คะแนนที่เป็นครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มคือ 10 คะแนนขึ้นไปเป็นเกณฑ์ว่าผู้รับการทดสอบมีความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับที่ดี-ดีมาก แต่ถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 10 คะแนน ถือว่าผู้รับการทดสอบมีความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับต้องปรับปรุงถึงระดับพอใช้

2.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร สำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคุุณิพนธ์ตรวจสอบด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาคุุณิพนธ์ได้แนะนำให้ปรับปรุงด้านการใช้ภาษาของแบบทดสอบให้มีความถูกต้อง ชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น

2.5 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนภาษาฝรั่งเศส จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของประเด็นการประเมิน ซึ่งประเด็นการประเมินประกอบด้วย 1) การออกเสียง 2) คำศัพท์

3) กฎไวยากรณ์ 4) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา และ 5) ความคล่องแคล่วในการสื่อสาร ว่าทั้ง 5 ประเด็นมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซียต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการสอนภาษารัสเซียและมีประสบการณ์ในการสอนภาษารัสเซียมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งกำหนดระดับคะแนนความคิดเห็นดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

นำคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซียที่ลงความเห็นมาหาค่า IOC รายข้อ แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป นำไปใช้ในการวิจัย ผลการประเมินค่าความสอดคล้องระหว่าง 5 ประเด็น การประเมินกับนิยามศัพท์ ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วเห็นว่าทั้ง 5 ประเด็นการประเมินในแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ในแต่ละประเด็น การประเมิน และมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 ซึ่งถือเป็นค่าที่ใช้ได้ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับอ่านออกเขียนได้แล้ว โดยมีผู้ตรวจให้คะแนน 2 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นที่ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวทำการทดสอบเพียงครั้งเดียว ซึ่งหาในรูปของสัมประสิทธิ์การสรุปล้างอิง (Generalizability Coefficient: p^2) ของครอนบัก, เกลเซอร์ และราจารัตนัม (Cronbach, Gleser, & Rajaratnam, 1963) และเบรนนัน (Brennan, 1963) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2545, หน้า 223-224)

$$p^2 = \frac{\sigma_p^2}{\sigma_p^2 + \sigma_i^2 + \sigma_e^2}$$

เมื่อ p^2 = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นหรือสัมประสิทธิ์การสรุปล้างอิง

$$\sigma_p^2 = \frac{MS_p - MS_r}{n_i}$$

การประมาณค่าคะแนนความแปรปรวนของผู้สอบ ซึ่งคำนวณจาก

σ_e^2 = การประมาณค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวน
ซึ่งคำนวณจากค่า MS_r

σ_i^2 = การประมาณค่าความแปรปรวนของผู้ให้คะแนน
ซึ่งมีค่าเท่ากับ $\frac{MS_I - MS_r}{n_p}$

MS_p = ความแปรปรวนของผู้สอบที่คำนวณจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน

MS_r = ความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนของที่คำนวณจาก
การวิเคราะห์ความแปรปรวน

MS_i = ความแปรปรวนของผู้ให้คะแนน

n_i = จำนวนของผู้ประเมินคะแนน

n_p = จำนวนของผู้สอบ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษาภาษาไทยรัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เท่ากับ 0.97 ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ว่าเป็นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่น

2.7 ได้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษาภาษาไทยรัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพฉบับที่สมบูรณ์ จัดพิมพ์แบบทดสอบให้เพียงพอสำหรับการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลองต่อไป

3. แบบวัดความพึงพอใจ

การสร้างแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาภาษาไทยขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี เป็นแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้ประเมินผลหลังการฝึกอบรม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมจากเอกสารและงานวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการกำหนดประเด็นในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาภาษาไทยขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา และประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการจะวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งข้อความของแบบวัดความพึงพอใจจะเป็นข้อความทางบวก จำนวน 5 ประเด็นหลัก ได้แก่

- 1) ด้านหลักสูตรฝึกอบรม 2) ด้านกิจกรรมในการฝึกอบรม 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม
4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม และ 5) ด้านวิทยากร ในแต่ละประเด็นใช้มาตราส่วน
ประเมินค่า 5 ระดับคะแนน ได้แก่

คะแนน 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง พึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด (ควรปรับปรุงแก้ไข)

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาคุณุณิพนธ์ ได้เสนอแนะให้ตัดหัวข้อการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อวิทยากรออก เพราะสิ่งที่ต้องการจะประเมินความพึงพอใจคือตัวหลักสูตรฝึกอบรมภาวาระสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี จึงไม่จำเป็นต้อง ประเมินวิทยากร และในการทดลองครั้งนี้ตัวผู้วิจัยเองก็เป็นวิทยากรผู้ให้การฝึกอบรมเองด้วย จึงตัดประเด็นการประเมินความพึงพอใจออกเหลือเพียง 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรฝึกอบรม มี 5 ข้อย่อย 2) ด้านกิจกรรมในการฝึกอบรม มี 4 ข้อย่อย 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม มี 4 ข้อย่อย และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม มี 3 ข้อย่อย (ภาคผนวก จ)

3.4 นำแบบวัดความพึงพอใจมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา คุณุณิพนธ์ โดยตัดประเด็นการประเมินความพึงพอใจด้านวิทยากรผู้สอนออก แล้วนำแบบวัด ความพึงพอใจมาที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง ของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ และประเมินโดยใช้แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาวาระสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี โดยกำหนดระดับความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเมินนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

3.5 นำคะแนนจากการที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ลงความเห็น ว่า มาหาค่า IOC รายข้อ แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป นำไปใช้ในการวิจัย ผลการพิจารณาจาก ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ

3.6 นำแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบรายข้อ

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ซึ่ง ศิริชัย กาญจนวาสี (2545, หน้า 101) ได้กล่าวว่า การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของเครื่องมือที่มีค่ามากกว่า 0.50 ถือว่าใช้ได้ อย่างไรก็ตาม ได้มีการพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient: α) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)	การแปลความหมายระดับความเที่ยง
มากกว่า 0.9	ดีมาก
มากกว่า 0.8	ดี
มากกว่า 0.7	พอใช้
มากกว่า 0.6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า 0.5	ต่ำ
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ 0.5	ไม่สามารถรับได้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 แสดงว่า เครื่องมือมีความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับดีมาก

3.7 จัดทำแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพฉบับสมบูรณ์ให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการทดลอง

3.8 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยนำแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัย

พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เข้ารับการศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศส
ขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นทำการประเมินภายหลังการเสร็จสิ้นการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาล
กรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่มีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการศึกษาภาษาฝรั่งเศส จำนวน 180 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาล
กรุงเทพพัทยา จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไข คือ มีความสนใจ
และเต็มใจเข้ารับการศึกษา และต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตร อย่างน้อย 80%
ของระยะเวลาการฝึกอบรม

วิธีการดำเนินการทดลอง

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
และรับหน้าที่เป็นวิทยากรผู้ให้การอบรมเอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเตรียมการก่อนการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่

- 1.1 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่ออนุมัติโครงการ
จัดการฝึกอบรม

- 1.2 ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี
เพื่อขออนุมัติพนักงานบุคลากรพยาบาลวิชาชีพ เข้าร่วมการฝึกอบรม

- 1.3 เตรียมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการฝึกอบรม

2. ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาล
กรุงเทพพัทยา จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไข คือ มีความสนใจ
และเต็มใจเข้ารับการศึกษา และต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตร อย่างน้อย 80%
ของระยะเวลาการฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 ก่อนการทดลอง ทำการทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศส
เพื่อการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศส
เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

- 2.2 ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น จำนวน 15 หน่วยการเรียนรู้
โดยผู้วิจัยเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
ทั้ง 15 หน่วยการเรียนรู้ เป็นการบรรยาย ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และมีคู่มือประกอบ
การฝึกอบรม

2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมแล้ว ทำการทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ (Post-test) ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยใช้แบบทดสอบซึ่งเป็นฉบับเดียวกับที่ใช้สอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

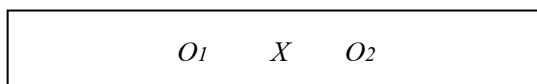
2.4 ขั้นตอนสุดท้ายหลังการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ด้วยแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2559 ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. รวมเวลา 15 ครั้ง 30 ชั่วโมง

รูปแบบการทดลอง

รูปแบบการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวิจัยที่มีกลุ่มเดียวแต่มีการวัดก่อนและหลัง (One group pretest-posttest design) (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ และสำลี ทองทิว, 2553, หน้า 64-65) ดังรูปแบบต่อไปนี้

โดยกำหนดให้ O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

X หมายถึง การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

O_1 และ O_2 เป็นการทดสอบด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน และเปรียบเทียบผลการทดลองระหว่าง O_1 กับ O_2

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ก่อนและหลังฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ก่อนทดลอง (Pre-test) และภายหลังการทดลอง (Post-test) โดยใช้สถิติ t -test (Dependent samples) คำนวณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สถิติอ้างอิง การทดสอบ *t-test* for dependent samples ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน ซึ่งมีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 112)

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n(\sum d^2) - (\sum d)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน
d	แทน	ผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน
n	แทน	จำนวนนักเรียน
$\sum d$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน
$\sum d^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างกำลังสองของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน
$(\sum d)^2$	แทน	ยกกำลังสองของผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน

2. ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์ผลจากแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{X}$) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 113)

คะแนน	ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม
4.50-5.00	พึงพอใจในระดับ มากที่สุด
3.50-4.49	พึงพอใจในระดับ มาก
2.50-3.49	พึงพอใจในระดับ ปานกลาง
1.50-2.49	พึงพอใจในระดับ น้อย
1.00-1.49	พึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด (ควรปรับปรุง แก้ไข)

สถิติอ้างอิง การหาค่าเฉลี่ย $\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

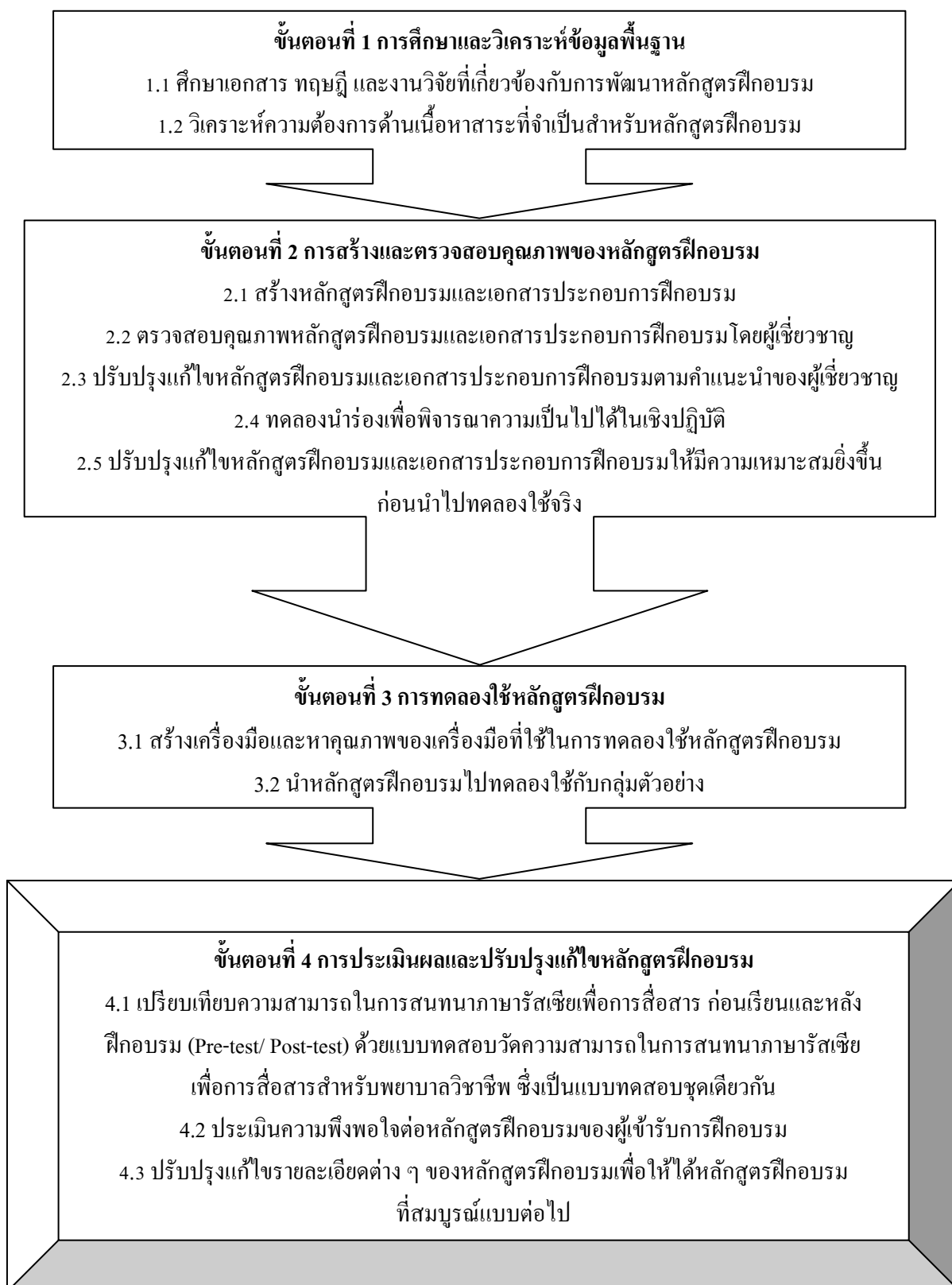
นำข้อมูลที่เป็นปลายเปิดซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบวัดความพึงพอใจมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม

การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี ทำโดยการเปรียบเทียบผลจากการทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ก่อนและหลังฝึกอบรม ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน รวมถึงประเมินระดับความพึงพอใจหลังรับการฝึกอบรมด้วยแบบวัดความพึงพอใจของผู้ที่เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

หลังจากที่ได้นำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมแล้ว ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนข้อคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ในด้านโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม และรายละเอียดที่เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์ มีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้จัดฝึกอบรมพยาบาลวิชาชีพ รวมถึงบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้ชาวรัสเซียในการปฏิบัติงานต่อไป

สามารถสรุปขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้ดังภาพที่ 3-1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 3-1 สรุปขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน
สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซีย
ขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย เป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับ
พยาบาลวิชาชีพ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม
ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

การดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์
ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และ 3) การแก้ไขปรับปรุง
หลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยทำการศึกษาหาข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมาสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซีย
ขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับ
การอบรมผู้วิจัยได้แบ่งแนวทางในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย คือ 1) การศึกษา
เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และ 2) การวิเคราะห์
ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและ
นโยบายของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และศึกษาเนื้อหาภาษารัสเซียที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล
ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาจากเอกสารบทสนทนาภาษารัสเซียสำหรับแผนกผู้ป่วยนอกและ
ผู้ป่วยใน Russian for OPD & IPD ที่ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้จัดทำขึ้น จากการศึกษาข้อมูล
เหล่านี้ พบว่า ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซีย
ในระดับพื้นฐาน ที่จะสามารถพูดคุยทักทายและต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจ

เบื้องต้น ก่อนที่ล้ามชาวรัสเซียของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาจะมารับหน้าที่แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของล้ามชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ชาวรัสเซียได้ และจากการศึกษาเอกสารบทสนทนาภาษารัสเซียสำหรับแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน Russian for OPD & IPD ที่ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้จัดทำขึ้นเอง จากการศึกษาเอกสารชุดนี้ผู้วิจัยได้พบว่า เนื้อหาในเอกสารชุดนี้เป็นเพียงบทสนทนาภาษารัสเซียที่จำเป็นต้องใช้ในโรงพยาบาลกรุงเทพพญา และมีการแปลบทสนทนาเหล่านั้นเป็นภาษาไทยเท่านั้น ไม่ได้เป็นแบบเรียนภาษารัสเซียแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงนำเนื้อหาเหล่านี้มาพิจารณาประกอบกับข้อมูลพื้นฐานและความต้องการขององค์กร มาประมวลเพื่อกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรและขอบเขตของเนื้อหาภาษารัสเซียให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความน่าสนใจมากขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการร่างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม

จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้หลายภาคส่วนธุรกิจต้องเร่งพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทยที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงยังต้องรักษาแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการให้ทำงานอยู่ต่อโดยไม่ย้ายไปทำงานในประเทศแถบอาเซียนตามกรอบสนธิสัญญาพัฒนาแพทย์เฉพาะทางในปี พ.ศ. 2555 ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้เริ่มมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี ปี พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติที่จะเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากขึ้น มีการพัฒนาด้านภาษา ที่เน้นภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย และภาษาอาระบิก เนื่องจากเมืองพญา มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและมารักษาพยาบาลในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีความชำนาญในด้านภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย และแผนการดำเนินงานของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมานั้น โรงพยาบาลกรุงเทพพญายังคงเน้นพัฒนาศักยภาพทางการแพทย์ใน 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์หัวใจ ศูนย์สมองและ ศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อ โดยจะเน้นการประชาสัมพันธ์ด้านศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ในด้านจำนวนของคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 โดยข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา รายงานว่า ผู้เข้ารับรักษาพยาบาลในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพญาประมาณ 15,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของ

โรงพยาบาลกรุงเทพพญา และคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้กลุ่มนี้ ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาได้มีการจ้างงานชาวรัสเซียในตำแหน่งล่ามภาษารัสเซียเพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวรัสเซียในเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดแม่นยำในการแปลเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องเนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของคนไข้ หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์โรงพยาบาลกรุงเทพพญาฯ ได้กล่าวกับผู้วิจัยอีกว่า ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับพื้นฐาน ที่จะสามารถพูดคุยทักทายและต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้น ก่อนที่ล่ามชาวรัสเซียจะมาทำหน้าที่แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของล่ามชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ชาวรัสเซียได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

1.2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี

1.2.2 เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรีสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้

1.3 เนื้อหาสาระที่นำมาอบรม

บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง

บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก

บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม

บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป

บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล

1.4 กิจกรรมการฝึกอบรม

1.4.1 กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (3p)

1.4.2 กิจกรรมแบบทำรวมกันทั้งชั้น (Class work)

1.4.3 กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work)

1.4.4 กิจกรรมแบบคู่ (Pair work)

1.4.5 กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (Group work)

1.4.6 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม (Social formulas and dialogues)

1.4.7 บทบาทสมมติ (Role play)

1.5 สื่อการฝึกอบรม

1.5.1 คู่มือประกอบการฝึกอบรม

1.5.2 แผนการสอน 15 แผน

1.5.3 พจนานุกรมอังกฤษ-รัสเซีย

1.5.4 เครื่องคอมพิวเตอร์

1.5.5 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead projector)

1.5.6 อินเทอร์เน็ต

1.5.7 เครื่องขยายเสียงและไมโครโฟน

1.6 การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้
1. วัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร	ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม	แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	วัดระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรหลังการฝึกอบรม	แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรหลังการฝึกอบรม

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม

ในขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) ยกร่างหลักสูตรฝึกอบรม 2) จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม 3) ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 4) การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม และ 5) การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน ความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ก่อนนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบ โดยใช้แบบตรวจสอบคุณภาพ 3 ฉบับ(ภาคผนวก จ) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรม

และ 3) แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอนซึ่งมีผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

2.1 ผลการประเมินความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านได้ทำการประเมินความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลการประเมินในเรื่องนี้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ด้วยสถิติความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of item-objective congruence) รายการประเมินข้อใดมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าวัดได้สอดคล้องกัน และมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งได้ผลการประเมินความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ค่าความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

รายการประเมิน	IOC	แปลผล
1. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
2. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
3. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับกิจกรรมการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
4. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับสื่อประกอบการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
5. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล การฝึกอบรม	0.80	สอดคล้อง
6. แผนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
7. แผนการสอนกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
8. แผนการสอนกับกิจกรรมการฝึกอบรม	0.80	สอดคล้อง
9. แผนการสอนกับสื่อประกอบการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
10. แผนการสอนกับการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	0.80	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4-1 ผลการประเมินค่าความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมภาชารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความสอดคล้องกันในแต่ละองค์ประกอบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ทุกรายการ

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบความเหมาะสมของส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ทำการวิเคราะห์โดยนำคะแนนจากแบบประเมินความเหมาะสมมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลความหมายโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปถือว่าหลักสูตรมีคุณภาพเหมาะสม ซึ่งได้ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ดังแสดงในตารางที่ 4-2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ความเหมาะสม
1. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม			
1.1 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2 มีความสมเหตุสมผลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม			
2.1 กำหนดครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม	4.20	0.84	มาก
2.2 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ตามที่กำหนด	4.20	0.84	มาก
2.3 มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม	3.80	0.84	มาก
2.4 มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้	4.40	0.89	มาก
3. เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม			
3.1 เนื้อหาของหลักสูตรสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 เนื้อหา มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 เนื้อหาแต่ละบทเรียนครอบคลุมวัตถุประสงค์แต่ละบทเรียน	4.40	0.55	มาก
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.40	0.89	มาก

ตารางที่ 4-2 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ความเหมาะสม
4. การจัดกิจกรรมในการฝึกอบรม			
4.1 กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมในแต่ละบทเรียน มีความเหมาะสม	4.20	0.84	มาก
4.2 กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม ส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้	4.40	0.89	มาก
4.3 ความน่าสนใจของกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม	4.40	0.89	มาก
5. สื่อประกอบการฝึกอบรม			
5.1 สื่อที่ใช้ฝึกอบรมในแต่ละบทเรียนมีความเหมาะสม	4.40	0.55	มาก
5.2 สื่อการฝึกอบรมนำไปสู่การเสริมสร้างความรู้	4.00	0.71	มาก
5.3 สื่อช่วยให้กิจกรรมการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ได้	4.00	0.71	มาก
6. การวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม			
6.1 การวัดผลและประเมินผลเหมาะสมกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ของแต่ละบทเรียน	4.00	1.00	มาก
6.2 การวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมหลักสูตร ฝึกอบรม	4.20	1.10	มาก
รวมเฉลี่ย	4.30	0.18	มาก

จากตารางที่ 4-2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างกันไม่มากนัก โดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวม 4.30 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ฝึกอบรมจำนวน 4 รายการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงที่สุด และองค์ประกอบของหลักสูตร ฝึกอบรมจำนวน 14 รายการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรม

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาฝรั่งเศส 2 ท่าน ทำการประเมินรายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือประกอบการฝึกอบรมว่า มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะนำไปใช้ได้อย่างได้ผล โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้ผลการประเมินความเหมาะสมของรายละเอียดต่าง ๆ ในคู่มือประกอบการฝึกอบรม ดังแสดงในตารางที่ 4-3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคู่มือประกอบการฝึกอบรม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 สมบูรณ์ตรงตามจุดประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 เนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 นำเสนออย่างต่อเนื่องมีลำดับขั้นตอน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 เหมาะสมกับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. แบบฝึกหัด			
2.1 ตรงตามจุดประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 เหมาะสมกับเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 มีความยากง่ายเหมาะสม	4.50	0.71	มากที่สุด
2.4 มีรายละเอียดและข้อมูลสมบูรณ์	4.50	0.71	มากที่สุด
3. ด้านรูปเล่ม			
3.1 ขนาดตัวอักษรที่ใช้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา	4.50	0.71	มากที่สุด
4. ด้านประโยชน์ของคู่มือประกอบการฝึกอบรมต่อการเรียนการสอน			
4.1 มีประโยชน์กับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 มีประโยชน์กับวิทยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.88	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-3 ผลการประเมินความเหมาะสมของกลุ่มประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หลังการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินกลุ่มประกอบหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซีย ขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวม 4.88 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มประกอบหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตรวจสอบคุณภาพแผนการสอน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซีย 2 ท่าน ทำการประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบของแผนการสอนแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ชื่อแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา สื่อและแหล่งเรียนรู้ เวลาที่ใช้ กิจกรรมการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และการเรียบเรียง และการใช้ภาษา โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้ผลการประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการสอนแต่ละองค์ประกอบ ดังแสดงในตารางที่ 4-4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของแผนการสอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับความเหมาะสม
1. การกำหนดองค์ประกอบของแผนการสอน (ภาพรวม)			
1.1 กำหนดองค์ประกอบของแผนการสอนครบถ้วน ครอบคลุมความต้องการจำเป็นของการสอน	4.50	0.71	มากที่สุด
1.2 การเรียงลำดับองค์ประกอบของแผนการสอนเหมาะสม	4.50	0.71	มากที่สุด
1.3 องค์ประกอบภายในแผนการสอนมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกัน	4.50	0.71	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบในแผนการสอน			
2.1 ชื่อของแผนการสอนมีความเหมาะสม	4.50	0.71	มากที่สุด
2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ในแผนการสอนมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความเหมาะสม
2.2.2 จุดประสงค์ในแผนการสอนแสดงถึง ความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน อย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2.3 จุดประสงค์ที่กำหนดมีความเป็นไปได้	4.50	0.71	มากที่สุด
2.3 ด้านเนื้อหา			
เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์และความสามารถ นำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 สื่อการสอน			
2.4.1 มีการกำหนดสื่อการสอนที่ชัดเจนนำไปสู่ การจัดเตรียมได้ง่ายและสะดวก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4.2 มีการเรียงลำดับสื่อที่ใช้เหมาะสม	4.00	0.00	มาก
2.5 เวลาที่กำหนดสำหรับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนมีความเหมาะสม	3.50	0.71	มาก
2.6 กิจกรรมการฝึกอบรม			
2.6.1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม	4.50	0.71	มากที่สุด
2.6.2 การกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมแต่ละขั้นตอน มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้สะดวก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6.3 การจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6.4 การดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนครอบคลุม สอดคล้องกับการฝึกทักษะการฟัง-พูด ภาษาจีนขั้นพื้นฐาน ตามหลักการสอน ภาษาเพื่อการสื่อสาร	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความเหมาะสม
2.7 การวัดและประเมินผล			
2.7.1 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของแผนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้สะดวก	4.50	0.71	มากที่สุด
3. การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการสอน มีความเหมาะสมและอ่านเข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.71	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4-4 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินแผนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างกันไม่มากนัก โดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวม 4.71 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการประเมินแผนการสอนทั้งหมดจำนวนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น เพียง 1 รายการเท่านั้นที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อันได้แก่ เรื่องเวลาที่กำหนดสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบการฝึกอบรม เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้จริง ดังนี้

3.1 ทำการตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาฝึกอบรม ทั้งการสะกดคำและโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษารัสเซีย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนภาษารัสเซียทั้ง 2 ท่าน ได้แก่ การตกลงของการใส่เครื่องหมายเน้นเสียงในแต่ละคำศัพท์ที่ผู้วิจัยมองพลาดไป และผู้วิจัยใส่ความหมายของคำศัพท์สลับที่กันระหว่างคำว่า นางพยาบาล (медсестра) กับบุรุษพยาบาล (медбрат)

3.2 ทำการปรับเนื้อหาในเรื่องของคำศัพท์ภาษารัสเซียให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับของผู้เริ่มเรียนภาษา เช่น คำว่า ขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้สอนเฉพาะคำว่า спасибо ยังไม่ต้องสอนคำว่า благодарю เพราะคำหลังอาจจะยากสำหรับผู้เริ่มต้น

3.3 ให้ทำการลดเนื้อหาสาระบางเรื่องที่ไม่จำเป็นในระดับภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม คือ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตัดเนื้อหาการสอนเรื่องกฎการผันคำกริยาในภาษารัสเซียออก เพราะจะใช้เวลามากในการสอน ให้สอนให้ผู้เข้ารับอบรมท่องจำเฉพาะคำกริยาที่ต้องใช้บ่อย ๆ ในสถานการณ์ในโรงพยาบาลไปเลย เช่น คำว่า ต้องการ (хотите), รอ (подождите) เป็นต้น

3.4 แก้ไขหลักการและเหตุผลในคู่มือประกอบการฝึกอบรมให้สั้นลงไม่ให้เหมือนกับหลักการและเหตุผลของการทำวิจัย ให้เขียนเพียงแก่หลักการและเหตุผลที่จำเป็นต้องฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานในครั้งนี้น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เข้ารับอบรมอ่านเข้าใจง่ายและไม่ยาวเกินไปในการอ่าน

3.5 การทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองนำร่องใช้กับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีความรู้ทางด้านภาษารัสเซียในระดับอ่านออกเขียนได้แล้ว เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพียงใด และระหว่างทำการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรม และดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จำนวน 5 แผน ได้แก่ แผนที่ 8, 9, 10, 11 และแผนที่ 12 ฝึกอบรมทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. ในระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

ฝึกอบรม 5 ครั้ง รวม 10 ชั่วโมง พบว่า ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการสอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความสนใจในกิจกรรมและเนื้อหา โดยเฉพาะคำศัพท์หรือบทสนทนา ที่ใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริง คือ คำศัพท์และบทสนทนาในบทที่ 3 เรื่องการลงทะเบียนผู้ป่วยและการบริการล่าม และในบทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป รวมทั้งยังให้ความสนใจในกลุ่มมือประกอบการฝึกอบรมเป็นอย่างดี ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 10 คน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ปัญหาที่พบในขณะที่ทำการเรียนการสอน คือ ในระยะเริ่มต้นของการฝึกอบรมตามแผนการสอน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ส่วนใหญ่ขาดความกล้าและไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออกทั้งด้านการอ่านและการพูดภาษารัสเซีย หลังจากดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกล้ามากขึ้น สิ่งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่าการจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจและกล้าแสดงออกยิ่งขึ้นนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ตัวผู้สอนหรือวิทยากรเอง วิทยากรควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความรู้สึกละaxed มีความเมตตา และให้ความสำคัญกับการเสริมแรง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพของ โรงพยาบาลกรุงเทพพญา เป็นการศึกษาความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร สำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งดำเนินการ โดยการนำหลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม อันประกอบไปด้วย กลุ่มมือประกอบการฝึกอบรม และแผนการสอน 15 แผนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและการทดลองนำร่องแล้ว ไปใช้ในการจัดการฝึกอบรม ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมดำเนินการตามแผนการสอนทั้ง 15 แผนที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของ โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี ที่มีความต้องการได้รับการอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 20 คน ในจำนวนนี้มี ผู้หญิง 18 คน ผู้ชาย 2 คน คน ที่อายุน้อยที่สุดคือ 24 ปี และคนที่อายุมากที่สุดคือ 48 ปี โดยมีเงื่อนไขในการเข้าฝึกอบรม คือ พยาบาลวิชาชีพทุกคนจะต้องมีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรม และต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตรอย่างน้อย 80% ของระยะเวลาการฝึกอบรม โดยฝึกอบรมทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. ในระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2559 รวมเวลา 15 ครั้ง 30 ชั่วโมง โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อนำผลจากการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมไปปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ทั้งก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ปรากฏผลดังตารางที่ 4-5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของกลุ่มตัวอย่าง เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม

การทดสอบ	<i>N</i>	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนฝึกอบรม	20	20	0.70	1.17	27.57*	.00
หลังฝึกอบรม	20	20	13	2.36		

**p < .01

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังจากเข้ารับการฝึกอบรมครบ 30 ชั่วโมง โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ปรากฏผลความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ดังตารางที่ 4-6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4-6 ระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา
จังหวัดชลบุรี

รายการประเมิน	N = 20		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านหลักสูตรฝึกอบรม			
1.1 หลักสูตรฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน	4.60	0.68	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเหมาะสมกับ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.65	0.59	มากที่สุด
1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	4.35	0.67	มาก
1.4 ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	3.60	0.68	มาก
1.5 สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้จริงได้	4.85	0.37	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรมในการฝึกอบรม			
2.1 กิจกรรมในการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.30	0.80	มาก
2.2 กิจกรรมในการฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการ อบรม	4.40	0.88	มาก
2.3 กิจกรรมในการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการ อบรมได้มีส่วนร่วม	4.65	0.67	มากที่สุด
2.4 กิจกรรมในการฝึกอบรมมีส่วนเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการ อบรมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน	4.70	0.47	มากที่สุด

ตารางที่ 4-6 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 20		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	ความพึงพอใจ
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม			
3.1 คู่มือประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.40	0.94	มาก
3.2 แบบฝึกหัดมีความเหมาะสม	4.40	0.94	มาก
3.3 อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.45	0.60	มาก
3.4 สถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.80	0.83	มากที่สุด
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม			
4.1 การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.60	0.60	มากที่สุด
4.2 วิธีการวัดผลและประเมินผลมีความชัดเจน	4.05	0.89	มาก
4.3 วิธีการวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมแสดงถึงความสามารถทางภาษาที่ได้รับการอบรมมาได้อย่างแท้จริง	4.45	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.19	มาก

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60-4.85$) มีจำนวน 7 ข้อ คือ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้จริงได้ 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง สถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสม 3) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง กิจกรรมในการฝึกอบรมมีส่วนเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 5) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง กิจกรรมในการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วม 6) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง หลักสูตรฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน และ 7) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่อง การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ

การฝึกอบรม ส่วนประเด็นที่เหลือจำนวน 9 ข้อ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60-4.45$) ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจ 3.60 คือ เรื่อง ระยะเวลาในการฝึกอบรม มีความเหมาะสม

ข้อสรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในส่วนที่เป็นปลายเปิด ได้แก่ จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นปลายเปิดของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซีย ขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ อย่างสอดคล้องกัน คือ

1. ด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนภาษารัสเซีย พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตั้งวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษารัสเซียเพื่อต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในสถานการณ์จริงในงานของตนเองให้ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านทักษะการฟัง-พูด

2. ด้านสิ่งที่ได้จากการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีความกล้าที่จะใช้ภาษาเรียกับคนไข้ชาวรัสเซียมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับคนไข้ชาวรัสเซียมากขึ้น มีความเข้าใจสิ่งที่คนไข้ชาวรัสเซียพูดมากขึ้น สามารถอ่านคำภาษาเรียได้คล่องมากขึ้น

3. สิ่งที่ได้เกินคาดหวัง เช่น เกิดความสนใจที่จะศึกษาภาษาเรียให้มากขึ้น ไปอีก เกิดความต้องการที่จะนำความรู้ในตัวภาษาเรียไปทดลองใช้ เกิดความรู้สึที่ดีต่อภาษาเรียเพิ่มมากขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เห็นความสามารถทางภาษาเรียของตนเอง

4. ด้านประโยชน์ที่จะนำไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ที่ได้ในการฝึกอบรมครั้งนี้ไปต่อยอดได้ เช่น ความสามารถในการเปิดพจนานุกรมหาคำศัพท์ภาษาเรียที่จำเป็นและนำคำศัพท์เหล่านั้นไปใช้ได้เองในอนาคต การประยุกต์ความรู้ในตัวภาษาเรียใช้ในการสื่อสาร ทั้งทางด้านการฟัง-พูด และการอ่าน การเขียน

5. ด้านปัญหาที่พบ คือ ระยะเวลาในการฝึกอบรมและทำกิจกรรมทางภาษาในห้องเรียนมีน้อย และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีภาระงานพยาบาลที่ต้องรับผิดชอบอื่น ๆ อีกมากจึงอาจจะไม่มีเวลาในการฝึกฝนอย่างเต็มที่

6. ความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ คือ ได้รู้จักการนำความรู้ความสามารถด้านภาษาเรียไปประยุกต์สู่การเรียนรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ และอยากให้ขยายการจัดหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเรียสำหรับงานพยาบาลนี้ไปสู่พยาบาลวิชาชีพคนอื่น ๆ เพราะจะทำให้งานหรือการให้บริการสำหรับคนไข้ชาวรัสเซียมีคุณภาพที่ดีขึ้น สร้างความประทับใจให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียมากขึ้น การฝึกอบรมภาษาเรียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพครั้งนี้ทำให้เกิด

ความภาคภูมิใจในตนเอง และคนใช้ชาวรัสเซียหลายคนมีความพอใจและดีใจเมื่อเห็นว่าตัวเองพอจะสื่อสารภาษารัสเซียได้ อีกทั้งยังได้รับคำชมจากหัวหน้าแผนกของตน ตลอดจนอาจจะมีผลในการได้รับการปรับเงินเดือนขึ้นในอนาคตเนื่องจากความสามารถทางด้านภาษารัสเซียอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นขั้นตอนของการศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ถูกต้อง และศึกษารวบรวมสำรวจข้อมูลพื้นฐานและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม โดยเริ่มจากการร่างหลักสูตรฝึกอบรม กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ด้วยการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดลองนำร่องใช้กับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) คู่มือประกอบการฝึกอบรม 3) แผนการสอน 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ และ 5) แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไข คือ มีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรม และต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตร อย่างน้อย 80% ของระยะเวลาการฝึกอบรม หลังจากจบการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมด้วย สถิติ *t-test for dependent samples* และประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม และสุดท้าย ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหัดชลบุรี มาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมและมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่มืองค์ประกอบ ดังนี้ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ได้เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ คู่มือประกอบการฝึกอบรม และ แผนการสอน 15 แผน โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) คู่มือประกอบการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) และแผนการสอนมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังฝึกอบรม โดยรวมมีค่าเฉลี่ย สูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลในแต่ละขั้นตอนได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่ได้หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งมืองค์ประกอบหลักสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการ ฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และได้เอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ คู่มือประกอบการฝึกอบรม และ แผนการสอนสำหรับ 15 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีการตรวจสอบ คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไป ทดลองใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) คู่มือประกอบการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.88$) และแผนการสอนมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ที่เป็นดังนี้ เพราะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานถึงความจำเป็นให้มีการเรียนการสอนภาษาวิเศษขั้นพื้นฐานที่เน้นทักษะการฟัง-การพูด ให้แก่พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา เนื่องจากมีคนไทยชาวรัสเซียเข้ามาใช้บริการที่โรงพยาบาลกรุงเทพพญาเป็นจำนวนมาก และมีปัญหาด้านการสื่อสารอย่างมาก เนื่องจากชาวรัสเซียส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาจึงมีความจำเป็นจะต้องเรียนรู้ภาษาวิเศษเป็นอย่างไร ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาวิเศษขั้นพื้นฐานสำหรับแก้ปัญหา ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจากนักการศึกษาทางด้านการพัฒนาหลักสูตร และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม จากการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรจะมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม จนสามารถนำไปใช้ได้จริงนั้น หลักสูตรจะต้องเป็นไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม และต้องผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มากำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ แล้วเขียนรายละเอียดขององค์ประกอบอย่างชัดเจน สร้างเป็นหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย คู่มือประกอบการฝึกอบรม และแผนการสอน 15 แผน แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบการฝึกอบรม เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = .18$) พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นแตกต่างกันไม่มากนัก โดยมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวม 4.30 อยู่ในระดับความเหมาะสมมาก และผลการประเมินความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่า 0.5 ทุกรายการ แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความสอดคล้องกันทุกประเด็น ส่วนคู่มือประกอบการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวม 4.88 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด และแผนการสอนมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมโดยรวม 4.71 อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุดเช่นกัน

และผู้วิจัยยังได้นำหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปทดลองนำร่องกับพยาบาลวิชาชีพจำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และมีความรู้ทางด้านภาษาวิเศษในระดับอ่านออกเขียนได้แล้ว เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบการฝึกอบรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพียงใด และระหว่างทำการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรม และดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ฝึกอบรมทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. ฝึกอบรม 5 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง พบว่า ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมตามแผนการสอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความสนใจในกิจกรรมและเนื้อหา โดยเฉพาะคำศัพท์และบทสนทนาที่ใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติงานได้จริง รวมทั้งยังให้ความสนใจในกลุ่มมือประกอบการฝึกอบรมเป็นอย่างดี ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 10 คนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ปัญหาที่พบในขณะที่ทำการเรียนการสอนคือ ในระยะเริ่มต้นของการฝึกอบรมตามแผนการสอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ขาดความกล้าและไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออกทั้งด้านการอ่านและการพูดภาษารัสเซีย หลังจากดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมกล้ามากขึ้น สิ่งนี้ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจและกล้าแสดงออกยิ่งขึ้นนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ตัวผู้สอนหรือวิทยากรเอง ควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีความเมตตา เป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียนและต้องให้ความสำคัญกับการเสริมแรงด้วย เช่น การให้คำชมเมื่อผู้เรียนกล้าตอบคำถามเป็นภาษารัสเซียกับวิทยากร เป็นต้น

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของทาบ (Taba, 1962, p. 12), อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander, & Lewis, 1981, pp. 28-39) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2533, หน้า 1-23) มาเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพอย่างเป็นระบบ อันมี 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 4) การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม และในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมจะมีประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรมจนสามารถนำไปใช้ได้จริงนั้น หลักสูตรจะต้องเป็นไปตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม เป็นไปตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรนั้นประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เนื้อหาสาระที่นำมาอบรม 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อการฝึกอบรม และ 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับธำรง บัวศรี (2542, หน้า 7-8) ที่กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 6 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) จุดประสงค์ของการเรียนการสอน 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 6) การประเมินผล และในส่วนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 4 ขั้นตอน

ที่กล่าวมานั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิตรา ชุมณี (2546, บทคัดย่อ), รพีพรรณ เจริญทัศนศิริ (2548, หน้า 80) และธีรวิทย์ ใหม่เอี่ยม (2557, หน้า 124) ที่มีดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 4 ขั้นตอนเช่นกัน คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม 3) การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 4) การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรฝึกอบรม

จากผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ และผลที่ได้จากการทดลองใช้นำร่องตามที่ได้กล่าวมา ทำให้เชื่อได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา : โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังฝึกอบรม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นดังนี้ เพราะว่าการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนการสอนนั้น มีแนวการดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (3p) ในหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้พัฒนาขึ้น ในแต่ละบทเรียนจะเริ่มจาก 1) ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในการนำเสนอเนื้อหาจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกรอออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ โดยวิทยากรเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียน ด้วยการเล่าเรื่องให้ฟัง หรืออ่านให้ฟัง ในขณะที่เดียวกันก็ทำการกระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) โดยตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่ฟังหรืออ่านเพียงใด เช่น ถามคำถามให้ตอบหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด ถ้าผู้เรียนสามารถตอบได้หรือสามารถใช้ภาษาได้ก็ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาในการนำเสนอเนื้อหามากนัก แต่ถ้าผู้เรียนตอบได้บ้างหรือไม่ได้เลย วิทยากรตระหนักว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหาทางภาษาดังกล่าวให้ผู้เรียนเข้าใจ และในการสอนวิทยากรต้องอธิบายและแสดงให้ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาทางภาษานั้นมีรูปแบบ วิธีการใช้ และมีความหมายอย่างไร ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ 2) ขั้นการฝึก (Practice) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุมหรือชี้แนะ (Controlled Practice) โดยวิทยากรเป็นผู้นำในการฝึก โดยทั่วไปการฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลักแต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้น ๆ ด้วยเช่นกัน การฝึกแบบควบคุมนี้ในขั้นเริ่มแรกมักใช้วิธีการฝึกแบบกลไก (Mechanical drill) หรือบางครั้งเรียกว่า

การฝึกซ้ำ ๆ (Repetition drill) คือ เป็นการให้ผู้เรียนฝึกซ้ำ ๆ ตามตัวอย่าง จนกระทั่งสามารถจำได้ และใช้รูปแบบภาษานั้นได้ แต่ยังไม่เน้นในด้านความหมาย ดังนั้นในการฝึกแบบนี้ผู้เรียนอาจจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจความหมายของรูปภาษาที่ฝึกก็ได้ สอดคล้องตามที่ เออร์ (Ur, 1996, p. 83) ได้กล่าวไว้ว่า ในขั้นการฝึกนั้น นอกจากผู้เรียนจะได้รับการฝึกในด้านรูปแบบของภาษาแล้ว ผู้เรียนจะต้องได้ฝึกทั้งในด้านความหมายของภาษาอีกด้วย และขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ 3) ขั้นการใช้ภาษา (Production) เป็นขั้นการเชื่อมโยงการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยวิทยากรเป็นผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกใช้ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ภาษาไปแล้วมากน้อยเพียงใด ซึ่งการที่จะถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริง ก็คือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้เองโดยอิสระ

และในช่วงการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญา จำนวน 20 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเงื่อนไข คือ มีความสนใจและเต็มใจเข้ารับการฝึกอบรม และต้องมีเวลาเข้าฝึกอบรมจนจบหลักสูตร อย่างน้อย 80% ของระยะเวลาการฝึกอบรม ฝึกอบรมทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. ฝึกอบรมทั้งหมด 15 ครั้ง รวม 30 ชั่วโมง พบว่า ในชั่วโมงแรก ๆ ของการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ขาดความกล้าและไม่มั่นใจ ไม่กล้าแสดงออกทั้งด้านการอ่านออกเสียงและการพูดประโยคภาษารัสเซีย และยังไม่กล้าถามคำถามวิทยากรผู้สอน (คือตัวผู้วิจัยเอง) แต่หลังจากดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความกล้ามากขึ้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ตัววิทยากรเองได้พยายามให้ความเป็นกันเอง สร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยการสอนอย่างใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความรู้สึกผ่อนคลาย มีความเมตตากับผู้เรียนที่อาจจะเรียนรู้ได้ช้ากว่าเพื่อน ๆ กิจกรรมแบบกลุ่มเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างความผ่อนคลายและสนุกสนานในห้องฝึกอบรมอย่างเห็นได้ชัด หลังจากที่ผู้เรียนมีความผ่อนคลายในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเห็นได้ว่า ผู้เรียนจะมีความกล้าที่จะสนทนาภาษารัสเซียประโยคสั้น ๆ มากขึ้น เช่น การทักทายและบอกลากับวิทยากรเป็นภาษารัสเซีย และในชั่วโมงต่อมาผู้เรียนก็ทักทายวิทยากรและเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเป็นภาษารัสเซียอย่างมั่นใจมากขึ้น นอกจากนั้น หลังจากที่ได้ฝึกอบรมไปแล้วประมาณ 6 ครั้ง (12 ชั่วโมง) ผู้เรียนจะกลับมาเล่าให้วิทยากรฟังว่าได้ลองนำประโยคต่าง ๆ ไปพูดกับคนใช้รัสเซียจริง ๆ แล้วได้ผลดี คือ คนไข้เข้าใจและยิ้มแย้มกับผู้เรียนมากกว่าที่ผ่านมา จุดนี้จึงทำให้ผู้เรียนยิ่งขยันทำการบ้าน ท่องศัพท์ และมาเรียนตรงเวลาและพยายามไม่ขาดเรียน เพราะอยากได้ประโยคใหม่ ๆ เพื่อไปใช้พูดในงานต่อไป มีผู้เรียนบางคนเล่าให้วิทยากรฟังว่า

ได้รับคำชื่นชมจากหัวหน้าแผนก โดยหัวหน้าแผนกได้บอกกับผู้เรียนว่าหากสามารถนำภาษารัสเซียที่เรียนมาไปใช้สนทนาในงานได้อย่างคล่องแคล่วผู้เรียนจะได้รับพิจารณาในการขึ้นเงินเดือนด้วย นอกจากนี้ในช่วงโมฆะสุดท้ายของการฝึกอบรมเป็นช่วงโมฆะของการประเมินผลด้วยการทดสอบการสนทนาโดยการจับบทบาทสมมติ ผู้เรียนทุกคนมีความตั้งใจและเตรียมตัวมาอย่างดีและได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นที่น่าพอใจสำหรับผู้วิจัย

จากการดำเนินการฝึกอบรมตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในแต่ละแผนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้พัฒนาขึ้นนั้น ทำให้พยาบาลวิชาชีพที่เข้ารับการฝึกอบรมได้พัฒนาความสามารถด้านการสนทนาภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานเพื่อการสื่อสารภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ผลการวิจัยของฮอร์วิทซ์ (Horwitz, 1988, pp. 283-284) ที่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาต่างประเทศ และความสามารถทางไวยากรณ์ของผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมการสื่อสาร ผลการวิจัยปรากฏว่า ระดับทางความคิดมีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร และความสามารถทางไวยากรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารีย์ ปรีดีกุล (2554, หน้า 155) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ โดยนำหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานหลักการของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ กล่าวคือ สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้จริงได้ สถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสมสะดวกสบาย กิจกรรมในการฝึกอบรมมีส่วนเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันทำให้บรรยากาศไม่น่าเบื่อ เนื้อหาสาระที่นำมาฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและสามารถนำไปใช้ได้จริง หลักสูตรฝึกอบรมมี

วัตถุประสงค์เพื่อมุ่งในการพัฒนาทักษะทางภาษารัสเซียอย่างแท้จริง การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และวิธีการวัดผลและประเมินผลยังแสดงถึง ความสามารถทางภาษารัสเซียที่ได้รับการอบรมมาได้อย่างแท้จริงอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่อง แสดงให้เห็นว่า พยาบาลวิชาชีพที่เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นไปตามหลักการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอน ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2544, หน้า 51-52) เสนอไว้สรุปได้ว่า ผู้สอนควรเข้าใจ ถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียน จัดสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีอิสระ และเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับกับความรู้เดิมที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนด้วยประสบการณ์ ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับวิชัย วงศ์ใหญ่ (2537, หน้า 76) และวิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 44) ที่เสนอว่า ผู้สอนควรตระหนักถึงความพร้อมในการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่าง บุคคล ผู้สอนและผู้เรียนควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างกัลยาณมิตร กิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความหมายต่อผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และการแสวงหาความรู้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรฝึกอบรม ไปใช้

เนื่องจากผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขึ้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพญา จังหวัดชลบุรี ไปใช้ ปรากฏผล เป็นที่น่าพอใจว่าสามารถ พัฒนาความสามารถการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพได้ และพยาบาลวิชาชีพยังมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างมาก จึงนับว่า เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียหลักสูตรหนึ่งที่เป็นทางเลือกที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ ในการสอนในโรงพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองท่องเที่ยวที่มีคนใช้ชาวรัสเซียเข้ามาใช้บริการได้ และสามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนการสอน ในหลาย ๆ ด้าน เช่น

1.1 ผู้สอนที่นำหลักสูตรฝึกอบรมนี้ไปใช้ สามารถปรับเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนการฝึกใช้ภาษา รัสเซียเพื่อการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในห้องเรียนและจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยผู้สอนสามารถเพิ่มระยะเวลาในการฝึกให้มากขึ้นได้

1.2 ก่อนนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรม และวิธีการฝึกอบรมในหลักสูตรให้ชัดเจน รวมถึงศึกษารายละเอียดของ คู่มือประกอบการฝึกอบรม และแผนการสอนทั้ง 15 แผน ให้เข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการฝึกอบรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฝึกอบรม

1.3 ผู้สอนอาจใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องฝึกอบรมในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย รวมทั้งสื่อที่นำมาใช้ควรเป็นสื่อของจริง หรือสื่อเสมือนจริงให้มากที่สุดและควรมีความหลากหลาย นอกจากนี้ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการเลือกทั้งเนื้อหา กิจกรรม การฝึกอบรมสื่อแหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผลที่ตรงกับความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มากขึ้นจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายเวลาในการฝึกอบรมเพื่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนได้มีโอกาสฝึกกิจกรรมทางภาษาอย่างทั่วถึง

2.2 ควรมีวิทยากรชาวต่างชาติเข้าร่วมการฝึกอบรมกับวิทยากรคนไทยบ้าง เป็นครั้งคราว เพื่อเป็นการกระตุ้น และเสริมสร้างความมั่นใจในการสื่อสารให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.3 ควรเพิ่มสื่อต่าง ๆ ในการฝึกอบรมให้มากขึ้น เช่น ซีดี วีซีดี เพลง หรือภาพยนตร์ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ และเสริมทักษะในการฟัง

2.4 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียที่ส่งเสริมตัวแปรความสามารถด้านการอ่านและการเขียน

2.5 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียที่มีการติดตามผลการนำความรู้ และทักษะทางภาษารัสเซียไปใช้หลังจากจบการฝึกอบรม (Follow up) เพื่อติดตามความก้าวหน้าต่อไป

2.6 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียสำหรับวิชาชีพอื่น ๆ เช่น หลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียสำหรับพนักงานต้อนรับ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2542). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2545 ก). *การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545 ข). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2546). *การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นทักษะ การสื่อสารตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2553). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2546). *แนวยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพ ของเอเชีย (พ.ศ. 2541-2551)*. เข้าถึงได้จาก www.moph.go.th/ops/spa/center%20health%20ASIA.ppt
- กฤษฎา สุภารัตนะกุล. (2552). *หมอไทยส่งออกไปทั่วโลก(แต่เมืองไทยไม่มีหมอ?)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9520000105281>
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2542). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กานดา ช่วงสกุล. (2543). *ความต้องการภาษาอังกฤษของนักเรียนพลตำรวจ*. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). *หลักสูตรและการพัฒนา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- กิ่งแก้ว อารีรักษ์. (2546). *การวัดและประเมินผลทางภาษา: กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา คุณภาพวิชาการ (พว.).

- คำธร ไพจิตต์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องส่งเสริมการไม่สูบบุหรี่สำหรับ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเขตเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). *การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:
อสมิเพลส.
- จงกลณี ชุตินาเทวินทร์. (2542). *การฝึกอบรมเชิงพัฒนา*. กรุงเทพฯ: พี.เอ. ลีฟวิ่ง.
- จิตรา ชุมณี. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรเรื่องมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตวดี เฟ็งมาก. (2557). *ททท. ขนเอกชนบุรีสเซีย เร่งคั้งนักท่องเที่ยวเข้าไทย*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.dailynews.co.th/Content/economic/270164>
- ช่อเพชร เป้าเงิน. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์
ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร*. คุยฎินิพนธ์การศึกษาคุยฎิบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชัย สมितिไกร. (2540). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย สมितिไกร. (2551). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี. (2544). *กระบวนการเรียนรู้: ความหมาย แนวทางการพัฒนา และปัญหาข้อใจ*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ทิสนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
(พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยรัฐ. (2554). *เปิดตลาดท่องเที่ยวรัสเซีย-พทย์า*. เข้าถึงได้จาก [http://www.thairath.co.th/
content/225459](http://www.thairath.co.th/content/225459)
- ธนาวุฒิ เลิศเอกธรรม. (2546). *ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงาน โรงพยาบาลมหานคร.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการจัดการ,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*.

- ธีรวุฒิ ใหม่เอี่ยม. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพนักงานรักษาความปลอดภัยเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน. คุษณินิพนธ์การศึกษาคุษณินิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรวัชร บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- ธุรกิจ โรงพยาบาลพร้อมรับ 'เออีซี' เน้นพัฒนาศักยภาพทางการแพทย์. (2555). เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/AsianKnowledgeInstitute/posts/357141894352521>
- นภาพัญญา สุดใจ. (2536). การศึกษาความต้องการในการใช้ภาษาอังกฤษของสถานประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาพาณิชยการสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขต 7. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงส์ และคณะ. (2545). ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- นักรบ ระวีการณ์ และคณะ. (2539). การจัดอบรมและการเป็นวิทยากร. นครปฐม: โครงการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นันทพร พรหมรัตน์. (2540). การศึกษาความสามารถในการรู้ความหมายของศัพท์ภาษาอังกฤษและปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจท่องเที่ยว บริเวณภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นิภา เพชรสม. (2542). หลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. เพชรบุรี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์. (2550). โครงการศักยภาพด้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของภาคีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2554). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: The Knowledge Center.
- ปนัดดา จ่างแก้ว. (2538). ความพึงพอใจของผู้ประกันตนที่มีต่อบริการทางการแพทย์ภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533: ศึกษากรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน. วิทยานิพนธ์พัฒนาบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ปภาวดี ดุลยจินดา. (2545). ความพอใจในงาน. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ ในองค์กร* (พิมพ์ครั้งที่ 20). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรารธนา ศรีสุข. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2551). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์: มุ่งสู่นาคค* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ตะวัน.
- เป็รื่อง กิจรัตน์. (2532). *หลักสูตรอุตสาหกรรมศึกษาและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วารุณีการพิมพ์.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์. (2545). *การออกแบบการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผะอบ พวงน้อย. (2545). *รายงานการวิจัยและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการสื่อสาร ในงานอาชีพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ. (2552). *เทคนิคการฝึกอบรม*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2549). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). ม.ป.ท.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และสำลี ทองทิว. (2553). *การวิจัยทางการศึกษาหลักและวิธีการสำหรับ นักวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาควิชาภาษารัสเซีย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (ม.ป.ป.). *ภาควิชาภาษารัสเซีย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.tu.ac.th/org/arts/russian/index.html>
- ภาณุวัชร ชีรทัศน์. (2555). *ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการสื่อสารของบุคลากรทางการแพทย์ กับภาพลักษณ์: กรณีศึกษาโรงพยาบาลรามาริบัติ*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารเพื่อณรงค์ประชาสัมพันธ์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- มนสิข สัทธิตสมบุรณ์. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนัส จันทรพิวง. (2549). *การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสิริธรราชวิทยาลัยจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มัญจนา มีมาก. (2545). *การวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจท่องเที่ยว*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มาเรียม นิลพันธุ์ และศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรการอบรมอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม (อส.มศ.)*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ.
- ขงยุทธ เกษสาคร. (2544). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- เขาวเรศ สร้อยสน. (2552). *แนวทางการพัฒนาการให้บริการของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต: กรณีศึกษา แผนกผู้ป่วยใน*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา. (2555). *Russian for OPD & IPD*. ชลบุรี: ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา.
- โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา. (2557). *รู้จักเรา โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokpattayahospital.com/th/about-hospital-th/overview-th.html>
- วาทิต จันแยม. (2556). *คู่มือสนทนาภาษาพยาบาล 3 ภาษา (โดยปราศจากความกลัว)*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก.
- วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์. (2545). *การนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อการเรียนรู้เป็นทีมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: เซนเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.

- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2533). *การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2543). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตร อวาทกุล. (2540). *การฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิน เชื้อโพธิ์หัก. (2537). *การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิยะดา รัตนสุวรรณ. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด
ไตร่ตรองของอาจารย์พยาบาล. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- วิลาลินี ยลวิไล. (2556). *การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของพยาบาลไทยเพื่อรองรับการเป็น
ศูนย์กลางการแพทย์ได้อย่างยั่งยืน. Stamford Journal, 5(1), 155-159.*
- ศศิกานุจน์ ทวีสุวรรณ. (2545). *การสอน การอบรม และการพัฒนาสื่อการสอน*. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริมาส พุฒสันนันท. (2543). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องทักษะและวิธีการสอนสำหรับครู
โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสังฆมณฑลราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. (2544). *การเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบต่างๆ ในเอกสารประกอบการอบรม
เชิงปฏิบัติการ เรื่องนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนการสอน*. นครราชสีมา:
สำนักคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรและวิเทศสัมพันธ์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ศูนย์กลางการแพทย์แห่งเอเชีย. (2552). *ประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางการแพทย์เชิงท่องเที่ยว
ชั้นนำของเอเชีย. วารสารอุตสาหกรรมสาร, 52(7), 28-29.*
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). *โอกาสขยายตลาด SMEs ไทย หลังรัสเซียเข้าเป็นสมาชิก WTO*.
เข้าถึงได้จาก <http://www.ksmecare.com/Article/64/28233>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2557). *รัสเซียชะลอเที่ยวไทยในปี'57 โจทย์ท้าทายหน่วยงานด้าน
การท่องเที่ยวของไทย*. เข้าถึงได้จาก [http://tourisminvest.tat.or.th/บทวิเคราะห์/
บทความจากศูนย์วิจัยกสิกร/665-รัสเซียชะลอเที่ยวไทยในปี'57](http://tourisminvest.tat.or.th/บทวิเคราะห์/บทความจากศูนย์วิจัยกสิกร/665-รัสเซียชะลอเที่ยวไทยในปี'57)

- โศรดา แผ้วถักดี. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาสำหรับ
ครูปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สังัด อุทรานันท์. (2532 ก). *ทฤษฎีหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สังัด อุทรานันท์. (2532 ข). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมอสโก. (2555). เข้าถึงได้จาก [http://th.thaiembassy-moscow.com/
info/?section=s1](http://th.thaiembassy-moscow.com/info/?section=s1)
- สมเกียรติ ศรีสกุล. (2539). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมคิด บางโม. (2539). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2537). *เทคนิคการจัดฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สมชาย สังข์สี. (2550). *หลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน*. คุุณินิพนธ์การศึกษาคุุณิปบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพิศ วงศ์แหยม. (2535). *สภาพและปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สมยศ เม่นแยม. (2543). *ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: เลดี้ไทย.
- สมหมาย เปียถนอม. (2551). *ความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับการบริจาคจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2535). *วิธีการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2530). *หลักสูตรและการสอนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตร คุณานุกร. (2538). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุมิตร อังวัฒนกุล. (2537). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย ศักดิ์สูง. (2552). *ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ของมัลคัม โนลส์ “Andragogy theory of Malcolm Knowles*. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=9042&Key=news_research
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2542). *เงื่อนไขการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และแนวทางการสอนผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาจารย์ เชษฐสุมน. (2541). *ภาษารัสเซียพื้นฐาน 1 (Fundamental russian 1)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารีย์ ปริดีกุล. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ*. คุษฎีนิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรุณี วิริยะจิตรา. (2532). *การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). *การทดสอบและการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อโณทัย ทิพกนก. (2532). *การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Allwright, R. (1978). Abdication and responsibility in language teaching. *Studies in Second Language Acquisition*, 2(1), 105-121.
- Applewhite, P. B. (1965). *Organization behavior*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Bachman, L. (1995). *Fundamental considerations in language testing*. UK: Oxford University Press.
- Bloom, S. (1972). *Handbook of formative and summative evaluation of student learning*. New York: McGraw Hill.

- Blount, H. R. (1996). *Implementing literature-based in structural authentic assessment*. Michigan: Instructional Fair. TS Denison.
- Brown, D. H. (1987). *Principle of language learning and testing*. New Jersey: Prentice Hall.
- Brown, E. R. C. (1997). *Breaking the katakana barrier: A model for teaching American English pronunciation discrimination to adult Japanese students*. Doctoral dissertation, University of Idaho.
- Campbell, D. T., Stanley, J. C. (1966). *Experimental and quasi-experimental design for research*. U.S.A.: Houghton Mifflin.
- Canale, M. (1983). On some dimensions of language proficiency. In J. W. Oller (Ed.), *Issues in language testing research* (pp. 333-342). Rowley, MA: Newbury House.
- Clark, J. L. (1979). Direct versus semi-direct tests of speaking ability. In E. J. Biereand & F. B. Hinofotis (Eds.), *Concepts in language testing: Some recent studies* (pp. 35-49). Washington, DC: TESOL.
- Dessler, G. (1997). *Human resource management* (7th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Finocchiaro, M., & Brumfit, C. J. (1983). *The functional-notional approach: From theory to practice*. New York: Oxford University Press.
- Ferris, D. (1998). Students' views of academic aural/ oral skills: A comparative needs analysis. *TESOL Quarterly*, 32(2), 289-318.
- Goldstein, I. L. (1993). *Training in organizations: Needs assessment, development, and education* (3rd ed.). Pacific Grove, California: Brooks/ Cole.
- Good, V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Harmer, J. (1986). *The practice of English language teaching*. Hongkong: Longman.
- Horwitz, E. K. (1988). The beliefs about language learning of beginning university foreign language students. *Modern Language Journal*, 72(4), 283-284.
- Jack, C. R., & Richard, S. (1992). *Longman dictionary of language teaching & applied linguistics* (2nd ed.). London: Licensing Agency.
- Knowles, M. S., Holton, E. F. & Swanson, R. A. (2005). *The adult learner: The definitive classic in adult education and human resource development* (6th ed.). Amsterdam; Boston: Elsevier.

- Kuder, G., & Richardson, M. (1937). The theory of estimation of test reliability. *Psychometrika*, 2, 151-160.
- Littlewood, W. A. (1984). *Communicative language teaching: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mackay, R., & Mountford, A. (1979). *English for specific purposes*. London: Longman Group.
- Moorhead, G., & Griffin, R. (1995). *Organization behavior: Managing people and organization* (8th ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Oliva, P. E. (1982). *Developing the curriculum* (6th ed.). Boston: Little, Brown.
- Oller, J. W. (1979). *Language test at school: Pragmatic approach*. London: Longman.
- Ovsiyenko, Y. G. (1998). *Russian for beginners* (6th ed.). Moscow: Russky Yazyk.
- Paulston, C. B., & Bruder, M. N. (1976). *Teaching English as a second language: Techniques and procedures*. Boston: Winthrop.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum planning for better teacher and learning* (4th ed.). New York: Holt Rinehart and Winston.
- Scarcella, R. C., & Rebecca (1992). *The tapestry of language learning: The Individual in the communicative classroom*. Boston, Nass: Heinle&Heinle.
- Spector, J. E. (1995). Phonemic awareness training: Application of principles of direct instruction. *Reading and Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*, 11(1), 37-51.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt Brace.
- Ur, P. (1996). *A course in language teaching practice and theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vroom, W. H. (1964). *Work and motivation*. New York: John Wiley and Sons.
- Westover, B.C. (1994). *Qualitative evaluation a course designed to train professional psychology graduate students a group leaders*. New Jersey: The State University of New Jersey.
- Widdowson, H. G. (1979). *Teaching English as a communication*. Oxford: Explorations in Applied Linguistics.

- Wilcox, S. (1996). Fostering self-directed learning in the university setting. *Studies in Higher Education*. 21(2), 165.
- Weir, C. I. (1993). *Understanding and developing language tests*. London: Prentice Hall.
- Wolman, B. B. (1973). *Dictionary of behavior science*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Yagang, F. (1994). *Listening problems and solution*. London: Longman.
- Yi-Ning, C. (2008). *Discriminative training for improving letter-to-sound conversion performance*. n.p.
- Zolotykh, L. G., Lapteva, M. L., Kunusova, M. S., & Bardina, T. K. (2012). *Metodika prepodavanya russkogo yazyka kak inostrannogo v kitayskoy auditorii: Uchebnoye posobiye [Methods of teaching russian as a foreign language in the Chinese audience: teaching guide]*. Astrakhan: Astrakhanskiy Universitet.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร ศรีแสนขงค์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บำเรอราช อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
4. อาจารย์พัชรภี ฐาปนโนสถ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ สาขาภาษารัสเซีย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซีย
5. อาจารย์ยิ่งศักดิ์ ัญญเสนา อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ โครงการรัสเซียศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษารัสเซีย

ภาคผนวก ข
หลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรม
ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

โดย นายภาณุภัค ผ่องอำพันธ์
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยบูรพา

สารบัญ

	หน้า
หลักสูตรฝึกอบรม “ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ”	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	2
เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม	2
กิจกรรมการฝึกอบรม	2
สื่อประกอบการฝึกอบรม	3
การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	3
เกณฑ์การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3
ระยะเวลาในการฝึกอบรม	3
จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3
สถานที่ฝึกอบรม	4
แผนการฝึกอบรม	4

หลักสูตรฝึกอบรม “ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ”

กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

หลักการและเหตุผล

จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 ทำให้หลายภาคส่วนธุรกิจต้องเร่งพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าในแต่ธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทยที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงยังต้องรักษาแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการให้ทำงานอยู่ต่อโดยไม่ย้ายไปทำงานในประเทศแถบอาเซียนตามกรอบสนธิสัญญาพัฒนาแพทย์เฉพาะทาง ในปี พ.ศ. 2555 ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาได้เริ่มมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี ปี พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติที่จะเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากขึ้น มีการพัฒนาด้านภาษา ที่เน้นภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย และภาษาอาระบิก เนื่องจากเมืองพัทยา มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและมารักษาพยาบาลในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีความชำนาญในด้านภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย และแผนการดำเนินงานของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมานั้น โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยายังคงเน้นพัฒนาศักยภาพทางการแพทย์ใน 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์หัวใจ ศูนย์สมองและ ศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อ โดยจะเน้นการประชาสัมพันธ์ด้านศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ในด้านจำนวนของคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 โดยข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา รายงานว่าผู้เข้ารักษาพยาบาลในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา ประมาณ 15,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา และคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้กลุ่มนี้ ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาได้มีการจ้างงานชาวรัสเซียในตำแหน่งล่ามภาษารัสเซียเพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวรัสเซียในเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดแม่นยำในการแปลเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องเนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของคนไข้ หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรมนุษย์โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยายังได้

กล่าวกับผู้วิจัยอีกว่า ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไทต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับพื้นฐาน ที่จะสามารถพูดคุยทักทายและต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้น ก่อนที่ล่ามชาวรัสเซียจะมารับหน้าที่แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของล่ามชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ชาวรัสเซียได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

1. เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในสนทนาภาษารัสเซียสำหรับพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้

เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม

- บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง
- บทที่ 2 การทักทายและการทำความรู้จัก
- บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม
- บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป
- บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล

กิจกรรมการฝึกอบรม ประกอบด้วย

1. กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (3p)
2. การจัดกิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class work)
3. กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work)
4. กิจกรรมแบบคู่ (Pair work)
5. กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (Group work)
6. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม (Social formulas and dialogues)
7. บทบาทสมมติ (Role play)

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
2. แผนการสอน 15 แผน
3. พจนานุกรมอังกฤษ-รัสเซีย
4. เครื่องคอมพิวเตอร์
5. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead projector)
6. อินเทอร์เน็ต
7. เครื่องขยายเสียงและไมโครโฟน

การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้
1. วัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร	ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม	แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	วัดระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรหลังการฝึกอบรม	แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรหลังการฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมต้องได้คะแนนการทดสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีเวลาเข้าร่วมฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลา

ฝึกอบรม

ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ใช้ระยะเวลา 30 ชั่วโมง ฝึกอบรมทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-17.00 น. ในช่วงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2559

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 20 คน

สถานที่ฝึกอบรม

ห้องศูนย์ฝึกอบรม 101 อาคาร A โรงพยาบาลกรุงเทพพญาไท จังหวัดชลบุรี

แผนการฝึกอบรม

หน่วย การเรียนรู้ที่	เรื่อง	ชั่วโมงที่	จำนวน ชั่วโมง
1	ปฐมนิเทศ และการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม (Pre-test)	1-2	2
2	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษาไทยรัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง	3-4	2
3	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษาไทยรัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง (ต่อ)	5-16	2
4	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษาไทยรัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง (ต่อ)	7-8	2
5	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก	9-10	2
6	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก (ต่อ)	11-12	2
7	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก (ต่อ)	13-14	2
8	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม	15-16	2
9	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (ต่อ)	17-18	2
10	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (ต่อ)	19-20	2
11	บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป	21-22	2
12	บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป (ต่อ)	23-24	2
13	บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล	25-26	2
14	บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล (ต่อ)	27-28	2
15	การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม (Post-test) และการวัดความพึงพอใจ	29-30	2
รวม			30

ภาคผนวก ค

แผนการสอน

แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 8

บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (1/3)

1. สาระสำคัญ

เมื่อคนไข้ชาวรัสเซียหรือญาติของคนไข้เข้ามาติดต่อใช้บริการของโรงพยาบาล ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถกล่าวต้อนรับเป็นภาษารัสเซียได้เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจเบื้องต้น นอกจากนี้ผู้เรียนควรจะสามารถลงทะเบียนใหม่ให้คนไข้ได้

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของชาวรัสเซียคือ ปัญหาด้านการสื่อสาร แม้ชาวรัสเซียบางคนจะสามารถเข้าใจหรือสนทนาภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวันได้ แต่เมื่อเจ็บป่วยและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล มีคนไข้ชาวรัสเซียจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถอธิบายอาการเจ็บป่วยของตนให้แพทย์ หรือไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้แพทย์ในโรงพยาบาลมักสื่อสารกับชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษซึ่งแม้จะเป็นภาษาสากลแต่คนไข้ชาวรัสเซียที่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษนั้นก็มิได้อยู่เป็นจำนวนน้อยมาก อีกทั้งข้อมูลด้านสุขภาพและสาธารณสุขมักใช้ศัพท์เฉพาะและภาษาทางการซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจของชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่พยาบาลควรจะต้องสื่อสารด้วยภาษารัสเซียเพื่อการอำนวยความสะดวกให้แก่คนไข้ได้ในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงทำการติดต่อล่ามภาษารัสเซียให้กับคนไข้ เพื่อช่วยสื่อสารในส่วนที่ยากและมีความสำคัญมากเป็นลำดับต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงเป็นความรู้พื้นฐานในการสื่อสารภาษารัสเซียสำหรับการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ จำนวน ในการกล่าวต้อนรับคนไข้ และสามารถลงทะเบียนให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ จำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับ ประกันสุขภาพของคนไข้ชาวรัสเซียได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ จำนวน ในการเสนอบริการล่ามให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้

3. เนื้อหา

1. การกล่าวต้อนรับ
2. การสอบถามความต้องการเบื้องต้นของคนไข้
3. การลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่
4. การสอบถามเกี่ยวกับประกันสุขภาพของคนไข้
5. การเสนอบริการล่าม

4. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 4
2. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
3. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

5. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน

6. กิจกรรมการฝึกอบรม (ชั่วโมงที่ 15-16)

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation)

1.1 ทบทวนความรู้เดิม วิทยากรกล่าวทักทาย และชวนผู้เรียนคุยเป็นภาษารัสเซียโดยใช้คำศัพท์สำนวนที่เรียนมาแล้วในบทที่ 2

1.2 วิทยากรบอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรม) อธิบายจุดมุ่งหมายทั่วไปและรายละเอียดของเรื่องที่กำลังจะเรียน อธิบายถึงเป้าหมายที่แจ่มชัดให้ผู้เรียนได้รับทราบ ถ้าหากว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้อยู่แล้ว เขาก็จะมีส่วนในการตั้งเป้าหมายเฉพาะของการเรียนวิชานั้น ๆ ผู้เรียนย่อมจะเกิดความมั่นใจว่าการสอนเป็นไปในทิศทางที่เขาต้องการ และเกิดความมั่นใจว่าสิ่งนี้จะสามารถนำไปใช้ได้จริง อันจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน (ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่)

1.3 สอนเนื้อหา (ใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรม)

1.3.1 วิทยากรอ่านคำศัพท์-สำนวนที่จำเป็นให้ผู้เรียนฟัง ได้แก่

- การกล่าวต้อนรับ
- การสอบถามความต้องการเบื้องต้นของคนไข้
- การลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่
- การสอบถามเกี่ยวกับประกันสุขภาพของคนไข้
- การเสนอบริการล่าม

พร้อมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงตามอย่างถูกต้อง และอธิบายความหมาย สถานการณ์ การใช้คำแต่ละคำ แต่ละประโยคอย่างละเอียด และสังเกตผู้เรียนว่าเข้าใจหรือไม่ หากผู้เรียนอาจจะมีข้อสงสัย ให้พยายามอธิบายและยกตัวอย่างสถานการณ์ให้ชัดเจน จนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจ

1.3.2 วิทยากรย้อนกลับมาออกเสียงแต่ละคำแต่ละประโยค พร้อมทั้งให้ผู้เรียนออกเสียงตามอย่างถูกต้องอีกรอบ

1.3.3 วิทยากรเริ่มสอนไวยากรณ์ (Грамматика) พื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ไวยากรณ์เรื่อง

- การใช้หน่วยนาฬิกาและชั่วโมง ตามหลังตัวเลข 1-10
- การใช้เลขลำดับที่ *первый, второй, третий, последний*

ในความหมาย ครั้งที่เท่าไร ในขณะที่สอนวิทยากรต้องออกเสียงคำเหล่านั้นให้ผู้เรียนฟังและออกเสียงตามได้อย่างถูกต้อง

1.3.4 วิทยากรให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงให้ฟังทีละคน โดยวิทยากรเป็นผู้เลือกคำที่จะให้อ่านออกเสียง หากผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ถูก ให้วิทยากรแก้ไขจนกว่าผู้เรียนจะสามารถอ่านออกเสียงถูกเองได้ในที่สุด โดยต้องใช้ความใจเย็นและหน้าตาที่ยิ้มแย้ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความกลัวหรืออายเพื่อน

2. ชั้นฝึกปฏิบัติ (Practice)

2.1 ให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งอยู่ติดกัน และให้ฝึกอ่านออกเสียง คำศัพท์-สำนวนที่จำเป็นที่เพิ่งสอนไปทั้งหมดด้วยกัน ให้ปรึกษาช่วยเหลือกัน (ให้เวลาฝึก 10 นาที)

2.2 วิทยากรให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์-สำนวนที่จำเป็นให้ฟังทีละคน โดยวิทยากรเป็นผู้เลือกสำนวนที่จะให้อ่านออกเสียง หากผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ถูก ให้วิทยากรแก้ไขจนกว่าผู้เรียนจะสามารถอ่านออกเสียงถูกเองได้ในที่สุด โดยต้องใช้ความใจเย็นและหน้าตาที่ยิ้มแย้ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความกลัวหรืออายเพื่อน

- 2.3 วิทยากรให้ feedback แก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการออกเสียงของผู้เรียนในวันนี้ และถามผู้เรียนว่า
มีความคิดเห็นอย่างไรต่อสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ และมีข้อสงสัยใดใดหรือไม่ หากผู้เรียนมีข้อสงสัย
ก็ให้อธิบายโดยละเอียดอีกครั้งด้วยความใจเย็นและใบหน้ายิ้มแย้ม
- 2.4 วิทยากรให้การบ้าน โดยให้ผู้เรียนกลับไปทบทวนสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ทั้งหมด และลองอ่าน
ออกเสียงคำศัพท์และสำนวนที่เรียนไปแล้วหลาย ๆ ครั้ง หรืออาจจะลองนำสิ่งที่เรียนรู้ออกไปใช้พูดกับ
คนใช้ชาวรัสเซียในสถานการณ์จริง เพื่อที่จะได้มาเล่าให้วิทยากรฟังว่าลองพูดแล้วเป็นอย่างไรบ้าง
ในการเรียนครั้งต่อไป

บันทึกท้ายชั่วโมง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายภาณุภัค ผ่องอำพันซ์

วิทยากร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 9

บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (2/3)

1. สาระสำคัญ

เมื่อคนไข้ชาวรัสเซียหรือญาติของคนไข้เข้ามาติดต่อใช้บริการของโรงพยาบาล ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถกล่าวต้อนรับเป็นภาษารัสเซียได้เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจเบื้องต้น นอกจากนี้ผู้เรียนควรจะสามารถลงทะเบียนใหม่ให้คนไข้ได้

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของชาวรัสเซียคือ ปัญหาด้านการสื่อสาร แม้ชาวรัสเซียบางคนจะสามารถเข้าใจหรือสนทนาภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวันได้ แต่เมื่อเจ็บป่วยและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล มีคนไข้ชาวรัสเซียจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถอธิบายอาการเจ็บป่วยของตนให้แพทย์ หรือไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้แพทย์ในโรงพยาบาลมักสื่อสารกับชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษซึ่งแม้จะเป็นภาษาสากลแต่คนไข้ชาวรัสเซียที่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษนั้นก็มักมีอยู่เป็นจำนวนน้อยมาก อีกทั้งข้อมูลด้านสุขภาพและสาธารณสุขมักใช้ศัพท์เฉพาะและภาษาทางการซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจของชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่พยาบาลจะต้องสื่อสารด้วยภาษารัสเซียเพื่อการอำนวยความสะดวกให้แก่คนไข้ได้ในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงทำการติดต่อล่ามภาษารัสเซียให้กับคนไข้ เพื่อช่วยสื่อสารในส่วนที่ยากและมีความสำคัญมากเป็นลำดับต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงเป็นความรู้พื้นฐานในการสื่อสารภาษารัสเซียสำหรับการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการกล่าวต้อนรับคนไข้ และสามารถลงทะเบียนให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับ ประกันสุขภาพของคนไข้ชาวรัสเซียได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการเสนอบริการล่ามให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้

3. เนื้อหา

1. การกล่าวต้อนรับ
2. การสอบถามความต้องการเบื้องต้นของคนไข้
3. การลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่
4. การสอบถามเกี่ยวกับประกันสุขภาพของคนไข้
5. การเสนอบริการล่าม

4. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 9
2. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
3. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

5. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน
3. สังเกตการทำแบบฝึกหัดท้ายบทของผู้เรียน

6. กิจกรรมการฝึกอบรม (ชั่วโมงที่ 17-18)

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation)

1.1 ทบทวนความรู้เดิม วิทยากรกล่าวทักทายผู้เรียนเป็นภาษารัสเซียพยายามให้ผู้เรียนสนทนาตอบโต้เป็นภาษารัสเซียได้อย่างถูกต้อง หลังจากนั้นวิทยากรให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์-สำนวนที่เรียนไปในชั่วโมงแล้วให้ฟังทีละคน โดยวิทยากรเป็นผู้เลือกคำที่จะให้อ่านออกเสียง หากผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ถูก ให้วิทยากรแก้ไขจนกว่าผู้เรียนจะสามารถอ่านออกเสียงตัวเองได้ในที่สุด โดยต้องใช้ความใจเย็นและหน้าตาที่ยิ้มแย้ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความกลัวหรืออายเพื่อน นอกจากนี้วิทยากรอาจจะสอบถามถึงปัญหาที่พบในระหว่างที่ทำการบ้านที่บ้าน และสอบถามว่าผู้เรียนได้ลองไปสนทนากับคนไข้ชาวรัสเซียมาบ้างหรือไม่ เป็นอย่างไรบ้าง

<p>1.2 สอนเนื้อหา</p> <p>1.2.1 วิทยากรสอนไวยากรณ์ต่อจากครั้งที่แล้ว (ใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรม) ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนการถาม-การบอกว่าใครมีอะไร (ตาราง 3.1) - จำนวนการถาม-การบอกว่าใครเจ็บปวดอะไรตรงอวัยวะส่วนใด (ตาราง 3.2) - การกระจายคำกริยา ต้องการ/ สามารถ (ตาราง 3.3) <p>พร้อมกับให้ผู้เรียนออกเสียงตามอย่างถูกต้อง และอธิบายความหมาย สถานการณ์ การใช้คำแต่ละสำนวนอย่างละเอียด และสังเกตผู้เรียนว่าเข้าใจหรือไม่ หากผู้เรียนอาจจะมีข้อสงสัย ให้พยายามอธิบายและยกตัวอย่างสถานการณ์ให้ชัดเจน จนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจ</p> <p>1.2.2 วิทยากรย้อนกลับมาออกเสียงแต่ละคำแต่ละประโยค พร้อมกับให้ผู้เรียนออกเสียงตามอย่างถูกต้องอีกรอบ</p> <p>1.2.3 วิทยากรให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงให้ฟังทีละคน โดยวิทยากรเป็นผู้เลือกคำที่จะให้ออกเสียง หากผู้เรียนออกเสียงไม่ถูก ให้วิทยากรแก้ไขจนกว่าผู้เรียนจะสามารถออกเสียงถูกต้องได้ในที่สุด โดยต้องใช้ความใจเย็นและหน้าตาที่ยิ้มแย้ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความกลัวหรืออายเพื่อน</p>
--

2. ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice)

<p>2.1 วิทยากรให้ผู้เรียนจับกลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 3-4 คน และให้ผู้เรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัดท้ายบท ข้อ 1 และข้อ 2 และให้ฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง (ให้เวลาฝึก 15 นาที)</p>
<p>2.2 วิทยากรทำการเฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 และ ข้อ 2 โดยการสุ่มเรียกชื่อผู้เรียนทีละคน ให้อ่านออกเสียงคำตอบของแบบฝึกหัดท้ายบททีละข้อไปเรื่อย ๆ วิทยากรช่วยแนะนำและแก้ไขข้อผิดพลาด</p>
<p>2.3 หลังจากเฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 และ ข้อ 2 เสร็จหมดทุกข้อ ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำตอบในแต่ละข้อพร้อม ๆ กันทั้งห้องอีกครั้งหนึ่ง</p>
<p>2.4 สรุปเนื้อหา</p> <p>2.4.1 วิทยากรให้ Feedback แก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการออกเสียงของผู้เรียนในวันนี้ และถามผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ และมีข้อสงสัยใดใดหรือเมื่อ หากผู้เรียนมีข้อสงสัยก็ให้อธิบายโดยละเอียดอีกครั้งด้วยความใจเย็นและใบหน้ายิ้มแย้ม</p> <p>2.4.2 วิทยากรให้การบ้าน ให้ผู้เรียนกลับไปทบทวนสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ทั้งหมดโดยทำแบบฝึกหัดท้ายบท ข้อ 3 และลองออกเสียงบทสนทนาในแบบฝึกหัดท้ายบทนี้หลาย ๆ ครั้ง ให้คล่อง เน้นการท่องจำบทสนทนาให้ขึ้นใจ เพื่อการแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียนร่วมกับวิทยากรในการฝึกอบรมครั้งต่อไป</p>

บันทึกท้ายชั่วโมง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

นายภาณุภัค ผ่องอำพัน

วิทยากร

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 10

บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม (3/3)

1. สาระสำคัญ

เมื่อคนไข้ชาวรัสเซียหรือญาติของคนไข้เข้ามาติดต่อใช้บริการของโรงพยาบาล ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถกล่าวต้อนรับเป็นภาษารัสเซียได้เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจเบื้องต้น นอกจากนี้ผู้เรียนควรจะสามารถลงทะเบียนใหม่ให้คนไข้ได้

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของชาวรัสเซียคือ ปัญหาด้านการสื่อสาร แม้ชาวรัสเซียบางคนจะสามารถเข้าใจหรือสนทนาภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวันได้ แต่เมื่อเจ็บป่วยและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล มีคนไข้ชาวรัสเซียจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถอธิบายอาการเจ็บป่วยของตนให้แพทย์ หรือไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้แพทย์ในโรงพยาบาลมักสื่อสารกับชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษซึ่งแม้จะเป็นภาษาสากลแต่คนไข้ชาวรัสเซียที่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษนั้นก็มิได้อยู่เป็นจำนวนน้อยมาก อีกทั้งข้อมูลด้านสุขภาพและสาธารณสุขมักใช้ศัพท์เฉพาะและภาษาทางการซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจของชาวต่างชาติ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่พยาบาลควรจะต้องสื่อสารด้วยภาษารัสเซียเพื่อการอำนวยความสะดวกให้แก่คนไข้ได้ในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงทำการติดต่อล่ามภาษารัสเซียให้กับคนไข้ เพื่อช่วยสื่อสารในส่วนที่ยากและมีความสำคัญมากเป็นลำดับต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงเป็นความรู้พื้นฐานในการสื่อสารภาษารัสเซียสำหรับการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการกล่าวต้อนรับคนไข้ และสามารถลงทะเบียนให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับ ประกันสุขภาพของคนไข้ชาวรัสเซียได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการเสนอบริการล่ามให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้

3. เนื้อหา

1. การกล่าวต้อนรับ
2. การสอบถามความต้องการเบื้องต้นของคนไข้
3. การลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่
4. การสอบถามเกี่ยวกับประกันสุขภาพของคนไข้
5. การเสนอบริการล่าม

4. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 10
2. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
3. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

5. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน
3. สังเกตการทำแบบฝึกหัดท้ายบทของผู้เรียน
4. สังเกตการแสดงผลบทบาทสมมติกับวิทยากรหน้าชั้นเรียนของผู้เรียนที่ถูกสุ่มเลือกออกมา

6. กิจกรรมการฝึกอบรม (ชั่วโมงที่ 19-20)

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)

3.1 วิทยากรกล่าวทักทายผู้เรียนเป็นภาษารัสเซีย พยายามให้ผู้เรียนสนทนาตอบโต้เป็นภาษารัสเซีย ได้อย่างถูกต้อง หลังจากนั้นวิทยากรสอบถามว่าผู้เรียนได้ลองไปสนทนากับคนไข้ชาวรัสเซีย มาบ้างหรือไม่ เป็นอย่างไรบ้าง และสอบถามถึงปัญหาที่พบในระหว่างที่ทำการบ้าน (แบบฝึกหัดท้ายบท ข้อ 3)

3.2 วิทยากรทำการเฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 3 โดยการสุ่มเรียกชื่อผู้เรียนทีละคน ให้อ่านออกเสียงคำตอบของแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 3 ทีละประโยคไปเรื่อย ๆ วิทยากรช่วยแนะนำและแก้ไขข้อผิดพลาด

<p>3.3 หลังจากเฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 3 เสร็จหมดแล้ว ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำตอบในแต่ละข้อของแบบฝึกหัดท้ายบท ข้อ 3 นี้พร้อม ๆ กันทั้งห้องอีกครั้งหนึ่ง</p>
<p>3.4 ให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งอยู่ติดกัน และวิทยากรมอบหมาย<u>โจทย์บทบาทสมมติ</u> โดยใช้โจทย์ตามบทสนทนาในแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 3 (ให้เวลาเตรียมตัว 10 นาที) เพื่อรอเรียกชื่อ โดยการสุ่มโดยวิทยากร และมาทำการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับวิทยากรหน้าชั้นเรียน โดยที่ผู้ที่ถูกเรียกออกมาและสามารถทำได้ดีจะได้รับรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ จากวิทยากร</p>
<p>3.5 <u>สรุปเนื้อหา</u></p> <p>3.5.1 วิทยากรให้ feedback แก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการร่วมกิจการของผู้เรียนในวันนี้ และถามผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ และมีข้อสงสัยใดใดหรือเมื่อ หากผู้เรียนมีข้อสงสัยก็ให้อธิบายโดยละเอียดอีกครั้งด้วยความใจเย็นและใบหน้ายิ้มแย้ม</p>
<p>3.5.2 วิทยากร<u>ให้การบ้าน</u> ให้ผู้เรียนกลับไปทบทวนสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ทั้งหมด รวมถึงทบทวนบทที่ 1 ถึงบทที่ 3 และลองฝึกออกเสียงบทสนทนาที่เรียนไปแล้วทั้งหมดอีกหลาย ๆ ครั้ง เข้าไปเข้ามาจนคล่อง และสามารถจำได้ขึ้นใจ โดยผู้เรียนต้องลองนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้พูดกับคนไข้ชาวรัสเซียในสถานการณ์จริง เมื่อพบปัญหาในการใช้ภาษาในการสื่อสารผู้เรียนสามารถนำมาสอบถามวิทยากรได้ในการเรียนครั้งต่อไป</p>

แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 11

บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป (1/2)

1. สาระสำคัญ

หากคนไข้ไม่ได้มีอาการป่วยหนัก หรือคนไข้มาโรงพยาบาลเพื่อตรวจสุขภาพทั่วไป ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถดำเนินการตรวจร่างกายทั่วไปโดยผ่านการสื่อสารด้วยภาษารัสเซียได้ ก่อนที่จะส่งคนไข้ไปพบแพทย์หรือเรียกบริการล่ามในขั้นต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง อันเป็นความรู้พื้นฐานในการสื่อสารภาษารัสเซียสำหรับการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน สำหรับการตรวจร่างกายทั่วไป ให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยาของคนไข้ชาวรัสเซียได้

3. เนื้อหา

1. การตรวจร่างกายทั่วไป
2. การสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยา

4. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 11
2. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
3. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

5. การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน

6. กิจกรรมการฝึกอบรม (ชั่วโมงที่ 21-22)

1. ชำนาญเสนอเนื้อหา (Presentation)

1.1 ทบทวนความรู้เดิม วิทยากรกล่าวทักทายผู้เรียนเป็นภาษารัสเซีย พยายามให้ผู้เรียนสนทนาตอบโต้เป็นภาษารัสเซียได้อย่างถูกต้อง หลังจากนั้นวิทยากรสอบถามว่าผู้เรียนได้ลองไปสนทนากับคนใช้ภาษารัสเซียมาบ้างหรือไม่ เป็นอย่างไรบ้าง และสอบถามถึงปัญหาที่พบในระหว่างที่ทำการบ้าน (คือ การให้กลับไปทบทวน บทที่ 1-บทที่ 3 ทั้งหมด)

1.2 วิทยากรบอกจุดประสงค์ของการเรียนรู้ (ใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรม) อธิบายจุดมุ่งหมายทั่วไปและรายละเอียดของเรื่องที่กำลังจะเรียน อธิบายถึงเป้าหมายที่แจ่มชัดให้ผู้เรียนได้รับทราบ ถ้าหากว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้อยู่แล้ว เขาก็จะมีส่วนในการตั้งเป้าหมายเฉพาะของการเรียนวิชานั้น ๆ ผู้เรียนย่อมจะเกิดความมั่นใจว่าการสอนเป็นไปในทิศทางที่เขาต้องการ และเกิดความมั่นใจว่าสิ่งนี้จะสามารถนำไปใช้ได้จริง อันจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน (ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่)

1.3 สอนเนื้อหา (ใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรม)

1.3.1 วิทยากรอ่านคำศัพท์-สำนวนที่จำเป็นให้ผู้เรียนฟัง ได้แก่

- การตรวจร่างกายทั่วไป
- การสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยา

พร้อมกันให้ผู้เรียนออกเสียงตามอย่างถูกต้อง และอธิบายความหมาย สถานการณ์การใช้คำแต่ละคำ แต่ละประโยคอย่างละเอียด และสังเกตผู้เรียนว่าเข้าใจหรือไม่ หากผู้เรียนอาจจะมีข้อสงสัย ให้พยายามอธิบายและยกตัวอย่างสถานการณ์ให้ชัดเจน จนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจ

1.3.2 วิทยากรย้อนกลับมาออกเสียงแต่ละคำแต่ละประโยค พร้อมกันให้ผู้เรียนออกเสียงตามอย่างถูกต้องอีกรอบ

1.3.3 วิทยากรเริ่มสอนไวยากรณ์ (Грамматика) ได้แก่ ไวยากรณ์เรื่อง

- รูปพหูพจน์ของคำนามภาษารัสเซีย

1.3.4 วิทยากรให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงให้ฟังทีละคน โดยวิทยากรเป็นผู้เลือกคำที่จะให้อ่านออกเสียง หากผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ถูก ให้วิทยากรแก้ไขจนกว่าผู้เรียนจะสามารถอ่านออกเสียงถูกต้องได้ในที่สุด โดยต้องใช้ความใจเย็นและหน้าตาที่ยิ้มแย้ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความกลัวหรืออายเพื่อน

2. ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice)

<p>2.1 ให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งอยู่ติดกัน และให้ฝึกอ่านออกเสียง คำศัพท์-สำนวนที่จำเป็นที่เพิ่งสอนไปทั้งหมดด้วยกัน ให้ปรึกษาช่วยเหลือกัน (ใช้เวลาฝึก 10 นาที)</p>
<p>2.2 วิทยากรให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์-สำนวนที่จำเป็นให้ฟังทีละคน โดยวิทยากรเป็นผู้เลือกสำนวนที่จะให้อ่านออกเสียง หากผู้เรียนอ่านออกเสียงไม่ถูก ให้วิทยากรแก้ไขจนกว่าผู้เรียนจะสามารถอ่านออกเสียงถูกต้องได้ในที่สุด โดยต้องใช้ความใจเย็นและหน้าตาที่ยิ้มแย้ม เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความกลัวหรืออายเพื่อน</p>
<p>2.3 <u>สรุปเนื้อหา</u></p> <p>2.3.1 วิทยากรให้ Feedback แก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการออกเสียงของผู้เรียนในวันนี้ และถามผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ และมีข้อสงสัยใดใดหรือไม่ หากผู้เรียนมีข้อสงสัยก็ให้อธิบายโดยละเอียดอีกครั้งด้วยความใจเย็นและใบหน้ายิ้มแย้ม</p> <p>2.3.2 วิทยากรให้การบ้าน 3 ข้อ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทำแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 2. ทำแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 2 3. พยายามจำสำนวนต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้วทั้งหมดให้ขึ้นใจและลองนำสิ่งที่เรียนรู้อไปใช้พูดคุยกับคนใช้ชาวรัสเซียในสถานการณ์จริง เพื่อที่จะได้มาเล่าให้วิทยากรฟังว่าลองพูดแล้วเป็นอย่างไรบ้างในการเรียนครั้งต่อไป

แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 12

บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป (2/2)

1. สาระสำคัญ

หากคนไข้ไม่ได้มีอาการป่วยหนัก หรือคนไข้มาโรงพยาบาลเพื่อตรวจสุขภาพทั่วไป ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถดำเนินการตรวจร่างกายทั่วไปโดยผ่านการสื่อสารด้วยภาษารัสเซียได้ ก่อนที่จะส่งคนไข้ไปพบแพทย์หรือเรียกบริการล่ามในขั้นต่อไป

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง อันเป็นความรู้พื้นฐานในการสื่อสารภาษารัสเซียสำหรับการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน สำหรับการตรวจร่างกายทั่วไป ให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยาของคนไข้ชาวรัสเซียได้

3. เนื้อหา

1. การตรวจร่างกายทั่วไป
2. การสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยา

4. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. แผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ที่ 12
2. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
3. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

5. การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน

3. สังเกตการทำแบบฝึกหัดท้ายบทของผู้เรียน
4. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติกับวิทยากรหน้าชั้นเรียนของผู้เรียนที่ถูกสุ่มเลือกออกมา

6. กิจกรรมการฝึกอบรม (ชั่วโมงที่ 23-24)

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)

3.1 ทบทวนความรู้เดิม วิทยากรกล่าวทักทายผู้เรียนเป็นภาษารัสเซีย พยายามให้ผู้เรียนสนทนาตอบโต้เป็นภาษารัสเซียได้อย่างถูกต้อง หลังจากนั้นวิทยากรสอบถามว่าผู้เรียนได้ลองไปสนทนากับคนใช้ชาวรัสเซียมาบ้างหรือไม่ เป็นอย่างไรบ้าง และสอบถามถึงปัญหาที่พบในระหว่างที่ทำการบ้าน

3.2 วิทยากรทำการเฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 และข้อ 2 (ใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรม) โดยการสุ่มเรียกชื่อผู้เรียนทีละคน ให้อ่านออกเสียงคำตอบของแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 ทีละข้อไปเรื่อย ๆ วิทยากรช่วยแนะนำและแก้ไขข้อผิดพลาด

3.3 หลังจากเฉลยแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 และข้อ 2 เสร็จหมดแล้ว ให้ผู้เรียนอ่านออกเสียงคำตอบในแต่ละข้อของแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 1 และข้อ 2 นี้พร้อม ๆ กันทั้งห้องอีกครั้งหนึ่ง

3.4 ให้ผู้เรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งอยู่ติดกัน วิทยากรมอบหมายโจทย์บทบาทสมมติ โดยใช้โจทย์ตามบทสนทนาในแบบฝึกหัดท้ายบทข้อ 2 ที่เพิ่งร่วมกันเฉลยไปเมื่อสักครู (ให้เวลาเตรียมตัว 10 นาที) เพื่อรอเรียกชื่อ โดยการสุ่ม โดยวิทยากร และมาทำการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับวิทยากรหน้าชั้นเรียน โดยที่ผู้ที่ถูกเรียกออกมาและสามารถทำได้ดีจะได้รับรางวัลเล็ก ๆ น้อย ๆ จากวิทยากร

3.5 สรุปเนื้อหา

3.5.1 วิทยากรให้ Feedback แก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมของผู้เรียนในวันนี้ และถามผู้เรียนว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ และมีข้อสงสัยใดใดหรือเมื่อ หากผู้เรียนมีข้อสงสัยก็ให้อธิบายโดยละเอียดอีกครั้งด้วยความใจเย็นและใบหน้ายิ้มแย้ม

3.5.2 วิทยากรให้การบ้าน ให้ผู้เรียนกลับไปทบทวนสิ่งที่เรียนไปในวันนี้ทั้งหมดในบทที่ 4 นี้ รวมถึงทบทวนตั้งแต่บทที่ 1 ถึงบทที่ 3 และลองฝึกออกเสียงบทสนทนาที่เรียนไปแล้วทั้งหมดอีกหลาย ๆ ครั้งเข้าไปซ้ำมาจนคล่อง และสามารถจำได้ขึ้นใจ โดยผู้เรียนต้องลองนำสิ่งที่เรียนรู้ออกไปใช้พูดกับคนใช้ชาวรัสเซียในสถานการณ์จริง เมื่อพบปัญหาในการใช้ภาษาในการสื่อสาร ผู้เรียนสามารถนำมาสอบถามวิทยากรได้ในการเรียนครั้งต่อไป

ภาคผนวก ง
คู่มือประกอบการฝึกอบรม

คู่มือประกอบการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรม “ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ”

กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

โดย นายภาณุภัค ผ่องอำพันธ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยบูรพา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
หลักสูตรฝึกอบรม “ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ”	
หลักการและเหตุผล	2
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	2
เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม	4
กิจกรรมการฝึกอบรม	5
สื่อประกอบการฝึกอบรม	5
การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	5
การทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม (Pre-test)	6
บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง	8
บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก	22
บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม	34
บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป	42
บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล	50
การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม (Post-test)	57

คำนำ

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเอกสารประกอบการฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ใช้เป็นคู่มือประกอบการฝึกอบรมตลอดหลักสูตรฝึกอบรมนี้ และเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจรายละเอียดและเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ที่มุ่งพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการสนทนาภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เพื่อการติดต่อสื่อสารกับคนไข้ชาวรัสเซียในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการพัฒนาความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ซึ่งในคู่มือนี้ได้เรียบเรียงเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 บทเรียน ดังนี้

- บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง
- บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก
- บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม
- บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป
- บทที่ 5 คำศัพท์ และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือประกอบการฝึกอบรมฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มากนัก

ภาณุภัค ผ่องอำพันธ์
กุมภาพันธ์ 2559

หลักสูตรฝึกอบรม “ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ”

กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

หลักการและเหตุผล

จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 ทำให้หลายภาคส่วนธุรกิจต้องเร่งพัฒนาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ไม่เว้นแม้แต่ธุรกิจ โรงพยาบาลในประเทศไทย ที่ต้องเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมถึงยังต้องรักษาแพทย์และพยาบาลที่ชำนาญการให้ทำงานอยู่ต่อโดยไม่ย้ายไปทำงานในประเทศแถบอาเซียนตามกรอบสนธิสัญญาพัฒนาแพทย์เฉพาะทาง ในปี พ.ศ. 2555 ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาได้เริ่มมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี ปี พ.ศ. 2558 อย่างต่อเนื่อง โดยรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติที่จะเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลมากขึ้น มีการพัฒนาด้านภาษา ที่เน้นภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย และภาษาอาระบิก เนื่องจากเมืองพัทยา มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวรัสเซียเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและมารักษาพยาบาลในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงพยาบาลต้องมีความชำนาญในด้านภาษาดังกล่าวเพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้ป่วย และแผนการดำเนินงานของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมานั้น โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยายังคงเน้นพัฒนาศักยภาพทางการแพทย์ใน 3 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์หัวใจ ศูนย์สมองและ ศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อ โดยจะเน้นการประชาสัมพันธ์ด้านศูนย์ศัลยกรรมกระดูกและข้อเป็นหลัก เพื่อให้ผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

ในด้านจำนวนของคนไข้ชาวรัสเซียที่เข้ารับบริการของโรงพยาบาลในช่วงต้นปี พ.ศ. 2557 โดยข้อมูลทางสถิติของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา รายงานว่าผู้เข้ารักษาพยาบาลในช่วงเดือนมกราคม-ตุลาคม พ.ศ. 2557 มีจำนวนผู้ป่วยชาวรัสเซียเดินทางเข้ามารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาประมาณ 15,000 คน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของผู้ป่วยชาวต่างชาติทั้งหมดของโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา และคิดเป็น 15% จากตัวเลขของผู้เข้ารับบริการทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสารกับคนไข้กลุ่มนี้ ทางโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาได้มีการจ้างงานชาวรัสเซียในตำแหน่งล่ามภาษารัสเซียเพื่อมาทำหน้าที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่คนไข้ชาวรัสเซียในเรื่องที่ต้องอาศัยความละเอียดแม่นยำในการแปลเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องเนื่องจากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิตของคนไข้ โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยาจึงต้องการให้บุคลากรพยาบาลมีความรู้ภาษารัสเซียในระดับพื้นฐาน ที่จะสามารถพูดคุยทักทายและต้อนรับคนไข้ชาวรัสเซียเพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้น ก่อนที่ล่ามชาวรัสเซียจะมาทำหน้าที่

แปลอย่างละเอียดต่อไปได้ อันจะเป็นการลดภาระงานของกลุ่มชาวรัสเซียที่มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนคนไข้ชาวรัสเซียได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการใช้ภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ของพยาบาลวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรม ให้อยู่ในระดับที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และสามารถสนทนากับคนไข้ชาวรัสเซียในโรงพยาบาลได้

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ เป็นหลักสูตรระยะสั้น 30 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 15 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	ชั่วโมงที่	จำนวนชั่วโมง
1	ปฐมนิเทศ และการทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม (Pre-test)	1-2	2
2	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง	3-4	2
3	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง (ต่อ)	5-6	2
4	บทที่ 1 ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง (ต่อ)	7-8	2
5	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก	9-10	2
6	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก (ต่อ)	11-12	2
7	บทที่ 2 การทักทาย และการทำความรู้จัก (ต่อ)	13-14	2
8	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล้าม	15-16	2
9	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล้าม (ต่อ)	17-18	2
10	บทที่ 3 การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล้าม (ต่อ)	19-20	2
11	บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป	21-22	2
12	บทที่ 4 การตรวจร่างกายทั่วไป (ต่อ)	23-24	2
13	บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล	25-26	2
14	บทที่ 5 คำศัพท์และสำนวนที่จำเป็นสำหรับงานพยาบาล (ต่อ)	27-28	2
15	การทดสอบวัดความรู้หลังฝึกอบรม (Post-test) และการวัดความพึงพอใจ	29-30	2
รวม			30

กิจกรรมการฝึกอบรม ประกอบด้วย

1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (3p)
2. การบรรยาย
3. กิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class work)
4. กิจกรรมแบบคู่ (Pair work)
5. กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work)
6. บทบาทสมมติ (Role play)
7. การให้ Feedback แก่ผู้เรียน

สื่อประกอบการฝึกอบรม

1. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
2. พจนานุกรมอังกฤษ-รัสเซีย
3. เครื่องคอมพิวเตอร์
4. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead projector)
5. อินเทอร์เน็ต
5. เครื่องขยายเสียงและไมโครโฟน

การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

1. ทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการทำกิจกรรม

การทดสอบวัดความรู้ก่อนฝึกอบรม

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร สำหรับพยาบาลวิชาชีพ

เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 20 คะแนน

จุดประสงค์

ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางภาษา (Linguistic competence) และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative competence) ไปใช้สนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้อย่างคล่อง และมีความถูกต้อง ตามกฎเกณฑ์ของภาษารัสเซีย

คำชี้แจง

เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยสถานการณ์จำนวน 5 สถานการณ์ (Situational role play cards) โดยดำเนินการทดสอบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ในการสอบจะเป็นการสอบแบบทักทายสัมพันธ์ด้านการฟัง-พูดภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน Situational role play card เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์นั้น ๆ โดยผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนหยิบบัตร Situational role play card ที่บรรจุอยู่ภายในกล่องขึ้นมาคนละ 1 บัตรแล้วส่งให้วิทยากร

ขั้นที่ 2 วิทยากรอ่านข้อความในบัตร 2 ครั้งให้ผู้เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจ โดยวิทยากรกำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมรับบทบาทเป็นพยาบาลและตัววิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซียให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ความสามารถทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับวิทยากร โดยให้สร้างประโยคภาษารัสเซียสำหรับใช้ในการสนทนาอย่างน้อย 10 ประโยค ตามสถานการณ์ที่สุ่มหยิบได้

ขั้นที่ 3 หลังจากสิ้นสุดการแสดงบทบาทสมมติของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนแล้ว วิทยากรทำการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ของผู้เข้ารับการอบรม

Situational role play cards

1. การทักทาย และการทำความรู้จัก

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านต้องการทักทายพูดคุยและทำความรู้จักกับคนไข้เพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้นแก่คนไข้

2. การลงทะเบียนผู้ป่วยและการบริการล่าม

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านทำการลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่ให้กับคนไข้ และเสนอการบริการล่ามให้แก่คนไข้

3. การตรวจร่างกายทั่วไป

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านต้องการตรวจร่างกายทั่วไปให้แก่คนไข้ เช่น วัดความดัน ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เพื่อทำการจดบันทึก และเพื่อเตรียมให้คนไข้ได้พบแพทย์ต่อไป

4. การนัดหมายให้คนไข้มาพบแพทย์อีกครั้ง

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และหลังจากคนไข้ได้พบแพทย์แล้ว ท่านต้องการนัดหมายเวลาให้คนไข้มาพบแพทย์เพื่อตามอาการอีกครั้งในวันมะรืน เวลา 8.00 น. พร้อมกับยื่นบัตรนัดให้คนไข้ และบอกให้คนไข้พกบัตรนัดมาด้วยทุกครั้ง

5. เรื่องการเสนอการบริการล่ามให้แก่คนไข้ และการบอกทาง

สมมติให้ผู้สอนเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านต้องการจะแจ้งให้คนไข้ทราบมาทางโรงพยาบาลมีล่ามภาษารัสเซียไว้บริการ และจะต้องบอกให้คนไข้รอล่ามอยู่ตรงนี้ประมาณ 10 นาที และบอกทางไปห้องน้ำให้กับคนไข้เพื่อคนไข้ต้องการเข้าห้องน้ำในระหว่างที่รอล่าม

บทที่ 1

ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำและการออกเสียง

А

Б

В

Г

Д

Е

Ё

Ж

З

И

Й

К

Л

М

Н

О

П

Р

С

Т

У

Ф

Х

Ц

Ч

Ш

Щ

Ъ

Ы

Ь

Э

Ю

Я

บทที่ 1

ตัวอักษรภาษารัสเซีย การประสมคำ และการออกเสียง

ระยะเวลาในการอบรม 6 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจำชื่อและเสียงของตัวอักษรภาษารัสเซียทั้ง 33 ตัวได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถประสมคำ และอ่านออกเสียงคำในภาษารัสเซียได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

1. ตัวอักษรภาษารัสเซีย 33 ตัว
2. การประสมคำ และการอ่านออกเสียงคำในภาษารัสเซีย

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
2. Internet ให้ค้นคว้าจาก Website YouTube – “song of Russian alphabet” (<https://www.youtube.com/watch?v=Fs0t4I3e09g>)
3. Internet ให้ค้นคว้าจาก Website YouTube – “handwriting Russian in cursive script and block print” (<https://www.youtube.com/watch?v=4SK1MtYn6c4>)

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. การบรรยาย
2. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
3. กิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class work)
4. กิจกรรมแบบคู่ (Pair work)
5. กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work)
6. กิจกรรมการร้องเพลง
7. การให้ Feedback แก่ผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการอ่านออกเสียงแบบฝึกอ่านในชั้นเรียนของผู้เรียน
3. สังเกตการทำการบ้านและการทำแบบฝึกหัดท้ายบทของผู้เรียน

เนื้อหา

1. ตัวอักษรภาษารัสเซีย

ขั้นตอนแรกในการเรียนรู้ภาษารัสเซีย คือ เริ่มเรียนรู้และทำความเข้าใจกับตัวอักษรรัสเซีย มันอาจดูยุ่งยากกับการเรียนรู้ตัวอักษรใหม่ ๆ ในชีวิต แต่ในความเป็นจริงแล้ว มันเป็นเรื่องง่ายมาก ภาษารัสเซียมีข้อดี คือ คำเกือบทั้งหมดของภาษารัสเซียสามารถอ่านออกเสียงได้ตามตัวอักษรที่เขียนออกมาเลย ซึ่งแตกต่างจากภาษาอังกฤษที่การออกเสียงคำหลาย ๆ คำมักไม่เป็นไปตามรูปแบบตัวอักษรที่เขียนออกมา และการออกเสียงหนึ่งเสียงในภาษารัสเซียสามารถใช้ตัวอักษรภาษารัสเซียเพียงหนึ่งตัวในการออกเสียงนั้น ๆ ได้เลย ซึ่งแตกต่างจากภาษาอังกฤษที่บางเสียงของภาษาอังกฤษต้องใช้ตัวอักษรสองตัวเพื่อเป็นการแสดงให้ออกเสียงเพียงเสียงหนึ่ง เช่น เสียง “sh” ในคำว่า show, share, shower เป็นต้น

ตัวอักษรภาษารัสเซีย เป็นอักษรซีริลลิก (Cyrillic alphabet) และเป็นภาษาที่จัดอยู่ในตระกูลภาษา Indo-european (อินโดยูโรเปียน) ซึ่งเป็นตระกูลเดียวกับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน เยอรมัน กรีก และจัดอยู่ในกลุ่มภาษาสลาฟตะวันออก (East slavic) ดังนั้นตัวอักษรภาษารัสเซียบางตัวจึงมีรูปร่างหน้าตาเหมือนกับภาษาดังกล่าว

อักษรภาษารัสเซียมีทั้งหมด 33 ตัว แยกเป็น

- สระ 6 ตัว
- พยัญชนะ 21 ตัว
- พยัญชนะกึ่งสระ 4 ตัว และ
- สัญลักษณ์กำกับเสียงพยัญชนะ 2 ตัว

ในบทที่ 1 นี้ จะศึกษาอักษรภาษารัสเซียทั้งหมด 33 ตัว ต้องศึกษาทั้งชื่อเรียกตัวอักษรและเสียงของตัวอักษรทุกตัว เพราะเสียงเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษาที่จะประกอบรวมกันเป็นพยางค์ และเป็นคำ เพื่อใช้สำหรับการสื่อสาร และเสียงยังมีบทบาทในการแยกความหมายของคำอีกด้วย ดังนั้นการออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนจึงช่วยให้ผู้พูดสามารถสื่อความได้ตรงตามที่ต้องการ

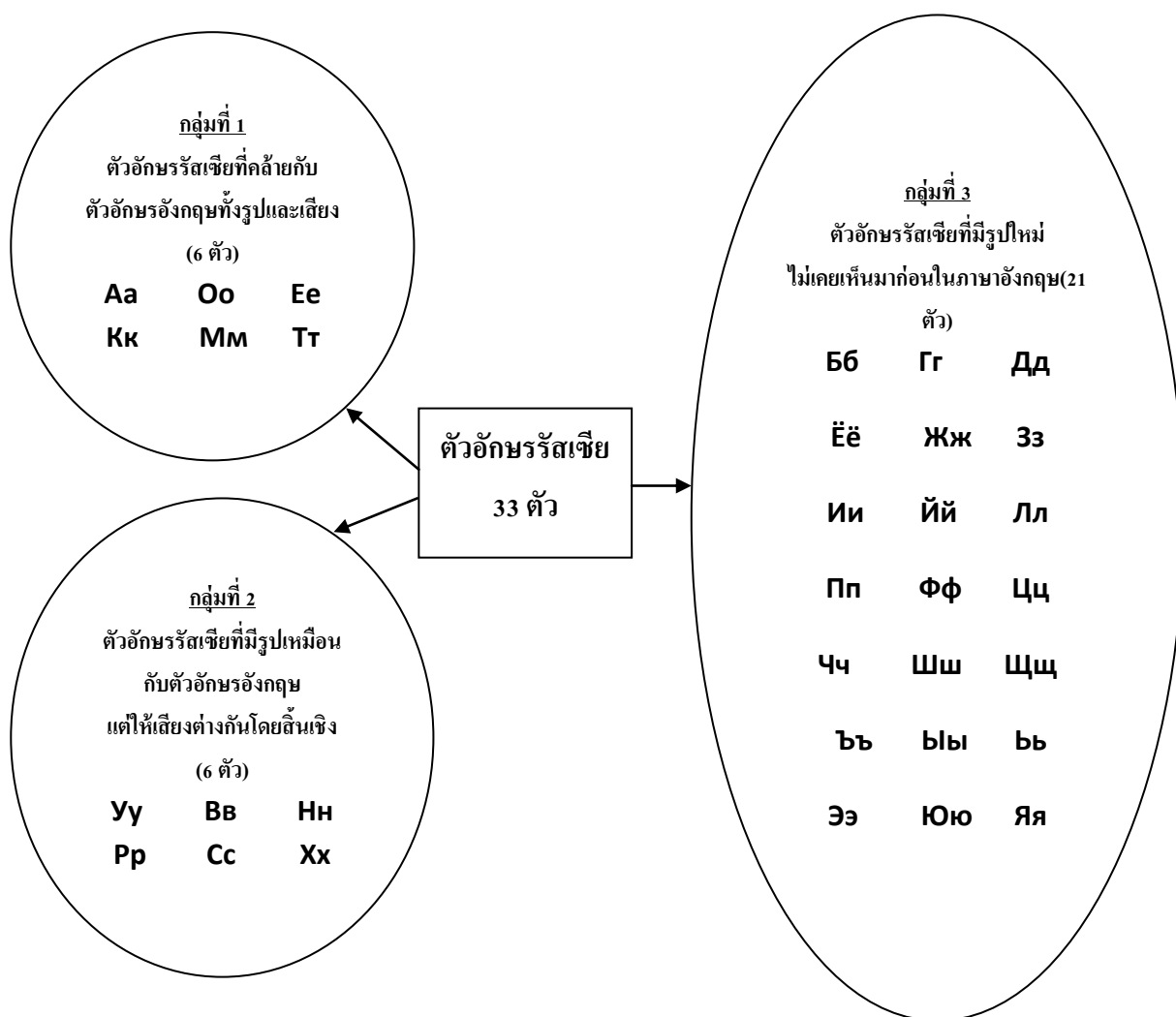
แผนภาพ 1.1 รูปร่างลักษณะตัวพิมพ์และตัวเขียนของอักษรภาษารัสเซีย (เรียงลำดับตามพจนานุกรม)

จากภาพด้านบน จะเห็นได้ว่าตัวอักษรภาษารัสเซียมี 4 แบบคือ ตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวพิมพ์เล็ก ตัวเขียนใหญ่ และตัวเขียนเล็ก (เช่นเดียวกับในภาษาอังกฤษ) จากตารางที่ 1.1 ผู้เรียนจะเห็นว่า อักษรตัวพิมพ์และอักษรตัวเขียนมีความแตกต่างกันในแต่ละตัวอักษร ในขั้นตอนนี้ขอให้ผู้เรียน พยายามจดจำเฉพาะตัวพิมพ์ใหญ่ และตัวพิมพ์เล็กก่อน เพราะในชีวิตจริงเรามักจะพบอักษรตัวพิมพ์ มากกว่าอักษรตัวเขียน

การออกเสียงตัวอักษรแต่ละตัวมีความสำคัญมากในการใช้สื่อความหมาย ถึงแม้ว่าระบบ เสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษารัสเซียบางตัวอาจเทียบเสียงได้ใกล้เคียงกับระบบเสียงสระและ เสียงพยัญชนะของภาษาไทย และภาษาอังกฤษ แต่ก็ยังมีเสียงสระและเสียงพยัญชนะในภาษารัสเซีย บางตัวที่ไม่ใกล้เคียงกับระบบเสียงสระและเสียงพยัญชนะของภาษาไทย และภาษาอังกฤษเลย ดังนั้นผู้เรียนจึงควรศึกษา จดจำ และฝึกออกเสียงตัวอักษรภาษารัสเซียให้ถูกต้องและชัดเจน

โดยที่ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดความสับสนกับระบบเสียงสระและเสียงพยัญชนะของภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ต่อไปนี้เป็นารเปรียบเทียบ 3 ภาษา (รัสเซีย-อังกฤษ-ไทย) เพื่อความเข้าใจชัดเจนและ เพื่อความง่ายต่อการจดจำรูปและเสียงของตัวอักษรภาษารัสเซียทุกตัว โดยแยกหมวดหมู่ให้เห็น ความเหมือนกันและต่างกันของทั้ง 3 ภาษา ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

แผนภาพ 1.2 การแบ่งกลุ่มตัวอักษรภาษารัสเซียตามลักษณะรูปและเสียงเมื่อเทียบกับตัวอักษร ภาษาอังกฤษ

ตาราง 1.1 ตัวอักษรรัสเซียที่คล้ายกับตัวอักษรอังกฤษทั้งรูปและเสียง (กลุ่มที่ 1)

ตัวอักษรรัสเซีย	A a	O o	E e	K k	M m	T t
รัสเซีย	ชื่อ: อา เสียง: สระอา	ชื่อ: โอ เสียง: สระโอ	ชื่อ: เอีย เสียง: เอีย/ สระเอีย/ สระ เอ	ชื่อ: กา เสียง: ก/ค	ชื่อ: เอ็ม เสียง: ม	ชื่อ: แด เสียง: ต/ท
อังกฤษ	ชื่อ: เอ เสียง: สระเอ/ สระแอ	ชื่อ: โอ เสียง: สระ โอ/สระออ	ชื่อ: อี เสียง: สระอี	ชื่อ: เค เสียง: ค	ชื่อ: เอ็ม เสียง: ม	ชื่อ: ที เสียง: ท

แบบฝึกอ่านที่ 1 ตัวอักษร a, o, e, k, m, t

1. ta – to – te
2. ma – mo – me
3. ka – ko – ke
4. at – ot – et
5. am – om – em
6. ak – ok – ek

หมายเหตุ

- ถ้าตัว T เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น ต เช่น TAM อ่านออกเสียงว่า ตาม

แต่ถ้า ตัว T เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ท เช่น TOT อ่านออกเสียงว่า โทท

- ถ้าตัว K เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น ก เช่น KOM อ่านออกเสียงว่า โคม

แต่ถ้า ตัว K เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ค เช่น KAK อ่านออกเสียงว่า กัก

ตาราง 1.2 ตัวอักษรรัสเซียที่มีรูปเหมือนกับตัวอักษรอังกฤษ แต่ให้เสียงต่างกัน โดยสิ้นเชิง (กลุ่มที่ 2)

ตัวอักษรรัสเซีย	У у	В в	Н н	Р р	С с	Х х
รัสเซีย	ชื่อ: อู เสียง: สระอู	ชื่อ: แวฟ เสียง: v (อังกฤษ)	ชื่อ: เอ็น เสียง: น	ชื่อ: เอรีอ เสียง: ร	ชื่อ: เอส เสียง: ซ/ส	ชื่อ: อุกซา เสียง: ต/ท
อังกฤษ	ชื่อ: วาย เสียง: สระ ไอ/สระอี	ชื่อ: บี เสียง: บ	ชื่อ: เอ็ช เสียง: ฮ	ชื่อ: พี เสียง: พ	ชื่อ: ซี เสียง: ค	ชื่อ: เอ็กซ์ เสียง: ซ

แบบฝึกอ่านที่ 2 ตัวอักษร y, v, n, p, c, x

1. va – vo – vy – ve
2. pa - po – py – pe
3. ca - co – cy – ce
4. av – ov – yv – ev
5. ap – op – yp – ep
6. ac – oc – yc – ec
7. na – no – ny – ne
8. an – on – yn – en
9. xa – xo – xy – xe
10. ax – ox – yx – ex

หมายเหตุ

- ถ้าตัว B เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น v(อังกฤษ) เช่น BOT อ่านออกเสียงว่า Vot

แต่ถ้า ตัว B เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ฟ เช่น TOB อ่านออกเสียงว่า โทฟ

ตาราง 1.3 ตัวอักษรรัสเซียที่มีรูปใหม่ ไม่เคยเห็นมาก่อนในภาษาอังกฤษ (กลุ่มที่ 3)

ตัวอักษร รัสเซีย	ชื่อ	ให้เสียง	เทียบได้ใกล้เคียงกับเสียง ในภาษาไทย	เทียบได้ใกล้เคียงกับ เสียงในภาษาอังกฤษ
Б б	แบ	เบอะ	เท่ากับเสียงพยัญชนะ บ	เหมือนเสียง b ใน but
Г г	แก (เสียงก้อง)	เกอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ก (ก้อง)	เหมือนเสียง g ใน god
Д д	แด (เสียงก้อง)	เดอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ค (ก้อง)	เหมือนเสียง d ใน day
Ё ё	โย	โย	เป็นพยัญชนะกึ่งสระ : ถ้าเป็นพยัญชนะ ให้เสียง โย/ ถ้าเป็นสระ จะให้เสียงสระ โอ	เหมือนเสียง yo ใน yogurt
Ж ж	แซ (เสียงก้อง)	เซอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ช (ก้อง)	เหมือนเสียง s ใน pleasure
З з	แซ (เสียงก้อง)	เซอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ช (ก้อง)	เหมือนเสียง z ใน zebra
И и	อี	อี	เท่ากับเสียงสระ อี	เหมือนเสียง ee ใน meet
Й й	อิกร่าทกะเย	เยอะ	เท่ากับเสียงพยัญชนะ ย	เหมือนเสียง y ใน boy
Л л	แอล	เลอะ	เท่ากับเสียงพยัญชนะ ล	เหมือนเสียง l ใน love
П п	แป	เปอะ	เท่ากับเสียงพยัญชนะ ป	เหมือนเสียง p ใน spoon
Ф ф	เอฟ	เฟอะ	เท่ากับเสียงพยัญชนะ ฟ	เหมือนเสียง f ใน fun
Ц ц	แทซ	ทเสอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ท+ส	เหมือนเสียง ts ใน boots
Ч ч	แช	เซอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ช	เหมือนเสียง ch ใน chair
Ш ш	ชา (ชู-อา)	เซอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ช	เหมือนเสียง sh ใน shoe
Щ щ	ชา (ชี-อา)	เซอะ	คล้ายกับเสียงพยัญชนะ ช	คล้ายเสียง sh ใน she
Ъ ъ	ควิร์ดิยซนัค (สัญลักษณ์กำกับเสียงหนัก)	-ไม่มีเสียง-	สัญลักษณ์กำกับเสียงหนักของพยัญชนะ ตัวหน้า	-ไม่มีเสียง-
Ы ы	อีย	อือ/ อีย	เท่ากับเสียงสระ อือ หรือ อีย	-ไม่ตรงกับเสียงใดเลย-
Ь ь	เมียคกีซนัค (สัญลักษณ์กำกับเสียงเบา)	-ไม่มีเสียง-	สัญลักษณ์กำกับเสียงเบาของพยัญชนะ ตัวหน้า	-ไม่มีเสียง-
Э э	แอ	แอ	เท่ากับเสียงสระ แอ	คล้ายเสียง a ใน rat
Ю ю	ยู	ยู	เป็นพยัญชนะกึ่งสระ : คล้ายกับเสียงสระ อู	เหมือนเสียง you ใน you
Я я	ยา	ยา	เป็นพยัญชนะกึ่งสระ: คล้ายกับ เสียงสระ อา	เหมือนเสียง ya ใน yard

แบบฝึกอ่านที่ 3 ตัวอักษร б, г, д

1. ба – бо – бу – бе – би   2. га – го – гу – ге – ги   3. да – до – ду – де – ди
4. аб – об – уб – еб – иб   5. аг – ог – уг – ег – иг   6. ад – од – уд – ед – ид

หมายเหตุ

- ถ้าตัว б เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น บ เช่น бум อ่านออกเสียงว่า บุม

แต่ถ้า ตัว б เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ป เช่น лоб อ่านออกเสียงว่า โลป

- ถ้าตัว г เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น ก (เสียงก้อง) เช่น гом อ่านออกเสียงว่า โคม

แต่ถ้า ตัว г เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ค เช่น мак อ่านออกเสียงว่า มัค

- ถ้าตัว д เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น ด (เสียงก้อง) เช่น дом อ่านออกเสียงว่า โดม

แต่ถ้า ตัว д เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ท เช่น мод อ่านออกเสียงว่า โมท

แบบฝึกอ่านที่ 4 ตัวอักษร л, п, ф, з, ц

1. ла – ло – лу – ле – ли   2. па – по – пу – пе – пи
3. фа – фо – фу – фе – фи   4. ал – ол – ул – ел – ил
5. ап – оп – уп – еп – ип   6. аф – оф – уф – еф – иф
7. за – зо – зу – зе – зи   8. ца – цо – цу – це – ци
9. аз – оз – уз – ез – из   10. ац – оц – уц – ец – иц

หมายเหตุ

- ถ้าตัว п เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น ป เช่น по อ่านออกเสียงว่า โป

แต่ถ้า ตัว п เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น พ เช่น поп อ่านออกเสียงว่า โปพ

- ถ้าตัว з เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น Z (อังกฤษ) เช่น зон อ่านออกเสียงว่า Zon

แต่ถ้า ตัว з เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น Z (อังกฤษ) คือ ส/ซ เช่น моз อ่านออกเสียงว่า โมส

แบบฝึกอ่านที่ 5 ตัวอักษร ж, ч, ш, щ

1. жа – жо – жу – же – жи   2. ча – чо – чу – че – чи   3. аж – ож – уж – еж – иж
4. ач – оч – уч – еч – ич   5. ша – шо – шу – ше – ши   6. ща – що – щу – ще – щи
7. аш – ош – уш – еш – иш   8. ащ – ощ – ущ – ещ – ищ

หมายเหตุ

- ถ้าตัว ж เป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงเป็น ช (เสียงก้อง) เช่น жом อ่านออกเสียงว่า โชม (ช เป็นเสียงก้อง)

แต่ถ้า ตัว ж เป็นตัวสะกดจะออกเสียงเป็น ช คือเป็น ช (เสียงลม) เช่น муж อ่านออกเสียงว่า มุช

แบบฝึกอ่านที่ 6 ตัวอักษร Ы, Э, Ё, Ю, Я

1. МЫ – ЫМ / МЫТ – ТЫМ   2. МЭ – ЭМ / МЭТ – ТЭМ
3. ЁМ – МЁ / ЁС – СЁ   4. ЮМ – МЮ / ЮК - ЛЮК   5. ЯМ – МЯ / ЯН - ПЯТ

หมายเหตุ

- ถ้าตัว **Ы** (เป็นสระ) อยู่ในคำที่ไม่มีพยัญชนะมาเป็นตัวสะกดตามหลัง จะออกเสียงเป็น สระ อี๊ เช่น **ТЫ** อ่านออกเสียงว่า **ตี๊** (ไม่ใช่ ตือ) แต่ถ้า ตัว **Ы** อยู่ในคำที่มีพยัญชนะมาเป็นตัวสะกดตามหลัง จะออกเสียงเป็น สระ อือ เช่น **ТЫМ** อ่านออกเสียงว่า **ตี๊ม**

แบบฝึกอ่านที่ 7 ตัวอักษร И, Й, Ъ, Ь

1. би - ви – фи - ри – ли – си – ни – хи - рис
2. иб - ив – иф - ир – ил – ис – ин – их - сир
3. ай – ой – уй – ый – эй
4. йа – йо – йу – йы – йэ
5. май – мой – чай – дай – пей – мной
6. пят – пять
7. семь – съем
8. сел - съел

หมายเหตุ

ตัวอักษร **Ъ** และ **Ь** เป็นเพียงสัญลักษณ์กำกับเสียงพยัญชนะ จะไม่ออกเสียง แต่จะเป็นตัวบอกว่า พยัญชนะที่อยู่ข้างหน้าออกเสียงหนักหรือออกเสียงเบา

Ъ (твёрдый знак) เป็นสัญลักษณ์กำกับเสียงพยัญชนะที่อยู่ข้างหน้าให้ออกเสียงหนัก (การออกเสียงพยัญชนะให้มีเสียงหนัก ต้องเคลื่อนลิ้นถอยมาข้างหลังและลดต่ำลง) ในภาษารัสเซียปัจจุบันจะพบตัวอักษร **Ъ** นี้น้อยมาก นอกจากนี้ยังมีสระที่ทำให้พยัญชนะที่อยู่ข้างหน้าออกเสียงหนักด้วย คือ **а, о, у, ы** และ **э**

Ь (мягкий знак) เป็นสัญลักษณ์กำกับเสียงพยัญชนะที่อยู่ข้างหน้าให้ออกเสียงเบา (การออกเสียงพยัญชนะให้มีเสียงเบา ต้องเคลื่อนลิ้น ไปข้างหน้าและยกระดับสูงขึ้นเล็กน้อย) ในภาษารัสเซียปัจจุบันจะพบตัวอักษร **Ь** บ่อย ๆ นอกจากนี้ยังมีพยัญชนะกึ่งสระที่ทำให้พยัญชนะที่อยู่ข้างหน้าออกเสียงเบาด้วย คือ **и, е, ё, ю** และ **я**

2. การประสมคำ และการอ่านออกเสียงคำในภาษารัสเซีย

การออกเสียงคำในภาษารัสเซียจะใช้หลักการประสมคำคล้ายกับในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คือ พยัญชนะต้น + สระ + ตัวสะกด เช่น คำศัพท์ดังต่อไปนี้

дом   เดอะ-โอ-เมอะ   อ่านออกเสียงคำนี้ว่า **โดม**   แปลว่า บ้าน

врач   เวอะ-เรอะ-อา-เซอะ   อ่านออกเสียงคำนี้ว่า **วราช**   แปลว่า หมอ

ма́ма   เมอะ-อา-เมอะ-อา   อ่านออกเสียงคำนี้ว่า **มามา**   แปลว่า แม่

ша́мпунь   เซอะ-อา-เมอะ-เปอะ-อู-นิ   อ่านออกเสียงคำนี้ว่า **ชามปูนี**   แปลว่า
ยาสระผม

руба́шка   เรอะ-อู-เบอะ-อา-เกอะ-อา   อ่านออกเสียงคำนี้ว่า **รูบาชกา**   แปลว่า
เสื้อเชิ้ต

вита́мины   เวอะ-อี-เตอะ-อา-เมอะ-อี-เนอะ-อีย   อ่านออกเสียงคำนี้ว่า **วิตามินีย**
แปลว่า วิตามิน

2.1 การแบ่งจำนวนพยางค์ในคำ 1 คำของภาษารัสเซีย

สิ่งสำคัญอันดับแรกในการอ่านออกเสียงคำภาษารัสเซีย คือ ต้องทราบว่าการอ่านนั้นจะออกเสียงกี่พยางค์ โดยการนับจำนวนพยางค์ให้นับตามจำนวนของสระและพยัญชนะกึ่งสระที่มีอยู่ในคำนั้น ๆ ดังนั้นจำนวนพยางค์ในคำ 1 คำจะเท่ากับจำนวนสระและพยัญชนะกึ่งสระที่มีอยู่ในคำนั้น ตัวอย่างเช่น

- คำว่า **дом** มีสระเพียงตัวเดียวคือ **o** ดังนั้นคำนี้จึงมีเพียง 1 พยางค์ และอ่านออกเสียงว่า **โดม**

- คำว่า **врач** มีสระเพียงตัวเดียวคือ **a** ดังนั้นคำนี้จึงมีเพียง 1 พยางค์ และอ่านออกเสียงว่า **วราช**

- คำว่า **ма́ма** มีสระ **a** 2 ตัว ดังนั้นคำนี้จึงมี 2 พยางค์ และอ่านออกเสียง 2 พยางค์ คือ **มา-มา**

- คำว่า **ша́мпунь** มีสระ 2 ตัว คือ **a-y** (ส่วน **ь** ไม่ใช่สระและพยัญชนะกึ่งสระ)

ดังนั้นคำนี้จึงมี 2 พยางค์ และอ่านออกเสียง 2 พยางค์ คือ **ชาม-ปูนี**

- คำว่า **руба́шка** มีสระ 3 ตัว คือ **y-a-a** ดังนั้นคำนี้จึงมี 3 พยางค์ และอ่านออกเสียง 3 พยางค์ คือ **รู-บาช-กา**

- คำว่า **вита́мины** มีสระ 4 ตัว คือ **и-а-и-ы** ดังนั้นคำนี้จึงมี 4 พยางค์ และอ่านออกเสียง 4 พยางค์ คือ **วิ-ตา-มี-นีย**

ในการพูดหรือสนทนาในชีวิตจริงเราจะไม่ออกเสียงที่ละพยางค์เป็นห้วง ๆ แต่เราจะออกเสียงทุกพยางค์ในคำนั้นต่อเนื่องกัน(เหมือนสายน้ำไหล) แต่ในคำใดที่มีมากกว่า 1 พยางค์ จะมีการเน้นเสียงที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่งเท่านั้น

2.2 การเน้นเสียงพยางค์ในคำ และเครื่องหมายเน้นเสียง

ในภาษารัสเซีย คำแต่ละคำจะมีพยางค์หนึ่งที่ออกเสียงดัง ชัด หนัก และยาวนานกว่าพยางค์อื่น ๆ ในคำเดียวกัน

- ในพยางค์ดังกล่าวจะมี “เครื่องหมายเน้นเสียง” – ударение (อูดาเรนีเย) จีตกำกับ อยู่เหนือสระหรือพยัญชนะกึ่งสระเท่านั้น (จะไม่จีตกำกับอยู่เหนือพยัญชนะเด็ดขาด) ได้แก่ а и о у ы э е ё ю я (แต่พยัญชนะกึ่งสระ ё จะถือเป็นตัวพิเศษที่ไม่ต้องใส่เครื่องหมายเน้นเสียงไว้ข้างบน แต่หากมีตัว ё อยู่ในพยางค์ของคำใดก็ตาม ให้เน้นเสียงที่พยางค์นั้นเสมอ)

- ในคำ 1 คำจะมีตำแหน่งของการเน้นเสียงเพียง 1 ตำแหน่งหรือ 1 พยางค์เท่านั้น

- หากคำใดมีเพียง 1 พยางค์จะไม่ใส่เครื่องหมายเน้นเสียง แต่ให้เข้าใจว่าในคำที่มี 1 พยางค์นั้น ๆ มีเครื่องหมายเน้นเสียงอยู่บนสระหรือพยัญชนะกึ่งสระในคำนั้นอยู่แล้ว

- คำใดมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป จะมีเครื่องหมายเน้นเสียงกำกับอยู่เสมอ

- แต่ในหนังสือทั่วไปที่ไม่ใช่ตำราเรียน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือเอกสารภาษารัสเซียอื่น ๆ จะไม่มีการใส่เครื่องหมายเน้นเสียงไว้ให้ ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจำคำศัพท์แต่ละคำพร้อมกับจำตำแหน่งการเน้นเสียงที่พยางค์ในคำนั้น ๆ ให้ถูกต้องแม่นยำด้วย เพราะหลาย ๆ คำในภาษารัสเซียอาจมีตัวเขียนที่เหมือนกันแต่มีตำแหน่งของการเน้นเสียงหนักที่พยางค์ต่างกัน จะทำให้คำเหล่านั้นมีความหมายที่ต่างกันด้วย เช่น му́ка แปลว่า ความเจ็บปวด แต่ му́ка แปลว่า แป้ง

แบบฝึกอ่านที่ 8 ฝึกการแยกจำนวนพยางค์ และการเน้นเสียงหนักที่พยางค์ที่มีเครื่องหมายเน้นเสียงกำกับอยู่

1. до́м   2. вра́ч   3. ма́ма   4. ша́мпунь   5. рубáшка
6. вита́мины   7. па́па   8. магази́н   9. газéта   10. ёлка
11. Что   12. Кто   13. кни́га   14. письмó   15. ананáс   16. уро́к
17. кварти́ра   18. да   19. нет   20. де́нь   21. де́ньги   22. есть

2.3 การเปลี่ยนเสียงของสระและพยัญชนะกึ่งสระ เนื่องมาจากตำแหน่งของการเน้นเสียง สระและพยัญชนะกึ่งสระบางตัว เมื่ออยู่และไม่อยู่ในตำแหน่งของการเน้นเสียง สระและพยัญชนะกึ่งสระบางตัวเหล่านี้จะออกเสียงต่างกัน

สระและพยัญชนะกึ่งสระที่เปลี่ยนเสียงหรือลดเสียงตามการเน้นเสียง ได้แก่ สระ **o** และพยัญชนะกึ่งสระ **e я**

กฎการอ่านสระ o

ó = o
o = a

1. สระ **o** ที่เน้นเสียงจะออกเสียงเป็น **o** (โอ)
เช่น **oно́** ออกเสียงเป็น อา-โน้
2. สระ **o** ที่ไม่เน้นเสียงจะออกเสียงเป็น **a** (อา)
เช่น **она́** ออกเสียงเป็น อา-น่า

กฎการอ่านพยัญชนะกึ่งสระ e

é = e
e = и / ยี / เย-เยีย

1. พยัญชนะกึ่งสระ **e** ที่เน้นเสียง จะออกเสียงเป็น **e** (เย หรือ เยีย)
เช่น **éхать** ออกเสียงเป็น เย-ฮัท
по́ехали ออกเสียงเป็น ปา-เย-ฮา-ลี
2. พยัญชนะกึ่งสระ **e** ที่ไม่เน้นเสียงจะออกเสียง ดังนี้
  - 2.1 ออกเสียงเป็นสระ **и** (อี) เมื่อไม่ได้ยู่ตำแหน่งต้นคำและตำแหน่งสุดท้ายของคำ
เช่น **вечером** ออกเสียงเป็น เว้-ชี-รัม
вóсемь ออกเสียงเป็น วั้-ชิม
  - 2.2 ออกเสียงเป็น ยี เมื่ออยู่ตำแหน่งขึ้นต้นคำ
เช่น **едá** ออกเสียงเป็น ยี-ด้า
  - 2.3 ออกเสียงเป็น เย หรือ เยีย เมื่ออยู่ตำแหน่งสุดท้ายของคำ โดยที่
    - ถ้า **e** อยู่ตำแหน่งสุดท้ายของคำและอยู่หลังสระ จะออกเสียงเป็น เย
เช่น **ударéние** ออกเสียงเป็น อุ-ดา-เว้-นี-เย
здáние ออกเสียงเป็น ชด้า-นี-เย

- แต่ถ้า **е** อยู่ตำแหน่งสุดท้ายของคำและอยู่หลังพยัญชนะ จะออกเสียงคล้าย **เยีย**

เช่น **ма́ме** ออกเสียงเป็น **มา-เมีย**

маши́не ออกเสียงเป็น **มา-ชีเอ-เนีย (ши = шы)**

กฎการอ่านพยัญชนะกึ่งสระ **Я**

я́ = **ยา**

я = **И/ยี / ยา-เยีย**

1. พยัญชนะกึ่งสระ **Я** ที่เน้นเสียง จะออกเสียงเป็น **Я (ยา)**

เช่น **я́блоко** ออกเสียงเป็น **ยา-บลากา**

пя́тый ออกเสียงเป็น **ปิยา-ตีย**

се́мья ออกเสียงเป็น **ชิม-ยา**

2. พยัญชนะกึ่งสระ **Я** ที่ไม่เน้นเสียง จะออกเสียง ดังนี้

2.1 ออกเสียงเป็นสระ **И (อี)** เมื่ออยู่ตำแหน่งกลางคำ

เช่น **пя́тсо́т** ออกเสียงเป็น **ปิด-โสด**

2.2 ออกเสียงเป็น **ยี** เมื่ออยู่ตำแหน่งขึ้นต้นคำ

เช่น **язы́к** ออกเสียงเป็น **ยี-ซึค**

2.3 ออกเสียงเป็น **ยา หรือ เยีย** เมื่ออยู่ตำแหน่งสุดท้ายของคำ โดยที่

- ถ้า **Я** อยู่ตำแหน่งสุดท้ายของคำและอยู่หลังสระ จะออกเสียงเป็น **ยา**

เช่น **Росси́я** ออกเสียงเป็น **รัส-ซึ-ยา**

опера́ция ออกเสียงเป็น **อา-ปี-ร่า-ซึ-ยา**

фа́милія ออกเสียงเป็น **ฟา-มี-ลี-ยา**

- แต่ถ้า **Я** อยู่ตำแหน่งสุดท้ายของคำและอยู่หลังพยัญชนะ จะออกเสียงคล้าย **เยีย**

เช่น **вре́мя** ออกเสียงเป็น **วเร-เมีย**

и́мя ออกเสียงเป็น **อี-เมีย**

แบบฝึกอ่านที่ 9 ฝึกอ่าน o, e, я

1. окно́	2. до́ма	3. дома́	4. сло́во
5. хорошо́	6. спаси́бо	7. моё	8. молоко́
9. мы́ло	10. Росси́я	11. Москва́	12. понятно
13. переры́в	14. ме́сто	15. метро́	16. меню́
17. вме́сте	18. е́сли	19. пятьдеся́т	20. больни́ца
21. лека́рство	22. до́ктор	23. медсестра́	24. медбра́т

แบบฝึกอ่านที่ 10 ฝึกอ่าน ตัวเลข 0-10

0	ноль / нуль		
1	оди́н	6	шесть
2	два	7	семь
3	три	8	во́семь
4	четы́ре	9	де́вять
5	пять	10	де́сять

แบบฝึกอ่านที่ 11 ฝึกอ่าน วันทั้ง 7

วันจันทร์	понеде́льник	วันศุกร์	пятни́ца
วันอังคาร	вторни́к	วันเสาร์	суббо́та
วันพุธ	среда́	วันอาทิตย์	воскресе́нье
วันพฤหัสบดี	четве́рг		

สรุป

อักษรภาษารัสเซียมีทั้งหมด 33 ตัว แบ่งออกเป็น สระ 6 ตัว พยัญชนะ 21 ตัว พยัญชนะกึ่งสระ 4 ตัว และสัญลักษณ์กำกับเสียงพยัญชนะ 2 ตัว การอ่านออกเสียงคำในภาษารัสเซียใช้หลักการประสมคำคล้ายกับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ คือ มีพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด ทั้งนี้ต้องแบ่งจำนวนพยางค์ในคำก่อน โดยดูที่จำนวนสระและจำนวนพยัญชนะกึ่งสระในคำนั้น รวมถึงต้องดูตำแหน่งของการเน้นเสียงในคำด้วย สระ O และพยัญชนะกึ่งสระ e และ я ที่อยู่ในตำแหน่งของการเน้นเสียงและไม่ได้อยู่ในตำแหน่งของการเน้นเสียงจะออกเสียงแตกต่างกัน

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงเขียนชื่อจริง-นามสกุล และชื่อเล่นของท่านเป็นภาษารัสเซีย

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. จงเขียนชื่อจริง-นามสกุล และชื่อเล่นของเพื่อน (1 คน) ที่นั่งข้าง ๆ เป็นภาษารัสเซีย

.....
.....
.....
.....
.....
.....

บทที่ 3

การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม

บทที่ 3

การลงทะเบียนผู้ป่วยและการบริการล่าม

ระยะเวลาในการอบรม 6 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการกล่าวต้อนรับคนไข้ และสามารถลงทะเบียนให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับ ประกันสุขภาพของคนไข้ชาวรัสเซียได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการเสนอบริการล่าม ให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้

เนื้อหา

1. การกล่าวต้อนรับ
2. การลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่
3. การสอบถามเกี่ยวกับประกันสุขภาพของคนไข้
4. การเสนอบริการล่าม

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
2. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. การบรรยาย
3. กิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class work)
4. กิจกรรมแบบคู่ (Pair work)
5. กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work)
6. บทบาทสมมติ (Role play)
7. การให้ Feedback แก่ผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน
3. สังเกตการทำการบ้านและการทำแบบฝึกหัดท้ายบทของผู้เรียน
4. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติกับวิทยากรหน้าชั้นเรียนของผู้เรียนที่ถูกสุ่มเลือกออกมา

เนื้อหา

การลงทะเบียนผู้ป่วยและการบริการล่าม

เมื่อคนไข้ชาวรัสเซียหรือญาติของคนไข้เข้ามาติดต่อใช้บริการของโรงพยาบาล ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถกล่าวต้อนรับเป็นภาษารัสเซียได้เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจเบื้องต้น นอกจากนี้ผู้เรียนควรจะสามารถลงทะเบียนใหม่ให้คนไข้ได้

ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของชาวรัสเซียคือ ปัญหาด้านการสื่อสาร แม้ชาวรัสเซียบางคนจะสามารถเข้าใจหรือสนทนาภาษาอังกฤษในระดับที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวันได้ แต่เมื่อเจ็บป่วยและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล มีคนไข้ชาวรัสเซียจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถอธิบายอาการเจ็บป่วยของตนให้แพทย์ หรือไม่สามารถเข้าใจรายละเอียดต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้แพทย์ในโรงพยาบาลมักสื่อสารกับชาวต่างชาติด้วยภาษาอังกฤษซึ่งแม้จะเป็นภาษาสากลแต่คนไข้ชาวรัสเซียที่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษนั้นก็มักมีอยู่เป็นจำนวนน้อยมาก อีกทั้งข้อมูลด้านสุขภาพและสาธารณสุขมักใช้ศัพท์เฉพาะและภาษาทางการซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจของชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่พยาบาลควรจะต้องสื่อสารด้วยภาษารัสเซียเพื่อการอำนวยความสะดวกให้แก่คนไข้ได้ในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงทำการติดต่อล่ามภาษารัสเซียให้กับคนไข้ เพื่อช่วยสื่อสารในส่วนที่ยากและมีความสำคัญมากเป็นลำดับต่อไป

ในบทที่ 3 นี้ จะศึกษารูปแบบภาษาของ

- การกล่าวต้อนรับ
- การลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่
- การสอบถามเกี่ยวกับประกันสุขภาพของคนไข้
- การเสนอบริการล่าม

ในลักษณะที่ชาวรัสเซียนิยมใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด (ไม่รวมคำแสดง)

คำศัพท์-สำนวน ที่จำเป็น

Добро пожаловать.	ยินดีต้อนรับค่ะ
Скажите, пожалуйста. Что вас беспокоит?	ไม่ทราบว่าติดต่อเรื่องอะไรคะ
Скажите, пожалуйста. В чём проблема?	ไม่ทราบว่าป่วยเป็นอะไรมาคะ
У меня болит голова.	ฉันรู้สึกปวดหัว
У меня очень болит горло.	ฉันรู้สึกเจ็บคอมาก
У меня температура.	ฉันตัวร้อน
У меня температура и очень болит голова.	ฉันตัวร้อนและปวดหัวมาก
Это ваш первый визит в госпиталь?	คุณมาโรงพยาบาลครั้งนี้เป็นครั้งแรกใช่ไหมคะ
У вас есть карточка госпиталя?	คุณมีบัตรผู้ป่วยของโรงพยาบาลเราไหมคะ
Вы уже зарегистрированы?	คุณลงทะเบียนผู้ป่วยแล้วหรือยังคะ
У вас назначен визит?	คุณนัดคุณหมอไว้หรือเปล่านั้นคะ
Дайте мне пожалуйста, ваш паспорт?	รบกวนขอพาสปอร์ตของคุณด้วยค่ะ
Можно ваш паспорт?	ขอพาสปอร์ตของคุณได้ไหมคะ
Можно вас сфотографировать?	ขออนุญาตถ่ายรูปคุณได้ไหมคะ
Пожалуйста, посмотрите в камеру.	กรุณามองที่กล้องด้วยค่ะ
Пожалуйста, напишите ваше имя и дату рождения на английском языке.	กรุณาเขียนชื่อและวันเกิดของคุณเป็นภาษาอังกฤษให้หน่อยค่ะ
Можно ваш номер телефона?	รบกวนขอเบอร์โทรศัพท์ของคุณได้ไหมคะ
У вас есть страховка?	คุณมีประกันสุขภาพไหมคะ
Дайте мне, пожалуйста, ваши страховые документы.	รบกวน
ขอเอกสารประกันสุขภาพของคุณด้วยค่ะ	
Вы хотите медицинский сертификат?	คุณต้องการใบรับรองแพทย์
ด้วยไหมคะ	
Мы ждём ответа от страховой компании.	เรากำลังรอการตอบกลับจาก
บริษัทประกัน	
Сюда, пожалуйста.	เชิญทางนี้/เชิญด้านนี้ค่ะ
Присядьте (садитесь), пожалуйста.	เชิญนั่งก่อนค่ะ
Подождите, пожалуйста здесь.	กรุณารอดตรงนี้สักครู่ค่ะ
Присядьте и подождите, пожалуйста	กรุณานั่งรอสักครู่ค่ะ

Сейчас вы оплачиваете медицинские услуги нашей больницы, а потом ваша страховая компания вернёт вам деньги. บริษัทประกันของคุณแจ้งมาว่าให้คนไข้สำรองจ่ายไปก่อน และนำเอกสารจากโรงพยาบาลไปเบิกจากประกันของคุณอีกครั้งค่ะ

Скажите пожалуйста вы говорите по-английски (по-русски)?

ไม่ทราบว่าคุณพูดภาษาอังกฤษ (ภาษารัสเซีย) ได้ไหมคะ

Вам нужен переводчик?

คุณจำเป็นต้องใช้ล่ามไหมคะ

Вы хотите переводчика?

คุณต้องการล่ามไหมคะ

Подождите, пожалуйста переводчика 10 минут กรุณารอล่าม

10 นาทีนะคะ

Переводчик скоро придёт. ล่ามกำลังมาแล้วค่ะ

В это время переводчика нет в госпитале. ตอนนี้ล่ามไม่อยู่ใน

โรงพยาบาล

Вы можете поговорить с переводчиком по телефону.

คุณสามารถพูดกับล่ามผ่านทางโทรศัพท์ก็ได้ค่ะ

минута - минуты – минут

นาที

час - часа – часов

ชั่วโมง

сейчас

ตอนนี้, เดียวนี้

сегодня

วันนี้

завтра

วันพรุ่งนี้

послезавтра

วันมะรืนนี้

вчера

เมื่อวานนี้

позавчера

เมื่อวานซืน

первый

ที่หนึ่ง

второй

ที่สอง

третий

ที่สาม

последний

ที่สุดท้าย

раз

ครั้ง

ไวยากรณ์ (Грамматика)

การใช้หน่วยชั่วโมงและนาทีตามหลังตัวเลขต่าง ๆ

1(один)	Час	1(одна)	минута
2(два), 3, 4	часа	2(две), 3, 4	минуты
5 - 10	часов	5 - 10	минут

(15-пятнадцать, 20-двадцать, 30-тридцать, 40-сорок, 60-шестьдесят, 100-сто)

ตาราง 3.1 จำนวนการถาม-การบอกว่าใครมีอะไร

Я	У меня есть.....
Ты	У тебя есть.....
Он	У него есть.....
Она	У неё есть.....
Мы	У нас есть.....
Вы	У вас есть.....
Они	У них есть.....

ตาราง 3.2 จำนวนการถาม-การบอกว่าใครเจ็บปวดอะไรตรงอวัยวะส่วนใด

Я	У меня болит.....
Ты	У тебя болит.....
Он	У него болит.....
Она	У неё болит.....
Мы	У нас болит.....
Вы	У вас болит.....
Они	У них болит.....

***หากอวัยวะที่เจ็บปวดเป็นอวัยวะที่มีจำนวนมากกว่า 1 ให้ใช้ **боле́ят** แทน **болит**

เช่น **У меня бо́лят но́ги.** ฉันเจ็บ (ปวด) ขาทั้ง 2 ข้าง

ตาราง 3.3 การกระจายคำกริยา ต้องการ/ สามารถ

สรรพนาม	ต้องการ	สามารถ
Я	хочу́	могу́
Ты	хóчешь	мо́жешь
Он/Она́	хóчет	мо́жет
Мы	хотíм	мо́жем
Вы	хотíte	мо́жете
Они́	хотя́т	мо́гут

สรุป

เมื่อคนไข้ชาวรัสเซียหรือญาติของคนไข้เข้ามาติดต่อใช้บริการของโรงพยาบาล พยาบาลควรจะต้องสื่อสารด้วยภาษารัสเซียเพื่อการอำนวยความสะดวกให้แก่คนไข้ได้ในเบื้องต้น หลังจากนั้นจึงทำการติดต่อล่ามภาษารัสเซียให้กับคนไข้ เพื่อช่วยสื่อสารในส่วนที่ยากและมีความสำคัญมากเป็นลำดับต่อไป และไวยากรณ์ที่สำคัญในบทเรียนนี้คือ เรื่องการบอกว่าใครมีอะไร และการบอกอาการเจ็บป่วย โดยใช้รูปแบบประโยค - У меня́ есть..... และ У меня́ бо́лит..... แล้วตามด้วยคำนามบุรุษที่ 1 (ในที่นี้คืออวัยวะที่เจ็บปวด)

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงหาคำศัพท์ต่อไปนี้เป็นภาษารัสเซีย พร้อมกับใส่เครื่องหมายเน้นเสียงมาให้ถูกต้อง โดยหาจากพจนานุกรม อังกฤษ-รัสเซีย และฝึกอ่านออกเสียงคำเหล่านี้ให้ถูกต้อง และควรท่องจำให้ได้

ตา (1 ข้าง).....ตา (2 ข้าง).....

หู (1 ข้าง).....หู (2 ข้าง).....

ฟัน (1 ซี่).....ฟัน (หลายซี่).....

แขน (1 ข้าง).....แขน (2 ข้าง).....

ขา (1 ข้าง).....ขา (2 ข้าง).....

หัวเข่า (1 ข้าง).....หัวเข่า (2 ข้าง).....

ท้อง .....

หลัง .....

2. จงแต่งประโยคต่อไปนี้เป็นภาษารัสเซีย

1) ฉันรู้สึกปวดท้องมาก

.....

2) ฉันรู้สึกปวดฟัน (1 ซี่) มาก

.....

3) ฉันรู้สึกปวดหู (ทั้ง 2 ข้าง) มาก

.....

4) ฉันรู้สึกปวดตา (ทั้ง 2 ข้าง) มาก

.....

5) ฉันรู้สึกปวดหลังมาก

.....

3. จงแต่งบทสนทนาต่อไปนี้เป็นภาษารัสเซีย

Медсестра : สวัสดีค่ะ ยินดีต้อนรับค่ะ.....

Пациентка : สวัสดีค่ะ ขอบขอบคุณค่ะ.....

Медсестра : ไม่ทราบว่าป่วยเป็นอะไรนะคะ.....

Пациентка : คือดิฉันรู้สึกเจ็บคอมากค่ะ.....

Медсестра : คุณมาโรงพยาบาลครั้งนี้เป็นครั้งแรกใช่ไหมคะ.....

Пациентка : ใช่ค่ะ.....

Медсестра : รบกวนขอพาสปอร์ตของคุณด้วยค่ะ.....

Пациентка : ได้ค่ะ นี่ค่ะ.....

Медсестра : ขออนุญาตถ่ายรูปคุณได้ไหมคะ.....

Пациентка : ได้ค่ะ.....

Медсестра : กรุณามองที่กล้องด้วยค่ะ.....

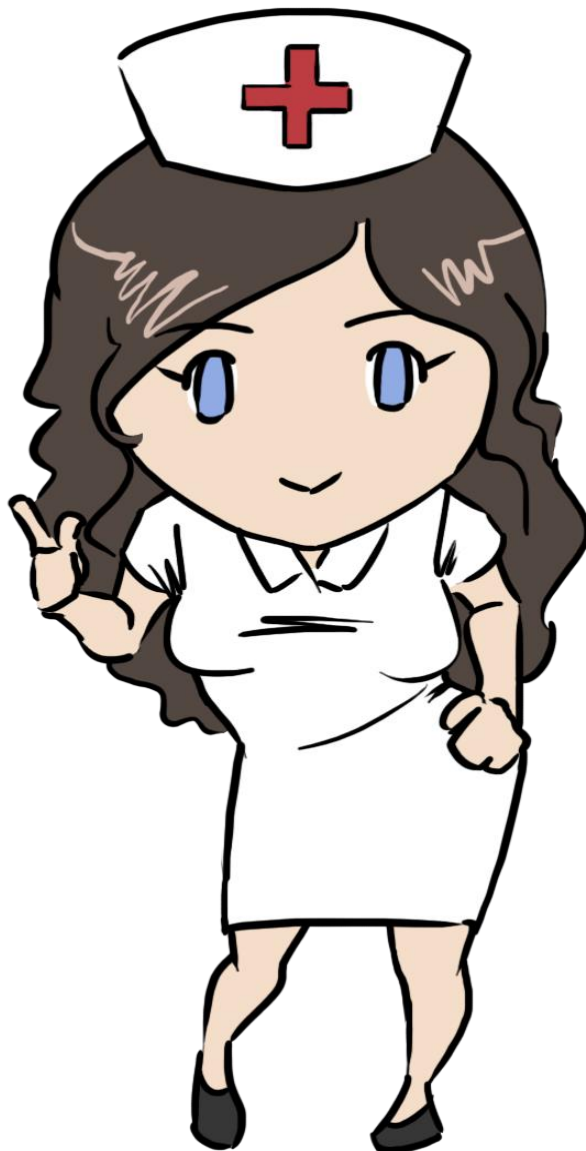
Медсестра : ขอบขอบคุณค่ะ เชิญนั่งก่อนค่ะ.....

Пациéнтка : ขอบคุณค่ะ.....
 Медсестра : ไม่ทราบว่าคุณต้องการล้าใหม่ค่ะ.....
 Пациéнтка : ค่ะ ต้องการค่ะ.....
 Медсестра : กรุณารอล้า 10 นาทีนะคะ.....
 Пациéнтка : ได้ค่ะ ขอบคุณค่ะ.....
 Медсестра : นี่ล้าล้าของคุณค่ะ เขาชื่อวิกเตอร์.....
 переводчик : สวัสดีตอนกลางวันครับ ผมชื่อ วิกเตอร์ ปีโตรวิช
 .....
 Пациéнтка : สวัสดีตอนกลางวันค่ะ ฉันชื่อ ตาเตียน่า อีวาโนฟน่า
 .....
 переводчик : ยินดีที่ได้รู้จักครับ.....
 Пациéнтка : ยินดีที่ได้รู้จักค่ะ.....
 переводчик : ตาเตียน่า อีวาโนฟน่า เชิญทางนี้เลยครับ
 .....
 Пациéнтка : ค่ะ ขอบคุณค่ะ.....

////////////////////////////////////

บทที่ 4

การตรวจร่างกายทั่วไป

บทที่ 4

การตรวจร่างกายทั่วไป

ระยะเวลาในการอบรม 4 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน สำหรับการตรวจร่างกายทั่วไปให้แก่คนไข้ชาวรัสเซียได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดและเลือกใช้ คำศัพท์ สำนวน ในการสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยาของคนไข้ชาวรัสเซียได้

เนื้อหา

1. การตรวจร่างกายทั่วไป
2. การสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยา

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. คู่มือประกอบการฝึกอบรม
2. พจนานุกรมภาษารัสเซีย-อังกฤษ/ อังกฤษ-รัสเซีย

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร
2. การบรรยาย
3. กิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class work)
4. กิจกรรมแบบคู่ (Pair work)
5. กิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual work)
6. บทบาทสมมติ (Role play)
7. การให้ Feedback แก่ผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนของผู้เรียน
2. สังเกตการตอบคำถามในชั้นเรียนของผู้เรียน
3. สังเกตการทำการบ้านและการทำแบบฝึกหัดท้ายบทของผู้เรียน
4. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติกับวิทยากรหน้าชั้นเรียนของผู้เรียนที่ถูกสุ่มเลือกออกมา

เนื้อหา

การตรวจร่างกายทั่วไป

หากคนไข้ไม่ได้มีอาการป่วยหนัก หรือคนไข้มาโรงพยาบาลเพื่อตรวจสุขภาพทั่วไป ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถดำเนินการตรวจร่างกายทั่วไปโดยผ่านการสื่อสารด้วยภาษารัสเซียได้ ก่อนที่จะส่งคนไข้ไปพบแพทย์หรือเรียกบริการล่ามในขั้นต่อไป

ในบทที่ 4 นี้ จะศึกษารูปแบบภาษาของ

- การตรวจร่างกายทั่วไป
- การสอบถามเกี่ยวกับการแพ้ยา

ในลักษณะที่ชาวรัสเซียนิยมใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด (ไม่รวมคำแสดง)

คำศัพท์-สำนวน ที่จำเป็น

Позвольте мне измерить ваш вес и рост. ขออนุญาตวัดน้ำหนักและส่วนสูงนะคะ

Пожалуйста, снимите обувь. กรุณาถอดรองเท้าด้วยค่ะ

Позвольте мне измерить (проверить) вашу температуру.

ขออนุญาตวัดอุณหภูมินะคะ

Пожалуйста, откройте рот. กรุณาอ้าปากค่ะ

Под языком, пожалуйста. กรุณาเอาไว้ใต้ลิ้นค่ะ

Кровяное давление ความดันโลหิต

Позвольте мне измерить кровяное давление. ขออนุญาต

วัดความดันโลหิตได้ไหมคะ

Позвольте мне измерить ваше давление и пульс. ขออนุญาต

วัดความดันโลหิตและตรวจชีพจรนะคะ

Можно левую руку?	ขอแขนซ้ายได้ไหมคะ
Можно правую руку?	ขอแขนขวาได้ไหมคะ
Ваше кровяное давление высокое, мы проверим его снова через 10 минут. คุณมีความดันโลหิตสูง เราจะตรวจวัดอีกครั้งหนึ่งอีกประมาณ 10 นาทีนะคะ	
Ваше давление немного высокое, у вас болит голова?	
คุณมีความดันโลหิตสูงนิดหน่อย รู้สึกปวดศีรษะไหมคะ	
Чуть-чуть	นิดหน่อย
У вас высокое давление.	คุณมีความดันสูงนะคะ
Ваше давление низкое.	คุณมีความดันต่ำนะคะ
Ваше давление нормальное.	ความดันของคุณปกติค่ะ
Аллергия	อาการแพ้
У вас есть аллергия на лекарства?	คุณแพ้ยาตัวไหนบ้างไหมคะ
Какие лекарства?	ยาตัวไหนบ้างคะ
У вас есть аллергия на лекарства или на продукты? คุณแพ้ยาหรือ	
แพ้อาหารบ้างไหมคะ	
Морепродукты	อาหารทะเล
Какие симптомы аллергии?	มีอาการแพ้อย่างไรบ้างคะ
сыпь	มีผื่น
зуд	มีอาการคัน
насморк – мокрота	น้ำมูก-เสมหะ
заложенность носа	คัดจมูก
глазное раздражение	คันระคายเคืองตา
затруднённое дыхание	หายใจขัด
дискомфорт в груди	แน่นหน้าอก
Я кашляю.	ผม/ดิฉัน มีอาการไอ
Как много мокроты, когда вы кашляете?	เวลาไอมีเสมหะไหมคะ
У вас насморк?	มีน้ำมูกไหมคะ
Какого цвета?	มีสีอะไรคะ
прозрачного	ใส

бѣлого	สีขาว
жѣлтого	สีเหลือง
коричневого	สีน้ำตาล
зелѣного	สีเขียว
красного	สีแดง
чѣрного	สีดำ
У вас есть хронические заболевания?	คุณมีโรคประจำตัวไหมคะ
У меня есть диабет.	ผม/ ดิฉันเป็นโรคเบาหวาน
У меня есть заболевания сердца.	ผม/ ดิฉันเป็นโรคหัวใจ
Вы чувствуете головокружение?	คุณรู้สึกเวียนศีรษะไหมคะ
Я чувствую головокружение.	ผม/ ดิฉัน รู้สึกเวียนศีรษะ
Так больно?	ตรงนี้เจ็บไหมคะ
Покажите, пожалуйста. Где больно?	ช่วยชี้หน่อยค่ะว่าเจ็บหรือ ปวดตรงไหน
Здесь/ тут	ตรงนี้
Что у вас болит?	เจ็บหรือปวดตรงไหนคะ
Пожалуйста, проходите к доктору.	เชิญเข้าพบคุณหมอได้แล้วค่ะ
Извините, я не понимаю.	ต้องขออภัยด้วยค่ะ ดิฉันไม่เข้าใจค่ะ
Я понимаю.	ดิฉันเข้าใจค่ะ
Ты понимаешь.	เธอเข้าใจค่ะ
Он/ Она понимает.	เขา/ หล่อน เข้าใจค่ะ
Мы понимаем.	พวกเราเข้าใจค่ะ
Вы понимаете.	คุณเข้าใจค่ะ
Он/ Она понимают.	พวกเขาเข้าใจค่ะ
Извините, я немно́го говорю́ по-ру́сски.	ต้องขออภัยด้วยค่ะ ดิฉันพูดภาษา รัสเซียได้นิดหน่อยเองค่ะ
Я говорю́.....	ดิฉัน/ ผมพูด (พูดว่า).....
Ты говори́шь.....	เธอ/ แกพูด (พูดว่า).....
Он/ Она́ говори́т.....	เขา/ หล่อนพูด (พูดว่า).....
Мы говори́м.....	พวกเราพูด (พูดว่า).....

Вы говорите.....	คุณ/ พวกคุณพูด (พูดว่า).....
Он говорит.....	พวกเขาพูด (พูดว่า).....
по-ру́сски	ภาษารัสเซีย
по-англи́йски	ภาษาอังกฤษ
по-та́йски	ภาษาไทย
Как это по-ру́сски?	สิ่งนี้เรียกเป็นภาษารัสเซียว่าอะไรคะ
Я сейчас позову́ перево́дчика	เดี๋ยวดิฉันเรียกล่ามให้เลยค่ะ

ไวยากรณ์ (Грамматика)

รูปพหูพจน์ของคำนามภาษารัสเซีย

คำนามภาษารัสเซียรูปเอกพจน์และพหูพจน์จะมีตัวลงท้ายคำที่แตกต่างกัน คำนามพหูพจน์จะมีตัวลงท้ายด้วย **-ы, -и** และ **-а** มีกฎการเปลี่ยนรูปคำนามเอกพจน์เป็นพหูพจน์ ดังนี้

1. **เพศชาย** – คำนามเพศชายพหูพจน์จะลงท้ายด้วย **-ы** หรือ **-и** (จะลงท้ายด้วย **-и** เมื่อคำนามเพศชายมีรูปเอกพจน์ลงท้ายด้วย **к, г, х, ш, ж, ч, щ** หรือมาแทนที่ **ь** และ **й**) ตัวอย่างเช่น

студе́нт – студе́нты (เติม **-ы** ได้เลย)

симпто́м – симпто́мы (เติม **-ы** ได้เลย)

банк – ба́нки (เติม **-и** เพราะคำนามเพศชายเอกพจน์ลงท้ายด้วย **к, г, х, ш, ж, ч, щ**)

врач – вра́чи (เติม **-и** เพราะคำนามเพศชายเอกพจน์ลงท้ายด้วย **к, г, х, ш, ж, ч, щ**)

музе́й – музе́и (เติม **-и** เพราะเอามาแทนที่ **й**)

2. **เพศหญิง** - คำนามเพศหญิงพหูพจน์จะลงท้ายด้วย **-ы** หรือ **-и** โดยตัด **-а** และ **-я** ออกก่อน (จะลงท้ายด้วย **-и** เมื่อตัด **-а** และ **-я** ออกจากคำนามเอกพจน์เพศหญิงแล้วเหลือ **к, г, х, ш, ж, ч, щ** หรือมาแทนที่ **ь** และ **я**) ตัวอย่างเช่น

больни́ца - больни́цы (ตัด **-а** แล้วเติม **-ы** ได้เลย)

студе́нтка – студе́нтки (เติม **-и** เพราะตัด **-а** และ **-я** ออกแล้วเหลือ **к, г, х, ш, ж, ч, щ**)

тетра́дь – тетра́ди (เติม **-и** เพราะเอามาแทนที่ **ь**)

аллерги́я – аллерги́и (เติม **-и** เพราะเอามาแทนที่ **я**)

фами́лия – фами́лии (เติม **-и** เพราะเอามาแทนที่ **я**)

3. **เพศกลาง** - คำนามเพศกลางพหูพจน์จะลงท้ายด้วย **-а** ถ้าคำนามเพศกลางเอกพจน์ลงท้ายด้วย **-о** และ คำนามเพศกลางพหูพจน์จะลงท้ายด้วย **-я** ถ้าคำนามเพศกลางเอกพจน์ลงท้ายด้วย **-е** ตัวอย่างเช่น

лекарство – лекарства (ตัด **-о** แล้วเติม **-а**)

море – моря (ตัด **-е** แล้วเติม **-я**)

заболевание – заболевания (ตัด **-е** แล้วเติม **-я**)

***นอกจากนี้ยังมีคำยกเว้นที่ไม่ได้เป็นไปตามกฎที่กล่าวมา ซึ่งคำเหล่านี้จะมีเยอะผู้เรียนต้องจำรูปแบบการเปลี่ยนเป็นรูปพหูพจน์เอง ตัวอย่างเช่น

муж – мужья	สามี
брат – братья	พี่ชายน้องชาย
сын – сыновья	ลูกชาย
мать – матери	แม่
дочь – дочери	ลูกสาว
друг – друзья	เพื่อนผู้ชาย (เพื่อน ๆ)
дом – дома	บ้าน
глаз – глаза	ดวงตา
человек – люди	คน
ребёнок – дети	เด็กทารก, เด็กเล็ก
радио – радио	วิทยุ
меню – меню (ถือเป็นเพศกลาง)	เมนูอาหาร
кофе – кофе (ถือเป็นเพศชาย)	กาแฟ
такси – такси (ถือเป็นเพศกลาง)	รถแท็กซี่

สรุป

เมื่อคนไข้ชาวรัสเซียหรือญาติของคนไข้เข้ามาติดต่อใช้บริการของโรงพยาบาล ผู้เรียนหรือพยาบาลควรจะสามารถดำเนินการตรวจร่างกายทั่วไปโดยผ่านการสื่อสารด้วยภาษารัสเซียได้ ก่อนที่จะส่งคนไข้ไปพบแพทย์หรือเรียกบริการล่ามในขั้นต่อไป และไวยากรณ์ที่สำคัญในบทเรียนนี้คือ เรื่องรูปพหูพจน์ของคำนามภาษารัสเซียจะมีตัวลงท้ายคำที่แตกต่างจากคำนามรูปเอกพจน์ คำนามพหูพจน์ส่วนใหญ่จะมีตัวลงท้ายด้วย **-ы, -и** และ **-а**

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงเปลี่ยนคำนามเอกพจน์เหล่านี้ให้เป็นรูปพหูพจน์ พร้อมกับหาความหมายและใส่เครื่องหมายเน้นเสียงด้วย

мáльчик.....
 мужчѐйна.....
 жѐнщина.....
 зуб.....
 рукá.....
 ногá.....
 крѐсло.....
 лóжка.....
 вѐлка.....
 стакáн.....
 чáйник.....
 машѐйна.....
 чемодáн.....
 полотѐнце.....
 мýло.....

2. จงแปลบทสนทนานี้เป็นภาษาไทยที่สมบูรณ์

Медсестрá : Дóброе

ýтро!.....

Пациѐнт : Дóброе ýтро! .....

Медсестрá : Позвóльте мне измерѐть ваш вес и рост.

.....

Пациѐнт : Да! .....

Медсестрá : Пожáлуйста, снимѐте óбувь. ....

Пациѐнт : Хорошó! .....

Медсестрá : Позвóльте мне измерѐть вáше давлѐние и пульс.

.....

Пациѐнт : Да. Пожáлуйста.....

Медсестрá : Мóжно прáвую рýку? .....

Пациѐнт : ОК. ....

Медсестрá : Вáше давлѐние немнóго высóкое, у вас болѐт головá?

.....

Пациѐнт : Да. Чуть-чуть. ....

Медсестра : У вас есть аллергия на лекарства или на продукты?

.....

Пациент : Нет. ....

Медсестра : У вас есть хронические заболевания? .....

Пациент : Нет. ....

Медсестра : Спасибо. Подождите, пожалуйста, снаружи.

.....

Пациент : Спасибо. ....

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

เอกสารชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน
สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อคู่มือประกอบการฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพฉบับนี้ เพื่อจะได้นำผลการตรวจสอบไปใช้เป็นแนวในการปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม

ตอนที่ 3 ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ภาณุภัค ผ่องอำพันธ์

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลตัวผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน และกรุณาเขียนความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะลงในส่วนของ ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่น ๆ.....
4. ชื่อ-สกุล.....
5. ตำแหน่ง.....สังกัด.....
6. สถานที่ทำงาน.....
7. ประสบการณ์ด้านการสอน หรือการฝึกอบรม 1-5 ปี 6-10 ปี เกินกว่า-10 ปี

ตอนที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรฝึกอบรมว่ามีความสอดคล้องเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน และกรณายื่นความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะลงในส่วนของ ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
	สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง
1. หลักการและเหตุผลของหลักสูตร			
1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
1.2 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร			
1.3 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับกิจกรรมการฝึกอบรม			
1.4 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับสื่อประกอบการฝึกอบรม			
1.5 หลักการและเหตุผลของหลักสูตรกับการวัดและประเมินผล การฝึกอบรม			
2. แผนการสอน			
2.1 แผนการสอนกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
2.2 แผนการสอนกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร			
2.3 แผนการสอนกับกิจกรรมการฝึกอบรม			
2.4 แผนการสอนกับสื่อประกอบการฝึกอบรม			
2.5 แผนการสอนกับการวัดและประเมินผล การฝึกอบรม			

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมของส่วนประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน และกรุณาเขียนความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะลงในส่วนของ ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

กำหนดระดับความเหมาะสมไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยมาก ควรปรับปรุงแก้ไข

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม					
1.1 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม					
1.2 มีความสมเหตุสมผลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม					
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
2.1 กำหนดครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม					
2.2 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ตามที่กำหนด					
2.3 มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม					
2.4 มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้					
3. เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม					
3.1 เนื้อหาของหลักสูตรสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง					
3.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม					
3.3 เนื้อหาแต่ละบทเรียนครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรม

เอกสารชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน
สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษารัสเซีย ที่มีต่อคู่มือประกอบการฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพฉบับนี้ เพื่อจะได้นำผลการตรวจสอบไปใช้เป็นแนวในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบตรวจสอบคุณภาพคู่มือประกอบการฝึกอบรมนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรมในด้านความเหมาะสม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ภาณุภักดิ์ ผ่องอำพันธ์

นิติระดับปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่อยู่หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย   หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี   ปริญญาโท   ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการสอนภาษารัสเซีย

ต่ำกว่า 5 ปี   5-9 ปี   10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้คู่มือประกอบการฝึกอบรมฉบับนี้ในด้านความเหมาะสม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยได้กำหนด
ระดับความเหมาะสมไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมากที่สุด

รายการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาฝรั่งเศสที่มีต่อคู่มือประกอบการฝึกอบรมภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตรีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 สมบูรณ์ตรงตามจุดประสงค์					
1.2 เนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
1.3 นำเสนออย่างต่อเนื่องมีลำดับขั้นตอน					
1.4 เหมาะสมกับผู้เรียน					
2. แบบฝึกหัด					
2.1 ตรงตามจุดประสงค์					
2.2 เหมาะสมกับเนื้อหา					
2.3 มีความยากง่ายเหมาะสม					
2.4 มีรายละเอียดและข้อมูลสมบูรณ์					
3. ด้านรูปเล่ม					
3.1 ขนาดตัวอักษรที่ใช้					
3.2 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา					
4. ด้านประโยชน์ของคู่มือประกอบการฝึกอบรมต่อการเรียนการสอน					
4.1 มีประโยชน์กับผู้เรียน					
4.2 มีประโยชน์กับวิทยากร					

แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอน

เอกสารชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐาน
สำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการสอนฉบับนี้เป็นแบบประเมินแผนการสอนตามหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ กรณีศึกษา: โรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

1.1 การกำหนดองค์ประกอบของแผนการสอน (ภาพรวม)

1.2 องค์ประกอบของแผนการสอน ประกอบด้วย

1.2.1 ชื่อแผนการสอน

1.2.2 สาระสำคัญ

1.2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.2.4 เนื้อหา

1.2.5 สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1.2.6 กิจกรรมการฝึกอบรม

1.2.7 การวัดและประเมินผล

1.2.8 เวลาที่ใช้

1.3 การเรียบเรียงและการใช้ภาษา

2. ขอให้ท่านพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมของแต่ละรายการซึ่งเป็นส่วนประกอบของแผนการสอนแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางประเมินรูปแบบการสอนในช่อง “ระดับความเหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยได้กำหนดระดับความเหมาะสมไว้ ดังนี้

5 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง รายการประเมินนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยมากที่สุด

3. หลังจากพิจารณารายการประเมินเสร็จแล้ว โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมและพิจารณาถึงความเหมาะสมของภาษาที่ใช้รวมทั้งการสื่อความหมายโดยเขียนลงในส่วนของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตารางประเมินความเหมาะสมของแผนการสอน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. การกำหนดองค์ประกอบของแผนการสอน (ภาพรวม)					
1.1 กำหนดองค์ประกอบของแผนการสอนครบถ้วนครอบคลุมความต้องการจำเป็นของการสอน					
1.2 การเรียงลำดับองค์ประกอบของแผนการสอนมีความเหมาะสม					
1.3 องค์ประกอบภายในแผนการสอนมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน					
2. ความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบในแผนการสอน					
2.1 ชื่อของแผนการสอนมีความเหมาะสม					
2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการสอนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
2.2.2 จุดประสงค์ในแผนการสอนแสดงถึงความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนอย่างชัดเจน					
2.2.3 จุดประสงค์ที่กำหนดมีความเป็นไปได้					
2.3 เนื้อหา					
2.3.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์และความสามารถนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้					
2.4 สื่อการสอน					
2.4.1 มีการกำหนดสื่อการสอนที่ชัดเจนนำไปสู่การจัดเตรียมได้ง่ายและสะดวก					
2.4.2 มีการเรียงลำดับสื่อที่ใช้อย่างเหมาะสม					
2.5 เวลาที่ใช้					
2.5.1 เวลาที่กำหนดสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2.6 กิจกรรมการฝึกอบรม					
2.6.1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
2.6.2 การกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้สะดวก					
2.6.3 การจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม					
2.6.4 การดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนครอบคลุมสอดคล้องกับการฝึกทักษะการฟัง-พูดภาษาฝรั่งเศสขั้นพื้นฐาน ตามหลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร					
2.7 การวัดและประเมินผล					
2.7.1 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
2.7.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของแผนการสอน					
2.7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้สะดวก					
3. การเรียบเรียงและการใช้ภาษา					
3.1 การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการสอนมีความเหมาะสมและอ่านเข้าใจง่าย					

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร สำหรับพยาบาลวิชาชีพ

เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 20 คะแนน

จุดประสงค์

ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางภาษา (Linguistic competence) และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative competence) ไปใช้ในการฟัง-พูด ได้ตอบหรือสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้ได้อย่างคล่อง และมีความถูกต้อง ตามกฎเกณฑ์ของภาษารัสเซีย

คำชี้แจง

เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยสถานการณ์จำนวน 5 สถานการณ์ (Situational role play cards) โดยดำเนินการทดสอบ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ในการสอบจะเป็นการสอบแบบทักษะสัมพันธ์ด้านการฟัง-พูดภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน Situational role play card เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์นั้น ๆ โดยผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนหยิบบัตร Situational role play card ที่บรรจุอยู่ภายในกล่องขึ้นมาคนละ 1 บัตรแล้วส่งให้วิทยากร

ขั้นที่ 2 วิทยากรอ่านข้อความในบัตร 2 ครั้งให้ผู้เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจ โดยวิทยากรกำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมรับบทบาทเป็นพยาบาลและตัววิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย ให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ความสามารถทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับวิทยากร โดยให้สร้างประโยคภาษารัสเซียสำหรับใช้ในการสนทนาอย่างน้อย 10 ประโยค ตามสถานการณ์ที่สุ่มหยิบได้

ขั้นที่ 3 หลังจากสิ้นสุดการแสดงบทบาทสมมติของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนแล้ว วิทยากรทำการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพของผู้เข้ารับการอบรม

Situational role play cards

1. การทักทาย และการทำความรู้จัก

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านต้องการทักทายพูดคุยและทำความรู้จักกับคนไข้เพื่อสร้างความประทับใจเบื้องต้นแก่คนไข้

2. การลงทะเบียนผู้ป่วย และการบริการล่าม

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านทำการลงทะเบียนผู้ป่วยใหม่ให้กับคนไข้ และเสนอการบริการล่ามให้แก่คนไข้

3. การตรวจร่างกายทั่วไป

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านต้องการตรวจร่างกายทั่วไปให้แก่คนไข้ เช่น วัดความดัน ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เพื่อทำการจดบันทึก และเพื่อเตรียมให้คนไข้ได้พบแพทย์ต่อไป

4. การนัดหมายให้คนไข้มาพบแพทย์อีกครั้ง

สมมติให้วิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และหลังจากคนไข้ได้พบแพทย์แล้ว ท่านต้องการนัดหมายเวลาให้คนไข้มาพบแพทย์เพื่อตามอาการอีกครั้งในวันมะรืน เวลา 8.00 น. พร้อมกับยื่นบัตรนัดให้คนไข้ และบอกให้คนไข้พกบัตรนัดมาด้วยทุกครั้ง

5. เรื่องการเสนอบริการล่ามให้แก่คนไข้ และการบอกทาง

สมมติให้ผู้สอนเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย และท่านต้องการจะแจ้งให้คนไข้ทราบมาทางโรงพยาบาลมีล่ามภาษารัสเซียไว้บริการ และจะต้องบอกให้คนไข้รอล่ามอยู่ตรงนี้ประมาณ 10 นาที และบอกทางไปห้องน้ำให้กับคนไข้เมื่อคนไข้ต้องการเข้าห้องน้ำในระหว่างที่รอล่าม

**ประเด็นการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย
เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ**

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
การออกเสียง	สนทนาโต้ตอบ ได้ดี โดยออกเสียง ได้ชัด ลงเสียง หนักเบาถูกต้อง มีจังหวะ มีการใช้ ระดับเสียงและ ใช้เสียงสูงต่ำได้ดี สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้ สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนาโต้ตอบ ได้ดี โดยออกเสียง ได้ชัดพอที่จะเข้าใจ ได้ มีการลงเสียง หนักเบา มีจังหวะ มีการใช้ระดับเสียง และใช้เสียงสูงต่ำ ได้ดี สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ใน สถานการณ์	สนทนาโต้ตอบ พอได้ โดยออก เสียงไม่ชัดบางตอน ทำความเข้าใจได้ ยาก มีการลงเสียง หนักเบา มีจังหวะ มีการใช้ระดับเสียง และใช้เสียงสูงต่ำ ได้บ้าง สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนาโต้ตอบ แทบไม่ได้โดยออก เสียงคำไม่ชัด เกือบฟังไม่เข้าใจ ไม่มีการลงเสียง หนักเบา ไม่มีเสียง สูงต่ำ ไม่มีเสียง ที่เชื่อมโยงคำ สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	ไม่สามารถ สนทนา โต้ตอบ ได้เลย หรือ มีปัญหา ทางการ ออกเสียง เป็นอย่างมาก ทำให้ผู้ฟัง ไม่สามารถ เข้าใจ ในสิ่งที่พูด ได้เลย

**ประเด็นการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย
เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ**

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
คำศัพท์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบถูกต้อง เหมาะสม มีความหลากหลาย อย่างกว้างขวาง สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบถูกต้อง เหมาะสม แต่มี ความหลากหลายน้อย ไม่กว้างขวาง สามารถ สื่อความหมายกับคู่ สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวนประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบถูกต้อง เหมาะสมบ้าง แต่คำศัพท์ไม่มี ความหลากหลาย ไม่กว้างขวาง สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม คำศัพท์ไม่มี ความหลากหลาย ไม่กว้างขวาง สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	มีความรู้ คำศัพท์ ไม่เพียงพอ หรือไม่มี ความรู้ คำศัพท์เลย และไม่สามารถพูด สนทนากับ ผู้อื่นได้

**ประเด็นการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย
เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ**

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
ไวยากรณ์	นำกฎเกณฑ์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ได้อย่างดี ถูกต้อง ชัดเจน สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	นำกฎเกณฑ์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ ได้อย่างถูกต้อง มีตำแหน่งผิดบ้าง สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	นำกฎเกณฑ์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ ไม่ถูกต้องนัก มีตำแหน่งผิด หลายจุด สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	นำกฎเกณฑ์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ ไม่ถูกต้อง มีตำแหน่งผิด หลายจุด สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	ใช้ไวยากรณ์ ผิดทั้งหมด ยกเว้นสำนวน ที่ท่องจำไว้ใช้ บ่อยครั้ง หรือไม่ สามารถ สื่อความหมาย ให้เข้าใจได้เลย เนื่องจากใช้ ไวยากรณ์ผิด และเรียงลำดับ คำไม่ถูกต้อง

**ประเด็นการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย
เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ**

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
ความเข้าใจ ในเรื่อง ที่สนทนา	เข้าใจเรื่องราว ที่สนทนาได้เป็น อย่างดี สามารถ ตีความประโยคของ คู่สนทนาและ สามารถพูดโต้ตอบ ได้ตรงประเด็น สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของจำนวน ประโยคที่กำหนดให้ ใช้ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราว ที่สนทนาได้ดี สามารถตีความ ประโยคของ คู่สนทนาและ สามารถพูด โต้ตอบได้ตรง ประเด็น สามารถ สื่อความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราว ที่สนทนาบ้าง สามารถตีความ ประโยคของ คู่สนทนา และสามารถ พูดโต้ตอบ ได้บ้าง และสามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนา ได้ ร้อยละ 60-69 จาก เกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราว ที่สนทนาได้ บางประโยค เมื่อผู้พูดพูดซ้ำ ๆ และต้องให้ผู้พูด พูดซ้ำและเรียบ เรียงข้อความ ให้ฟังบ่อย ๆ หรือปรับภาษา ให้ง่ายลง และสามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนา ได้เพียง ร้อยละ ขั้นต่ำของ จำนวนประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เข้าใจ เรื่องราว ที่สนทนา ได้น้อย เกินไป หรือ ไม่เข้าใจ เรื่องราว ที่สนทนา เลย และ ไม่สามารถ สนทนา โต้ตอบ ได้เลย

**ประเด็นการประเมิน และเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย
เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ**

ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน				
	4	3	2	1	0
ความ คล่องแคล่ว	สนทนาโต้ตอบ ได้อย่าง คล่องแคล่ว ราบรื่น มีการใช้ คำเชื่อมประโยค ต่าง ๆ ได้ดี ทำให้ คู่สนทนาเข้าใจ ความหมายใน เรื่องที่สื่อสาร ได้สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนาโต้ตอบ ได้ค่อนข้างราบรื่น มีการใช้คำเชื่อม ประโยคต่าง ๆ ได้ดี ทำให้ คู่สนทนาเข้าใจ ความหมายในเรื่อง ที่สื่อสารได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนาโต้ตอบได้ ค่อนข้างช้า ไม่ค่อย ราบรื่น มีการใช้ คำเชื่อมประโยค ต่าง ๆ ได้บ้าง ทำให้คู่สนทนา เข้าใจความหมาย ในเรื่องที่สื่อสาร ได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนาโต้ตอบ อย่างตะกุกตะกัก ไม่ราบรื่น มีความ ลังเลในการพูด ประโยคที่พูดจะ เป็นประโยค ที่ไม่สมบูรณ์และ เป็นประโยคสั้น ๆ ขาดความต่อเนื่อง ทำให้คู่สนทนา เข้าใจความหมาย ในเรื่องที่สื่อสาร ได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนา โต้ตอบอย่าง ตะกุกตะกัก ไม่ปะติดปะต่อ ทำให้สนทนา ไม่รู้เรื่อง พูดแล้ว หยุดคิดนาน พูดไม่จบ ประโยค โต้ตอบ การสนทนา ไม่ได้

สำหรับวิทยากร

ใบกรอกคะแนน

ความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

ชื่อ-นามสกุล ผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน				
	0	1	2	3	4
การออกเสียง					
คำศัพท์					
ไวยากรณ์					
ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา					
ความคล่องแคล่ว					
					คะแนนรวม

แบบตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซีย เพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

คำชี้แจง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบตรวจสอบนี้ใช้เพื่อประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
2. ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การออกเสียง 2) คำศัพท์ 3) ไวยากรณ์ 4) ความคล่องแคล่วในการพูด และ 5) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา ว่าทั้ง 5 ด้านนี้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ โดยมีนิยามศัพท์เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

นิยามศัพท์

ความสามารถในการใช้ภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการนำความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางภาษา (Linguistic competence) และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative competence) ไปใช้ในการฟัง-พูด ได้ตอบหรือสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สื่อสารจริงในสังคม โดยแสดงออกในด้าน การออกเสียง การใช้คำศัพท์ การใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง มีความเข้าใจในเรื่องที่สนทนาเป็นอย่างดี และมีความคล่องแคล่วในการพูด ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คะแนนที่ได้รับจากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ หมายถึง แบบทดสอบที่ประกอบด้วย ข้อทดสอบที่เป็นการกำหนดสถานการณ์การสื่อสารที่ใช้อยู่จริงในสถานพยาบาล จำนวน 5 ข้อ 5 สถานการณ์ (Situational role play cards) ในการสอบจะเป็นการสอบแบบทักษะสัมพันธ์ด้านการฟัง-พูดภาษารัสเซีย เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ใน Situational role play card เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์นั้น ๆ โดยผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนหยิบบัตร Situational role play card ที่บรรจุอยู่ในกล่องขึ้นมาคนละ 1 บัตรแล้วส่งให้วิทยากร ต่อมาวิทยากรอ่านข้อความในบัตร 2 ครั้งให้ผู้เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจ โดยวิทยากรกำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมรับบทบาทเป็นพยาบาลและตัววิทยากรเป็นคนไข้ชาวรัสเซีย ให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ความสามารถทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับวิทยากร โดยให้สร้างประโยคภาษารัสเซียสำหรับใช้ในการสนทนาอย่างน้อย 10 ประโยค ตามสถานการณ์ที่ลุ่มหยิบได้

หลังจากสิ้นสุดการแสดงบทบาทสมมติของผู้เข้ารับการอบรมแต่ละคนแล้ว วิทยากรทำการประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านทักษะการฟัง-พูดของผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราค่าระดับ (Rubric scale) ซึ่งปรับจากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การออกเสียง 2) คำศัพท์ 3) กฎไวยากรณ์ 4) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา และ 5) ความคล่องแคล่วในการสื่อสาร โดยกำหนดระดับการให้คะแนนประเด็นละ 4 ระดับคะแนน รวมเป็น 20 คะแนนเต็ม

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

ให้คะแนน -1 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

4. หลังจากพิจารณาแบบประเมินเสร็จแล้ว โปรดพิจารณาถึงความเหมาะสมของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย โดยเขียนลงในช่อง ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ภาณุภักดิ์ ผ่องอำพันธุ์

นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยบูรพา

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการสนทนาภาษารัสเซียเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
 ด้านที่ 1 การออกเสียง

รายการ	คะแนน					ระดับ ความคิดเห็น		
	4	3	2	1	0	+1	0	-1
การออกเสียง	สนทนาได้ตอบ ได้ดี โดยออกเสียง ได้ชัด ลงเสียงหนัก เบาถูกต้อง มีจังหวะ มีการใช้ ระดับเสียง และ ใช้เสียงสูงต่ำได้ดี สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ใน สถานการณ์	สนทนาได้ตอบ ได้ดี โดยออกเสียง ได้ชัดพอที่จะเข้าใจ ได้ มีการลงเสียง หนักเบา มีจังหวะ มีการใช้ระดับเสียง และใช้เสียงสูงต่ำ ได้ดี สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนาได้ตอบ พอได้ โดยออก เสียงไม่ชัด บางตอน ทำความเข้าใจ ได้ยาก มีการ ลงเสียงหนักเบา มีจังหวะ มีการใช้ ระดับเสียง และ ใช้เสียงสูงต่ำ ได้บ้าง สามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนาได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	สนทนา ได้ตอบแทบ ไม่ได้โดย ออกเสียงคำ ไม่ชัด เกือบ ฟังไม่เข้าใจ ไม่มีการลง เสียงหนักเบา ไม่มีเสียงสูง ต่ำ ไม่มีเสียง ที่เชื่อมโยงคำ สามารถสื่อ ความหมาย กับคู่สนทนา ได้เพียง ร้อยละ 50- 59 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของ จำนวน ประโยค ที่กำหนด ให้ใช้ใน สถานการณ์	ไม่ สามารถ สนทนา ได้ตอบ ได้เลย หรือมี ปัญหา ทางการ ออกเสียง เป็นอย่าง มาก ทำให้ผู้ฟัง ไม่ สามารถ เข้าใจใน สิ่งที่พูด ได้เลย			

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 2 คำศัพท์

รายการ	คะแนน					ระดับความคิดเห็น		
	4	3	2	1	0	+1	0	-1
คำศัพท์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบถูกต้อง เหมาะสม มีความ หลากหลาย อย่างกว้างขวาง สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้ สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ใน สถานการณ์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบถูกต้อง เหมาะสม แต่มีความ หลากหลายน้อย ไม่กว้างขวาง สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบถูกต้อง เหมาะสมบ้าง แต่คำศัพท์ไม่มี ความหลากหลาย ไม่กว้างขวาง สามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนาได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	เลือกใช้คำศัพท์ วลี ประโยค และสำนวน ในการสนทนา ได้ตอบ ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม คำศัพท์ไม่มี ความหลากหลาย สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยคที่ใช้ ในสถานการณ์	มีความรู้ คำศัพท์ ไม่เพียงพอ หรือไม่มี ความรู้ คำศัพท์เลย และ ไม่สามารถ พูดสนทนา กับผู้อื่น ได้			

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 3 ไวยากรณ์

รายการ	คะแนน					ระดับความคิดเห็น		
	4	3	2	1	0	+1	0	-1
ไวยากรณ์	นักทฤษฎี โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ได้อย่างดี ถูกต้อง ชัดเจน สามารถสื่อ ความหมายกับ คู่สนทนาได้ สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	นักทฤษฎี โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ได้ อย่างถูกต้อง มีตำแหน่งผิด บ้าง สามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนาได้ กับคู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของ จำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	นักทฤษฎี โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ ไม่ถูกต้องนัก มีตำแหน่งผิด หลายจุด สามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนาได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำ ของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	นักทฤษฎี โครงสร้าง ไวยากรณ์ มาใช้ไม่ถูกต้อง มีตำแหน่งผิด หลายจุด สามารถ สื่อความหมาย กับคู่สนทนา ได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ ขั้นต่ำของจำนวน ประโยค ที่กำหนดให้ใช้ ในสถานการณ์	ใช้ไวยากรณ์ ผิดทั้งหมด ยกเว้น สำนวน ที่ท่องจำไว้ ใช้บ่อยครั้ง หรือไม่ สามารถสื่อ ความหมาย ให้เข้าใจได้ เลย เนื่องจาก ใช้ไวยากรณ์ ผิด และ เรียงลำดับคำ ไม่ถูกต้อง			

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 4 ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา

รายการ	คะแนน					ระดับความคิดเห็น		
	4	3	2	1	0	+1	0	-1
ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา	เข้าใจเรื่องราวที่สนทนาได้เป็นอย่างดี สามารถตีความประโยคของกลุ่มสนทนา และสามารถพูดโต้ตอบได้ตรงประเด็น สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้ สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราวที่สนทนาได้ดี สามารถตีความประโยคของกลุ่มสนทนาและสามารถพูดโต้ตอบได้ตรงประเด็น สามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราวที่สนทนาบ้าง สามารถตีความประโยคของกลุ่มสนทนาและสามารถพูดโต้ตอบได้บ้าง และสามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราวที่สนทนาได้ บางประโยค เมื่อผู้พูดพูดซ้ำ ๆ และต้องให้ผู้พูดพูดซ้ำและเรียบเรียงข้อความให้ฟังบ่อย ๆ หรือปรับภาษาให้ง่ายลง และสามารถสื่อความหมายกับคู่สนทนาได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	เข้าใจเรื่องราวที่สนทนาได้น้อยเกินไปหรือไม่เข้าใจเรื่องราวที่สนทนาเลย และไม่สามารถสนทนาโต้ตอบได้เลย			

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 5 ความคล่องแคล่ว

รายการ	คะแนน					ระดับความคิดเห็น		
	4	3	2	1	0	+1	0	-1
ความคล่องแคล่ว สนทนาได้ตอบได้อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่างๆ ได้ดี ทำให้คู่สนทนาเข้าใจ ความหมายในเรื่องที่สื่อสารได้สูงกว่า ร้อยละ 80 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	สนทนาได้ตอบได้ค่อนข้าง ราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่างๆ ได้ดี ทำให้คู่สนทนาเข้าใจ ความหมายในเรื่องที่สื่อสารได้ ร้อยละ 70-79 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	สนทนาได้ตอบได้ค่อนข้างช้า ไม่ค่อยราบรื่น มีการใช้คำเชื่อมประโยคต่างๆ ได้บ้าง และทำให้คู่สนทนาเข้าใจ ความหมายในเรื่องที่สื่อสารได้ ร้อยละ 60-69 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	สนทนาได้ตอบตะกุกตะกัก ไม่ราบรื่น มีความลังเลในการพูด ประโยคที่พูดจะเป็นประโยคที่ไม่สมบูรณ์และเป็นประโยคสั้นๆ ขาดความต่อเนื่อง ทำให้คู่สนทนาเข้าใจความหมายในเรื่องที่สื่อสารได้เพียง ร้อยละ 50-59 จากเกณฑ์ขั้นต่ำของจำนวนประโยคที่กำหนดให้ใช้ในสถานการณ์	สนทนาได้ตอบอย่างตะกุกตะกัก ไม่ปะติดปะต่อ ทำให้สนทนาไม่รู้เรื่อง พูดแล้วหยุดคิดนาน พูดไม่จบ ประโยคที่ตอบ การสนทนาไม่ได้				

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรม
ภาษาไทยเขียนขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องคะแนนของค่าระดับความคิดเห็นที่ตรงกันในแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่าน กรณีที่ท่านมีความคิด
เห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม โปรดระบุใน ส่วนของ ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ระดับคะแนนมีดังต่อไปนี้

ระดับคะแนน	5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับคะแนน	1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด (ควรปรับปรุงแก้ไข)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านหลักสูตรฝึกอบรม					
1.1 หลักสูตรฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน					
1.2 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม					
1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
1.4 ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
1.5 สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้					
2. ด้านกิจกรรมในการฝึกอบรม					
2.1 กิจกรรมในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมสามารถทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมได้					
2.2 กิจกรรมในการฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม					
2.3 กิจกรรมในการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วม					
2.4 กิจกรรมในการฝึกอบรมมีส่วนเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน					
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม					
3.1 คู่มือประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
3.2 แบบฝึกหัดมีความเหมาะสม					
3.3 อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
3.4 สถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสม					

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตร
ฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

คำชี้แจง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบตรวจสอบนี้ใช้เพื่อประเมินคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
2. ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรฝึกอบรม 2) ด้านกิจกรรมในการฝึกอบรม 3) ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรม ว่าทั้ง 4 ด้านนี้มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่ โดยมีนิยามศัพท์เพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

นิยามศัพท์

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง ความรู้สึกของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษารัสเซียขั้นพื้นฐานสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ทั้งในด้านเนื้อหา กิจกรรมในการฝึกอบรม ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล ในลักษณะของความพึงพอใจ 5 ระดับ ตาม Rating scale วัดได้จากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อแน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
ให้คะแนน	0	เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
ให้คะแนน	-1	เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

4. หลังจากพิจารณาแบบประเมินเสร็จแล้ว โปรดพิจารณาถึงความเหมาะสมของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย โดยเขียนลงในช่อง ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ภาณุภัค ผ่องอำพันซ์

นิติระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก จ
ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย

**ผลการประเมินดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาองค์ประกอบ
ของหลักสูตรฝึกอบรม**

รายการ/คนที่	1	2	3	4	5	$\bar{X}$	SD	รวม	IOC	ผล
1.1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร กับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1	1	1	1	1	1.00	0.00	5	1	สอดคล้อง
1.2 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร กับ เนื้อหาสาระของหลักสูตร	1	1	1	1	1	1.00	0.00	5	1	สอดคล้อง
1.3 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร กับ กิจกรรมการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00	0.00	5	1	สอดคล้อง
1.4 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร กับ สื่อประกอบการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00	0.00	5	1	สอดคล้อง
1.5 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร กับ การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	1	0	1	1	1	0.80	0.45	4	0.8	สอดคล้อง
2.1 แผนการสอน กับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1	1	1	1	1	1.00	0.00	5	1	สอดคล้อง
2.2 แผนการสอน กับ เนื้อหาสาระของหลักสูตร	1	0	1	1	1	0.80	0.45	4	0.8	สอดคล้อง
2.3 แผนการสอน กับ กิจกรรมการฝึกอบรม	1	0	1	1	1	0.80	0.45	4	0.8	สอดคล้อง
2.4 แผนการสอน กับ สื่อประกอบการฝึกอบรม	1	1	1	1	1	1.00	0.00	5	1	สอดคล้อง
2.5 แผนการสอน กับ การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม	1	0	1	1	1	0.80	0.45	4	0.8	สอดคล้อง
รวม						0.92	0.23			

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ/คนที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	$\bar{X}$	SD	ความเหมาะสม
1.1 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
1.2 มีความสมเหตุสมผลในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.1 กำหนดกรอบคุณวุฒิกรรมการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม	5	3	4	4	5	4.20	0.84	มาก
2.2 มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้ตามที่กำหนด	5	3	4	4	5	4.20	0.84	มาก
2.3 มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม	5	3	3	4	4	3.80	0.84	มาก
2.4 ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และสามารถทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
3.1 เนื้อหาของหลักสูตรสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 เนื้อหาแต่ละบทเรียนครอบคลุมวัตถุประสงค์แต่ละบทเรียน	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
4.1 กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมในแต่ละบทเรียนมีความเหมาะสม	5	3	4	4	5	4.20	0.84	มาก
4.2 กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
4.3 ความน่าสนใจของกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม	5	3	4	5	5	4.40	0.89	มาก
5.1 สื่อที่ใช้ฝึกอบรมในแต่ละบทเรียนมีความเหมาะสม	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
5.2 สื่อการฝึกอบรมนำไปสู่การเสริมสร้างความรู้	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
5.3 สื่อช่วยให้กิจกรรมการฝึกอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ได้	5	3	4	4	4	4.00	0.71	มาก
6.1 การวัดผลและประเมินผลเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทเรียน	5	3	3	4	5	4.00	1.00	มาก
6.2 การวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรม	5	3	3	5	5	4.20	1.10	มาก
รวม						4.30	0.18	มาก

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือประกอบการฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ/คนที่	คนที่ 1	คนที่ 2	X	SD	มีความเหมาะสม
1.1 สมบูรณ์ตรงตามจุดประสงค์	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 เนื้อหามีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 นำเสนออย่างต่อเนื่องมีลำดับขั้นตอน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 เหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.1 ตรงตามจุดประสงค์	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 เหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 มีความยากง่ายเหมาะสม	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
2.4 มีรายละเอียดและข้อมูลสมบูรณ์	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
3.1 ขนาดตัวอักษรที่ใช่	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 รูปภาพสอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	4.50	0.71	มากที่สุด
4.1 มีประโยชน์กับผู้เรียน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 มีประโยชน์กับวิทยากร	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม			4.88	0.32	

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ/คนที่	คนที่ 1	คนที่ 2	X	SD	เหมาะสม
1.1 กำหนดองค์ประกอบของแผนการสอนครบถ้วนครอบคลุมความต้องการจำเป็นของการสอน	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
1.2 การเรียงลำดับองค์ประกอบของแผนการสอนมีความเหมาะสม	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
1.3 องค์ประกอบภายในแผนการสอนมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
2.1 ชื่อของแผนการสอนมีความเหมาะสม	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
2.2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการสอนมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรูปแบบการสอน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2.2 จุดประสงค์ในแผนการสอนแสดงถึงความมุ่งหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนอย่างชัดเจน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2.3 จุดประสงค์ที่กำหนดมีความเป็นไปได้	4	5	4.50	0.71	มากที่สุด
2.3.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์และความสามารถนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4.1 มีการกำหนดสื่อการสอนที่ชัดเจนนำไปสู่การจัดเตรียมได้ง่ายและสะดวก	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4.2 มีการเรียงลำดับสื่อที่ใช้อย่างเหมาะสม	4	4	4.00	0.00	มาก
2.5.1 เวลาที่กำหนดสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	3	4	3.50	0.71	มาก
2.6.1 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6.2 การกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้สะดวก	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6.3 การจัดการเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.6.4 การดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนครอบคลุมสอดคล้องกับการฝึกทักษะการฟัง-พูดการบรรยายเขียนพื้นฐาน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7.1 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของแผนการสอน	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.7.3 เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้สะดวก	5	4	4.50	0.71	มากที่สุด
3.1 การเรียบเรียงและการใช้ภาษาในแผนการสอนมีความเหมาะสมและอ่านเข้าใจง่าย	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม			4.71	0.35	มากที่สุด

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ

รายการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	รวม	IOC	ผล
1) การออกเสียง	1	1	2	1.00	ผ่าน
2) คำศัพท์	1	1	2	1.00	ผ่าน
3) กฎไวยากรณ์	1	1	2	1.00	ผ่าน
4) ความเข้าใจในเรื่องที่สนทนา	1	1	2	1.00	ผ่าน
5) ความคล่องแคล่วในการสื่อสาร	1	1	2	1.00	ผ่าน

คะแนนความสามารถในการสนทนาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
ของกลุ่มตัวอย่าง เปรียบเทียบก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม

คนที่	คะแนนรวม ก่อนอบรม	คะแนนรวม หลังอบรม	t-Test: Paired Two Sample for Means		
1	4	17			
2	3	16			
3	2	15			
4	2	15			
5	1	13			
6	1	13			
7	1	12			
8	0	16			
9	0	16			
10	0	15			
11	0	14			
12	0	11			
13	0	11			
14	0	11			
15	0	12			
16	0	12			
17	0	12			
18	0	10			
19	0	10			
20	0	9			
รวม	14	260			
ค่าเฉลี่ย	0.70	13			
SD	1.17	2.36			

	4	17
Mean	0.53	12.79
Variance	0.82	4.95
Observations	19	19
Pearson Correlation	0.50	
Hypothesized Mean Difference	0	
df	18	
t Stat	-27.57	
	1.78E-	
P(T<=t) one-tail	16	
t Critical one-tail	1.73	
	3.57E-	
P(T<=t) two-tail	16	
t Critical two-tail	2.10	

SUMMARY OUTPUT

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0.6072
	20465
	0.3687
R Square	16693
Adjusted R Square	0.3336
	45398
Standard Error	0.9585
Observations	75988
	20

ANOVA

	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>
Regression	1	9.66037	9.660	10.513	0.00452
		7	377	34702	
Residual	18	16.5396	0.918		
		2	868		
Total	19	26.2			

	<i>Coefficients</i>	<i>Standard Error</i>	<i>t Stat</i>	<i>P-value</i>	<i>Lower 95%</i>	<i>Upper 95%</i>	<i>Lower 95.0%</i>	<i>Upper 95.0%</i>
Intercept	3.224528	1.22919	2.623	0.0172	5.806980			
	302	9	28	33	2	-0.642	-5.8069	-0.6420
คะแนนรวมหลังฝึกอบรม	0.301886	0.09310	3.242	0.00	0.106280	0.497		
	792	5	429		1	4	0.1062	0.4974

คะแนนความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

รายการ/ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	$\bar{X}$	SD
1.1 หลักสูตรฝึกอบรมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน	3	5	4	5	5	5	#	5	3	4	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4.60	0.68
1.2 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	4	4	4	5	5	5	#	5	5	5	4	3	5	5	4	5	5	5	5	5	4.65	0.59
1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5	4	4	5	4	5	#	3	3	4	4	5	5	4	5	5	4	4	4	5	4.35	0.67
1.4 ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4	3	4	2	3	4	#	5	3	5	4	3	4	3	2	3	4	5	3	3	3.60	0.94
1.5 สิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ได้	5	5	5	5	5	4	#	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.85	0.37
2.1 กิจกรรมในการฝึกอบรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	5	4	5	5	3	3	#	4	5	5	5	4	4	3	3	5	5	5	5	4	4.30	0.80
2.2 กิจกรรมในการฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม	5	5	5	4	3	2	#	5	5	4	3	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4.40	0.88
2.3 กิจกรรมในการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีส่วนร่วม	5	5	5	5	5	5	#	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4.65	0.67
2.4 กิจกรรมในการฝึกอบรมมีส่วนเสริมสร้างให้ผู้เข้ารับการอบรมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน	4	4	5	5	4	4	#	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4.70	0.47
3.1 คู่มือประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	5	5	5	5	2	3	#	5	4	4	5	5	5	5	4	5	3	5	5	3	4.40	0.94
3.2 แบบฝึกหัดมีความเหมาะสม	2	5	5	4	3	5	#	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	3	5	4.40	0.94
3.3 อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4	4	4	4	4	4	#	4	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	4	5	4.45	0.60
3.4 สถานที่ฝึกอบรมมีความเหมาะสม	5	5	4	5	5	5	#	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.80	0.41
4.1 การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	5	4	4	4	5	5	#	5	3	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4.60	0.60
4.2 วิธีการวัดผลและประเมินผลมีความชัดเจน	4	3	4	4	2	2	#	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	4	5	4.05	0.89
4.3 วิธีการวัดผลและประเมินผลมีความเหมาะสม แสดงถึงความสามารถทางภาษาที่ได้รับ การอบรมมาได้อย่างแท้จริง	4	4	4	4	5	5	#	3	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4.45	0.83
รวมเฉลี่ย																					4.45	0.19